

RIM / SPLOŠNA STAVKA V ITALIJI JE IZZVENELA TUDI V POZIV VSEM DELOVNIM LJUDEM, NAJ OBVARUJEJO DEMOKRACIJO

Delavci vse Evrope nastopili v obrambo delovnih mest

Ognjeni teden lire

RIM, MILAN - Lira cez psihološko mejo 1000 za marko, prvi mož Bance d'Italia pa pri predsedniku republike na Kvirinalu. Po vročem začetku se je torej teden za italijansko devizo končal pri vrelišču. V prvih treh mesecih letos se je »olajšala« 26 za 6 odstotkov, včeraj pa je, kot rečeno, prebila simbolično mejo 1000 lir za marko, ki se je je bila v ponedeljek komaj dotaknila. Med 11. in 13. uro je marka dosegla vrhunec s 1005 lirami, sredi popoldneva pa se je vrnila na 988 lir, predvsem po zaslugi posega osrednjega emisijskega zavoda, ki je s - sicer nepotirjeno - prodajo mark priskočil liri na pomoč.

Drastičen zastoj že sicer medlega italijanskega ekonomskega gibanja je bil tudi ena od osrednjih tem na včerajšnjem zasedanju ministrskega sveta, ki je odobril splošno poročilo o lanskem gospodarskem položaju v državi. Kosmati notranji proizvod je lani zrasel za komaj 0,9% (leto prej 1,3), inflacijska stopnja je zanašala 5,4%, zaposlenost pa se je skrčila za 0,9%.

DRAGO GASPERLIN

RIM - Petinstirideset sindikalnih organizacij v dvaindvajsetih evropskih državah je oklicalo včeraj splošno stavko v obrambo delovnih mest, saj znasa povprečna stopnja brezposelnosti na celini dobrih 10 odstotkov. V Italiji je stiriurna stavka na pobudo CGIL, CISL in UIL izzvenela specifičneje - pod geslom »Delo in demokracija«, pač v skladu z družbeno-politično krizo, kakršne po vojni se ni bilo. V vseh večjih mestih, od Milana, Turina, Bologne in Brescie do Neaplja in Palerma (na Siciliji je 500.000 nezaposlenih) ter seveda tudi v Trstu, v Trzinu in drugih krajih Furlanije-Juljske krajine so sindikalisti zahtevali od

Amatove vlade takojšnje ukrepe za zapolnitev vrzeli na delovnem trgu, kajti od oktobra lani do januarja letos je bilo ob službo nadaljnjih 123.000 oseb. Ministrskega predsednika so pozvali, naj ne spremlja pasivno spora med sindikati in Confindustrio, ampak naj tvorno poseže. »Cimprej je treba skleniti tisti del pogajanj, ki zadevajo industrijsko in dohodninsko politiko, kajti o pogajalskih mehanizmi in predstavniških organizmi bi se lahko menili tudi v primeru, da bi vlada padla, in sicer neposredno z industrijci,« je naglasil Morese (CISL) v Turinu, kjer je zborovanje motila skupina provokantov z metanjem matic in ranila enega sindikalista (vse druge manifestacije so se odvijale mirno).

Sindikat je seveda obnovil zahteve po pravičnejši davčni politiki, po odpravi pretiranih denarnih bremen na zdravstvenem področju, ponovni navezavi pokojnin na gibanje življenjskih stroškov, ovrednotenju družinskih doklad in ustreznejši pomoči revnejšim slojem, pocenitvi javnih storitev, ker zdajšnje tarife pospešujejo inflacijo, po svežih javnih in zasebnih investicijah itd.

V isti sapi so sindikalisti podprli sodni pregon skorumpiranih politikov in podjetnikov ter se predstavili kot močan subjekt v boju za ohranitev demokracije.

Tržaški demonstrantje so v sprevedu obsili glavne mestne ulice (foto Ferrari)

Milanska protestna manifestacija se je odvijala pred stolnico (Telefoto AP)

RIM / AKCIJO PRESTREZANJA SRBSKIH LETAL BODO KOORDINIRALI Z OPORIŠČA PRI NEAPLJU

Letala pakta NATO na nebu Bosne

Italijanska, grška in turška letala ne bodo sodelovala pri operativnih poletih - Podrobnosti še niso poznane

Oporišča, s katerih bodo najverjetneje vzletela zavezniška letala v akcije nad Bosno

RIM - Dokler se v Bruslju ne bodo dokončno odločili in dokler ne bo jasno, s kakšnimi sredstvi in silami bodo pri tem sodelovale posamezne države, ni mogoče reči nič natančnejšega o načrtih Nata za nadzor poletov nad Bosno in Hercegovino. »Delo moramo zasnovati na dokončnih odločitvah, hipoteze prepuščamo časopisom,« pravi šef tiskovnega urada Assaud v Neaplju Veltri, h kateremu so nas napotili z italijanskega obrambnega ministrstva, ko smo se zanimali za posege zahodnih zaveznikov.

In iz tega urada potrditve ni, hkrati pa tudi ni uradnih demantijev na hipoteze, s katerih letalisc bi lahko startala ameriška, britanska in francoska letala (te države naj bi dale na voljo vojaško silo in sredstva, Italija pa logistiko) za letalsko nadzorstvo nad bosansko-hercegovskim zračnim prostorom. Najbolj verjetna oporišča (ker so najbližja

drugi strani Jadrana) so zato Aviano blizu Pordenona, kjer imajo ZDA že desetletja svoje letalsko oporišče, Rimini v Emilio-Romagnu in Gioia Del Colle v Apuliji. Poleg teh pa je seveda možen vzlet se z ameriške letalonosilke Kennedy, ki trenutno pluje po Jadranu. Kar zadeva letala, pa naj bi slo za lovce prestreznike (ameriški F-14 in F-16, britanski tornado in harrier ter francoski mirage), ki bi jim pomagala letalacisterne in leteci radarji awacs. Ti bi poleteli z nemških oporišč. Nemška vlada je sklenila, da bodo na teh letalih lahko tudi nemški oficirji. To je prvi vojaški poseg nemške vojske zunaj državnih meja po drugi svetovni vojni. Radarska letala naj bi bila v oporo lovcev prestreznikom, poleg tega pa naj bi s svojimi aparaturnami motila srbsko-črnogorsko radarsko mrežo.

Po novicah iz Bruslja bo celotno akcijo koordinirala peta taktična za-

vezniška letalska sila (Ataf v zargonu Nata) s sedežem v Vicenzi (Veneto), ki ji trenutno poveljuje italijanski general Giuseppe Degli Innocenzi. V pogovoru z novinarji je general sicer poudarjal, da bo dejansko poveljeval admiral Boorda, ki je vrhovni komandant južnoevropskih zavezniških sil Nata in ima sedež v Bagnoliju pri Neaplju.

V pogovoru z novinarji general Degli Innocenzi ni skril, da je z vojaškega vidika poseg zahteven, saj je med drugim bosansko-hercegovski zračni prostor omejen in bi se srbska letala lahko dvignila in spustila, preden bi letala Nata vzpostavila »operativni kontakt«. Poleg tega pa je treba definirati nadzorstvo, varnostne ukrepe in pravila »poseganja in morebitnega streljanja«. Toda general Degli Innocenzi je prepričan, da imajo sklepi Nata bolj »politično funkcijo kot dokaz vse večje odločnosti v odnosu na-

rodnosti, ki se vojskujejo«. Sinoci so se v vodstvu Nata v Bruslju odločili, da bodo njihova letala sodelovala v omenjeni operaciji nad Bosno, o cemer je generalni sekretar vojske zveze že obvestil generalnega sekretarja ZN Butrosa Galija. Kot je dejal Manfred Woerner, so evropskemu poveljstvu pakta v zvezi s tem že izdali ukaze za začetek priprav. Italijanska, grška in turška letala v akciji ne bodo sodelovala, je odločilo vodstvo vojske zveze, češ da so te države preveč blizu spopadom v Bosni. Nemsko sodelovanje v prestrežanju »neposlušnih« srbskih letal nad Bosno pa je povzročilo resne probleme kanclerju Kohlu, ki je prekinil krajsi dopust, da bi se udeležil izredne seje, na kateri so obravnavali to vprašanje. Nemški kancler se zavzema za sodelovanje, liberalci pa bodo o tem zahtevali razsodbo ustavnega sodišča, češ da je odločitev protustavna.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Vrh v Vancouvru

AP/Bob Bianchini

V Vancouvru se bo drevi pričelo srečanje med ameriškim predsednikom Clintonom in ruskim predsednikom Jelcinom.

..... stran 8

Aretirali pordenonskega župana Cardina (KD)

Agenti Finančne straže so včeraj v njegovem uradu na županstvu aretirali pordenonskega župana, demokristjana Alvara Cardina. Cardin, ki vodi pordenonsko občino od leta 1983 in je že odstopil od županskega mesta, je menda obtožen korupcije.

..... stran 2

Predmeti za maturo

Ministrstvo za šolstvo je včeraj objavilo seznam predmetov za letošnje zrelostne izpite. »Maturu« bo letos v Italiji opravljalo več kot pol milijona dijakov, izpit pa se bo začel 23. junija.

..... stran 3

Gambassini (LpT) prijavil dolinskega župana Pečenika

Listar Gambassini ne odneha: po njegovi oceni je odgovor Marina Pečenika na kritike, da namerno zavlačuje z izdajo dovoljenja o odprtu dolinske pošte, negativen in žaljiv. Zato je Pečenika »brez nadaljnega odlašanja« prijavil sodišču.

..... stran 4

Tokrat v ospredju razstavna dejavnost in nova revija Limes

Stran Kulturnih dogodkov daje tokrat nekaj več prostora likovnosti, in sicer grafični razstavi Mihe Maleša v tržaški TKG in prikazu lesorezov Franca Vecchieta v Benetkah. Obsežnejše pa je predstavljena tudi nova geopolitična revija Limes, ki je prvo številko posvetila balkanski tragediji.

..... stran 6

Valprapor Imsa danes v Pordenonu

Odbojkarji Valprapora Imsa bodo danes v prvenstvu C-1 lige gostovali v Pordenonu, kjer jih čaka nelahka naloga, srečanje z ekipo Copat. Pordenonsko moštvo, ki je veljalo za enega od kandidatov za napredovanje, je doslej bridko razočaralo. Štandreški odbojkarji pa se borijo za vstop v B-2 ligo.

..... stran 20

Caniggia jemal kokain

Zdaj je že govorilo, da je Argentinec Caniggia tisti igralec Rome, ki je osumljen uživanja kokaina. Sledi mamila so odkrili na profildoping kontroli po tekmi med Napolijem in Romo 21. marca letos. V terek bodo opravili še dodatno analizo in če bo tudi ta potrdila prisotnost kokaina, ga čaka precej dolga diskvalifikacija.

..... stran 21

RIM / KAKŠNA VLADA NAJ NADOMESTI AMATOV?

Rimski politični klopčič se čedalje bolj zapleta

Mrzlična posvetovanja predsednika republike

RIM - Italijanski politični klopčič se zapleta v težko razvozljiv voz in vprašanje je, ali bo predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro uspešno, da ga razplete ali pa, po vzoru Aleksandra Velikega, preseka.

Potem ko so se stališča strank nekaj časa zblíževala, sta si bili v četrtek in tudi včeraj glavni stranki italijanskega političnega loka, DSL in KD, spet močno narazen, tako da je marsikdo v njunih vzajemnih ostrih kritikah ujel tudi prizvok možnih predcasnih volitev. Tajnik DSL Occhetto - in njegovo stališče je sprejela tudi politična koordinacija - je bil jasen: pripravljen je podpreti institucionalno vlado, vendar pod pogojem, da jo vodi povsem nova osebnost, da pripravi nova volilna pravila in da zna odgovoriti na potrebe delavstva ob istocasnih strogi gospodarski politiki. Osebnost, ki jo je, čeprav ne povsem izrecno, kandidiral za vodenje take vlade, je predsednik poslanske zbornice Giorgio Napolitano. To je največji korak naprej, ki si ga je Occhetto lahko dovolil, saj ga je včeraj lider demokratičnih komunistov Pietro Ingrao spet javno napadel in ga obtožil popuscjanja, saj "smo najprej zahtevali vlado preokreta, nato vlado prehoda, sedaj pristajamo

na institucionalno vlado". Dodal je tudi, da taki resitvi odločno nasprotuje. Proti institucionalni vladi, se zlasti pa proti taki, ki bi jo predsedoval bivši komunist Napolitano, se je izrekel tajnik KD Mino Martinazzoli. Njegova bojazen je, da bi taka vlada lahko bila usodni udarec za njegovo stranko, ki se znajde v vrtincu podkupninske afere in obtožb palermskih in neapelskih sodnikov. Zato je Martinazzoli zavrnil možnost institucionalne vlade in zahteval politično vlado, poudaril, da KD ne bo dovolila procesa proti sebi na ulicah in trgih, včeraj pa sta nacelnika parlamentarnih skupin Gerardo Bianco in Giuseppe De Rosa (prevzel je mesto Antonia Gave na celu senatorjev KD) vložila rimskemu javnemu tožilstvu prijavo za zahtevo, naj preveri, ali se za "izjavami skesancev, njihovih navdihovalcev in usmerjevalcev skriva komplot". Prijava izhaja iz trditve, da lanskoletni in letosnji uspehi v boju proti organiziranemu kriminalu "temeljijo na ukrepih, ki jih je sprejela Andreottijeva vlada v prejšnjem mandatu". KD skuša strniti vrste in preiti v protiofenzivo, pri tem pa ji je v oporo cerkev. Vatikan-

VOJMR TAVCAR

ski L'Osservatore Romano je krepko pohvalil "pogumno in ponosno reakcijo KD". Povsem nasprotnega mnenja pa so glede tega republikanci, ki vidijo v prijavi "samo poskus, da bi prepričali preiskave o povojnem vodstvu te stranke". Republikanci kritizirajo tako KD kot DSL, "ker njune vzajemne polemike odtegujejo pozornost javnega mnenja od temeljne izbire, h kateri je poklicano 18. aprila". Zato vsilile dolžnosti tajnika PRI Giorgio Bogi apelira na KD, naj "razume, da se morajo vse stranke, in najprej KD opovedati pogojevanju vlade prehoda, kakršna je potrebna državi". DSL pa Bogi poziva, naj ne "razmišlja po starih shemah, saj je to cena, ki jo morajo vsi plačati, če hočejo pripevati k široki večini, potrebni za volilno reformo". Zato se Bogi zavzema tudi za prispevek Severne lige.

Bossi bi, kot kaže, pristal na podporo vladi, ki bi pa "morala imeti kratko življenje, saj bi morala pripraviti nova volilna pravila in razpisati nove volitve". Kazalo je, da ne nasprotuje institucionalni vladi, v pogovorih z Martinazzolijem pa naj bi se izkazal bolj naklonje-

nega politični vladi.

Za oblikovanje nove vlade je po oceni novega socialističnega tajnika Giorgia Benvenuta nujna prisotnost PRI in DSL, poleg tega pa meni, da ni mogoče čakati na 18. april, pač pa je treba ukrepati prej. In del socialističnega vodstva podpira ali celo zaostruje tajnikovo usmeritev, kot na primer Mario Raffaelli, ki je včeraj pribil, da "ali bo mogoče oblikovati vlado skupno z DSL, ali pa se nakazujejo predcasne volitve". Toda tudi v PSI niso vsi tega mnenja in marsikdo razmišlja o možnosti nove vlade, ki naj bi jo spet vodil Giuliano Amato in naj bi lahko računala na prispevek republikancev, zelenih in radikalcev. Claudio Signorile pa je s clankom za Avanti predlagal takomenovano "vlado predsednika republike" se pravi vlado, ki nima več vnaprejšnjih določene večine in ob kateri predsednik republike avtonomno izbere premiera, mu zaupa sestavo vlade in ga nato pošlje pred parlament za zaupnico.

Ali je taka resitev možna? O njej razmišlja marsikdo, jasno pa je, da če taka vlada ne dobi zaupnice, je predcasen razpust parlamenta neizbežen.

To so raztresene kocke. Kdo jih bo sestavil v skladen mozaik?

EKONOMSKI POLOŽAJ / POROČILO MINISTRA ANDREATTE

Gospodarsko leto 92 v skrajno temnih tonih

Kosmati notranji proizvod lani porasel za komaj 0,9%

RIM - Ministrski svet je včeraj med drugimi ukrepi odobril splošno poročilo o italijanskem ekonomskem gibanju v lanskem letu, ki ga je podal proračunski minister Andreatta. Po njegovih podatkih se je kosmati notranji proizvod lani povečal za komaj 0,9 odstotka (medtem ko je leto prej porasel za 1,3%), inflacijska stopnja se je v povprečju ustavila pri 5,4 odstotka (leto prej 6,4%), potrebe državnega sektorja so dosegle 163.160 milijard lir (leto prej 152.184 milijard), medtem ko se je skupna zaposlenost znižala za 0,9 odstotka.

Manj kot 1-odstotni porast kosmatega notranjega proizvoda - ugotavlja poročilo - je zadala hud udarec »sistemu Italija« in za kar 3,4 odstotka oklestila zaposlenost v industrijskem sektorju, ki je bil prisiljen odsluviti 178 tisoč delavcev. Če je obstajal se kak dvom o tem, kako je Italija izšla iz dramskega leta 1992, je poročilo o ekonomskem položaju prepričalo se zadnje nejeverneze. Koncert negativnih podatkov, ki so ga včeraj poslušali člani vlade, pa je kljub vsemu rezerviral tudi nekaj manj sivih not: julijski sporazum o ceni dela je na primer upočasnili naraščanje cene delovne sile (5,1%, medtem ko je

leto prej narasla za 9,2%), na tej osnovi pa se je bistveno ohladila tudi inflacija. Nekaj upanja daje tudi podatek o večji kompetitivnosti italijanskega izvoza, ki je prispeval k izboljšanju položaja na področju trgovinskega primanjkljaja za okrog 3.300 milijard lir v primerjavi z letom 1991. Glavna zasluga za to kompetitivnost pa žal ne gre proizvajalcem, temveč septembrskemu razvrednotenju lire in nadaljnjemu postopnemu in kot kaže naravnost nezadržnemu padanju njene vrednosti.

Dokument, ki ga je

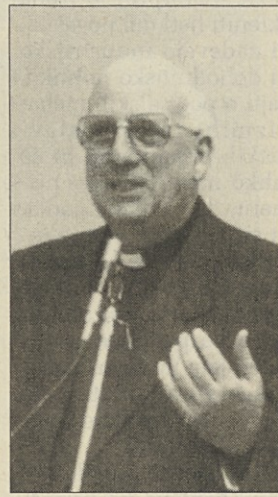
odobril ministrski svet, je kosmati notranji proizvod ocenil na 1.507 milijard lir, medtem ko se je na sektorski lestvici najslabše odrezala industrija, ki je z ozirom na leto 1991 proizvedla za 0,5 odstotka manj. Kmetijstvo je zabeležilo 1,3-odstotni porast, medtem ko se je v terciarnem sektorju najbolj odrezalo področje prodajnih storitev z 2,7-odstotnim porastom.

Andreattovo poročilo podaja tudi podoben dinamiki plac na področju odvisnega dela, ki so se povečale za 5,1, medtem

ko so leto prej poskocile za 9,2 odstotka. Zasluga gre predvsem odpravi premicne lestvice in zamrznitvi notranjih dopolnilnih pogodb, kar je prispevalo tudi k upočasnitvi notranjega povprasevanja (+1%, leto prej +1,9%).

Predvidevanja za letosnje leto pa je minister Andreatta ob koncu vladnega zasedanja odpravil s pripombo, da so zasebni raziskovalni centri preveč crnogledi in da je pripravljen staviti predvsem na njihova (neutemeljena) predvidevanja o gibanju inflacije.

Pater Sorge za korenito obnovo političnih strank

Pater Sorge (f. Ferrari)

TRST - Italijo rešuje sodstvo, je dejal znani jezuitski politolog, pater Bartolomeo Sorge, ko je sinoci v nabiti dvorani skofijskega semenisca predaval na temo »Na mejah nove Evrope«. Zdajšnje razmere na Apeninskem polotoku je pripisal med drugim dejstvu, da se dosedanja politični vladajoči razred ni znal pravočasno umakniti: ko je enkrat opravil svojo nalogo - oblikoval demokracijo, jo obranil pred nevarnostmi od zunaj in utrdil - bi bil moral prepustiti krmilo drugim, tako pa

se je pokvaril in zapuščal sceno na nečasten način. Kdaj je bila Italija zrela za zasuk po vzoru drugih zahodnih evropskih držav? Pater Sorge nima dvomov: že za časa Berlinguerja, ko je postal očitno, da ne predstavlja komunizem nobene nevarnosti več, a tega stranke na vladi niso mogle javno priznati. Nova Italija bo morala imeti take stranke, ki bodo resnično v službi državljanov - kajti brez strank ni predstavnosti demokracije - brez strank bi bil narod ob svobodo.

NOVICE

Čez dva meseca 11 milijonov Italijanov na upravne volitve

RIM - Upravnih volitev 6. junija ne bodo preložili. Črtanje referendumov o občinah namreč omogoča notranjemu ministru sklicanje volilnih shodov 55 dni pred volitvami, kot to določa zakon. Tozadevni termin zapade 11. aprila in ga bo torej mogoče spustovati. Če bi referendum o občinah obveljal, bi lahko volilne shode sklicali šele po 18. aprilu, zaradi česar bi morali po vsej verjetnosti volitve odložiti.

Junjske upravne volitve bodo zadevale nad 11 milijonov volilnih upravičencev, ki bodo med drugim izvolili dva deželna sveta (Furlanije-Juljske krajine in Doline Aosta), šest pokrajinskih svetov (Gorica, Trst, Mantova, Pavia, Ravenna in Viterbo) ter nad tisoč občinskih svetov, med katerimi tudi tiste v Milanu, Turinu, Novari, Bellunu in Pordenonu.

Razpuščena dva občinska sveta zaradi kamore

RIM - Ministrski svet je včeraj razpustil občinska sveta v Noceri Inferiore (Salerno) in Quindici (Avellino), ker naj bi ju pogojevala kamora.

Vlada zvišala število nalepk (+8)

RIM - Ministrski svet je včeraj odobril dekret, s katerim je med drugim zvišal število nalepk za learmiske usluge. Upravičenci bodo tako prejeli še dodatnih osem nalepk (do dosedanjih šestnajstih). Sklep je bilo pričakovati, potem ko je novi minister za zdravstvo Costa večkrat izjavil, da je bilo dosedanje število nalepk za najbolj prizadete sloje prebivalstva očitno premajhno glede na njihove realne potrebe.

Bivši upravitelj IVECO se je javil sodnikom

MILAN - Bivši upravitelj IVECO, Fiatove podružnice za izdelavo avtobusov, Riccardo Ruggeri, se je včeraj sam predstavil milanskim sodnikom, ki so proti njemu se 24. marca izdali zaporni nalog pod obtožbo korupcije. Ruggeri, ki trenutno dela v Londonu kot pooblaščen upravitelj Fiatove družbe New Holland Geotech, naj bi v času, ko je vodil Fiatovo podružnico IVECO, plačal nekaterim upraviteljem milanskega prevoznega podjetja ATM mastno podkupnino milijarde in 300 milijonov lir za dobavo avtobusov. Fiatovega funkcionarja je takoj zabil sodnik Antonio Di Pietro. Po zaslišanju je državno pravdnostno privolilo v hišni pripor, iz česar bi se dalo sklepati, da je Ruggeri sodeloval s sodniki.

V Vidmu shod istrskih beguncev

VIDEM - Osimski sporazum bodo po vsej verjetnosti središnja točka obnega zbora istrskih beguncev, ki se združujejo v »Associazione Venezia Giulia e Dalmazia«, ki jo vodi trški odvetnik Paolo Sardos Albertini. Skupščina bo danes, v soboto, ob 16. uri v konferenci dvorani hotela Astoria v Vidmu. Na njej naj bi istrski optanti ocenili zdajšnje stanje organizacije tudi sprico dogovorov med Slovenijo in Italijo in ponudili svoj recept pri reševanju vprašanj ob meji. (R.P.)

RIM / PO FAŠISTIČNIH IZGREDIH PRED PALAČO MONTECITORIO

»Zvonjenje po toči« na trgu pred poslansko zbornico

RIM - Zvonjenje po toči: to je vtis, ki ga daje Trg Montecitorio dan po misovskih izgredih pred parlamentom. Na trgu je nekaj desetih policajev s celadami in pendreki, pred palačo pa policijski funkcionarji v civilni, razpoznavni po antenah prenosnih radijskih sprejemnikih in oddajnikih, ki jim strlijo iz zepov.

Rimska kvestura je medtem prijavila sodstvu enajst misovskih poslancev in dvajset mladih pripadnikov misovske mladinske organizacije Fronte della gioventù, ki so sodelovali v manifestaciji. Sef javnega tožilstva Vittorio Mele pa je napovedal, da bo zade-

vo zaupal enemu od svojih namestnikov, ki so se v prejšnjih letih ukvarjali s terorizmom.

Včeraj zjutraj se je varnostna komisija poslanske zbornice srečala s sefom italijanske policije Parisijem in rimskim kvestorjem Masonejem. Srečanju je predsedoval podpredsednik zbornice Alfredo Biondi. Na osnovni dogovorov bo nadzorstvo okoli trga Montecitorio in sploh okoli sedežev parlamenta okrepljeno, omejen bo promet in pravica do manifestiranja bo na tem prostoru urejena drugače. O teh vprašanjih bodo razpravljali načelniki skupin, Biondi pa je

vsekakor poudaril, da so "poslanci dolžni dati dober zgled. Če se razpostavljajo napisi ali vrvi v dvorani je jasno, da se spodbujajo tudi manifestacije, podobne četrtkovi, pred poslansko zbornico".

Ob tehničnimi ukrepih pa so četrtkovi izgredi misovcev spodbudili tudi razmišljanje o tem, kaj pomenijo. Misovski tajnik Gianfranco Fini je iz Genove skušal minimizirati pomen manifestacije. Povabil je notranjega ministra Nicolò Mancina k odstopu, ces "ta poklic ni zanj, ce se boji 60 fantov", predvsem pa je vse ostale stranke obtožil, da se poslužujejo antisfazma, "kot prilozno-

sti, da bi oprali svojo vest, saj nas obsoja sistem, katerega bivši premier je osumljen sodelovanja z mafijo, bivši notranji minister sodelovanja s kamoro, bivši pravosodni minister pa bankrota".

S svojim izvajanjem Fini najbrž ne bo preprical nikogar razen svojih. Predsednik zbornice Giorgio Napolitano je ocenil kot pomembno dejstvo, da so včeraj vse skupine izjemno MSI obsojile skvadrstični izpad in poudarile nujnost svobode parlamenta kot institucije, saj je to temelj demokracije. Predsednik senata Giovanni Spadolini pa je opozoril na nevarnost "nestrpnosti do parla-

menta, ki preveva stvilne politične sile" in dodal, da se parlament brani z doslednim uredništvom pravil demokracije zavljenja.

In medtem ko se množijo obsodbe misovskega izpada, demokratski senator Flaminio Piccoli opozarja na nevarnost. MSI zavrača referendum, ker bi mu bil lahko usoden, je dejal Piccoli, zato so bili četrtkovi izpadi "samo prva pokusnja". Prilieti tridentinski senator morda nekoliko pretirava, nobenega dvoma pa ni, da Fini namerna "jezditi tigra" splošno nezadovoljstva in ga usmeriti proti parlamentu sebi v prid. (VT)

PROSTI ČAS, KONJI, VINO ITD.

V teh dneh pomembni sejmi v FJK in Venetu

VIDEM - V teh dneh je v Furlaniji - Julijski krajini in v sosednjem Venetu nekaj pomembnih sejmskih prireditvev, ki bodo brez dvoma pritegnile tudi pozornost slovenskih ljudi z obeh strani državne meje. V Vidmu bo se jutri, 4. aprila odprl sejem prostega časa, hobijev in turizma. Na ogled je vse, kar zadeva zabavo in počitnice. Sejm se udeležujejo tudi nekatera gostinsko-turistična podjetja iz Slovenije, ki že več let prihajajo med Furlane, saj imajo med njimi veliko gostov.

V Pordenonu so včeraj odprli sejem konjev, naslovljen Primaveracavallo. Da bi pritegnili zanimanje za ta sejem, kjer so lani imeli nad 1.300 obi-

skovalcev, so skupine konjenikov v prejšnjih dneh obredle kar nekaj furlanskih krajev.

Ljubitelji morja in morskih plovil bodo prisli na svoje v Cavallinu pri Jesolu, kjer bo od danes do 11. aprila sejem rabljenih plovil. Ta se je z leti tako razširil, da je postal najpomembnejši na Jadranu. Zanj vlada veliko zanimanje, zato si je plovila, ki so na prodaj, mogoče ogledati tudi med tednom, ko ne bo toliko gneče kot v nedeljo.

Pisali smo že o vinškem sejmu Vinitaly, ki se je včeraj začel v Veroni in bo trajal do srede, 7. aprila. Na njem razstavljajo tudi slovenski kmetje iz gorjskih Brd in s trzaskoga Krasa. (M. W.)

MILAN / POSEG FINANČNE STRAŽE

Aretirali skupino 18 oseb ki je goljufala z davkom Iva

MILAN - Finančna straža je včeraj v Milanu aretirala 18 oseb, ki delujejo na področju soje in ki jih je obdolžila združevanja v zločinske namene s ciljem davčne goljufije. Gre za prvo tovrstno obdolžitev, ki so jo pripadniki davčne policije zasnovali na dolgi preiskavi, iz katere je izšlo, da so obdolženci organizirali pravi sistem za doseg povračila davka IVA v znesku več milijard lir. Med 18 aretiranih jih je večina, kar 14, podjetnikov, ki delujejo na področju zit, povrhu pa tudi sekretar avtonomnega sin-

dikata finančnih delavcev Salfi, Vincenzo Viganò.

Glede na to, da gre za kolektivni prekršek združevanja v kriminalne namene, so preiskovalci lahko zaplenili več bančnih računov, ki so njihove ugotovitve samo se potrdili. Domnevnemu sefu organizacije, ki je začela delovati septembra lani, bergamskemu podjetniku Giampietru Tosiju, pa so finančni stražniki povrhu zaplenili nepremičnine v vrednosti okrog 4 milijard lir in stiri luksuzne avtomobile: 2 ferrarija, mercedes 500 in golf »16 valvole«.

ŽE KRHKI ODNOSI SO SE PO IZBRUHU VOJNE NA BALKANU ŠE BOLJ ZAOSTRILI

Zbližanje med katoliško in pravoslavno cerkvijo?

Govori se celo o možnosti »zgodovinskega« srečanja med Janezom Pavlom II. in patriarhom Pavlom

RIM - Vojna, ki ju je oddaljila, bi lahko sedaj prispevala k zblizanju. Srbska pravoslavna in rimska katoliška cerkev skušata po dolgih mesecih hladnih odnosov spet vzpostaviti trdnje vezi. Včeraj sta namreč prispela v Vatikan na pogovore s papežem Janezom Pavlom II. odposlanca srbsko-pravoslavne patriarha Pavleta, crnogorski metropolit Anfiloh in pravoslavni skof Backe Irenej. »Pogovori,« kot je pojasnil Vatikanski glasnik msgr. Joaquin Navarro, »so potekali v vzdušju bratske milosti in vzajemnega raz-

umevanja,« v ospredju pa je bilo vprašanje »vloge kristjanov v kompleksni krizi bivše Jugoslavije in na Balkanu, kjer je nujen proces sprave med raznimi narodi«.

Odposlanca srbskega patriarha sta prispela v Vatikan po dolgem obdobju napetih odnosov med katoliško in pravoslavno cerkvijo. Se zlasti je pravoslavna cerkev očitala Sveti stolici »ekspansionizem« in »privabljanje novih vernikov« v vzhodnih državah, kjer je tradicionalno prisotna pravoslavna cerkev. Izbruh vojne v bivši Jugosla-

viji, odločno stališče Vatikana v podporo »katoliškima« Sloveniji in Hrvaški proti »pravoslavni« in agresorski Srbiji pa je odnose se zaostrila. Zato je srbski patriarh - kot vsi ostali pravoslavni patriarhi - zavrnil vabilo, naj bi se udeležil sinode v Evropi, ki jo je Karol Wojtyła priredil konec leta 1991 v Vatikanu, januarja letos pa ni poslal nikogar na »dan posta in molitve za mir v bivši Jugoslaviji in na Balkan«, ki ga je Sveta stolica priredila v Assisiu. Ob tisti priloznosti patriarh Pavle sicer ni sprejel papeževega vabila,

naslovil pa mu je pismo, s katerim je napovedal, da bo poslal svoje predstavnike v Vatikan, da bi preučili odnose in se pogovorili tudi o morebitnem srečanju med Wojtylo in Pavletom.

Krvava balkanska vojna, ki je poglobila razkol, je tako prispevala k možnosti zblizanja. »Dušni pastirji,« je poudaril Navarro, »imajo veliko odgovornost do vernikov pa tudi do vsega naroda. Se zlasti v sedanjih situaciji, ki jo pogujejo zalostna zgodovina, sta obe strani soglasali, da je treba pospešiti na vseh ravneh si-

cer nikoli prekinjen dialog med cerkvama, da bi poiskali nove poti in oblike skupnega pravevanja krcanstva«.

Navarro ni hotel omeniti, ali je bil govor o možnem srečanju med papežem in patriarhom. Zelo verjetno pa je tudi to srečanje bilo in se bo predmet pogovorov. Če bi se Wojtyla ter Pavle res sesla, bi bil to nedvomno zgodovinski dogodek, saj bi bilo to prvo srečanje med rimskim papežem in pravoslavnim patriarhom potem ko sta se cerkvi v davni zgodovini razšli. (VT)

Pordenon Aretiran župan Alvaro Cardin

PORDENON - Agenti Finančne straze so včeraj zjutraj aretirali pordenonskega župana, demokristjana Alvara Cardina, 57 let, po nalogu sodnice za preliminarne preiskave Monice Boni. Cardina so aretirali v njegovem uradu na pordenonskem županstvu, ki so ga kaneje tudi preiskali. Kot kaže, je pordenonski župan obtožen korupcije.

Cardina, ki vodi pordenonsko občinsko upravo že od leta 1983, so po aretaciji odpeljali v vojašnico Finančne straze, kjer so ga ob prisotnosti odvetnika Alberta Cassinija zaslišali. Podžupan Renzo Vazzoler (PSI) je v tiskovni noti sporočil, da je Cardin že odstopil tako z županskega mesta kot z mesta občinskega svetovalca. Popoldne se je sestal tudi pordenonski občinski odbor, da bi analiziral položaj po aretaciji župana.

Po nepotrjenih vesteh so v okviru preiskave aretirali še druge tri osebe, dve v FJK in eno v Emiliji - Romagni, katerih imena niso znana.

GLASBENA VZGOJA / UPRAVNI ODBOR GLASBENE MATICE

Skupni napori za slovenski konservatorij

GM o odnosih s centrom Emil Komel v Gorici

TRST - Upravni odbor Glasbene matice je na svoji zadnji seji razpravljati tudi o odnosih med Glasbeno matico in Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici. Soolcil se je z vsebino pisem, izjav in spisov, ki so bili na to temo objavljeni v Katoliškem glasu in v Primorskem dnevniku ter izrečeni na posvetu o kulturi v Devinu.

Upravni odbor Glasbene matice meni, da je zaradi resnice in predvsem v interesu slovenskega glasbenega solstva v Italiji, treba se enkrat ponoviti sicer že znane stvari.

Ze na predzadnjem rednem obnem zboru GM l. 1991 sta se krovni organizaciji Slovenska kulturno gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij dogovorili za skupen nastop za podzavljenje slovenskega glasbenega solstva v Italiji. S tem namenom je bil na obnem zboru GM l. 1991 tudi izvoljen upravni odbor GM, v katerega so vstopili predstavniki obeh krovnih organizacij, ki so se takrat strinjali s skupnim nactrom o združitvi slovenskega glasbenega solanja v Italiji, saj je tudi nesmisel, da imamo v istem mestu dve ločeni soli, s koncnim ciljem, da bi s podzavljenjem

sole GM (kot izrecno govori Maccanico zakon-ski predlog) oz. slovenskega glasbenega solstva z ustanovitvijo slovenskega konservatorija breme vzdrževanja prevzela država in bi slovenski profesorji glasbe končno začeli prejemati zanesljive in dostojne plače od države, otroci pa bi imeli brezplačen glasbeni pouk v slovenscini.

Takrat smo se torej vsi strinjali, zdaj pa ustvarja kdo tendenciozno, neutemeljeno zmedo. Pismo Slovenskega centra za glasbeno vzgojo E. Komel je nesmiselno, ker ustvarja problem, ki ga v resnici ni in izkrivlja dejansko stanje.

Ce bi do podzavljenja slovenskega glasbenega solstva v Italiji in ustanovitvijo slovenskega konservatorija prišlo, potem se to ne bi več tikalo ne Glasbene matice in ne SCGV E. Komel. Konservatorij ne bi bil

ne »nas« ne »njihov«, kot velja to za katerokoli državno solo s slovenskim ucnim jezikom. Ostala pa bi glasbena društva Glasbena matice v Trstu, Gorici, Spetru in Zabnicah (ločeni ali skupno) in SCGV E. Komel v Gorici, vsako s svojim imenom, sedežem, vodstvom, sodelavci in imovino za pravljanje samostojnih ali, se boljše, skupnih glasbenih pobud, ki ne bodo imele nič skupnega z državnim glasbenim solstvom s slovenskim ucnim jezikom.

V tej perspektivi, bližnji ali daljnji, in z edinim namenom, da bi lažje dosegli zaželjeni cilj, je torej s soglasjem obeh krovnih organizacij prislo do razširitve upravnega odbora Glasbene matice s predstavniki slovenskih organizacij in SCGV E. Komel z istocasnim in tudi logicnim dogovorom, naj v uprav-

ni odbor SCGV E. Komel vstopijo tudi predstavniki SKGZ in GM.

Prvi sklep je bil izpolnjen ze pred dvema letoma, izpolnitev drugega dogovora pa se se vedno zavlačuje. Se vec: vrsta polemicnih izjav, clankov in nastopov s podtkanji in izkrivljanjem dejstev, potiska vsi zadevno nazaj od ze dosezenih soglasij in pozitivno zastavljenih korakov. Upravni odbor Glasbene matice je preseneseu zaradi omenjenih izjav n spisov z ozivljanjem od nekdanj skodljivih lokalizmov (Trzacani-Goricani), sprenevanjem o pluralisticnosti in monopolizmu te ali one glasbene ustanove in z nevdzdrnimi pogojevanji za združitve obstojecih slovenskih glasbenih sol v Gorici.

Upravni odbor Glasbene matice obzaluje, da je zdaj prislo do zapletenosti pozitivno zastavljenih prizadevanj za podzavljenje slovenskega glasbenega solanja v Italiji, ki v sedanjih težkih financnih razmerah pa ne samo zaradi njih, edino lahko zagotovi njegov obstoj in razvoj. Upravni odbor Glasbene matice bo zato še naprej vlagal vse svoje moči, da gremo strpno in konstruktivno naprej po zastavljeni poti.

V Beneški galeriji v Špetru razstava slikarke Sandre Pian

SPETER - V Beneški galeriji v Špetru so odprli razstavo slikarke Sandre Pian iz Pozzuola, ki jo je za to priloznost predstavil videmski umetnik Giovanni Cocetta. Razstava, ki so jo pripravili ob sodelovanju kulturnega krožka »Nuova Immagine« iz Vidma, nosi naslov »Misteriose immagini della memoria«.

Mlada slikarka, kot je naglasil na otvoritveni slovesnosti sam Cocetta, sodi med najbolj obetavne umetnice v deželi in je bila delezna številnih laskavih priznanj. (R.P.)

ŠOLSTVO / ZAČETEK 23. JUNIJA

Ministrstvo objavilo seznam predmetov za zrelostne izpite

RIM - »Zgodovinska« milanska zasebna radijska postaja Radio Popolare je v četrtek ob 14.45 objavila seznam predmetov, ki jih je ministrstvo za solstvo izbralo za letošnje zrelostne izpite. Med temi je bil tudi pisni izpit v grščini na klasičnem liceju! Strah in preplah! V četr ure je prejel radio nekoliko telefonskih pozivov zgrozenih dijakov, ki so spraševali, kako je bila sploh mogoca izbira pisnega izpita iz grščine. Ob toliksem gnevu radiu ni preostalo drugega, kot da jih je pomiril, ces da je slo za tipično prvoaprilsko potegavscino.

Po prvem pride drugi april. Včeraj je ministrstvo za solstvo objavilo prvi seznam maturitetnih predmetov, in - glej naključje - »klasikom« ga je res posteno zagodilo, seveda s pismono nalogo v grščini.

Ob objavi predmetov za letošnje zrelostne izpite je minister za solstvo Rosa Russo Jervolino poudarila, da je zeledo ministrstvo letos pritakniti tja, kamor se je le dalo, izpit iz zgodovine, in sicer zato, da bi mladi s tem nekako zaključili svoje razmisljanje o zgodovinskih aspektih italijanske države in o vrednotah ustavne listine, kar je v svojem poz-

dravnem nagovoru ob začetku solskega leta podčrtal tudi sam predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro.

Zrelostni izpiti se bodo začeli 23. junija, kandidator bo kakih 500 tisoč, članov ocenjevalnih komisij bo 37 tisoč, komisij pa 7 tisoč.

Kandidati bodo najprej pisali dve nalogi (za slovenske sole bo prva v slovenscini), zatem pa bodo od starih predlaganih predmetov za ustni izpit izbrali enega, drugega pa jim bo določila ocenjevalna komisija (pri ustnih predmetih bo po ustaljeni praksi slovenscina zamenjala italijansko).

Seznam maturitetnih predmetov: **Klasicni zrelostni izpit:** pismono: slovenscina, grščina; ustno: slovenski jezik in slovstvo, latinscina, zgodovina, matematika.

Znanstveni zrelostni izpit: pismono: slovenscina, matematika; ustno: slovenski jezik in slovstvo, italijanski jezik in slovstvo, zgodovina, prirodopis.

Zrelostni izpit učiteljsca: pismono: slovenscina, latinscina; ustno: slovenski jezik in slovstvo, matematika, pedagogika in filozofija, zgodovina.

Tehnicni zrelostni izpit za trgovinsko usmeri-

tev: pismono: slovenscina, trgovinstvo; ustno: slovenski jezik in slovstvo, knjigovodstvo, blagovnanstvo, tuj jezik.

Tehnicni zrelostni izpit za zunanjetrgovinsko usmeritev: pismono: slovenscina, trgovinstvo; ustno: slovenski jezik in slovstvo, tuj jezik, knjigovodstvo, gospodarski zemljepis.

Tehnicni zrelostni izpit za geometre: pismono: slovenscina, centive; ustno: slovenski jezik in slovstvo, gradnje, topografija, pravo.

Zrelostni izpit za upravne tajnike: pismono: slovenscina, tuj jezik; ustno: slovenski jezik in slovstvo, italijanski jezik in slovstvo, matematika, elementi upravne znanosti - organizacija dela v uradu - uradna tehnika in praksa.

Zrelostni izpit za tehniko elektricnih in elektronskih industrij: pismono: slovenscina, fizika; ustno: slovenski jezik in slovstvo, italijanski jezik in slovstvo, matematika, elektrotehnika in elektronika.

Zrelostni izpit za tehniko mehanskih industrij: pismono: slovenscina, tehnika proizvodnje in risanje; ustno: slovenski jezik in slovstvo, italijanski jezik in slovstvo, matematika, elektrotehnika in elektronika.

REFERENDUMI

Referenduma o volilnem sistemu za občine ne bo

RIM - 18. aprila bomo na volistih prejeli devet, ne pa deset glasovnic. Osrednji urad za referendum pri kasacijskem sodiscu je namreč včeraj sklenil preklicati referendum, ki naj bi raztegnil vecinski volilni sistem tudi na občine z več kot 5.000 prebivalcev. Kot je znano, je parlament prejšnji teden odobril zakon o neposredni izvolitvi županov, ki je med drugim raztegnil vecinski sistem na občine z do 15 tisoč prebivalcev. Doslej je vecinski volilni sistem veljal samo v občinah z do 5.000 prebivalcev.

Sen. Cossutta v Trstu za NE na volilnem referendumu

TRST - Predsednik Stranke komunistične pro-nove sen. Armando Cossutta je včeraj v Trstu odprl referendumsko kampanjo s shodom na Trgu Goldoni, na katerem sta spregovorila tudi Fausto Monfalcon in Sergij Lipovec v Slovenscini. Cossutta je govoril predvsem o volilnem referendumu, glede katerega se njegova stranka zavzema za NE, se pravi za ohranitev sedanjega proporcionalnega sistema, ponovil pa je tudi zahtevo po takojšnjem razpustu parlamenta in novih volitvah. Lipovec pa je med drugim poudaril, da bi vecinski sistem prizadel slovensko manjšino, ker bi ji preprečil izvolitev svojih zastopnikov v predstavniških telesih. Na sliki (foto KROMA) shod SKP na Trgu Goldoni v Trstu.

Referendumski lider Segni jutri v Vidmu za DA

VIDEM - Na Videmskem vlada veliko pričakovanje za dvodnevi obisk Maria Segnija, liderja gibanja »Popolari per la riforma«, ki se je pred dnevi odločil, da zapusti Krcscansko demokracijo.

Tudi na Videmskem se za Segnija opredeljuje vse več, predvsem mlajših demokristjanov, ki napovedujejo celo možnost, da se bodo predstavili na deželnih volitvah. Sin bivšega predsednika italijanske republike bo v soboto zvečer prisoten v videmski restavraciji skupaj z vsemi, ki se v deželi prepoznajo z njegovim gibanjem.

Jutri bo Segni najprej obiskal Azlo v Obcini Speter, kjer bo položil venec pred spomenik padlih vojakov iz sardinjske brigade Sassari. Ob 10.15 bo v dvorani Ajace v Vidmu prisostvoval predstaviti knjige Micheleja Melonija o Tizianu Tessitoriju, furlanskemu poslancu stranke »Partito popolare«.

O pomenu bližnje referendumske preizkusnje bo Mario Segni govoril na javnem shodu, ki je napovedan za 11. uro na Trgu 20. septembra v Vidmu. (R.P.)

V sredo v Čedadu okrogla miza o referendumih

CEDAD - Referendumska preizkusnja 18. aprila in deželne volitve 6. junija so taces v sredisu pozornosti. Tudi znotraj naše skupnosti se o tem veliko govori in piše, saj gre za pomembne etape na poti družbenih in političnih sprememb. O referendumih, volilnem zakonu in Slovencih bo tekla beseda na okrogli mizi, ki jo kulturno društvo Ivan Trinko iz Cedadu priredi v sredo, 7. aprila ob 18.30 v dvorani delavskega združenja (Società operaia) v Cedadu v Ul. Foro Giulio Cesare 15.

Na to temo bodo spregovorili Milos Budin, predsednik slovenske Komisije DSL, Ivo Jevnikar, deželni tajnik SSK, Stojan Spetic, predsednik slovenske komisije SKP, in Rudi Pavšic, predsednik slovenske komisije PSI. Okroglo mizo bo vodil Marino Vertovec, predsednik kulturnega društva Ivan Trinko.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E.A. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništvo: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wullengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publistel
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SP
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1. oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtine, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT

Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT, plačila preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodiscu v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Clan italijanske zveze casopisnih zaloznikov FIEG

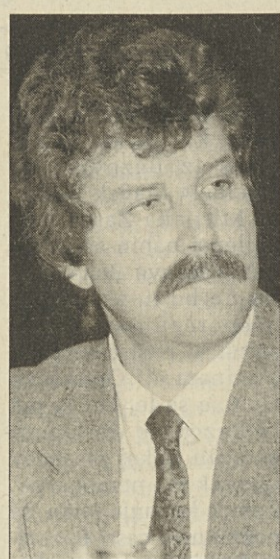
REFERENDUMI / TAJNIK KMEČKE ZVEZE EDI BUKAVEC O PREDLOGU UKINITVE MINISTRSTVA ZA KMETIJSTVO

Ministrstvo za kmetijstvo nikakor ne ustreza več potrebam kmetovalcev

Med referendum, o katerih se bodo državljeni izrekli 18. aprila, se devet, ne pa deset glasovnic. Osrednji urad za referendum pri kasacijskem sodiscu je namreč včeraj sklenil preklicati referendum, ki naj bi raztegnil vecinski volilni sistem tudi na občine z več kot 5.000 prebivalcev. Kot je znano, je parlament prejšnji teden odobril zakon o neposredni izvolitvi županov, ki je med drugim raztegnil vecinski sistem na občine z do 15 tisoč prebivalcev. Doslej je vecinski volilni sistem veljal samo v občinah z do 5.000 prebivalcev.

Ediju Bukavcu, predstavniku Kmečke zveze v Trstu kot avtonomne sindikalne organizacije, povezane na vsedržavni ravni z Zvezo kmetov Italije (bivso Confcoltivatori) smo zastavili nekaj vprašanj o staliscu Kmečke zveze do tega referenduma.

»Ze sama narava Kmečke zveze, ki se kot avtonomna sindikalna organizacija zavzema za neodvisnost od političnih strank in se ne sklicuje na deologije, ji narekuje, da prepustca vsakemu svojemu članu, da se pri vseh političnih in družbenih vprašanjih opredeljuje po lastnih ocenah in prepričanju. Glede referenduma samega pa je Kmečka zveza mnenja, da ministrstvo za kmetijstvo tako kot je urejeno danes, ne ustreza potrebam sodobnega casa. Ministrstvo se vedno ureja zakon iz davnega leta 1928 in naslednji, od takrat do danes pa se je kmetijstvo v Italiji, v Evropi in v svetu bistveno spremenilo. Politika v kmetijstvu se danes ne dela več v Rimu marvec v Bruslju oz. v Evropi skupnosti. Zato menimo, da je refor-

Tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec (KROMA)

ma ministrstva za kmetijstvo neobhodno potrebna.«

Ste torej za reformo in ne za ukinitve sedanjega ministrstva za kmetijstvo vlade v Rimu?

»Iz sirse razprave v kmetijskih krogih je, in to je seveda novost, izšel predlog, da se dosedanje ministrstvo spremeni oz. preoblikuje v ministrstvo za koordinacijo politike v kmetijstvu, prehrano in gozdove, kar je danes močno obcuteno. Danes je situacija namreč taka, da ministrstvo v Rimu se samo, da ne sme več voditi avtonomne politike, ampak tudi ne opravlja zadev zaradi neustreznega strukturiranja in tudi ne opravlja prepotrebne tranzmisije med politiko Bruslja in politiko, ki jo morajo pri nas izvajati deželne uprave, prav tako pa tega ni sposobno opravljati v obratni smeri oziroma v posredovanju potreb posameznih dezel

v državi v Bruselj.«

Pogoj za takšno preoblikovanje sedanjega ministrstva za kmetijstvo pa je vendarle njegova ukinitve v sedanji obliki in torej referendumski »DA«?

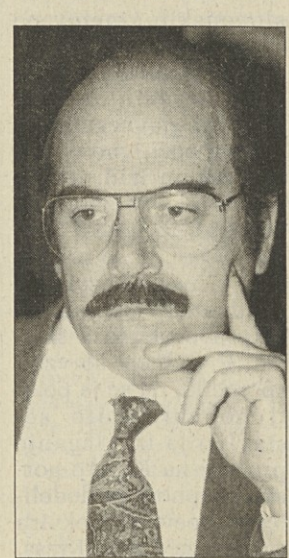
»V bistvu je tako, mislimo pa, da se bo celotni kmetijski sektor istocasno zavzemal za ustanovitev takega ministrstva oz. za takšno njegovo organiziranost, da bo imelo pristojnosti za usmerjanje in koordinacijo in seveda za nadzorstvo nad izvajanjem posameznih ukrepov Evropske skupnosti, kajti temu se glede na clanstvo Italije v tej skupnosti ni mogoče izogniti.«

In kako bi se ukinitve sedanjega ministrstva in njegova preureditev v smislu koordiniranja kmetijskih dejavnosti odražala v tem primeru na deželni ravni?

»Kar zadeva lokalno oziroma dezelno raven, bodo sedanje dezele s posebnim statutom, kakršna je nasa, kar zadeva kmetijstvo dejansko izenace-ni z vsemi ostalimi dezelami, saj bodo dezele neposredno izvajale kmetijsko politiko, ministrstvo v Rimu pa bo v tem oziru le koordinator. Sprico tega po mojem niti ni tako bistveno, ce bo na skorajšnjem referendumu na tem podroccu ne bi ustvarila velikih tezav, ostalo pa bi odprto vprašanje, kdo naj pravzaprav koordinira turistiko politiko (ponudbo) na državni ravni. Italija je velika turisticka država in mora za to imeti tudi posebno politicko telo. V primeru zelo verjetne ukinitve ministrstva bo moral parlament povsem na novo preurediti ta

Zgoraj Edi Kraus, spodaj Miroslav Kosuta (KROMA)

Na ljudskem referendumu 18. aprila se bomo izrekli tudi o usodi ministrstva za turizem in predstave. Predlog za ukinitve tega resorja je prišel iz dezele Veneto, kateremu se je kmalu pridruzilo se dvanajst dezelnih svetov, ki so prepričani, da je to ministrstvo popolnoma nepotrebno in da je treba vse njegove pristojnosti predati posameznim dezelnim upravam. To pa se je v resnici delno ze zgodilo. Ministrstvo za turizem ima danes le 550 uslužbencev in skrajno omejene financne razpolozljivosti (180 milijard lir, ki jih letno razdeljuje gledaliscem in sorodnim ustanovam).

Posamezne dezelne uprave, kot receno, danes ze v glavnem podpirajo turisticke dejavnosti. Skoraj gotova zmaga DA na referendumu na tem podroccu ne bi ustvarila velikih tezav, ostalo pa bi odprto vprašanje, kdo naj pravzaprav koordinira turistiko politiko (ponudbo) na državni ravni. Italija je velika turisticka država in mora za to imeti tudi posebno politicko telo. V primeru zelo verjetne ukinitve ministrstva bo moral parlament povsem na novo preurediti ta

sektor. Stalisce za ukinitve ministrstva za turizem uziva široko podporo med strankami, medtem ko so se za NE doslej izrekli le misovci.

Zmaga DA ne bo torej povzročila veliko pretrsov in preglavic turistickim delavcem. To nam je potrdil tudi Edi Kraus iz agencije Aurore, ki nam je povedal, da ima dezelna Furlanja-Juljska krajina ze svojo, kolikor toliko popolno zakonodajo na turistickem podroccu. Po njegovem bo morala Dezela se vsebinsko raztegniti to zakonodajo in jo prilagoditi zemljepisnim znacilnostim nase stvarnosti, ki mora stremeti po tesnejšem (tudi turistickem) sodelovanju z vzhodnimi sosedi. Odpiranje torej, nam je dejal Kraus, ki ga ne smejo ovirati trzaskе težnje po zapiranju, saj je prav odpiranje v svet in do sosedov bistvena znacilnost turizma.

Ukinitve ministrstva za turizem in predstave pa ima veliko neznanko, ki jo predstavlja finansiranje-vzdrževanje gledalisc, opernih his itd. Dezele, ki bi cez noc dobile te pristojnosti, imajo na tem podroccu se zelo nepopolne in pomanjkljive zakone, kar bi ust-

Zapisal j.k.

STAVKA / NA VČERAJSNJEM PROTESTNEM ZBOROVANJU V TRSTU SE JE ZBRALO BLIZU 7.000 LJUDI

Trstu sta potrebni solidarnost in enotnost vseh družbenih sil

Občinski svet bo danes posvetil razpravo vprašanju Tržaškega Lloydja

DRAGO GASPERLIN

Kriza podjetij z državo udeležbo in sistematično zapiranje tovarn vodita naravnost v propad industrije na Trzaskem, ki bo potegnil za sabo pristaniske dejavnosti, gradbeništvo, storitve in trgovino, to pa bo pomenilo razsulo gospodarskega aparata v pokrajini. Seveda, ekonomski stroj je bil tod že od nekdaj sibak, vendar to ne sme biti alibi za hude napake v vedesetletni industrijski poli-

tiki. Prva znamenja de-industrializacije so se pokazala že pred dobrim letom, medtem pa so imeli sindikati nebroj sestankov s podtajnikom v predsedstvu rimske vlade, z deželnimi upravitelji in občinskimi možmi v Trstu, toda vse zaman. Če hočemo rešiti, kar se resiti da, in z druge strani omogočiti ponoven vsestranski razmah mesta in okolice, tedaj so potrebni novi, sveži, daljnovidni in

učinkoviti, na sodobni tehnologiji sloneči načrti, potrebna sta solidarnost in enotnost med delavstvom in podjetništvom, potreben je skupen napor vseh, torej tudi javnih upraviteljev, druge bomo ostali pri ozki, malenkostni strategiji, ki je zgolj odraz predvolilnih, političnih interesov.

Tako je spregovoril tajnik CISL Luciano Kakovich med včerajšnjim shodom na Borznem trgu, kjer se je zbralo ob priliki vsedržavne stiriune splosne stavke blizu 7.000 delovnih ljudi, upokoencev in studentov. Toda govornik je opozoril tudi na nujno po izmenjavi izkustev in sprostivni tesnega sodelovanja s soslednimi državami tako na gospodarskem kot tudi na kulturnem področju, sicer bodo ostali ti kraji resnično odrezani od sveta. Kakovich je nanizal dolgo vrsto neresenih problemov, ki so vsedržavne zadatke, posebej pa seveda opozoril na tukajšnje krizne primere, zacementi pri skedenjski železarni, kjer je na prepihu 1.700 delavcev, in Trzaskem Lloydju, kjer se bori za ohranitev službe 500 oseb.

Na to se je navezal v sklepnem posegu tudi tajnik CGIL Antongiulio

Del sprevoda stavkajočih po tržaških ulicah (foto S. Ferrari/KROMA)

Bua. Od javnih upraviteljev je zahteval jasen odgovor na vprašanje, kako nameravajo nastopiti v bran Trsta, podjetnike je pozval, naj si ne kopijo rent, ampak naj jih usmerijo v razvojne, tudi rizične investicije, zupana Staffierija in podtajnika v ministrstvu za trgovinsko mornarico Camberja pa je oskrnil, naj se ne gresta avtonomna sindikalista in naj raje odločneje posežeja pri zavodu IRI in Finnareju, da ne pokopljeta Trzaskega Lloydja.

O tem bo danes razpravljala občinska skupina, se prejšnjega pa se bo zupana v spremstvu načelnikov svetovalskih skupin se-

sel s sindikalisti CGIL, CISL, UIL, CISAL in CINSAL.

Trzaski protest, o katerem je Kakovich pojasnil, da ni proti, ampak v zaslobo vlade, ki naj izkoristi pomoč sindikata za pravičnejšo socialno politiko, se je začel ob devetih na Trgu Unita, od koder so stavkajoči v sprevodu prehodili Korzo, Goldonijev trg ter ulice Carducci in Valdirivo do nabrežja oziroma Borznega trga. Na celu so korakali s transparenti in prapori uslužbenci Trzaskega Lloydja ter delavci skedenjske železarne, ki so jih spremljali Lloydovi kontejnerski vlačilci in

orjaska operativna vozila, za njimi pa med drugimi predstavniki tovarniških svetov Trzaskega arzenala sv. Marka, Elettre, Tobacne tovarne, Sadocha, Tovarne velikih motorjev in ACT, železnice CGIL, pristanisniki, gradbinci, univerzitetni delavci in raziskovalci, javni uslužbenci, upokoenci, zenske CGIL, zastopniki manjšinske struje v tem sindikatu (Essere sindacato), mladi z zastavami SKP, zastopstvo Mitteleurope in studentje.

Očitno pa to ni bila zadnja stavka, kakor je naglasila včeraj tajnica sindikalne organizacije UIL Adele Pino.

REPENTABOR / OBČINSKA SEJA

Dolga vrsta pobud repentabske uprave

Prva seja pod vodstvom novega župana Aleksija Krizmana, ki je poročal o delu uprave

BORIS SIMONETA

Prvic po decembrskem ustoličenju spreminjene sestave občinske uprave se je v četrtek pod vodstvom župana Aleksija Krizmana sestal repentabski občinski svet, na katerem so posvetili pretežni del seje pregledu opravljenega dela na posameznih področjih. Sprejeli so tudi nekatere sklepe kot je bila odobritev osnutka ustanovnega akta pripravljalnega odbora kmetijskih dnevo, odobritev občinskega pravilnika za pogodbe in nakup toponomastičnih tabel, s katerimi bodo nadomestili dotrajane cestne oznake.

Zupan je poročal o sprejemu pri italijanskem predsedniku Scalfaru ob obisku v Trstu, o razgovoru s slovenskim predsednikom Kucanom in o srečanju na občini v Sežani, kjer so izročili solidarnostna sredstva za begunce, ki so jih zbrali v repentabski občini. Krizman je omenil tudi stike s poštenim Logatcem, zelo uspešno predstavitev publikacije Svet na meji - Repentabor in občni zbor Kulturnega društva Kraski dom.

Odbornik Ivan Skabar je orisal pobude na področju javnih del. Olepsali so kapele na Poklonu, dokončali so nadaljnji dve avtobusni čakalnici, očistili pa bodo tudi oskrunjeni spomenik padlim v narodovobodilnem boju v Repnu, kjer bodo 25. aprila proslavili dan odpornosti. Popravili in očistili bodo tudi karakteristični vodnjak v središču Repna, ki bo tako za Krasko ohcet krasil in ovrednotil vasko arhitekturno podobo. V pripravi je načrt za izpopolnitev razsvetljave na Tabru, posodobili bodo električno napeljava na nogometnem igrišču, popravili bodo stari del pokopališča, v načrtu pa imajo skorajšnje asfaltiranje ceste proti Fernetičem.

Odbornica Bruna Skabar pa je poročala o pobudi, ki jo bodo v prihodnjem šolskem letu uresnili v sodelovanju s solskim skrbništvom. Tako slovenski kot italijanski soljarji si bodo ob ustreznih vodeni razlagi ogledali krasko hiso, kamnolome in mlekarne, kar bo ned-

vomno prispevalo k boljsemu poznavanju okolja in utrjevanju sožitja.

Repentabska in zgoniška občina sta se dogovorili, da za dobo enega leta poskusno združita prevoz solske mladine in pa smetarsko službo, kar bo prispevalo k večji racionalizaciji. Redno se tudi odvija socialna služba in oskrba na domu. Namenu so predali tudi ambulanto, ki jo je prevzela v oskrbo Krajevna zdravstvena enota. Na srečanju s starejšimi občani pa se bodo dogovorili o poletnem letovanju.

Med razpravo so predstavniki Slovenske skupnosti iznesli nekaj pripomb oziroma predlogov v zvezi s poslovanjem ambulant, predlagali so znizanje davka ICI in postavitev dvojezičnih napisov na pokrajinskih cestih, možnost revizije katastrskih vrednosti kmečkih poslopj pa bo proučila posebna komisija. Govor je bil tudi o javnoprvoznih službi in delovanju KZE, ki jo bo odsljed upravljal kolegij zupanol.

NOVICE

Pri Fernetičih električni tok oplazil mladeniča: pridržana prognoza

Močan električni tok je včeraj popoldne skoraj do smrti oplazil mladega delavca. Pripetilo se je na Fernetičih malo po 16. uri. 24-letni Mauro Madotto iz Režije je delal na viaduktu čez železniško progo, ki ga tamkaj pravkar gradijo. Nadvoz naj bi povezoval hitro cesto s Fernetiči in tamkajšnjim tovarnim terminalom.

Po izsledkih openskih karabinjerjev naj bi se nesrečni Madotto z železnim drogom dotaknil električnega voda nad železniško progo, pri čemer naj bi se nanj sprožil električni tok 380-voltna napetosti. Delavca je težko ranjenega vrglo na tla. Njegovi delovni kolegi so takoj poklicali na pomoč rešilec, s katerim so ga prepeljali v glavno bolnišnico. Tu so ga sprejeli na oddelku za oživljanje, zdravniki pa so si pridržali prognozo.

Odstopil občinski odbornik za šport Roberto De Gioia

Trzaski občinski odbornik za šport in prosti čas, socialist Roberto De Gioia, je včeraj zupanu Staffieriju pisno sporočil, da odstopa s funkcije, ki mu jo je bil zaupal, pa ceprav ne odobrava možnosti, da bi Trst ostal brez uprave vse do novih volitev pozno jeseni. Glavni razlog De Gioieve poteze je nemoc občinske uprave in njega samega, da bi izpolnili obljube, ki so jih bili sprejeli že pred časom: o dokončanju stadiona Rocco, o izgradnji nogometnega igrišča na Poncani in telovadnice za sentjakobsko telovadno združenje »Amici di San Giacomo« in se zlasti o novi športni palači, ki so si jo - piše De Gioia - kosarkarsko društvo, ekipa in navijači Stefanela prav gotovo več kot zaslužili. Odbornik zato zaključuje, da je bil funkcijo svojčas sprejel v prepričanju, da bo lahko mesna uprava obljube - ki so med drugim zapisane v programu upravnih vecine - izpolnila, ker pa to kot kaže ne bo mogoče, mu pac ne preostaja drugega, kot odstop.

Danes posvet o električni energiji

Strokovna zbornica električnih instalaterjev Furlanije-Juljske krajine prireja s pomočjo občinskega podjetja za elektriko, vodo in plin ACEGA posvet z naslovom »Dobava električne energije: odnosi med distributorji, odjemalci in instalaterji«. Srečanje bo danes ob 9.30 v kongresni dvorani Pomorske palače (Ul. Maestri del Lavoro 1) in predvideva štiri specifične referate, ki jih bodo podali tehniki družbe ENEL in podjetja ACEGA. Namen posveta je vsekakor ponuditi informacije in sugestije, ki naj prispevajo k pravilnem reševanju problemov v različnih fazah dobave električne energije, nanj pa so se posebej vabljene porabniki, upravni poslopi in instalaterji. Zadnji dve kategoriji se toliko bolj, ker ju neposredno zadeva zakon št.46/90 o prilagoditvi električnih instalacij in naprav normam EGS.

DOLINA / AFERA V ZVEZI S POŠTO

Listar Gambassini prijavil Pečenika

Obtožuje ga zlorabe položaja in izsiljevanja

Listar Gambassini očitno nikakor noče tvegati, da bi ga kdo prekosil v grobih prizadevanjih zanikanja pravic slovenskih prebivalcev. Tokratna pretveza za njegov nastop je afera v zvezi z dolinsko pošto. In da ne bi kdo mislil, da Gianfranco Gambassini, deželni svetovalec Liste za Trst, v svojih groznih ostaja samo pri besedah, je včeraj vložil sodno prijavo proti dolinskemu županu Marinu Pečeniku. Pri tem se je obrnil na svojega kolego v deželni svet, trzaskega misovskega prvaka Sergia Giacomellija, ki je kot njegov odvetnik vložil prijavo na sodišče. V prijavi Gambassini poziva sodnike, naj preverijo, če je Marino Pečenik zlorabljal svoj položaj in če se ga lahko obtoži izsiljevanja, ker je pogojel izdajo potrebnega dovoljenja za odprtje dolinske pošte s postavitvijo dvojezičnih napisov in oznak. Postavitve dvojezičnih napisov pa je po zvišenem mnenju

listarja na osnovi obstoječih italijanskih zakonskih predpisov povsem nesprejemljivo.

Gambassini torej goni svojo naprej: v prvi fazi je bil med najbolj gorečimi verbalnimi obtoževalci dolinskega župana Pečenika, katerega je krivil namernega zavlačevanja odprtja poštne uradov v Dolini. Marino Pečenik je na natolčevanja v zvezi z izdajo dovoljenj obsežno odgovoril, s tem da je navedel vse razloge za zamude in opozoril, na koga se je treba za vsak specifični problem obrniti. Vendar pa je Pečenikov odgovor, ki so mu v četrtek, 1. aprila dala primerno mesto vsa krajevna občila, po oceni Gambassinija "negativen in zaljiv". Zato naj bi "ovrgel vse zadrške" in takoj prijavil Pečenika sodnim oblastem, s čimer je potrdil, da je zanj in za krog njegovih somišljenikov vztrajanje pri uveljavljanju pravic Slovencev hud zločin.

OKOLJE

Danes akcija »Čisti Kras«

Danes bo stekla akcija »Čisti Kras«, ki jo je sprožila trzaska občinska odbornica za okolje Rossana Poletti v sodelovanju s jamarško skupino San Giusto.

Vsi, ki se ji želijo pridružiti in s tem prispevati k boljšemu videzu vsak dan bolj onesnaženega kraskskega okolja, se lahko zgledajo po 8.30 pri Pikelcu na Opčinah, kjer bo zbirališč. Akcija čiščenja Krasa, ki se je bo ob 11. uri seveda udeležila tudi sama odbornica, se bo nadaljevala jutri, prav tako od 8.30 dalje.

KMEČKA ZVEZA / PRVA SEJA NOVEGA GLAVNEGA SVETA

Alojz Debelis potrjen za predsednika KZ

Soglasno potrjena tudi podpredsednika Robi Ota in Silvano Ferluga ter tajnik Edi Bukavec

V četrtek se je na sežu v Ul. Cicerone sestal novoizvoljeni glavni svet Kmečke zveze. Na dnevnem redu je imel izvolitev predsednika in dveh podpredsednikov, imenovanje izvršnega odbora in področnih komisij, organizacijska vprašanja in razno. Seji je predsednoval starejši odbornik Miro Zigon, bivši dolgoletni predsednik Alfonz Gustin pa je predlagal, naj se v celoti potrdi dosedanje vodstvo nase stanovske kmečke sindikalne organizacije s predsednikom, Alojzjem

Debelisom in podpredsednikom Robijem Oto in Silvanom Ferluga na celu. Glavni svet je predlog soglasno sprejel in tudi za tajnika potrdil Edija Bukavca. Predsednik Debelis se je takoj po izvolitvi zahvalil za potrjeno zaupanje, izrekel priznanje obema podpredsednikoma in tajniku za učinkovito sodelovanje in obzaloval, da mu kot aktivnemu kmetu in vrtnarju poklicne delovne obveznosti ne dovoljujejo, da bi se lahko se v večji meri posvečal stanovski organizaciji

slovenskih kmetov na Trzaskem. V razpravi po izvolitvi vodstvenih organov so člani glavnega sveta najprej pozitivno ocenili potek in izid nedavnega občnega zbora na Opčinah in izrekli zahvalo vsem, ki so prispevali k njegovi izvedbi, predvsem ženskam za pripravo okusnih slaščic. V vednost so vzeli sporocilo, da se je pozitivno zaključilo sestavljanje in vlaganje prošnje na Krasko gorsko skupnost za dodelitev prispevkov v okviru zakona za razvoj Krasa.

Vseh prošenj je bilo za več kot 5 milijard lir, kar seveda močno presega razpoložljiva sredstva. Živahno je glavni svet razpravljal o kritičnem stanju, v katerem se nahaja Zadružna kraska mlekarne, o Konzorciju za zasciteno preloko kraskih vin in o poročilu o obnem zboru gostinske sekcije Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Na koncu je glavni svet čestital svojem odborniku Ediju Kanteu in zeni Heleni ob rojstvu prvorojenčka Tomaza. (jk)

VZHODNI KRAS / NEZADOVOLJSTVO DOMAČINOV

Bazovica: križ s prometom, javno razsvetljavo, greznico

Greznično omrežje se je »ustavilo« 100 metrov pred vasjo

Prometni kaos v Bazovici (foto Krizmančič/KROMA)

MARJAN KEMPERLE

»Raje pojdem ne vem kam, kot pa da bi sel tacez iz Bazovice na Opčine!« Stavek Bazovca Mirijana Zagarja na najboljši način slika sedanje težave Bazovcev. Da ne bo nepotrebnih nesporazumov: Zagar sploh ni nastrojen proti Opčinam ali Opencem. Huduje se le, ker je pot iz Bazovice do Opčin zadnjih nekaj mesecev takorekoc »nemogoca«. Zaradi kopanja jarka na pokrajinski cesti Bazovica-Padrice, se morajo Bazovci, ki želijo na Opčine, spustiti proti mestu, obrniti pri starem »daci« desno na Hudo leto ter po ozki vijugasti poti pripeljati do Padrice, od tod pa naprej do Opčin. Resnici na ljubo je mogoc tudi drugacen obvoz: od Bazovice po Bazoviski cesti navzdol do križišča s Trbisko cesto in od tod navzgor do Opčin. A ta druga varianta je prav zaradi križišča in zaradi gostega prometa na Trbiski cesti mnogo bolj nevarna od prve.

Bazovico tarejo skratka podobne težave kot Padrice. Dela za postavljanje metanovoda in novega vodovoda so ohromila tisti del vasi, ki »gleda« proti pokopališču.

Pokrajinska cesta je bila od lanskega novembra zaprta in sele sedaj, ko so zakrili široki in globoki jarek, bo mogoče promet spet stekel po pokrajinski cesti. Do kod ostaja vprašanje, saj bi morali po dokončanju del na prvem odseku

(bazovsko pokopališče - padriška cerkva) nadaljevati kopanje v središču Padrice.

Ob zaprtju ceste so se domačini mnogo hudovali, ker so istocasno zaprli zasebnemu prometu tudi takomenovano »Gropajsko cesto«, da bi jo rezervirali za avtobusni promet. Tako je ostal tisti del vasi skorajda odrezan od jedra, ljudje pa so ziveli v negotovosti, saj jih ni nihce seznanil, kako in kaj bo z deli.

Mirijan Zagar je opozoril se na druga dva »bazovska problema«, ki se vlečeta že od pamtiveka. O prvem - pomankljivi javni razsvetljavi - smo nekaj zabeležili že včeraj, ko smo poročali o sestanku med občinskim odbornikom za javne in industrijske službe Perellijem in predsednikom podjetja ACEGA Covijem. Občina nima denarja za prenovitev razsvetljave, zato so Bazovci (in ne le oni) v temi.

Drugi problem - pomankanje grezničnega omrežja - je skorajda paradoksalen. Trzaska občinska uprava je že pred 20 leti predvidela v proračunu to postavko. Pred nekaj leti so že začeli kopati jarek za greznico, a dela so zastala kakih 100 metrov. Prekinili so jih, ko so začeli graditi sinhotron.

Za domačine je bila to dvojna klotofa: sinhotron jim je najprej odvzel pasnike, nato pa jih prikrajšal se za greznično omrežje...

DOMJO / SKD FRAN VENTURINI

Otroški pevski zbor že 10 let pridno poje

Maja bodo v KD v Boljuncu proslavljali 10-letnico

Nekaj zaporednih posnetkov otroškega zbora Venturini med Prešernovo proslavo v Križu (f. Ferrari/KROMA)

Otroški pevski zbor KD Fran Venturini od doma je 8. maja slavil desetletnico svojega delovanja. Proslava s koncertom, na katerem bo sodeloval tudi dekliski oktet, bo v obnovljenem Kulturnem domu France Preseren v Boljuncu.

»Veseli bi bili, če bi lahko to obletnico proslavili v našem domu A. Ukmarja. Na žalost pa so prostori se vedno v popravilu. Odkar je podružnica TKB, ki deluje v tej stavbi, razširila svoje prostore, so se začela dela za ureditev novega vhoda v naše društvo ter dvorane in drugih prostorov«, nam je povedala Suzana Zerjal, pevo-

vodkinja zbora, ki bo slavila tudi desetletnico vodenja zbora.

»Pridno vadimo z otroškim zborom, ki šteje 40 otrok; sedaj pred proslavo kar dvakrat tedensko, saj želimo pripraviti in predstaviti okrog 20 otroških pesmi. Otroci prihajajo kar pridno na vaje, ce jih seveda ne zaradi bolezni in tudi radi pojejo. Na žalost pa delamo vso zimo v težkih pogojih, v nezakurjeni in neurejeni dvorani.«

Ko smo jih obiskali v sredo, je bilo otrok bolj malo, ker jih je veliko prehlajenih in torej brez glasu. Ostali so pridno vadili nove pesmi in ponavljali že poznane. Ve-

sna Cupin jih je spremljala na klavirju, kar pomeni zelo veliko pri učenju pesmi, ki niso niti glasovno niti po tekstu lahke.

»Izbrala sem pesmi različnih skladateljev, ker ne bi hotela, da se naš zbor predstavi z že bolj ali manj znanim programom. Seveda zahteva takšna izbira se več vaj in napora s strani vseh. Pa sem vendarle zadovoljna, ker me pevci ubogajo, ker se pridno učijo tekstov in hodijo, kolikor pač morejo, tudi redno na vaje.«

Seveda ne bodo ob desetletnici nastopili tisti otroci, ki so bili takrat člani zbora. Otroci pač

rastejo. Mnogi so potem nastopali se v mladinskem zboru in ko je ta prenehal z delom, se je osem bivših pevč odločilo, da sestavijo svoj oktet, ki ga tudi vodi Suzana Cupin.

Otroški zbor je v letošnji sezoni imel več nastopov. Zadnji je bil 21. marca v gledališču Miela, kjer se je odvijala revija otroških in mladinskih zborov pod naslovom »Pesem mladosti«. Se prej je zbor nastopil v Križu, in sicer 14. februarja na Preserenovi proslavi, nato 19. decembra v Mackoljah ob božičnici in 31. oktobra na svečanosti ob 40-letnici postavitve spomenika padlim pri Domju.

Sedanji otroški zbor deluje od sezone 89-90. Seveda je nekaj mladih pevcev že odslo, prisli so pa novi. Tako imajo najmlajšo pevko, ki ji je komaj nekaj čez dve leti, najstarejši ima 12 let.

»Rada bi posvetila obema zboroma se več časa. Na žalost imam službo, poučujem v društvu se klavirsko harmoniko in imam tudi družinske obveznosti. Vendar delam vse z veseljem in sem zadovoljna s svojimi mladimi pevci in pevskami.«

Neva Lušes

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA, 3. aprila. 1993

RIHARD
Sonce vzhaja ob 6.41 in zahaja ob 19.35 - Dolžina dneva 12.54 - Luna vzhaja ob 15.43 in zahaja ob 4.29.

Jutri, NEDELJA, 4. aprila 1993
CVETNA NEDELJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 13,2 stopinj, zračni tlak 1011,7 mb ustaljen, brezvetrie, vlaga 58-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 8,9 stopinj.

ROJSTVA.
SMRTI IN OKLICI
RODILI SO SE: Jana Gustin, Ian Valencic, Eddy Cante, Francesca Voce.

UMRLI SO: 74-letni Pietro Zugan, 74-letna Erminia Dragolovich, 79-letna Paola Orbic, 72-letni Giovanni Zima, 68-letni Marcello Sussi, 57-letna Veridiana D'Ambrosi, 96-letna Francesca Besednjak, 61-letni Ferruccio Cuschie, 77-letni Emilio Menis, 68-letna Antonia Turilli, 83-letna Ida Candotti, 83-letna Maria Micheli, 79-letni Luciano Pipan, 80-letna Amalia Pecchiari, 80-letna Stefania Coretti.

OKLICI: uradnik Fulvio Colavito in odvetnika pripravnika Tiziana Zuppi, tehnik Mauro Semenic in vzgojiteljica Natascia De Grassi, uradnik Roberto Conte in farmacevtka Marina Casaretto, uradnik Stefano Sciortino in gospodinja Annamaria Apollonio, delavca Francesco

RESTAVRACIJA LANARO VOLNIK

Repen 151, tel. 32.7349 - vabi vse prijatelje in klijente na

Otvoritev prenovljenih prostorov, ki bo danes, 3. aprila, ob 18. uri

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE - priredi danes, 3. t. m., ob 20. uri na sedežu društva

Predavanje
novinarja Walerja Škerka
o svojih doživetjih v Bosni

Na Programu: Mazas, Viotti, Quantz, Handel.

Zacetek ob 20. uri.

GLASBENA MATICA TRST - Koncertna sezona 92/94. - V torek, 6. t. m., ob 20.30 v gledališču Miela Trg Duca D'Agli Abruzzi 3

Solisti Beloruske filharmonije

JURIJ LIKIN - oboa, SERGEJ GRMOV - viola, ILIA ZUKOVSKI, violončelo, JURIJ GILDJUK - klavir (Rahmaninov, Gorelova, Falik, Mendelssohn)

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom v gledališču Miela

10. OBLETNICA RADIA OPČINE

90,6 90,8 100,5 100,6 Mhz

Športno-kulturni center ZGONIK

Jutri, 4. aprila 1993, ob 18. uri

Nastopajo AGROPOP, BIG-BEN, PRIZMA (samo za to priložnost), HAPPY DAY, VERCIN KOBAL, MEF, MATEJA SVET, JURE KOSIR, SAMO KOKOROVEC, predsednik slovenskega olimpijskega komiteja JANEZ KOCJANCIC, SASO HRIBAR, MARKO BAN, ARIANNA BOGATEC, MATJAZ SERCER

Podelitev priznanj radijskim sodelavcem.

Finale najboljših vicarjev »POVEJ TA ZADNJO«

DRUŽABNOST ... ZABAVA ...

VSTOP PROST!

Vecchio in prodajalka Sigrid Vatta, delavec Massimo Lach in delavka Cristina Pelosi, elektricar Franz Ziberna in studentka Valentina Andri, taksist Andrea Krizman in univ. studentka Agnese Nicolli, finančni strožnik Sandro Bevilacqua in v pricakovanju zaposlitve Cristina Vittori, radijski tehnik Igor Crismani in knjigodovja Mateja Grm, uradnik Stefano Faidda in prodajalka Susanna Ussai, v pricakovanju zaposlitve Elisabetta Lantschner, upokojenec Bruno Gallo in gospodinja Sabina Galante, uradnik Massimo Gallinucci in delavka Patrizia Gangale, delavec Ciro Laezza in gospodinja Paola Sanzin, tehnik Federico Donzello in gospodinja Clelia Troisi, obrtnik Milan Goiza in prodajalka Andreina Cuzzardi, barista Enrico Toffoli in trgovka Elisabetta Sorci, prevoznik Edoardo Sema in studentka Milena Rizzi, univerzitetni raziskovalec Maurizio Manzini in solnica Laura Bombarda, podcastnik finančne straže Paolo Stranera in zdravstvena asistentka Rita Taccia, zidar Claudio Cragnolin in uradnica Michaela Hedwig Mueller, solnik Berthold Alt in prevajalka Laura Cosulich, finančni strožnik Domenico Ferrentino in v pricakovanju zaposlitve Giorgio Cerovaz, univerzitetni raziskovalec Andrea Segre in univerzitetna raziskovalka Daniela Setti, zaprizeni castnik Alessandro Vatovec in delavka Tamara Cetin, delavec Vinicio Grandi in čistilka Barbara Dovier.

nicna od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Sommersby«, r. Jon Amiel, i. Jodie Foster in Richard Gere.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »La moglie del soldato«, r. Neil Jordan, i. Stephen Rea.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 19.30, 22.00 »Casa Howard«, r. James Ivory, i. Emma Thompson, Anthony Hopkins, Vanessa Redgrave.

NAZIONALE 1 - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Gli spietati«, i. Clint Eastwood, Gene Hackman, Morgan Freeman, Richard Harris.

NAZIONALE 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Trauma«, r. Dario Argento, i. C. Rydell, A. Argento.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Fuga dal mondo dei sogni«, i. Kim Basinger.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.00, 20.10, 22.15 »Arriva la bufera«, r. Daniele Lucchetti, i. Diego Abatantuono.

GRATTACIELO - 17.45, 19.50, 22.00 »Eroe per caso«, i. Dustin Hoffman, Geena Davis, Andy Garcia.

MIGNON - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »La notte e la città«, i. Robert De Niro in Jessica Lange.

EDEN - 15.30, 22.10 »Analmante tua, Jacqueline«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.30, 19.45, 22.00 »Guardia del corpo«, Kevin Costner in Whitney Houston.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Il grande cocomero«, r. Francesca Archibugi.

ALCIONE - 16.45, 18.30, 20.15, 22.00 »Orlando«, r. Sally Potter, i. Tilda Swinton.

RADIO - 15.30, 21.30 »Diavolerie di femmine focose«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIEDITVE

SLOVENSKA SKAVT-SKA ORGANIZACIJA IN ROD MODREGA VALA vabita na ogled razstave SKAVTI IN GOZDONIKI NA SLOVENSKEM v Kulturnem domu v Trstu. Razstava je odprta vsako soboto od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob predstavi po dogovoru z organizatorji. Sole se lahko dogovorijo za voden obisk z organizatorji (tel. st. 215086 za SZSO in 632663 za RMV).

SKD CEROVLJE-MAVHINJE priredi danes, 3. aprila, ob 20.30 v gostilni Al Carso v Mavhinjah KULTURNI VEČER ob gostovanju dramske skupine KD Repentator z dramskim delom Stane Milic-Lazar KDO JE KRIV. Vljudno vabljeno!

SLOVENSKI KULTURNI KLUB - ul. Donizetti 3 v Trstu vabi danes, 3. aprila, ob 18.30 na večer z naslo-

SKD BARKOVLJE
Ul. Cerreto 12, prireja danes, 3. t. m.,

KONCET

Nastopili bodo: **Raphael Kiefer** - violina, **Annalisa Clemente** - viola, **Luisa Scattarreggia** - cenbalo

Na Programu: Mazas, Viotti, Quantz, Handel.

Zacetek ob 20. uri.

vom VPOGLED V SVET JUDOVSKO KULTURE. Po uvodni predstavitvi prof. Mirjam Bratina - Pahor si bomo ogledali film The chosen (Izvoljeni).

SKD PRIMOREC Trebče vabi na CELOVEČERNI KONCERT MPZ SKALA - GABRIJE danes, 3. aprila, ob 20.30 v Ljudskem domu.

SKD BARKOVLJE vabi na PREDSTAVITEV ZBIKE MAS UBALDA VRABCA. Pevci zbora M. Pertot, pod vodstvom Aleksandre Pertot, bodo izvajali maso v Es-duru. Organist Stefan Bembi, predstavitev prof. Zorko Harej - Marija Ferletic. Jutri, 4. aprila, ob 19. uri v barkovljanski cerkvi.

ANPI-VZPI, ANPIA IN ANED vabijo na KOMEMORACIJO 71 talcev jutri, 4. aprila, ob 15. uri na streliscu na Opcinah. Na slovesnosti bosta govorila Federico Vincenti, predsednik ANPI F-JK in Milan Pahor, ravnatelj Narodne in študijske knjižnice. Sodeloval bo openski MPZ Tabor.

AMATERSKI ODER J. STOKA vabi na ogled igre GENIJI V KRATKIH HLACAH - režija E. Franceskin. Izjava mladinske skupine SKD Tabor jutri, 4. aprila, ob 18. uri v Kulturnem domu na Proseku.

SKD TABOR - Openska glasbena srečanja. Jutri, 4. aprila, ob 10.30 v Prosvetnem domu na Opcinah KONCERT GODALNEGA KVARTETA GLASBENE MATICE. Zarko Hrvatic in Stefan Iob - violini, Marko Biteznik - viola in Peter Filipic - violončelo. Na sporedu: Mendelssohn, Merku, in Tekasov.

V DRUŠTVO SLOVENSKEKIH UPOKOJENCEV bo v ponedeljek, 5. aprila, ob 20.30 Ivan Florjanc odgovarjal na TRJ VPRASANJA ZA VELIKI TEDEJ.

DRUŠTVO SLOVENSKEKIH UPOKOJENCEV TRST prireja PREDVAJANJE FILMOV Alojse Zerjale v Trstu, ul. sv. Franciska 20. Predvajani filmi bodo: Stiri zlata dekleta s Krasa, Tibet in tibetanske steze in Avignone - evropski teater. Vljudno vabljeno!

OB 25 - LETNICI SKD TABOR razstavlja Mario Sosis - kipar. Odprtje razstave v sredo, 7. t. m., ob 20.30. Predstavitev Damiana Ota. Na večeru sodelujejo MoPZ Primorsko-Mackolje, MoPZ in ZPZ Tabor. Vabljeno!

OBVESTILA

SLOVENSKI DIJAKSI DOM SRECKO KOŠOVEL sporoča, da je v teku vpisovanje za poletno središče v Trstu, za letovanje v Ptuj in v Zelenem centru v Vrhpoljah. Poletno središče bodo lahko obiskovali otroci od 3. do 14. leta starosti, letovanje v Ptuj od 6. do 17. leta starosti in letovanje v Vrhpoljah od 6. do 14. leta starosti (tel. 573141).

IZLETI

SK BRDINA sporoča, da bo odhod avtobusa za izlet v Sappado jutri, 4. aprila, ob 5.45 z Opcin.

SKD CEROVLJE - Mavhinje priredi v nedeljo, 25. aprila pomladni orientacijski pohod po označeni poti po Mavhinjah in okolici. Odhod ob 8.30 do 10.30 iz Mavhinj. Vabljeno posamezniki in skupine.

KRUT obvesča, da je se nekaj mest na razpolago za 10-dnevno zdravljenje v zdravilišču Radenci od 2. do 12. 5.1993 in v zdravilišču Terme Catez od 16. do 26.5.1993. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka v Trstu, ul. Cicero- ne 8, tel. st. 360324.

DRUŠTVO SLOVENSKEKIH UPOKOJENCEV priredi izlet v Idrijo, Divje jezero, Klauze in Vojsko v sredo, 14. aprila. Vpisovanje bo v sredo, 7. aprila ob 9. ure dalje na sedežu društva, Ul. Cicero- ne 8.

SINDIKAT UPOKOJENCEV SPI CGIL - občine Dolina organizira v soboto, 17. aprila izlet v Kobarid. Ogledali si bomo rojstno hišo S. Gregorčiča na Vrsnem in obnovljeni muzej prve svetovne vojne v Kobaridu. Vpisovanje na tel. st. 228597, 228387 in 228909.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE obvesča nestalno nameščene profesorje višjih in nižjih srednjih sol, da 30. aprila zapade rok za vložitve prošnje (za vstop v pokrajinske lestvice, ki so izčrpane), za poučevanje v prihodnjem solskem letu. Morebitna navodila in obrazci so vam na razpolago na sedežu sindikata, Ul. Carducci 8, tel. 370301, v torek 11.30-13.00, sredo 17.00-18.30, četrtek 9.30-11.00 in petek 15.30-16.30.

NA SEDEŽU ZAVODA J. STEFAN bo v ponedeljek, 5. aprila roditeljski sesanek s sledečim urnikom: ob 17. uri vsi 1. in 2. razredi ter ob 18.30 vsi 3., 4. in 5. razredi.

ČESTITKE

Na trzaski univerzi je diplomirala iz političnih ved **BARBARA REPINC**. Novopečeni doktorici cestitata Nada in Marina.

Dragi nono MARIO, za tvoj danesnji rojstni dan vse naj, naj, Monika in Manuel. Cestitkam se pridružujemo in slavljenju zelimo, da bi skupaj praznovali se dosti rojstnih dnevo vsi domači.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Maks v Samotarju.

BERTO TONKIC je v Doberdobu na Trzaski ul. st. 25 odprl osmico. Toči belo in crno vino ter nudi domač prigrizek.

PRI PISCANCIH ima odprto osmico Sergio Ferfolja.

OSMICO ima odprto Diko v Borstu.

OSMICO je odprl Ivan Budin v Zgoniku st. 50.

OSMICO je odprl Alojz Milic v Repnu st. 49. Toči belo in teran.

OSMICO je odprl Jurij Stubelj v Sempolju.

OSMICO ima Ivan Antonic, Cerovlje 34. Toči belo in crno vino.

OSMICO je odprl Ladi Kocjan v Dolini st. 147.

LADA NIVA 4x4, bele barve, letnik 1990 v odličnem stanju prodam. Draga 31 - tel. st. (040)228932.

PRODAM alfa Giulietta 1.6 E. v odličnem stanju. Cena po dogovoru. Tel. st. 225742.

Y10, rdece barve, prevoženih 33.000 km v odličnem stanju, prodam. Tel. st. (040) 226180 od 13.30 do 15. ure ter od 19. do 20. ure.

PRODAM fiat 127, letnik 1986, v dobrem stanju, prevoženih 59.000 km. Tel. st. 226274.

PRODAM lancia dedra T.L., januar '92, z vsemi dodatki, možnost izdaje fakture. Izredna priloznost! Tel. ob večernih urah na st. (0481) 908920.

UGODNO prodajamo iz družinskih razlogov dobro upeljano trgovino sadja in zelenjave na obrobju mesta. Tel. st. 828988.

PRODAM 60 m pocinkane železne ograje. Tel. st. 226294.

KOZLICKE prodam. Franko Zerjal, Male loce 16 - Podgrad.

KOZLICE za kakol prodam. Tel. st. (030865) 26631.

NA FERNETICAH prodam hišo z vrtno. Tel. st. 826084.

ZARADI preselitve prodam moderno crnobelo lakirano dnevno sobo: miza s stiri stolicami, omaro z vitrino, z naslanjajem, dve mizici. Tel. st. 767724 ali 390558.

NUDIM lekcije iz slovenscine, italijancine, prava in matematike za nižje stopnje. Tel. st. 213837 ali 371019.

SLOVENIJA - Bohinj nudimo apartma do osem oseb. Tel. st. (064) 723212.

ISCEM zaposlitev v gostinstvu, trgovini ali gospodinjstvu. Tel. zvečer na st. (0481) 82165.

PRISPEVKI

V spomin na prijateljo in sosedo Genio Zidaric por. Susteršic darujejo družine Peric, Forcic in Praselj 60.000 lir za Vasko skupnost Praproto.

Ob plačanju članarine darujejo Lina Ostrouska 5.000 lir in Albina Cappel 5.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Ob 10. obletnici smrti nepozabne mame Rozalije Sancin-Sancin in darujejo 50.000 lir za TFS Stu ledi.

Ob obletnici smrti draga oca daruje Ema Tul 20.000 lir za KD Primorsko-Mackolje.

Ob prvi obletnici smrti Karla Komarja daruje sestra

Olga 50.000 lir za repentsko cerkev.

Ob prvi obletnici smrti Karla Komarja daruje hči z družino 50.000 lir za repentsko cerkev.

Namesto cvetja na grob Genie Susteršic darujeta Danica in Sandro Smotlak 30.000 lir za VZPI-ANPI.

V spomin na Borisa Zobca darujejo učiteljice o.s. Oton Zupancic 50.000 lir za sr.s. Sv. Ciril in Metod.

V spomin na Justino Vatovec vd. Ivanovic daruje Nada Debenjak 20.000 lir za KD Primorec, 40.000 lir za napup opreme obnovljenega Ljudskega doma v Trebach, 20.000 lir za vasko cerkev v Trebach in 20.000 lir za Skupnost družina Opicina.

V spomin na oca Joahina Debenjaka daruje hči Nada z družino 20.000 lir za KD Lipa, 20.000 lir za Pogrebno društvo v Bazovici, 20.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Bazovice, 20.000 lir za SD Zarja in 20.000 lir za SZ Sloga.

V spomin na Genio Susteršic daruje družina Angela Skrka 50.000 lir za Vasko skupnost Praproto.

V spomin na Genio Susteršic daruje družina Angela Doljak z družino 50.000 lir za Vasko skupnost Praproto.

Namesto cvetja na grob Nade Gruden por. Pertot darujeta Dusan in Milena 50.000 lir za Godbeno društvo Nabrezina.

Namesto cvetja na grob Mire Lavrencic-Stoka darujeta Tatjana in Antek 50.000 lir za Sklad Mitje Cuka.

Namesto cvetja na grob sestric Mirke Lavrencic daruje Neva in Paolo 100.000 lir za župnijsko cerkev na Katinari.

V počastitev spomina gospe Marije Valencic darujeta Neva in Vanda Lavrencic 50.000 lir za Sklad Mitje Cuka.

V počastitev spomin nepozabne Mirke darujejo sosolci in sosolke V. razreda letnik 57/58 slov. Trgovske akademije v Trstu 600.000 lir za Sklad »Mitja Cuka«.

V spomin na Nado in Franja daruje družina Bole 50.000 lir za TFS Stu ledi.

Namesto cvetja na grob Borisa Zobca daruje družina Bole 50.000 lir za TFS Stu ledi.

+

Zapustila nas je naša draga

Anica Trobec

Pogreb bo danes, 3. t. m., ob 12. uri iz mrtvavnice glavne bolnisnice v cerkev na Kotoncu.

Zalostno vest sporočajo

hčerka Marina z mozem Zarkom, vnukinji Elena z mozem Darjom in Tamara s Kristjanom, sestri Vanka in Stana ter brat Milan z družinami ter ostalo sorodstvo

Kontrola, 3. 4. 1993

Ob izgubi drage none

izreka iskreno sozalne Tamari Praselj

kolektiv Astrexa, Streia, Derme in Umbrexa</

LIKOVNOST / DEJAVNOST TKG

Poklon grafiku Mihi Malešu

Na 132. razstavi galerije na ogled dela enega od utemeljiteljev slovenske grafike

Devetdesetletnica rojstva pokojnega slikarja, predvsem pa grafika, Mihe Maleša je bila priložnost, da je Galerija Trzasko knjigarne postavila stodvaintrideseto razstavo svojega plodnega delovanja. Trst ter njegova bližnja okolica sta motiva, ki sta dala ton ter pečat pričujoči razstavi (foto Krizmančič). Poznan predvsem kot grafik, skupaj z Bozidarjem Jakcem utemeljitelj slovenske grafike, se nam tu predstavlja s tistim, kar je grafiki - v klasičnem smislu - nasprotje: barvo. Maleš se je v svojem dolgoletnem udejstvovanju ukvarjal veliko z grafikom, kateri je ostal zvest do kraja in zato je njegov grafični opus tudi najobsejnejši.

Razstavljeni motivi iz naših krajev, do katerih je z Istro in Dalmacijo vred imel posebno nagnjenje, razkrivajo ujetost med dvema poloma: med mediteransko širino in malim prostorom alpske dežele. Pri obravnavi motivov kraskih vasi, pri ujetih pogledih osrca vaskih ulic pride do izraza umetniškova pretnanena grafično-risarska govorica, a ostane neke vklejnjena v strahospoštovanju pred širino tistega, kar je samo malo stran od teh pogledov.

Morje je tu samo občuteno, ko se loti motiva, kjer se obala spaja s prostranstvom tistega skrivnostnega elementa, tako legepa pa tudi zahrbtno nevarnega, vdre v njegove slike mediteranska paleta barv, ki je ne bi pričakovali od slikarja, ki je zagledal svet med kamniškimi gorami in njegovimi zamolklimi barvami. Barve postanejo intenzivne, ploskovno nenešene, pri katerih se pozna vpliv obdobja, ko je v Parizu spoznal in se nekoliko navzel fauvizma, pa ce-

prav ga je sam le uporabil kot izziv k novim pogledom in lastnemu presnovnaju bolj prefinjenega francoskega modela. Ostal je princip dekorativnega nanosa barvnih ploskev, spogledujoč se z načinom ljuskega slikanja, pri kateri sta pripoved in dekorativnost enakovredni komponenti, istocasno pa je s tem dosegel tisti neposredno in iskreno ekspresivnost, ki nam ljudsko likovno govorico tako približuje. V teh delih ostaja pri primarni govorici risbe, znak in črta sta mu glavna, barva pa samo dopolnjuje in razširja likovno govorico, z njo skuša poudariti drugačno vz-

dušje primorskega sveta v kontrastu s svojim domaćim ambientom.

V motivih kraskih vasi cutimo, da se ni mogel, kljub zanimanju za motiv in njegovi privlačnosti, dovolj sprostiti in vziveti v ta ostro trpki svet, da bi mu poteze lahkotno zdrsele preko lista. Ali pa je slednje doživel kasneje, ko se je trdemu kraškemu kamnu kot njegovim Kamniškim Alpam, nekako privadil in spoznal lepoto ostrih in čistih linij, osnovi in poglaviti govorici risbe in grafike se ni mogel nikoli, pa ceprav je slikarstvo zavzemalo velik del njegovega ustvarjanja, odpovedati. (srce)

ZA MLADE GLASBENIKE

Fara: letos 3. poletni seminarji

V tretje gre rado: po uspešnih poskusih iz prejšnjih dveh let bodo tudi letos poleti v Fari na Goriskem glasbeni Meddezelni poletni seminarji, ki imajo tokrat naslov Alpe-Jadran '93. Kot doslej pa bodo v glavnem posvečeni godalnim kvartetom, bodisi v samostojni sestavi ali v kombinaciji z drugimi instrumenti. Glavno organizacijsko breme si je tudi letos prevzelo glasbeno in kulturno društvo Fara D'Isonzo s predsednikom Brunom Spesotom, z njim sodeluje ta kmetijski podjetji Jermann Vinnaioli in Tenuta Villanova, tu budo pa so podprli tudi deželna uprava FJK, Goriska zbornica za trgovino, industrijo, obrtništvo in kmetijstvo, občinska uprava iz Fare in goriski bančni zavod Cassa di Risparmio. Umetniško vodstvo seminarjev je že od vsega začetka zaupano prof. Zarku Hrvaticu, z njim pa sodelujeta Gian Carlo Di Vacri in Edvard Majaron. Kot docenta za interpretacijo in violinsko tehniko v komorni glasbi oziroma za klavir v kvartetih in kvintetih z godali bosta letos sodelovala Helfried Fister in Sijavus Gadzijev.

Kot je poudaril Zarko Hrvatic, umetniški vodja teh poletnih tecaev, ki so namenjeni mladim glasbenikom iz dežel delovne skupnosti Alpe-Jadran, je taka poletna sola zelo potrebna, ker konservatoriji in glasbene sole godalnim kvartetom v svojih študijskih programih posvečajo veliko premalo pozornosti. Tako specifična zvrst glasbene poustvarjalnosti pa nujno terja posebno pripravo. Očitno so bili istega mnenja tudi mladi glasbeniki iz FJK, Slovenije in Koske, od koder je bil doslej prtok udeležencev najbolj številen.

Med odlike poletne sole v Fari pa nedvomno sodi tudi njena "dvocilnost": v prvem delu so namreč predvidene prave šolske ure, v drugem pa nastopi. Letos so že predvideni koncerti udeležencev poletne sole v Trzinu, Gorici, Vidmu in zelo verjetno tudi v Benetkah. Tradicionalen pa je nastop v polni turistični sezoni v baziliki v Gradezu, katere mu se bo letos pridružil koncert v Palmanovi. Letosnji seminar bo od 12. do 25. julija, rok za vpis pa zapade 20. junija.

GLEDALIŠČE / IZVENABONMAJSKA PONUDBA V ROSSETTIJU

Vznemirljiv monolog o umetnosti, smrti ...

Odlični U. Orsini v predelavi Bernhardovega dela

BOJANA VATOVEC

Umberto Orsini je bil ta teden na kratkem tridnevnem gostovanju v gledališču Rossetti z vznemirljivim monologom Wittgensteinov necak, ki ga je francoski režiser Patrick Guinand priredil po kratkem romanu pred stiri leti umrlega avstrijskega pisatelja in dramatika Thomasa Bernharda. Delo bi lahko označili kot namišljeni zalni nagovor v spomin umrlega prijatelja barona Paula Wittgensteina, ki je v obcasnih obdobjih prefinjene blaznosti pripravil nemajhno imetje in si tako prislužil zanicavanje svoje bogate rodbine, enako kot njegov stric Ludwig, sloviti filozof, ki se je bogastvu odrekel in se raje posvetil učiteljevanju na osnovni soli ter kasneje postal z delom Tractatus logico-philosophicus eden od utemeljiteljev sodobne filozofije. Čeprav so mu za njegove dosežke ponudili katedro na Cambridgeu, si ni nikoli pridobil naklonjenosti lastne družine. Ludwig je javnosti razkril svojo filozofijo, Paul pa svojo blaznost, pravi avtor, ki se zaveda tudi lastne blaznosti, vendar trdi, da jo drži pod nadzorom. Paula je pisatelj spoznal v bolnišnici, ko se je sam zdravil v paviljonu za je-

tičnike, prijatelj pa v sednjem oddelku za duševne bolezni. Čeprav je naslovni junak Paul, avtor pravzaprav pripoveduje o samem sebi, o svojem strahu pred smrtjo, o doživljanju bolezni, o svojih umetniških izkusnjah, o svojem mestu in svoji domovini, o svojih čustvih.

Predstava popolnoma sloni na solidnih Orsinijevih profesionalnih ramenih, na njegovi občutljivi dovzetnosti, dodelani igralski tehniki, izkusenem glasu, izbranih in strogo odmerjenih, a zgovornih gibih, na močnem čaru njegove osebnosti, ki preplavlja oder in dvorano. Prigode, spomini in razmišljanja se nizajo v Orsinijevem pripovedovanju s spreminjajočim se ritmom, zdaj drviyo kot narasel hudournik po strmih pobočju preko skal in brzic, zdaj se umirjeno ustavijo kot reka v položni strugi, nato se zopet spustijo kot slap in zopet nenadoma ustavijo. Pozornost je popolnoma osredotočena na pripovedovalcu, ki se igra z lokom svoje violine, se preoblaci, stalno odpira okno, ne menec se za nevarni prepri. Vse drugo je postransko, tako nema in skrbna prisotnost zen-

ske, ki mu z ljubeznijo pripravlja obleko, prinaša kavo, stalno zapira okno, kot elegantna bela scena in domisljena osvetlitev, ki ponazarja, kako se dan iz jutra spreminja v večer.

Poleg Umberta Orsinija se na odru pojavlja le Valentina Sperli kot nema negovalka.

Pri postavitvi sta sodelovala se scenografa Jean Bauer in Marie Helene Girard, kostumograf Pierre Albert in mojster luci Hervé Gary. Glasbeno vložka sta vzeta iz Rameaujeve Zaïs (morda namig na Rameaujevega nekada Denis Diderota?) in iz Schubertove renske sinfonije.

GLASBA / SEZONA GM

Svojstvena komorna skupina iz Minska

Nastopila bo naslednji torek, 6. t.m.

LUIISA ANTONI

Glasbena matica bo na predzadnjem koncertu svoje glasbene sezone predstavila zanimivega gosta: gre za Alternativno Quintetto iz Minska. Kvintet z oznakoval piu trio«e posebna komorna tvorba, saj sprti prilagaja zasedbo najrazličnejšemu repertoarju. Ansambel je nastal l. 1989, ko so se nekateri glasbeniki srečali na Beloruski Državni Filharmonični Ustanovi. Kot skupina je Alternativno Quintetto l. 1990 bila na glasbeni turneji po Nemčiji in se večkrat udeležila komornih glasbenih koncertov v Rusiji in v Baltskih državah. Na koncertu GM bodo nastopili stiri

ujeljavljeni glasbeniki iz Minska, in sicer oboist Jurij Likin, violinist Sergej Gromov, celist Ilija Zukovski in pianist-cembacist Jurij Gildjuk. Oboist, ki je najmlajši član skupine, se je, po zaključeni študijski dobi na beloruskem konservatoriju, nadaljno izpopolnjeval v Franciji. Likin je večkrat koncertiral kot solist s simfonničnimi orkestri in manjšimi sestavi iz Minska in Leningrada. Violinist Sergej Gromov je začel studirati glasbo v petem letu starosti in se v študijski dobi je sodeloval z različnimi komornimi skupinami. Celist Ilija Cukovski je član

državnega komornega orkestra. Tudi Zukovski - kot Gromov - je več let sodeloval z Državnim godalnim kvartetom. Jurij Gildjuk je, ob pedagoškem delu na beloruskem Državnem konservatoriju in ob umetniškem vodstvu beloruske Državne filharmonične Ustanove, pianist in cembalist Kvinteta Alternativo. Svojo koncertno kariero je začel v komorni glasbi. Pozneje je nastopal tudi kot solist v Mozartovih in Chopinovih koncertih. Koncert minskih poustvarjalcev bo v torek, 6. t.m. ob 20.30, kot običajno v gledališču Miela.

NOVA ZALOŽNIŠKA POBUDA

Limes - nova revija kot spodbuda za drugačen pristop do geopolitike

Pri reviji, ki je nastala na pobudo Lucia Caracciola, sodeluje širok, predvsem pa pisan krog intelektualcev - Prva številka je posvečena balkanski tragediji

SANDOR TENCE

Zbirni center za begunce iz BiH v Postojni (Foto Krizmančič/KROMA)

Geopolitika je nauk, ki razlaga in utemeljuje politični razvoj z geografskimi razmerami, kar pomeni, da je treba pred kakršnokoli politično akcijo dobro oceniti določene zemljepisne okoliščine. Ta veda se je dolga desetletja istovetila z nacizmom in fašizmom, tako da so jo strokovnjaki zaradi tega potisnili nekoliko na rob, cesar pa niso naredili državniki in politiki. V celotnem obdobju hladne vojne (a zgleden primer sta tudi Vietnam in Palestina) je bila geopolitika usmerjevalka vojn in krvavih dogajanj. Jugoslovanska tragedija je v marsicem tudi geopolitični pojav, v katerem se etnični in plemenski konflikti prepletajo z zemljepisnimi (Srbija, ki osvaja Bosno). A geopolitika nima samo negativnih predznakov.

V njeno pozitivnost je prepričan mladi italijanski razumnik Lucio Caracciolo, eden izmed pobudnikov revije Micro-Mega, ki je s skupino sodelavcev ustanovil novo revijo Limes. Ze njen podnaslov (italijanska revija za geopolitiko) dokazuje, s čim se bo ukvarjala ta nova publikacija, kako pa bo delala v uvodniku pojašnjuje sam Caracciolo. Revija, ki stane 20.000 lir in ki bo izhajala stikrat letno, ne bo usmerjena ne na levo ne na desno, ampak bo odprta raznim usmeritvam in vedam, ki pravzaprav tvorijo geopolitiko.

Limes (v latinščini meja, obrobje) je nastala

s sodelovanjem znane francoske revije Herodote. V znanstvenem odboru najdemo ljudi različnih idejnih in političnih prepričanj. Od ideologa Severne lige Gianfranca Miglia do komunističnega filozofa Luciana Canfore, od glavnega tajnika Farnesine Bruna Bottaia vse do bivšega veleposlanika Sergia Romana do generala Carla Jeana, ki je bil svojčas vojaški ataše predsednika Cossiga. Revijo izdaja založba Caracciolo, ki ima pod svojo streho med drugim dnevnik La Repubblica

in tednik Espresso. Prva številka revije je posvečena vojni in Evropi oziroma balkanski tragediji. Uvodnik, ki sta ga napisala Caracciolo in sodirektor, francoski zgodovinar Michel Kornman, je posvečen odgovornosti Italije pri razpadu nekdanje Jugoslavije ter vlogi, ki jo lahko igra Rim na mednarodnem prizorišču. Italija se je doslej spetno skrivala pod »deznikom«pakta NATO in se ob vsaki tezaavi zahtevala v varno narocje ZDA, padec berlinskega

zida pa je razkril vse sibičnosti in nejasnosti italijanske zunanje politike. Caracciolo in sodelavci ne razmišljajo o kaki novi osvajalni politiki in o kaksnem novem italijanskem protagonizmu, so pa prepričani, da mora Italija, kljub sedanji krizi, imeti svoje zunanje politične interese in jih tudi primerno zascititi.

Kaksni naj bi bili ti interesi, uvodoma razpravljajo politologi Ernesto Galli della Loggia, Angelo Panebianco in Gian Enrico Rusconi. Pr-

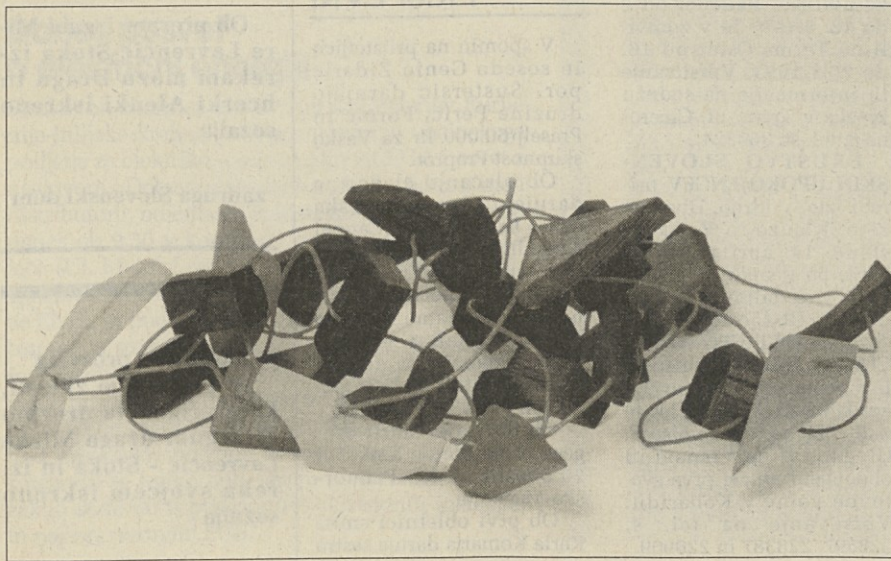
vi del revije, ki nosi naslov Zemlja in kri, je posvečen veplastni analizi balkanske vojne. Tukaj zasledimo tudi prispevek novinarja Piccola Paola Rumiza z naslovom: Vojna, droga in mafija ali vojna kot gospodarski posel. Zanimivi so članki in eseji, ki jih je Caracciolo združil pod skupni naslov »Italija odkriva svoje meje«. Veleposlanik Romano opozarja na nevarnost ozemeljskih zahtev do Slovenije in Hrvaške. Paolo Segatti piše o Trstu kot o črni luknji v italijanski narodni zavesti, Antonio Sema, Maria Paola Pagnini in Mario Galli pa iz različnih zornih kotov ocenjuje istrski mozaik in strateski trikotnik Trst-Koper-Reka.

Na koncu bomo se nekatere zanimive dokumente, ki pripomorejo k razumevanju jugoslovanske tragedije. Zloglasno spomenice Srbske akademije znanosti, srbski projekt za razkosanje Kosova in islamsko deklaracijo predsednika BiH Alije Izetbegovića. Da je hrvaski predsednik Franjo Tudjman tudi gorec antisemit, dokazuje njegov spis, v katerem pravi, da so Zidje slabši od neonacistov.

Revija Limes je skratka zanimiva in poglobljena revija, ki so jo italijanski geopolitiki - a ne samo oni - zelo pogrešali. Krstno predstavitev je doživela v Benetkah, dobro pa bi bilo, da bi o njej čimprej spregovorili tudi v Trstu in onkraj meje.

LIKOVNOST / V GALERIJ SEGNO GRAFICO V BENETKAH

Lesorezi tržaškega umetnika Franca Vecchieta tudi uvod v seminarje Mednarodne šole grafike

Lesorezi - to je kratak, a zelo nazoren naslov razstave Franca Vecchieta v galeriji Segno grafico v Benetkah. Kot naslov izdaja, gre za prikaz lesorezov tržaškega umetnika, ki je pri nas poznan tudi kot vodja TKG. Sedanja razstava Vecchieta bo odprta do 7. aprila, in sicer od torka do sobote med 16.30 in 19.30. Z otvoritvijo razstave pa so se začeli tudi posebni seminarji, ki jih Franco Vecchiet vodi v okviru Mednarodne šole grafike v Benetkah. Na sliki Vecchietova kompozicija Barvni repertoar.

STAVKA / NA SHODU V TRŽIČU GOVORIL V. BRANCATI

Potrebujemo Evropo solidarnosti in dela

V ospredju splošna gospodarska problematika

VLADO KLEMSE

Delavci na Goriskem so včeraj, tretjič v nekaj mesecih, prekrizali roke in se pridružili vsedravnani in evropski splošni stavki. Ni slo za protestno stavko in klasičnem pomenu, ampak za pobudo s pozitivnim predznakom. Zavedajoč se težkega gospodarskega stanja, nemoci in zmedenosti vlade, sindikati ponujajo svojo vizijo izhoda, postavljajo točne in jasne predloge v zaščito najbolj izpostavljenih slojev prebivalstva. Pomen včerajšnje stavke je tudi v dejstvu, da je zadobila evropsko dimenzijo. Poleg italijanskih delavcev so namreč včeraj in prejšnje dni,

stavkali delavci v skoraj vseh državah Evropske gospodarske skupnosti. Kriza se namreč poglablja povsod, z bolj ali manj vidnimi pokazatelji. Rezultat je okrog petnajst milijonov brezposelnih. Brez takojšnjih ukrepov na področju gospodarske in socialne politike, se bo to število čez nekaj mesecev povzpelo na sedemnajst ali osemnajst milijonov.

"Potrebujemo združeno in solidarno Evropo tudi na socialnem področju in ne samo Evropo bankirjev", je na sindikalnem zborovanju v

Tržiču dejal, v imenu sindikalnih zvez CGIL/CISL/UIL Vittorio Brancati, ki je govoril kakim tisoč stavgajočim delavcem, ki so se zbrali na Trgu Republike.

Brancati je v svojem govoru razčlenil predvsem splošno problematiko tako na gospodarskem, kakor na političnem področju, ostro kritiziral nesposobnost in prestevilne napake vlade, ter opozoril na tistih nekaj osnovnih vprašanj, ki jih sindikalne zveze postavljajo kot prednostna, za izhod iz nelahkega

položaja.

Sprico vse slabšega političnega ozračja, ki se utegne po 18. aprilu se zaostri, sindikati postavljajo na prvo mesto takojšnje sklenitve sporazuma med sindikati, vlado in delodajalci. Zavračajo, kot v tem trenutku neizvedljivo, politiko dveh stopenj. Vlada mora hitro in uspešno razrešiti zmedo na področju zdravstva, narediti red na področju davkov, odmrzniti blokado zaposlovanja, zagotoviti ohranitev kupne moči za sloje prebivalstva z nižjimi in najnižjimi osebnimi dohodki.

Brancati je v drugem delu govora omenil težave s katerimi se spopadamo v krajevnem merilu (od Alenije do ladjedelnice in zadruge Site) in ki tudi terjajo hitrih in predvsem učinkovitih ukrepov. Danesja kriza gospodarstva na Goriskem se odraza bistveno drugače, kakor tista pred kakimi desetimi leti, predvsem pa prizadeva manjša podjetja.

Ob koncu se ugotovi, da na manifestaciji v Tržiču, ki je bila osrednja manifestacija na Goriskem, ni bilo opaziti veliko predstavnikov javnega in političnega življenja. Zaradi splošne stavke je bilo nekaj težav v javnem prometu, in na področju storitev.

FILM VIDEO MONITOR / V KINU VITTORIA

Ustvarjalnost živi tudi v času krize

Pregled ponuja danes izbor oddaj in nato okroglo mizo o manjšinskih televizijah

Občinstvo na otvoritvi 8. FVM (foto Studio Reportage)

V kinu Vittoria je že v polnem teku dogajanje 8. Film video monitorja. Vsakoletni rpgled slovenskega filma, videa in televizije, ki ga v Gorici prireja Kinoatelj, so brez festivalnega bliska zato pa s prijetno pozornostjo vsebini odprli predsinoci. Zbrane filmske ljubitelje, ustvarjalce, kritike je nagovoril predsednik Kinoateljeja sen. Darko Bratina. Dejal je, da se v sporedu FVM letos odraza kriza oz. negotovost, ki označuje obdobje epohalnih sprememb, ne da bi se lahko vedeli. Zbran nas bo to priprljalo. Prav v tem pa je zanimivost te manifestacije, ki združuje film-

ske ustvarjalnost in televizijsko neposrednost in ponuja instrumente za razmišljanje in razumevanje dogajanja okrog nas. V tem prizadevanju, je napovedal Bratina, namerava Kinoatelj nadaljevati v pričakovanju desetletnice, ko bo najbrž mogoče narediti obračun teh dragocenih izkušenj.

Na otvoritvenem večeru so odprli razstavo slovenskih filmskih publikacij, nato pa predvajali dva filma, ki sta že takoj pokazala, da je krizno obdobje lahko tudi spodbudno za ustvarjalnost. O celovečercu Francija Slaka Ko zaprem oči in kratkem filmu M. Novljana Sabajev so bile

Sen. Darko Bratina

ocene dokaj ugodne.

Včerajšnji dan je bil posvečen vojni na Balkanu in je občinstvu in raznim uglednim italijanskim kritikom - z rednim gostom Film video monitorja, ponudil možnost neposrednejšega vpogleda v dramatične razsežnosti in vzroke zapletenega dogajanja. Sinoci so vrteli tudi prvega od filmov Petra Handkeja.

Današnji spored ponuja prav tako intenzivno in zanimivo dogajanje. Popoldanski del bo namenjen sekciji Ljudje ob meji, s programi manjšinskih TV (od 15.30 dalje) in okroglo mizo (ob 18. uri).

Poletna sezona v Gradežu se bo začela 13. aprila

Poletna sezona v Gradežu se bo letos začela že 13. aprila. Ze v torek po veliki noči bodo odprli terminalno središče, za katerega ima ustanova za promocijo turizma nove zanimive programe. Center so zaupali novemu zdravstvenemu direktorju Armandu Zucchiju. V programu imajo tudi razširitev bazena in ureditev t.i. vodnega parka, v katerem naj bi realizirali nove naprave za kopeli in hidro-masazo z ogrevano vodo, tako da bi bile uporabne za daljše obdobje v teku leta. Nasploh pa naj bi terminalni center razvil se nove dejavnosti tako na področju zdravljenja kot estetike in nege telesa.

Ostre ocene gibanja La Rete

Gibanje La Rete je v dolgi in vsebinsko ostri tiskovni izjavi komentiralo dogajanje v zadnjih dneh na Goriskem, pri čemer med drugim ugotavlja, da predstavlja inz. Graziato osnovo in obenem le vrh dosti večje ledene gore. Sodstvo naj čimprej preveri odgovornosti vseh, ki so dolga leta s svojimi posli bremenili mesto. Pri tem pa La Rete meni, da se v marsičem stara praksa nadaljuje in povzroča dodatno škodo. Očiten primer je absurdno vztrajanje pri gradnji dveh bolnišnic v Tržiču in Gorici, ki sta sad zasledovanja partikularnih, morda "podkupniških" interesov. La Rete s tem v zvezi ostro napada vso politično nomenklaturo in se posebej tisti njen del, ki si danes skuša nadeti sprejemljivo masko. Napad je usmerjen zlasti na krajevne pristave Segnjevca gibanja "Popolari per la riforma".

Zborovski večer v Podtumu

V cerkvi v Podtumu bo noč ob 20.30 pevska revija "Cori d'autore". Prireja jo zbor Ars musica iz Gorice. Nastopili bodo mladinski zbor glasbene sole iz Rude, zbor Podgora, polifonski zbor iz Rude in zbor Vox Julia iz Ronk. Ob tej priložnosti bodo tudi predstavili publikacijo o zborovskem petju.

Praznik dreves v Medeji

V Medeji bodo danes na pobudo občinske uprave priredili praznik dreves. Na prireditvi, ki se je odvijala v bližini cerkvice sv. Antona na gricu nad Medejo, bodo sodelovali otroci iz vrta in osnovne sole, vzgojno varstvenega zavoda iz Medeje ter učenci osnovne sole iz pobratene Vrtojbe. Prireditve bo ob 10. uri.

Ugriznila ga je kača

Zgleda, da je pomladno sonce za privabilo kače iz lukenj. O tem prica dogodek, ki se je pripetil 65-letnemu Tržičanu Giordanu Pinzanu, včeraj popoldne pri Sabilcih. Ustavil se je ob robu ceste, zaradi prometne nesreče, medtem pa ga je v nogo ugriznil modras. Pridržali so ga na zdravljenju v bolnišnici.

DOBERDOB / OBČINSKI SVET

Vprašanje bo izvajanje statuta

Avtobusne zveze z Doberdobom bo odslej vzdrževalo podjetje APT

V sredo se je sestal občinski svet v Doberdobu. Zupan Lavrenčič je na samem začetku podpral pomen najvažnejše pridobitve za občino in sicer, da je občinski dvojezični statut končno sprejet in da je slovenski jezik na Goriskem na isti ravni uporabe kot v slovenskih občinah v tržaški pokrajini. Vsekakor je tudi podpral, da bo težko uresničiti vse, kar statuto zagotavlja. Finančnih sredstev ni dovolj in menda jih tudi ne bo, dokler jih ne bo zagotavljal globalni zakon za slovensko manjšino v Italiji. Nato je povedal o konzorciju prevoznih in o novih avtobusnih zvezah, ki jih bo Doberdobu nudilo podjetje APT. Dejal je tudi da je težnja večjih občin na Trzškem, da bi se združile v APT.

Kar zadeva točke dnevnega reda, so svetovalci soglasno odobrili vse predloge odbora. Tako je bil odobren predlog kontrolnim organom, da bi občinska uprava proznejše razpolagala z denarjem za manjše posege in tudi predlog o omejitvah posebnih območij za preureditev stavb. V ta okvir spada tudi Joseva hiša o kateri smo že pisali. Sprejeli so tudi statut in pogodbo vecnamenskega kulturnega centra v Ronkah, ki je moral sprejeti določene člene zaradi zakona 142. Členi o slovenski prisotnosti v JVCK so ostali nespremenjeni. Beseda je tekla tudi o zamenjavi predstavnika doberdobske občine v slovenski komisiji pri JVCK. Govor je bil

se o koncesiji glasbene sobe in občinske telovadnice zgodbi na pihala in SZ Mladost.

Na koncu pa so sprejeli sklep, da se je občinskega statuta pred tiskanjem v Uradnem listu dežele FJK crta besedo Jugoslavija se nadomesti s Slovenija. V kratkem bo občina dala tiskati dvojezični občinski statut v približno tisočih izvodih in ga bodo poslali vsaki družini v Doberdobu. Zupan je tudi povedal, da je občinska uprava dala na dražbo zazidljivo zemljišče v Jamljah (35.000 lir/kv.m), vendar se ni se nihče oglašil za odkup. S tem denarjem bi občina krila primanjkljaj s konzorciji za socialno pomoč in rehabilitacijo.

PODKUPNINE / PO ZASLIŠEVANJU PREISKOVALCI MOLČIJO

Inž. Graziato že od predsinoči v hišnem priporu v svoji vili

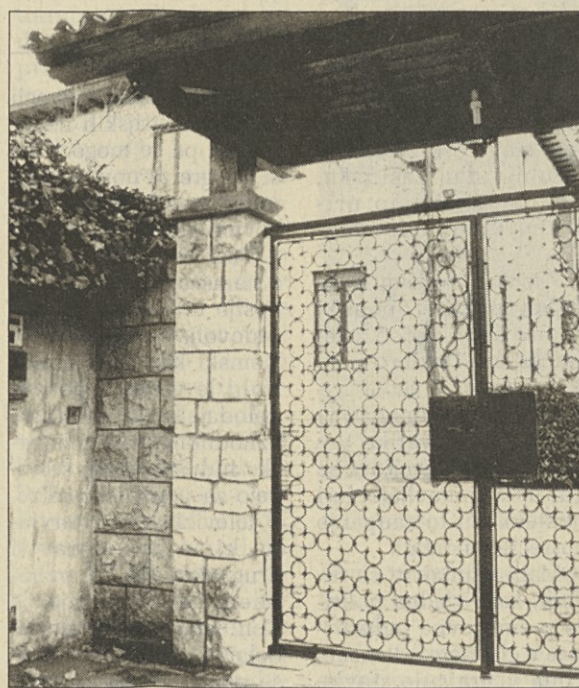
Nova sodna obvestila naj bi prišla tudi iz Pordenona

Kot je bilo pričakovati, inženirju Gelsierinu Graziatu ob povratku iz Lipice ni bilo treba okusiti grenkobe življenja v celiči zapora, pač pa je se isti večer sel na svoj razkošni dom prav na koncu drevovala Virgilio, kjer mora seveda ostati v hišnem priporu. Priznanje hišnega pripora je bilo, kot je bilo pričakovati, dogovorjeno v zameno za inženirjev povratek in, domnevamo, tudi za sodelovanje s preiskovalci. Na dolgo zasliševanje se je sicer inženir lahko skrbno pripravil v varnem zavetišču v Lipici. Kaj je povedal, je zaenkrat se ovito v najstrožjo tajnost. Včeraj smo zama skusali kaj izvedeti od namestnika državnega pravdnika dr. Trotte kot

tudi od Graziatovih odvetnikov.

V mestu je razširjeno prepričanje, da bodo Graziatovemu zasliševanju sledila nova sodna obvestila ce ne celo aretacije. Toda kdaj? Jutri bo dr. Trotta odpotoval na osemdnevno študijsko bivanje v ZDA. Če doslej ni sprejel novih ukrepov, naj bi jih sele po veliki noči.

Včeraj popoldne se je iz Pordenona razširila vest, ki je ni bilo mogoče preveriti, o starih sodnih obvestilih odgovornim pri podjetjih, ki so včlanjena v konzorcij Atig. Poleg goriskega podjetja Tacchino so to ste tri podjetja iz Vidma, Pordenona in Siene, ki so se bila tako ali drugače vpletena v podkupninsko afero.

V svoji vili je Graziato v udobnem priporu (foto SR)

ZBORNICA / UVAJANJE MOBILNOSTI KONTINGENTOV

Manj masla in kave zato več goriva

Spremembe tudi v kontingentih blaga namenjenega industrijski predelavi

Ob upoštevanju kriterija mobilnosti kontingentov bo Goriska trgovinska zbornica uspela zagotoviti vsem upravencem enako količino goriva po znizani ceni, kakor lani. V dobrih dveh letih se je namreč število upravencev povečalo za kakih deset odstotkov. Ob nespremenjenih kriterijih, bi morali posamične kvote pac znizati.

Kaj pravzaprav pomeni mobilnost kontingentov. To je nov mehanizem v poslovanju Goriske proste cone, omogoča pa, da se olajsava,

oziroma ugodnosti s posameznih vrst blaga, prenesejo na druge. Tako so na zadnji seji razširjenega odbora Trgovinske zbornice oblikovali predlog, po katerem bodo znizali kontingent masla in mineralnih olj (gre za dve vrsti blaga iz takomenovane tabele A, namenjene široki potrošnji) in skoraj povsem odpravili kontingent kave. Protivrednost bodo prenesli na kontingent dizelskega goriva (plus 38.323 litrov) in bencina (plus 3.986.000 litrov).

Razširjeni odbor trgovinske zbornice se je uk-

varjal tudi s preureditvijo kontingentov takomenovane tabele B (blago namenjeno industrijski predelavi). Tako bodo odpravili ti kontingent kakaa in kakainega masla in zmanjšali kontingent glukozijske. Protivrednost bodo uporabili za uvoz koncentriranega mleka, dekstroze in fruktoze. Znizali bodo tudi kontingente papirja, gorilnega olja, nekaterih tekstilnih polizdelkov.

Predlogi o katerih je razpravljaj razširjeni odbor Trgovinske zbornice, imajo že predhodno nacelno soglasje medmin-

nistrske komisije, ki je prejšnji teden zasedala v Rimu. Glede dokončnega sprejema, oziroma odobritve zato ne bi smelo biti težav.

Preurejene, oziroma spremenjene tabele kontingentov bodo predvidoma zacele veljati 1. julija. Do takrat naj bi se zaceti postopek v celoti zaključil.

V razširjenem odboru se je tudi začela razprava o predlogu - pogoj, ki ga je postavila EGS, o prilagoditvi olajsav Goriske trgovinske zbornice splošnim kriterijem.

EKOLOGIJA / NA POKRAJINI

Odobrili so statut družbe za uničevanje odpadkov

Goriski pokrajinski svet, ki se mu izteka mandat, je na četrtkovi seji opravil se neo od pomembnejših nalog, ki so bile tudi v osnovi sporazuma za razširitev večine. Odobril je namreč statut družbe, ki bo na Goriskem skrbela za pobiranje, predelavo in uničevanje odpadkov ter za številne druge dejavnosti, ki so tako ali drugače povezane s tem.

Gre za delniško družbo, kjer bo večinski delež glavnice imela Pokrajina in občine. Manjši delež glavnice bodo imele zasebna podjetja, z

manjšimi kvotami pa bodo sodelovala tudi Združenja industrijscev ter ustanova CETA. Delovanje družbe je predvideno do leta 2050. Ustanovni kapital bo 300 milijonov lir.

Statut družbe so po daljši razpravi sprejeli z večino glasov. Proti so volili le, z različnim i utemeljitvami, misovce Cosma, republikanec Gandin in zeleni Fregonese. Odobritev statuta bo končno omogočilo tudi dejanski začetek smotrnega razreševanja nelahkega vprašanja uničevanja odpadkov.

KAM PO BENCIN

Danes popoldne in jutri bodo na Goriskem obratovala naslednje bencinske crpalke

GORICA
IP - Ul. Crispi
ESSO - Ul. L. Isonzo
MONTESHELL - Ul. Aquileia
ERG - Smihelova Ulica
AGIP - Ul. Trieste
TRZIC
MONTESHELL - Ul. Boito

IP - Ul. Matteotti
AGIP - Ul. Cosulich
KRMIN
AGIP - Drev. V. Giulia
GRADISČE
MONTESHELL - Ul. Trieste
RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia
STARANCAN
AGIP - Ul. Mainardis

Danes praznuje svoj 80. rojstni dan

Franc Pelicon

Zelijo mu sreče in zdravja vsi, ki ga imajo radi.

RAZSTAVE

V RAJONSKEM CENTRU V LOČNIKU (Trg San Giorgio 37) bodo danes odprli razstavo krajskih slik Edoarda Pirusela. Na ogled bo do 13. aprila ob delavnikih 17.00-19.30, ob praznikih 10.00-12.30.

KINO

GORICA
VITTORIA 8. Film video monitor: 15.30 Ljudje ob meji; 18.00 srečanje o manjšinah in prisotnosti na TV; 20.30 hommage Peter Handke: Odsotnost (Die Abwesenheit).

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Eroe per caso«.
VERDI 18.00-20.00-22.00 »Sommersby«.

TRZIC
COMUNALE 17.30-21.00 »Malcolm X«. R. Spike Lee.
EXCELSIOR 17.30-22.00 »Trauma«. D. Argento.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
PROVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147, tel. 40497.

POGREBI

Danes ob 8.30 Gino Di Monte iz splosne bolnišnice v stolnico in na glavno pokopališče, ob 10. uri Giovanni Ballus iz splosne bolnišnice v Ločnik.

VANCOUVER / AMERIŠKO-RUSKO SREČANJE NA VRHU

Gospodarske reforme so za Rusijo edina rešitev

Svojo pomoč Jelcinovim reformam je ponudila tudi Kanada

Predsednika Jelcina in Clintona bo varovalo 2.000 policistov ter številni ameriški in ruski agenti (Telefoto: AP)

MOSKVA - Ruski predsednik Boris Jelcin in ameriški predsednik Bill Clinton sta se v petek neposredno pred današnjim srečanjem na vrhu v Vancouveru po telefonu pogovarjala predvsem o dnevnem redu zasedanja, je sporočila tiskovna agencija Intefax. Osrednja tema srečanja bo gospodarsko in trgovinsko sodelovanje, govorila pa bosta tudi o najaktualnejših svetovnih vprašanjih. Ameriški predsednik Clinton bo predstavil nacrt ameriške pomoči Rusiji in predsedniku Jelcinu, ki mu se vedno nasprotuje konservativni parlament. Kot je povedal neimenovani predstavnik ameriške administracije, naj bi Rusija do septembra dobila več kot 500 milijonov dolarjev, za naslednje leto pa je predsednik Clinton že obljubil dodatnih 700 milijonov dolarjev, kar pa mora kongres še odobriti. Jelcina bodo na srečanju poleg številne delegacije spremljali tudi finančni minister Boris Fjodorov, namestnik premijera Aleksander Sokin in zunanji minister Andrej Kozirjev.

Jelcin, ki se je za las izognil svojemu političnemu padcu po glasovanju parlamenta, ki mu ni izglasoval nezaupnice, potrebuje specifično in trdno mednarodno pomoč, s katero bi si pridobil čas za ureditev svojih gospodar-

skih reform. »Edina rešitev za Rusijo ni pot nazaj, pač pa nadaljevanje z gospodarsko reformo in prehodom na tržno ekonomijo, ki temelji na zasebnem lastništvu,« je poudaril Jelcin nekaj ur pred odhodom v Kanado. Ob tem je poudaril, da verjame, da je ta pot edina prava pot. Clinton, ki je sicer nov na svetovnem političnem prizorišču, vendar pa je izkušen politik, je pomoč obljubil, dobil pa naj bi jo ne samo s potrditvijo kongresa, pač pa tudi od različnih svetovnih organizacij. Svojo pomoč je Rusiji ponudila tudi Kanada. Premier Brian Mulroney je dejal, da bo Kanada Rusiji poslala pšenico, ki je bila v to državo namenjena že prej, vendar Rusija posiljki ni mogla placati.

Srečanja na vrhu med predsedniki obeh velesil so bila vedno zanimiva in pogosto tudi teatralna, odkar je sovjetski predsednik Nikita Hruščov leta 1959 v ZDA obiskal takratnega ameriškega predsednika Dwighta Eisenhowerja. Sovjetski predsednik je kritiziral vulgarni ameriški materializem. Leto kasneje je v besu zaradi sestrilitve ameriškega vojnega letala nad ozemljem SZ odpovedal napovedani Eisenhowrjev obisk v Moskvi.

Preden se je naslednji predsednik ZDA John Kennedy sestal s Hruščo-

vom, je slednji dejal, da si zeli predvsem miru. »Če pa si vi (ZDA) želite vojno, je to vaš problem.« Ameriški predsednik pa je na to

izjavil: »Imeli bomo hladno zimo.« Richard Nixon je imel s Kremlinom boljše odnose, obdobje hladne vojne med velesilama pa

se je v osemdesetih letih začelo »topliti«, k čemur sta največ prispevala predsednika Bush in Gorbačov. (Agencije)

Rakci v lahki špinačni omaki in borovničeva torta

VANCOUVER - Srečanje na vrhu med Clintonom in Jelcinom v soboto in v nedeljo naj bi Vancouveru prineslo med 5, 8 in 8 milijoni dolarjev. Ameriška in ruska delegacija štejeta skupaj približno 900 članov, dogodka bo spremljalo nekaj 4000 novinarjev, fotografov in snemalcev, ki bodo medijsko spremljali dogodek na vrhu.

S pomočjo statističnega modela je statistični urad v Vancouveru ocenil, da bodo novinarji v hotelih za spanje pustili 1, 1 milijona dolarja, 560.000 v restavracijah, 186.000 za prevoze s takšiji in za druge prevoze ter 96.000 dolarjev za zabavo. Organizatorji srečanja na vrhu predvidevajo, da stroški srečanja Kanade ne bodo stali več kot 1, 5 milijona dolarjev, zlasti se, ker je kar 70 družb že dalo svoje finančne prispevke. Edina negativna točka je spor med Jelcinom in ruskim parlamentom, ki prinaša veliko negotovost, da utegne ta skrb zbujajoči položaj skodovati prodaji majic z natisnjenimi podobama ameriškega in ruskega predsednika.

Po predvidevanjih naj bi Bill Clinton in Boris Jelcin večerjela v soboto v restavraciji Seasons in Park v parku kraljice Elizabete. Njun menu: raki po dungenško z lahko špinačno omako, slanik, solata, borovničeva torta in zmrzlina iz javorjevega sirupa. Vina bo prispevala Bela hiša. »To je zelo preprost jedilnik za večerjo dveh predsednikov, a tako sta

zelela.« je pojasnil kuhar Pierre Delacote, ki mu bo priskotil na pomoč njegov kolega iz Bele hiše. Restavracijo so začeli iskati že pred tremi tedni. Na sprejem Clintona in Jelcina se pripravljata tudi Bruce Milne in Jack Charles. Bruce Milne je pastor v baptistični cerkvi v Vancouveru, kjer se bo Clinton udeležil nedeljske jutranje maše. Jack Charles pa je kapitan luksuzne jahte, s katero bo Jelcin v soboto opravil na krizarjenje po vancouverškem pristanišču. »Hotel si je ogledati ruske vlačilce, ki prevajajo kanadsko žito v Rusijo.« Jahta z imenom Hotel (po orientalskem božanstvu smeha in sreče), je doslej med drugim že sprejela princa Charlesa in Diano. Prejšnji teden pa je bil na njenem krovu se en Rus: Mihail Gorbačov. Po strehah hotelov, ki obkrožajo Convention Center, so se razpostavljene televizijske kamere, trgovine pa sprejemajo pošiljke majic z natisnjenimi podobama obeh junakov dneva. Vancouver, ki je tretje mesto po velikosti v Kanadi, drhti v vročnem pričakovanju 24 ur pred prihodom Clintona in Jelcina. Nekaj manj kot 2.000 moz kanadske policije je že v pripravljenosti. Njim v pomoč bo kar zajeto število varnostnih agentov iz Rusije in Amerike. Hotelska okna bodo uradno zapečateni ob 7. uri v petek do nedelje zvečer. Policija vztraja pri »omejenji« rabi vseh varnostnih ukrepov. (AFP)

NOVICE

Kitajska in Rusija dali zagotovila

MOSKVA - Kitajska in ruska vlada sta Mednarodni agenciji za jedrsko energijo zagotovili, da že dalj časa ne oskrbuje Severne Koreje z jedrskimi surovinami in jedrskimi strokovnjaki. Kot piše japonski dnevnik Mainichi Šimbun, ameriška obveščevalna agencija CIA meni, da Demokratična ljudska republika Koreja razvija svoj jedrski program predvsem po zaslugi svojih nekdanjih sovjetskih in kitajskih zaveznikov. (Reuter)

Mubarak obtožuje

KAIRO - Egiptovski predsednik Hosni Mubarak, ki je na obisku v Veliki Britaniji, je izjavil, da egiptovska policija razpolaga s številnimi pomembnimi informacijami o delovanju islamskih skrajnežev v ZDA in Zahodni Evropi. Po njegovih besedah naj bi bila večina teh ljudi povezanih z Abdel Rahmanom, slepim muslimanskim pridigarjem iz New Yersey, ki je odgovoren tudi za eksplozijo v World Trade Centru (Manhattan). Mubarak je tudi povedal, da obstaja povezava med dejavnostjo islamskih skrajnežev v ZDA in zadnjimi napadi na tuje turiste v Egiptu, ki so jih izvedli pripadniki različnih fundamentalističnih skupin. (Reuter)

Obračuni kašmirskih separatistov

SRINAGAR - Pripadniki skrajne separatistične organizacije Hizbul Mudzahid so zanimali svojo vpletenost v umor Abdula Ahada Guruja, vrhunskega srčnega kirurga in voditelja Osvobodilne fronte Kašmirja in Jammuja (JKLF). Po njihovem mnenju naj bi Guruja ubili pripadniki indijske tajne policije, čeprav Guru ni nikdar javno priznal svoje separatistične dejavnosti. Hizbul Mudzahid in JKLF sta sicer pred časom sklenila sporazum o skupnem boju proti indijski okupaciji, vendar se je po mnenju poznavalcev med obema organizacijama spet začel boj za prevlado. (Reuter)

Omejitve za pridobitev azila

BONN - Nemški notranji minister Rudolf Seiters je izjavil, da se je samo marca stavilo proslincev za azil v ZRN povečalo za stiriinajst odstotkov. Zato notranji minister meni, da bi bilo nujno zaostri sedanjost liberalno zakonodajo, ki ureja izdajanje azilov za tuje prosilce. Po Seitersovih besedah največ proslincev za azil prihaja iz Vzhodne Evrope in Balkana, prednjacijo pa Romuni in državljani držav, nastalih na področju nekdanje Jugoslavije. (Reuter)

EVROPA / STAVKOVNI VAL

Stavke britanskih rudarjev in železničarjev ohromile življenje

Italijanski delavci stavkali proti brezposelnosti in korupciji

LONDON - Zaradi nacionalne stavke britanskih železničarjev včeraj v Britaniji 24 ur niso vozili vlaki, v Londonu je stala polovica avtobusov mestnega prometa, zaprtih pa je bilo tudi 16 postaj podzemne železnice.

Poleg tega so stavkali se člani nacionalnega sindikata rudarjev, medtem ko so se člani demokratičnega sindikata rudarjev s tajnim glasovanjem odločali, ali bodo stavkali ali ne. In tako je bilo včeraj od 50 britanskih premogovnikov zaprtih 37.

Pred včerajšnjo stavko so britanski železničarji zadnjič stavkali pred stiri leti, ko so se potegovali za višje plače. Glavni vzrok vseh včerajšnjih stavk pa so bile grožnje odpustov in zmanjševanje delovnih mest, ko vlada železnice, avtobuse londonskega mestnega prometa in premogovno industrijo pripravlja za privatizacijo.

Včerajšnje stavke tudi niso bile solidarnostne, ker taksne stavke zakon prepoveduje. Slo je za samostojne stavke posameznih sindikatov, ki so jih organizirali na skupnem dan, da bi dosegli čim večji učinek.

Železničarji so res ustavili vlake in napovedujejo, da bodo stavko ponovili prihodnji teden, od železniške uprave pa zahtevajo zagotovilo, da ne bo odpustila nikogar, ki tega ne bi želel. Seveda železniška uprava taksne zagotovila ni pripravljena dati in opominja, da s stavkanjem

ALJA KOŠAK IN AGENCIJE

železničarji ne bodo dosegli ničesar. Z včerajšnjo stavko so železnice izgubile dan zaslužka, kar naj bi zneslo približno 10 milijonov funtov.

Zaenkrat se javnost in najbolj prizadeti potniki se niso obrnili proti železničarjem. Dokler imajo železničarji za seboj britansko javno mnenje, je njihova moč veliko večja. Vprašanje pa je, če se jim bo s ponavljajočimi se stavkami to zaupanje posrečilo obdržati.

Manj učinkoviti so rudarji, kajti vladna politika grozje odpustov in zmanjševanje delovnih mest, ko vlada železnice, avtobuse londonskega mestnega prometa in premogovno industrijo pripravlja za privatizacijo.

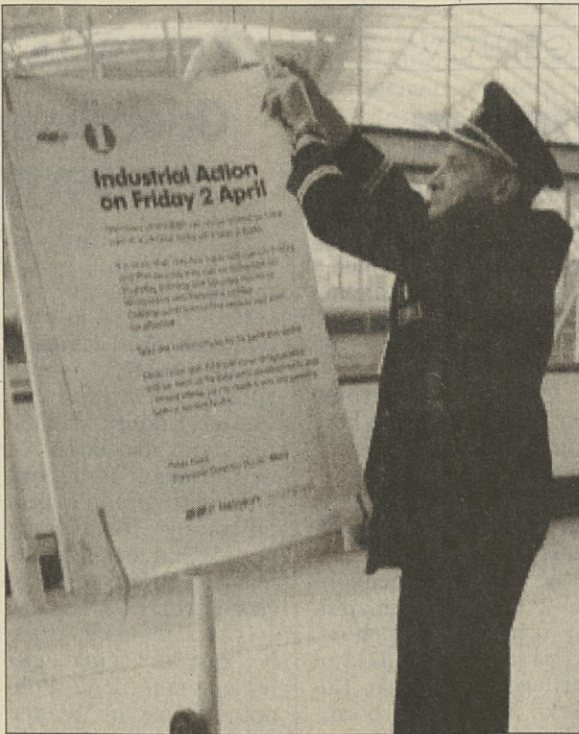
Majorja do zdaj največji izziv industrijskih nemirov, ni pa se mogoče reči, ali gre za nov val oziroma novo obdobje stavkovnih gibanj v Britaniji. Tudi Nemčija se sooca z naraščajočo brezposelnostjo in vse večjim nezadovoljstvom delavcev. Nemški kancler Helmut Kohl je v petek pozval delodajalce in sindikate vzhodnonemške železarske industrije, naj se vrnejo za pogajalsko mizo.

V televizijskem intervjuju, ki so ga pripravili drugi dan stavk v vzhodnem delu Nemčije, je Kohl izjavil, da bi morali delavci pristati na manjše plače. To naj bi med drugim pomagalo k ure-

ditvi gospodarskih razmer in povečanju števil delovnih mest. Delodajalci zatrjujejo, da plač ne morejo zvišati za več kot 9 odstotkov, saj bi večje povziranje plač prispevalo k rasti inflacije v državi. Kohl je ob tem poudaril, da bi se lahko zgledevali po delavcih v kemični industriji, ki so pristali na manjše povziranje plač, kot so zahtevali.

Stavkovni val preplavlja tudi Italijo. Včeraj je italijanska lira glede na nemško marko padla najnižje doslej, saj je bilo potrebno v petek za eno nemško marko odšteti kar tisoč italijanskih lir. Ta strahovit padec vrednosti lire je posledica težke politične krize in podkupovalnih afer, ki že dalj časa pretresajo Italijo. Ulice italijanskih mest pa so polne stavkajočih delavcev, ki stavkajo proti nezaposlenosti v državi, saj je brez dela že več kot 9,5 odstotka za delo sposobnega prebivalstva. Stavkajo postni, železniški, trajektni, letalski in avtobusni uslužbenci, tako da je promet skoraj popolnoma ohromljen.

Večina ukrajinskih rudarjev v premogovnem bazenu Donbas pa je zavrnila stavkovni poziv Neodvisnega sindikata premogovnikov. Po podatkih stavkovnega komiteja trenutno stavka samo osem premogovnikov. Podpredsednik ukrajinske vlade Jurij Joffe pa je ob tem izjavil, da je sporazum med vlado in rudarji mogoč samo s stabilizacijo gospodarstva. (Reuter)

Železničar obeša plakat s pojasnili o stavki (Telefoto: AP)

Teden pod povečevalom

PETEK - Grki so se spet močno razburili. Tokrat so jim krvni tlak dvignili Italijani, ki so se začeli hvaliti, da bodo priznali Makedonijo, tudi če tega ne bodo naredile druge članice ES oziroma Združeni narodi. Predstavnik grškega zunanjega ministristva je povedal, da so Atene poklicale italijanskega veleposlanika v Atenah na pogovor, na katerem so mu predali uradni protest. V njem so italijansko vodstvo obsodili, da spodbuja mednarodna prizadevanja dvanzajsterice in solidarnost med njenimi članicami. Italija je s podobnimi potezami »grozila« tudi ob razpravah o priznanju Slovenije in Hrvaske, nazadnje pa ti dve nekdanji jugoslovanski republikli poslušno priznala skupaj z drugimi članicami ES.

CEITREK - Varnostni svet se je dogovoril o prvih resnejših ukrepih zoper Srbijo. Poslej bodo kršitelje prepovedi poletov nad BiH sestrili ameriška, francoska ali britanska vojska letala. Toda do uresnitve sklepa bo minilo še najmanj stiriinajst dni. Koliko nedolžnih življenj bo moralo se ugasniti, preden bo tudi v Bosni zavlada mir? Karadžić je odločitev VS seveda sprejel na nož in zagrozil z novim zaostrovanjem spopadov. Naporna mirovna pogajanja so utrudila še enega izkušenega pogajalca: Cyrusa Vancea bo zamenjal enainšestdesetletni norveški zunanji minister Thorvald Stoltenberg.

SREDA - Kljub premirju so dogodki v Bosni tudi ta dan napolnjevali stolpce prvih strani svetovnih in domačih časopisov. Sestranci, prezeblji in preplašeni prebivalci Srebrenice, ki so jim predstavniki ZN ponudili, da jih prepeljejo v Tuzlo, so v brezglavem prepiranju za mesto na tovornjaku do smrti pomendrali šest ljudi, od tega dva otroka. Grčija je se za nekaj časa odločila neizbežno sprejem Makedonije v ZN, predsednik samozvane ZRJ Dobrica Čosić pa je evropske predstavnike v Bruslju se enkrat skušal potegniti za nos z znanimi zgodbami o trpinčenem srbskem narodu, ki pa jim Evropejci niso več pripravljeni prisluhniti. A ta dan je bil tudi prvi april: v našem časopisu smo objavili zares neverjetno novico, da bo v Ljubljano na uradni obisk pripotoval - Slobodan Milošević, ki naj bi se z najvišjimi slovenskimi predstavniki pogovarjal o vračanju slovenskega premoženja...

TOREK - Slovenski premier Drnovšek in obrambni minister Jansa sta se na sedežu Nata v Bruslju pogovarjala z generalnim sekretarjem omenjene vojaške zveze o morebitnem vojaškem sodelovanju, na sedežu ES pa je Janez Drnovšek dobil jasen namig, da bo kljub glasnim italijanskim zadržkom med ES in Slovenijo kmalu pristo do podpis pomembnih sporazumov o sodelovanju in o transportu ter do posebnega finančnega protokola. Sarajevsko vojno sodišče je zaradi posilstev in umorov obsodilo na smrt z ustrelitvijo dva bosanska Srba, dvaindvajsetletnega Borislava Heraka in enaindvajsetletnega Sreka Damjanovića. Poveljnik modrih celad v Bosni, francoski general Morillon je ob tem izrazil pomislek, da bi smrtna obsodba utegnila ogroziti krhko premirje, ki je začelo veljati dva dni pred tem.

PONEDELJEK - Ruski parlament tudi tokrat ni mogel odstaviti tlmastega Borisa Jelcina, zato pa so se poslanci dogovorili o besedilu in pogojih za referendum 25. aprila, ki Jelcinu ni najbolj pogodu. Vse večja panika, ki so jo povzročila prizadevanja ruskih konservativcev, da bi zavrla nujne gospodarske in politične reforme, je najrazvitejše države sveta prisilila k razmisljanjem o tem, kako bi z izdatnejšo gospodarsko pomočjo Jelcinu pomagali, da se obdrži na oblasti. Na Hrvaškem je po pričakovanjih odstopila Sarinićeva vlada, Srbi pa se še vedno pozivajo na vse glasnejše in odločnejše zahteve Zahoda po zaustavitvi nasilja v BiH.

NEDELJA - Francozi so v drugem krogu volitev le se potrdili svoje nezadovoljstvo z levicarsko vladavino in glasove oddali zmerni desnici golistov in liberalcev. Socialistični predsednik Mitterrand bo moral naslednji dve leti, kolikor mu je še ostalo do izteka predsedniškega mandata, sporetne krmari in politične hierarhije, ko so začeli preiskovati delovanje nekdanjega premijera in enega vplivnejših predstavnikov italijanske krščansko-demokratske stranke Giulia Andreottija. Uzaljeni politik je seveda takoj izjavil, da gre za mafijско mascevanje (vendetto) in da je to navsezadnje še vedno boljše od strela v glavo ali podtaknjene razstreljiva v avtu. Srbi so v Malem Zvorniku političnem sistemu in postopnem vpeljevanju trznega gospodarstva. Za novega predsednika so izvolili Jiang Zemina, za podpredsednika pa nekommunistična in celo kapitalista Ronga. Na Rdečem trgu v Moskvi se je zbrala večstosločna množica zagovornikov Jelcinove reformne politike, da bi svojega podprla vodjo v boju s konservativnim parlamentom.

SOBOTA - V Italiji se vrstijo procesi proti nekdanjim in sedanjim najvišjim politikom, vpletenim v podkupovalne afere in osumljenim sodelovanju z mafijo. Sodni preiskovalci so tokrat udarili v sam vrh državne in politične hierarhije, ko so začeli preiskovati delovanje nekdanjega premijera in enega vplivnejših predstavnikov italijanske krščansko-demokratske stranke Giulia Andreottija. Uzaljeni politik je seveda takoj izjavil, da gre za mafijско mascevanje (vendetto) in da je to navsezadnje še vedno boljše od strela v glavo ali podtaknjene razstreljiva v avtu. Srbi so v Malem Zvorniku političnem sistemu in postopnem vpeljevanju trznega gospodarstva. Za novega predsednika so izvolili Jiang Zemina, za podpredsednika pa nekommunistična in celo kapitalista Ronga. Na Rdečem trgu v Moskvi se je zbrala večstosločna množica zagovornikov Jelcinove reformne politike, da bi svojega podprla vodjo v boju s konservativnim parlamentom.

Milos Ekar

HAAG / SOJENJE ZA POKOLE V BIH

Srbija zanika vpletenost v vojno

Predstavnik t. i. ZRJ trdi, da Beograd nima ozemeljskih zahtev do Bosne in Hercegovine

ANDREW KELLY / REUTER

HAAG - V petek popoldne se je na mednarodnem sodišču v Haagu začela druga razprava. Sodniki so poslušali obtožbe na račun tako imenovane Zvezne republike Jugoslavije, saj jo Bosna in Hercegovina obtožuje genocida in kršenja več mednarodnih sporazumov, se zlasti starih Ženevskih konvencij in Pariške konvencije iz leta 1948 o preprečevanju in kaznovanju genocida. Na včerajšnjem zasедanju sodišča je predstavnik ostanka Jugoslavije

Ljubinko Zivković dejal, da v Bosni in Hercegovini poteka državljanska vojna, in ne spopad dveh držav, tako da so vse obtožbe na račun Srbije in Crne gore, ki sta obtoženi največjega nasilja nad civilnim prebivalstvom od druge svetovne vojne, brez vsakršne podlage. Ljubinko Zivković je se dodal, da vlada ZRJ nima nobenih ozemeljskih zahtev do BiH. Srbi, ki se bojujejo v Bosni, ne prihajajo iz Srbije, pač pa so to bosanski Srbi. Ob tem je

dejal, da je edini namen tožbe BiH proti ZRJ izkoristiti človeško tragedijo in doseči dolgoročne politične cilje.

Predstavniki Bosne in Hercegovine so že v četrti tek od mednarodnega sodišča zahtevali, naj sprejme ukrepe, ki naj bi po pravni poti zaustavili etnično čiščenje na tleh Bosne in Hercegovine. Prizadevajo pa si tudi, da bi dosegli priznanje pravice do obrambe in s tem do orožja, ljudi in finančnih sredstev iz tujine.

Ameriški predstavnik Boyd in veleposlanik BiH v ZN Sačirbej v Haagu (Telefoto: AP)

BIH / MIROVNA KONFERENCA

Norvežan Stoltenberg zamenjal Vancea

Vance izjavil, da je to najtežja naloga, ki jo je opravljal

ALISTER DOYLE / REUTER

zke odločitve,« je izjavila.

Prav tako je izjavila, da so norveški problemi nepomembni v primerjavi s tem, kar se dogaja v Bosni in Hercegovini. Konflikt na tleh nekdanje Jugoslavije je najhujši v Evropi po drugi svetovni vojni.

Bruntlandova je tudi povedala, da bo mesto

zunanjega ministra prevzel dosednji obrambni minister Johan Joergen Holst, ki je star 55 let. Joergen Kosmo, po poklicu gradbeni delavec in zdaj predsednik parlamentarnega odbora za pravosodje, pa bo novi obrambni minister. Stoltenberg, ki je kot diplomat od leta 1961 pa do leta 1964 služboval v Be-

ogradu in slabo govori srbohrvasko, ni želel odgovoriti na vprašanje, kako misli reševati zaplet v BiH.

»Najprej se mislim o položaju posvetovati z lordom Owmom in Cyrusom Vanceom,« je izjavil. Vance in Owen sta soprorednika mednarodne mirovne konference o Jugoslaviji.

Bosanski Srbi so edini od sprtih strani, ki so zavrnili podpis vseh mirovnih predlogov in nacrto, ki sta jih predlagala Owen in Vance. Mirovni nacrt so najprej podpisali bosansko-hercegovski Hrvatje, nato pa se Muslimani.

Stoltenberg je diplomirani pravnik in politični ved, deset mesecev je bil visoki komisar za begunce pri Visokem komisariatu za begunce, ki deluje v okviru OZN, leta 1990 pa ga je ministrska predsednica Bruntlandova imenovala v svojo vlado na mesto zunanjega ministra. Stoltenberg s tega položaja odhaja ravno v času, ko na Norveškem poteka zolčna polemika o tem, ali naj se Norveška pridruži Evropski skupnosti ali ne.

Norveška vlada je za članstvo zaprosila lanskoto leto, pogajanja o vstopu pa se bodo začela v ponedeljek v Bruslju. (Reuter)

Odposlanec ZN Thornvald Stoltenberg (Telefoto: AP)

PO SPREJEMU RESOLUCIJE VS ZN O PRISILNEM NADZORU NEBA NAD BIH

»Dog fighting« nad Bosno

Zahod je svojo vojaško tehnologijo preizkusil že v Zalivu

BORIS KNIFIC / REVUIA OBRAMBA

Resolucija VS ZN, s katero so predvsem Americanom omogočili učinkovitejši nadzor zračnega prostora nad ozemljem BiH, je zanimiva s posebnega vidika.

Zahodu namreč dopušča severni nadzor nad bosansko-hercegovskim nebom, torej tudi sestreljevanje nasprotnikovih, to je srbskih letal, vendar samo v zraku. Veliko učinkovitejše za takšen nadzor bi bilo seveda najprej uničiti vse kopenske radarske postaje in izstreliti raket zemlja-zrak, kajti prav od tod in s takšnim orožjem bodo zahodna letala med morebitnim nadzorom najbolj ogrožena. Preostali so jim torej le zračni

dvoboji (v anglescini obstaja za neposredne zračne dvoboje izraz »dog fighting«), v katerih pa naj bi imel Zahod prav tako močno prevlado, saj ima v svojih arzenalih najsodobnejšo elektroniko in orožje zelo velikega dosega (v primerjavi s srbskim).

Na čem torej temelji zahodna (to je ameriška) prevlada v zraku. Če primerjamo bojne zmogljivosti srbskega letalstva na eni in zahodnega na drugi strani, ne moremo mimo dejstva, da so Američani temeljito preizkusili vse svoje zmogljivosti (ob njih pa tudi Francozi in Britanci) nad Ku-

vajtom in Irakom v zalivski vojni. Poleg tega ne gre zanemariti izkusenj Izraelcev iz številnih prask in spopadov z arabskimi državami, vse te podatke pa Američani zanesljivo imajo. Hkrati imata nasprotni strani na voljo domala identično orožje, kakršnega sta imela zahodna stran in Irak v zalivski vojni, Zahod torej svojo hipertehnologijo in Srbi podobne ali enake sisteme, kot jih je imel Irak (in druge arabske države). Tudi pri naših južnih sosedih vsa povojna leta tako opevani moralni faktor (ki je imel dejansko prednost pred so-

dobno tehnologijo) v tem primeru ne bo odločilni dejavnik.

Največja prednost Zahoda je v tem primeru visoko razvita tehnologija in velika izkušnost pri njeni uporabi. Zanimivo je, da v zahodnih vojskah to tehnologijo uporabljajo resnično solani in izurjeni ljudje. Velika prednost je učinkovit sistem poveljevanja, nadzora, komunikacij in informiranja (tako imenovani sistem CI) na eni strani in velikih zmogljivosti za protielektronski boj, kar pomeni, da imajo kopico naprav za elektronsko motenje nasprotnikovih kopenskih in letalskih radarjev.

Prav tako zahodne vojske s pridom uporabljajo podatke s satelitov in letecih radarskih postaj (iz letal AWACS s kopenskih letalskih baz in E-2C hawkeye z letalonosilk), jih obdelujejo v izredno hitrih in zmogljivih računalniških sistemih ter posredujejo v boju sodelujočim enotam (v tem primeru letalskim eskadriljam) v tako imenovanem realnem času.

Zahodne sile imajo svoje udarne enote, v tem primeru eskadrilje lovcev prestreznikov, zelo ugodno razporejene. Na eni strani gre za kopenske letalske baze v bližnji Italiji (na primer v letalski bazi pri Riminiju), na drugi pa za eskadrilje prestreznikov na letalonosilkah. Po naših sklepanjih sta

trenutno v Sredozemlju dve ameriški bojni skupini: Teodor Roosevelt na čelu z letalonosilklo z istim imenom in John F. Kennedy.

V teh dveh skupinah so skupaj štiri eskadrilje (40 letal) F-14 tomcat in štiri eskadrilje lovskih bombnikov F/A-18 hornet. Poleg teh je na palubah vsaj še 10 letal EA-6 prowler za protielektronski boj. V kopenskih letalskih bazah v Italiji imajo zahodne sile letala za zgodnje odkrivanje, opozarjanje in usmerjanje (Awacs), ki z desetih kilometrov višine spremljajo vse, kar se dogaja v premeru 400 kilometrov, nekaj manjši premer pa palubna letala za zgodnje odkrivanje in usmerjanje palubnih lovcev E-2C hawkeye. S teh letalisc pa vzletijo klasični lovci, kot sta F-15 eagle in F-16 fighting falcon.

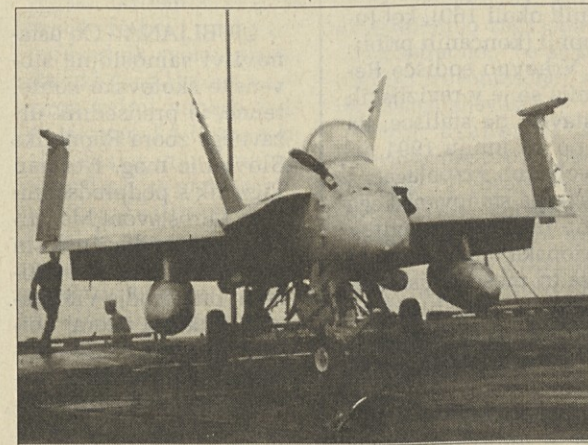
Najmočnejše orožje lovcev zahodnih letalstev so zmogljivi radarstvi sistemi dosega tudi nad 200 kilometrov in z njim povezane aktivne (samo poiskajo cilj) rakete zrak-zrak dolgega dosega. Znameniti F-14 tomcat ima vgrajen Hughesov radar z močnostjo izsleditve nasprotnikovega letala na razdalji od 120 do zaviljivih 315 kilometrov, hkrati pa sledi 24 nasprotnikovih letal v zraku in jih napade šest hkrati na različnih razdaljah in višinah. Računalnik, povezan z radarjem, te cilje razvrsti po največji nevarnosti, ki grozi tomcatu in po

F-15 eagle - lovec z več kot dvesto zmagami v zalivski vojni

tem vrstnem redu tudi usmerja rakete zrak-zrak.

Za primerjavo: dometi radarja letala Mig-29 ima domet med 54 in 100 kilometri, torej na takšno razdaljo lahko odkriva nasprotnikova letala (veliko hitreje bi jih odkrili kopenski radarji, vendar samo v primeru, da bi bila dovolj visoko, ne pa do 100 metrov nad zemljo, kot ponavadi vdirajo v nasprotnikov prostor).

Lovca bombnik F-18 (Vse foto: Boris Knific)

Doseg raket AIM-54, tomcat nosi štiri, je kar nad 160 kilometrov, nebo nad BiH z letalci radarskimi postajami, ob zaznavanju letal pa bi verjetno nadaljevali z elektronskim motenjem srbskih opazovalnih radarjev in radarjev raketnih baterij z raketami zemlja-zrak srednjega dosega.

Sledili bi vdori ameriških palubnih in klasičnih prestreznikov in odkrivanje srbskih letal

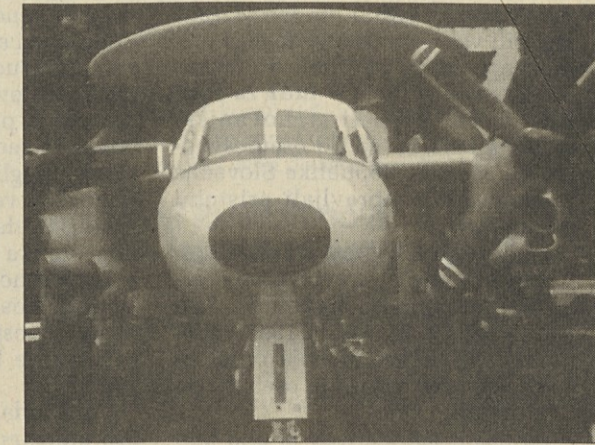
dvobojev nad BiH? Američani bi zanesljivo nenehno opazovali nebo nad BiH z letalci

radarskimi postajami, ob zaznavanju letal pa bi verjetno nadaljevali z elektronskim motenjem srbskih opazovalnih radarjev in radarjev raketnih baterij z raketami zemlja-zrak srednjega dosega.

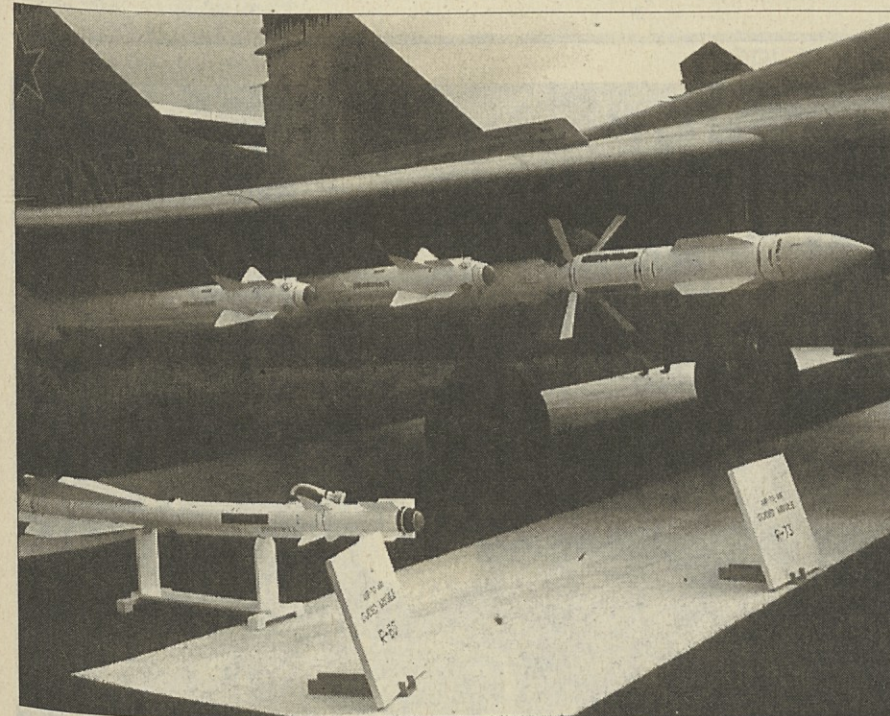
Sledili bi vdori ameriških palubnih in klasičnih prestreznikov in odkrivanje srbskih letal

v zraku, potem pa napadi z raketni dolgega dosega na najbolj nevarna letala.

Se največ možnosti v takšnih dvobojih bi imeli migi 29, ki so zelo okretni v manevru, zelo malo ali skoraj nobenih možnosti pa ne bi imeli lovci izpred tridesetih let Mig-21, ki jih zaradi omejenih zmogljivosti uporabljajo predvsem kot lovske bombnike za napade na kopenske cilje.

E-2 hawkeye spremlja delovanje palubnih lovcev

Mig-29 lahko uporablja manjše rakete, ki so krajšega dosega. Nekdanja Jugoslavija je bila prva tuja država, ki je ta letala opremila z raketami zadnje generacije ruske izdelave.

NOVICE

Visoko državno priznanje za dr. Ljuba Bavconu

LJUBLJANA - Predsednik Milan Kučan bo prihodnje sredo predsedniku dosedanjega Sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svobod RS dr. Ljubu Bavconu za njegovo delo podelil visoko državno priznanje. V vabilu na pogovor s člani Sveta ter na podelitev odlikovanja je predsednik Kučan zapisal, da dejanskega spoštovanja človekovih pravic in svobod ter ugleda, ki ga Slovenija uživa na tem področju, ne bi dosegli brez doslednega dela te institucije. (STA)

Mariborska županja poslala pismo Butrosu Galiju

MARIBOR - Ob obletnici začetka spopadov v BiH je mariborska županja Magdalena Tovornik v imenu evropskih županov poslala pismo Butrosu Galiju, v katerem ga poziva, naj stori vse za zaščito prebivalstva BiH. Izrazila je tudi razočaranje županov nad tem, da OZN ni zmogla prekiniti spopadov. Župani evropskih mest v okviru združenja Eurocities so se večkrat sestali, da bi izrazili solidarnost z župani mest v BiH, v ponedeljek pa se je okoli 30 županov zbralo v Sarajevu, sporoča Magdalena Tovornik v pismu. Generalnega sekretarja OZN prosi, naj zaščiti prebivalce BiH ne glede na narodnost, »saj je kljub vsemu največje bogastvo na svetu se vedno človek«. (STA)

Predsednik vlade v Ženevi

LJUBLJANA - Urad za informiranje vlade RS je v sporočilu za javnost sporočil, da je predsednik vlade dr. Janez Drnovšek včeraj odpotoval v Ženevo na dvodnevno srečanje Lausannskega kluba. Tega pomembnega srečanja, ki bo potekalo 3. in 4. aprila v Annecyju, se premier udeležuje na povabilo fundacije Crans Montana. Srečal in pogovarjal se bo z vrsto uglednih predstavnikov političnega in poslovnega življenja iz zahodne Evrope, predvsem iz Švice in Francije. (T. U.)

Iz pisma Neodvisnosti - KNSS Emiliju Gabagliu

LJUBLJANA - Neodvisnost-Konfederacija novih sindikatov Slovenije je v pismu generalnemu sekretarju Evropske konfederacije sindikatov izrazila prepričanje, da bodo evropski delavci lahko boljše živeli le, če se bodo borili za večje število delovnih mest in za socialne pravice. Neodvisnost v pismu zagovarja tudi stališče, da zaradi priliva kapitala in investicij ne bi smeli zmanjševati delavskih in socialnih pravic. Odločno podpirajo tudi vse akcije, za katere je včeraj vsem evropskim delavcem dal pobudo Emilio Gabaglio. »Ker se tudi v Sloveniji vedno bolj soočamo z naraščajočo brezposelnostjo, padcem življenjskega standarda in kršenjem delavskih pravic, je tudi za nas pomembno, da se Slovenija čimprej vključi v Evropo, v kateri si želimo lepše bodočnosti za nas in naše otroke«, se končuje pismo Neodvisnosti. (T. U.)

VOJNA V BIH / NOVINARSKI SEMINAR

Programirana smrt v Bosni in Hercegovini

Treba je spodbuditi javnost, da bo konec morije

BOSTJAN LAJOVIC

sem novinarji iz Nemčije in arabskih držav ter predstavniki nekaterih drugih mednarodnih in slovenskih humanitarnih organizacij.

Lojze Peterle je opozoril, da je bila mednarodna skupnost kljub pravčasnim opozorilom slabo pripravljena na vojno v nekdanji Jugoslaviji, zato so posledice toliko strašnejše. Peterle je povzel slovensko prizadevanje za samostojnost in napovedal, da bo kmalu pripravljen predlog naše države za bolj učinkovito uresničevanje mirovnega načrta Vancea in Owina.

Obrambni minister Janez Jansa je dejal, da je vojna v BiH pokazala, da svet nima izdelanih mehanizmov kolektivne varnosti, prav tako pa ni enotnih meril za dodeljevanje humanitarne pomoči. Ko je obrambni minister analiziral vojaški položaj v BiH, je opozoril, da bodo odločilni naslednji tedni. Na novinarsko vprašanje o vojaškem sodelovanju Slovenije in BiH je Jansa odgovoril, da Slovenija tudi če bi zelela, ne more pomagati, saj velja tudi zanjo embargo na uvoz orožja. O potrebi po orožju je govoril tudi Ejup

Ganić, ki je poudaril, da oblasti v BiH od mednarodne skupnosti pravzaprav ne potrebujejo drugega, saj so »četniki sika vojska«.

Ganić je v precej sprosenem nastopu - poudaril je, da ne govori »diplomatsko« - povedal anekdoto iz dni tik pred začetkom spopadov v BiH. Takrat je Sarajevu obiskal Cyrus Vance, ki so ga gostitelji opozorili na bližnjo vojno in prosili, naj jo OZN prepreči. Vance je takrat menda dejal, da v BiH najprej potrebuje veliko vojno, številne žrtve, nato prekinitev spopadov, sele potem bo nastopila OZN. Zal, je dejal Ganić, se je to v celoti uresničilo...

Zunanji minister Lojze Peterle v pogovoru z udeleženci mednarodnega seminarja (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

POJASNILO OBRAMBNEGA MINISTRSTVA

Tožbe za vojaška stanovanja

Predsednik Republike Slovenije je v zadnjem času prejel več vlog državljanov Slovenije, katerim so bila dodeljena stanovanja iz vojaškega stanovanjskega sklada po 26.6.1991. V njih se pritožujejo zaradi postopkov, ki jih je sprožil Ministrstvo za obrambo pred pravosodnimi organi, ker naj bi dobili stanovanja v nasprotju z veljavnimi predpisi.

Ker se v javnosti pogosto zastavljajo podobna vprašanja navajamo pojasnilo obrambnega ministrstva

Kot je splošno znano, je Republika Slovenija s temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 1/91-I) prevzela vse pravice in dolžnosti, ki so bile z ustavo Republike Slovenije in ustavo SFRJ prenesene na organe SFRJ.

Konkretizacijo tega prevzema je uredil ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 1/91-I), ki je med drugim določil, da Republika Slovenija prevzema v upravljanje vse premoženje in nepremično premoženje, s katerim so na slovenskem ozemlju do uveljavitve tega zakona upravljali zvezni organi ter poveljstva, enote in zavodi JLA (9. člen).

Prevzem omenjenega premoženja in nepremičnega premoženja Republike Slovenije je imel za posledico, da so zvezni organi 26. junija 1991 izgubili vsa upravičenja do tega premoženja, ki so jih imeli do takrat. To je seveda veljalo tudi za tako imenovani vojaški stanovanjski sklad, s katerim so do osamosvojitve na ozemlju Republike Slovenije razpolagali in upravljali pristojni organi JLA.

Ne glede na izgubo upravljalskih in razpolagalnih upravičenj so organi JLA na območju Republike Slovenije tudi po 25. juniju 1991 dodeljevali vojaška stanovanja posameznim aktivnim vojaškim osebam, pa tudi drugim.

Po naših ugotovitvah je bilo takšnih dodelitev nekaj več kot tisoč.

Ob pomanjkanju aktivne legitimacije so bile zato vse takšne dodelitve nezakonite, kar pomeni, da so osebe, ki jim je bilo stanovanje dodeljeno na ta način in so se vanj tudi vselile, stanovanje zasedle brez veljavnega pravnega naslova.

Skladno z že omenjenim 9. členom ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije in kasnejšimi sklepi Vlade Republike Slovenije je bilo za upravljanje s premoženjem in nepremičnim premoženjem, s katerim so na ozemlju Republike Slovenije do osamosvojitve upravljala poveljstva, enote in zavodi JLA, z vojaškim stanovanjskim skladom vred, pristojno Ministrstvo za obrambo.

V zvezi s tem upravičenjem je bilo ministrstvo ob upoštevanju nezakonitosti postopkov dodeljevanja stanovanj vojaškega stanovanjskega sklada s strani organov JLA po 26. juniju 1991 dolžno začeti ustrezne postopke pred pristojnimi pravosodnimi organi za legalizacijo stanja. V ta namen je bilo do marca 1993 prek javnega pravobranilstva Republike Slovenije tako vloženih približno 960 tožb za izpraznitev nezakonito zasedenih stanovanj.

Sodna praksa kaže, da sodišča sledijo tožbenim razlogom in so v doslej končanih postopkih naložila toženim strankam izpraznitev nezakonito zasedenih stanovanj.

To velja tako za postopke na prvi stopnji (končanih okoli 160), kot tudi na drugi stopnji (končanih približno 30). Tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije se je v revizijskih postopkih postavilo na stališče, da vojaški organi po 26. juniju 1991 niso več mogli veljavno razpolagati s stanovanji vojaškega stanovanjskega sklada in da na takšno ugotovitev nima vpliva brionska deklaracija, ki je le začasno, za tri mesece, ustavila izvajanje osamosvojitvenih aktov, ni pa vzpostavila pravnega stanja, kakršno je bilo pred 25. junijem 1991.

To seveda potrjuje pravilnost stališč ministrstva in upravičenost začeti postopkov.

KRŠČANSKI DEMOKRATI / PRORAČUN

Državna blagajna naj se ne bi povečala

Javna poraba ogroža gospodarstvo

BOJANA HUMAR

LJUBLJANA - Proracun je treba gledati v luči celotne javne porabe, ki je zelo visoka (49,1 odstotka nacionalnega bruto proizvoda) in pomeni hudo obremenitev za gospodarstvo, je na včerajšnjem sestanku krščanskih demokratov dejal Stane Frim.

Dodal je, da je proračun za letošnje leto zelo omejen (292 milijard tolarjev), kakršnokoli povečanje pa bo povzročilo hiperinflacijo. Ignac Polajnar se je zavzel, da bi v prihodnje o proračunu govorili že jeseni in dejal, da je letošnje sprejemanje proračuna zelo obremenjeno z volitvami. Vlada bi po njegovem mnenju morala imeti čas tudi za razpravo o dopolnitvah, ki jih bodo

predlagali poslanci.

Na sestanku so tudi analizirali postavke za posamezna ministrstva. Glede postavke ministrstva za finance so povedali, da bo velik del denarja namenjen za sanacijo bank in ozivljanje gospodarstva, vendar je po njihovem mnenju treba izdelati kriterije, saj vseh podjetniških napak ni mogoče prevesti na državo. Značilnost letošnjega proračuna je tudi usmerjenost v socialne transfere. Pri tem so izpostavili ministrstvo za družino, delo in socialno. Menili so, da bo letos potrebne več racionalnosti pri porabljanju tega denarja (nova delovna me-

sta, omogočanje samozaposlovanja). Bolj bi morali poskrbeti tudi za ogrožene, predvsem mlade družine.

V solstvu bi po besedah Edvarda Stanica morali več denarja nameniti izbirnim vsebinam, saj omogočajo svobodne odločitve učenec, ministrstvo za kulturo pa se bo moralo samo odločiti, ali bo več denarja namenilo »živi« kulturi ali pa gradnji treh velikih objektov.

Več denarja za orožje v ministrstvu za notranje zadeve po njihovem mnenju ne pomeni več represije, ampak večjo učinkovitost v primeru samobrambe naše države. Govorili so se o sodelovanju z drugimi strankami, predvsem LDS. (B. H.)

HERMAN RIGELNIK PRI ALOZIJU ŠUŠTARJU

Država in Cerkev za hitrejšo uveljavljanje Slovenije v svetu

BOJANA HUMAR

LJUBLJANA - Ob ustanovitvi samostojne slovenske škofovske konference, je predsednik državnega zbora Republike Slovenije mag. Herman Rigelnik s podpredsednikom Miroslavom Mozetičem in predsednikom odbora za notranjo politiko in pravosodje Vitodragom Fuklom včeraj obiskal ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Alojzija Suštarja. V pogovoru je dr. Suštarju oziroma Cerkv najprej čestital ob drugi

izdaji Rimskega misala v slovenskem jeziku ter ustanovitvi samostojne slovenske škofovske konference, nato pa sta se precej časa pogovarjala o dejavnostih za čim hitrejšo uveljavljanje Slovenije v svetu in o odnosih med cerkvjo in državo.

Glede zadnjega sta soglasala, da bi morali to področje urediti s posebnimi sporazumi. Govorila sta tudi o pravnem položaju cerkve, statusu duhovnikov ter drugih verskih predstavnikov in

odnosu med državnim zborom ter slovensko vlado oziroma njenimi področnimi komisijami. O vlogi javnih občil v družbi sta dejala, da bi ta o vseh dogajanjih morala objektivno poročati. Dogovorila sta se tudi, da se bosta ob morebitnih napetostih v družbi ponovno srečala.

Na koncu pogovora sta mag. Herman Rigelnik in dr. Alojziju Suštarju obiskala krvavo vojno in brutalno nasilje v Bosni in Hercegovini.

MANDATNO - IMUNITETNA KOMISIJA

Imuniteta ni pravica poslanca

Vrsta strokovnjakov pojasnila pomen imunitete - O Jelinčiču drugič

IVANKA MIHELČIC

LJUBLJANA - V zvezi s pripravi na temeljito razpravo državnega zbora o poslanski imuniteti so se včeraj ponovno sestali člani mandatno - imunitetne komisije zbora, k sodelovanju pa so povabili se vrhovnega sodnika Toneta Grgiča, profesorja ljubljanske pravne fakultete Lojzeta Udeta, svetovalca vladnega urada za zakonodajo Pavla Sveteta, svetovalca za ustavna vprašanja državnega zbora Mira Cera- rja in predsednika komisije za poslovnik državnega zbora Mirana Potrca.

Institut imunitete ima že dolgo zgodovino, njegovi snovalci pa so ga ustanovili zlasti zato, da bi preprečili morebitne poskuse vmešavanja drugih vej oblasti v delo parlamenta, so včeraj pojasnili strokovnjaki. Dejali so tudi, da so ta institut ustanovili v javnem interesu, ne pa v interesu poslancev kot posameznikov, in da se zato poslanci praviloma ne morejo sami dokončno odreči svoji imuniteti. Tudi to je v pristojnosti parlamenta. Navzoči strokovnjaki so včeraj odgovarjali tudi na vprašanja članov komisije. Tako so med drugim pojasnili, da je sodišče dolžno zahtevati od zbora, da se izreče glede poslanca imunitete, saj je pravosodje upravičeno opozarjati zbor, da je neki poslanec v postopku. Zbor pa se ne sme vtikati v vsebino po-

»Res je, da v ustavi piše, da je ropanje prepovedano. Kaj pa poslanska imuniteta?« (Karikatura: A. Novak)

sameznih pravosodnih postopkov, sproženih zoper kakega poslanca, lahko pa razpravlja o političnih dimenzijah tega postopka. In tudi o tem, ali je s tem moteno delo zbora ali ne.

Člani komisije so spregovorili tudi o določbah osnutka novega poslovnika zbora, ki se nanasajo na imuniteto. Zavzeli so se, naj se v poslovníku vključi člen, ki bo prepovedoval vsako razpravo ali pojasnjevanje glasu pred glasovanjem o imuniteti konkretnega poslanca. To pa zato, ker utegnejo biti za-

deve za poslanca zelo občutljive. Če bo to zbor tudi sprejel, bo to pomenilo, da bo vsa teza njegove (politične) odločitve glede odvzema ali vztrajanja pri poslancu imuniteti pravzaprav obležala na pesčici članov mandatno-imunitetne komisije. Omeniti velja, da je včerajšnja razprava potekala predvsem na splošni ravni. O imuniteti Zmaga Jelinčiča bodo spregovorili drugič, najkasneje do aprilske seje državnega zbora. Temu bodo morali predlagati tudi ustrezni sklep.

KMETIJSTVO / SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA

Podražitev mleka ni odpravila vseh težav

Zaradi ukrepa Ljubljanskih mlekarn bi morala manj kakovostno mleko odkupiti vlada

TANJA URDIH

LJUBLJANA - Pridelovalce mleka je poleg zapore izvoza v Italijo in Avstrijo prejšnji teden prizadelo tudi drastično zmanjšanje odkupa mleka na območju, ki ga pokriva Ljubljanske mlekarnice. Te so se namreč odločile, da bodo začele odkupovati mleko z največ 1,4 milijona bakterij na mililiter, ceprav znaša po zdaj se veljavnih zakonih zgornja meja 3 milijone mikroorganizmov na mililiter. S tem ukrepom je ostalo neodkupljeno kar 200 tisoč litrov mleka.

Slovenska kmečka zveza pri SLS je zato včeraj sklicala novinarsko konferenco, kjer so poudarili, da bi morala vlada odkupiti zalogo mleka, ki so nastale pri

tem ukrepu mlekarnice. Odgovornim vladnim resorsem so očitali, da ne upoštevajo njihovih predlogov glede priprave pravilnikov za kvaliteto mleka in da je tudi včerajšnja podražitev konzumnega mleka prisla prepozno.

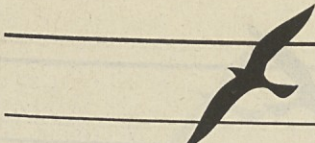
Kot je povedal Ciril Smrkolj, se je odbor za mleko pri Slovenski kmečki zvezi z mlekarno že pred leti pogovarjal o spremembi pravilnika o kvaliteti mleka, vendar naj bi ta proces potekal postopno, da bi se dovoljena količina bakterij počasi zniževala. Ljubljanske mlekarnice pa so hotele to izvesti »od danes na jutri«. Predstavni-

ki SKZ so menili, da je mlekarna dolžna spoštovati veljavne zakone o kakovosti mleka, predvsem pa bi po njihovem mnenju morala šteti bakterije v mleku vseh rejčev, ne le tistih največjih, kot to počne zdaj. Od vlade SKZ tudi pričakuje, da bo stimulirala izvoz mleka in posredovala pri Evropski skupnosti glede prekinitev zapore in jo prepričala, da pri nas ni boleznih, zaradi katerih so uvedli zaporo.

Ciril Smrkolj je še opozoril, da kmetje pričakujejo, da bodo od vlade v čim krajšem času dobili regresirani denar za spomladansko setev. Glede na zadnji vladni ukrep bo SKZ preklcala vse napovedane proteste.

Obisk delegacije državnega zbora pri dr. Alojziju Suštarju (FOTO: J. Suhadolnik/TRIO)

DUNAJ / POZIV

Za mir in sožitje

Islamsko-krščanski dialog

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Včeraj se je v avstrijski prestolnici končala prava krščansko-islamska konferenca dialoga. Avstrijski zunanji minister Alois Mock je ob tej priložnosti poudaril pomen srečanja in izvajanj udeležencev ne samo za znanstveni in teloski svet, temveč zlasti za politiko, kater naj bi se pri svojih odločitvah v večji meri posluževala vrednot in verskih pozicij, kot so bile poudarjene na dunajski konferenci dialoga.

Krščanski in islamski znanstveniki vseh relevantnih struj v obeh religijah so v teku treh konferenčnih dni razpravljali - izhajajoč iz posameznih verskih izročil - o osnovah in perspektivah za razvoj miru na svetu. Prvi dan konference je bil posvečen verski dimenziji iskanja miru, drug dan je potekala razprava o pravnih osnovah socialnega miru in človekovih pravic, včeraj pa so se mednarodni strokovnjaki posvetili vprašanju političnih izhodov z amir in zozitje med narodi.

Kot forum za Tretji svet je dunajsko srečanje označil K. C. Abraham, vodja teološkega raziskovalnega instituta za

jugovzhodno Azijo in predsednik Ekumenske zveze teologov 3. sveta. To je potrdilo tudi visoko število udeležencev iz držav v razvoju. Kristijane in Muslimane združuje naloga, da pomagajo revnim in da pokažejo globalno solidarnost.

Profesor Shabestari iz Teherana, ki je govoril o individualnih in kolektivnih človekovih pravicah - pri tem je tudi svobodo religije izpostavil kot individualno pravico - je presenetil z izjavo, da je smrtno obsodbo pisatelja Rushdija sicer mogoče utemeljiti z islamskim pravom, vendar naj bi bil problem "Rushdi" po njegovem mnenju v prvi vrsti problem politične narave, in ne problem med krščanskim in islamskim svetom.

Sploh pa naj kmalu ne bi več morali razlikovati med islamskim, krščanskim ali budističnim svetom, je se posebej poudaril za zaključek priznani profesor Bsteh od teološke visoke šole Sankt Gabriel pri Mödlingu v Niziji Avstriji, saj ne namen in cilj konference dialoga "usmerjen v bodočnost, v katero korakamo vsi skupaj".

CELOVEC / MANJŠINA

Konstruktivno vzdušje, toda brez premikov

Drugi krog pogajanj

IVAN LUKAN

CELOVEC - V sredo zvečer so se v drugo sestali zastopniki Narodnega sveta, Zveze Slovesnih organizacij, Enotne liste in Delovne skupnosti slovenskih socialdemokratov, da bi izkrali (in nasli) izhodi iz globoke krize, ki paralizira celotno slovensko narodnostno skupnost na Koroškem.

Tokrat je na pogovor vabila Zveza slovenskih organizacij, kateri predsednik Marjan Sturm je po zaključku drugega kroga pogajanj menil, da je tudi tokrat bila poglobljena tema zastopstvo Slovencev v deželni skupščini, da pa v stvari sami, torej vsebinsko ni prišlo do premikov.

Tudi predsednik delavne skupnosti avstrijskih narodnosti v SPÖ Tomaz Ogris je dejal, da je mogoče ugotoviti pripravljenost za pogovore na vseh straneh, da v določenih vprašanih pa ni enotnih pogledov. Vse strani se pa trudijo, da ne bi zasle v stare pozicije. Poleg tega je optimističen, da bodo v vseh stvareh našli skupen jezik, kar je posebnost, ki je posebnost, ki je posebnost.

nega pomena prav v luci najnovejših napadov nemške nacionalnih sil ter ene določene na slovensko narodnostno skupnost.

Podpredsednik NSKS Marjan Pipp pa je menil, da se stvari le nekeje premikajo na bolje, in s tem v zvezi omenil volilno reformo in zakon o otroških vrtcih. Dejal je, da se bodo pogovori nadaljevali že v prihodnje sredo, tedaj pa bo nanj vabila Enotna lista.

Njen predsednik Andrej Wakounig je izrazil upanje, da bodo pogovori privedli do dobrih rezultatov. Pri tem je opozoril na potrebo, da je v vprašanih volilne reforme ter dvojezičnih otroških vrtcih treba čimprej uskladiti stališča.

Konkretnějšíh izjav o poteku pogovorov za zaprtimi vrati ni želela dati nobena stran, "ker smo se na ta zedinili", je dejal predsednik ZSO Marjan Sturm v pogovoru za Republik.

Kot znano, je sta se za "okroglo mizo" zmešala Sturm in predsednik NSKS Matevž Grilc v okviru slovenske oddaje "Dober dan, Koroška".

DUNAJ BUDIMPEŠTA / KLESTIL IN GÖNZ

Kodeks za vse manjšine!

Južna Tirolska lahko služi kot model

IVAN LUKAN

DUNAJ/BUDIMPEŠTA - Avstrija in Madžarska se bosta prizadevala za to, da bodo manjšine v Evropi deležni večjih pravic. To sta ob koncu državnega obiska avstrijskega zveznega predsednika Thomasa Klestila na Madžarskem izjavila Klestil in madžarski predsednik Gönc. Oba državnika sta menila, da bo prav položaj manjšin v vzhodni in srednji Evropi postal pomembno vprašanje glede razvoja bodoče Evrope. Klestil pa je temu se dodal, da bo Avstrija položaj manjšin oz.

narodnostnih skupnosti v Evropi aktualizirala tako na konferenci Sveta Evrope kot tudi na konferenci OZN o človekovih pravicah, ki bosta letos na Dunaju.

Avstrijski zvezni predsednik je v zvezi z vprašanjem manjšin oz. narodnostnih skupnosti tudi poudaril, da bi morale evropske države dosegati ce že ne konvencijo o manjšinskih pravicah pa najmanj "kodeks dobrega obravnavanja manjšin". S tem v zvezi je pozitivno navedel ureditev manjšinskega vprašanja na južnem Tirolskem in me-

nil, da bi tamkajšnja ureditev bila lahko model za reševanje manjšinskih vprašanj.

Klestil je madžarskemu predsedniku Göncu tudi obljubil moralno podporo glede manjšinskih pravic skoraj 600.000 pripadnikov madžarske narodnostne skupnosti na Slovaškem. Gönc je stem v zvezi poudaril, da pričakuje, da se bo Bratislava zavežala pomena manjšin in da bodo sledili potrebni ukrepi za izboljšanje položaja madžarske narodnostne skupnosti v novi slovaški državi.

Kot smo že včeraj poročali, je prvi uradni obisk nekega avstrijskega predsednika na Madžarskem po 15 letih potekal v vzdušju prijateljstva in nemotenih avstrijsko-madžarskih sosedskih odnosov.

Dan pred obiskom Klestila je bilo rešeno edino odprto vprašanje med obema državama s podpisom bilateralnega sporazuma o novem urejanju madžarskih agrarnih izvoznih v Avstrijo. Za Madžarsko je Avstrija prav gotovo ena izmed najpomembnejših dežel, saj je za ZDA kar drugi največji investitor v madžarskem gospodarstvu.

Avstrijski državni predsednik Thomas Klestil

AVSTRIJA

Liberalni forum tudi na Koroškem

IVAN LUKAN

Učitelji proti sklepu šolskih oblasti

CELOVEC - Na tiskovni konferenci je predsednik strokovnega pedagogskega združenja Franc Kukovica v zvezi z imenovanjem ravnateljev za dvojezične osnovne šole na Koroškem kritiziral, da se oddelek 4 pri uradu koroške deželne vlade, ki je pristojen za šolsko pri razpisih za stalna vodilna mesta na javnih obveznih šolah, ne ravna po zakonskih določilih.

Tako strokovno pedagogsko združenje dvojezičnih učiteljev ugotavlja, da je prava tadelek na primer na ljudski soli na Brdu v Ziljski dolini, ker so na vseh šolskih stopnjah prijavljeni učenci k dvojezičnemu pouku, ob neopostevanju zakonskih določil imenoval za pouk slovenscine neusposobljeno ravnateljico.

Združenje dvojezičnih učiteljev za to protestira proti takšnemu ravnanju in zahteva, da šolske oblasti ravnajo po zakonskih določilih. Združenje s tem v zvezi zahteva, da je treba imenovanje ravnateljice preklicati in hkrati napovedati, da preverja možnost pritožbe pri ustavnem sodišču, je dejal Kukovica.

Sobota, 3.4.1993
GLOBASNICA
Gostilna Sostar, 14.30 - Otroški popoldan;
RADISE
Kulturni dom, 15.00 - Lutkovna igra: "Zimska pravljica" (Darka Ceh), nastopa: Lutkovna skupina "Mi smo mi" iz Celovca, prireditelj: SPD Radise;
SENTJANZ
Stara sola, 20.00 - "Die Interpreten", interpretacije bavorske ljudske glasbe, prireditelj: Slovensko prostno društvo v Sentjanu;
SENTJAKOB
Pri Antonicu na Reki, od 9. do 13. ure - "Kako naj se podjetnik obnaša v primeru davčne kontrole oz. davčne inspekcije"; strokovni seminar vodi dr. Marjana Wakounig, prire-

PRIREDITVE

ditelj: Posojilnica Bank in SGZ;
VELINJA VAS
Gostilna Seher, 9.30 - Predavanje: "Trg za prodajo bioloških pridelkov", referent Herbert Allerstorfer (Zvezna organizacija bioloških kmetov Avstrije);
Nedelja, 4.4.1993
GLOBASNICA
Farna dvorana, 14.30 - Igra "Voda" (Joz Vomerberger);
SMIHEL
Farna dvorana, 14.30 - Popoldan za otroke z Lencu; Kupper ter lutkovna predstava "Sanje o govorcem cvetu", prireditelj: KPD SMIHEL;
DOBRLA VAS
Farna cerkev, 16.00 - "Duhovni koncert", nastopa MePZ "Srce";

DUNAJ / BAWAG ALI AK?

Kdo bo kupil delež SPÖ pri narodni banki?

DUNAJ - Predsedstvo socialdemokratske stranke Avstrije je na svoji zadnji seji ponovno razpravljalo o vprašanju, kdo naj bi bil možni kupec strankinega deleža pri Narodni banki Avstrije. Prodaja deleža je že dalj časa sklenjena, SPÖ pa si pričakuje iz tega 100 milijonov silingov. Kot potencialni kupci so bili od centralnega sekretarja Marizzija navedeni Bank Austria, postna hamilnica PSK ter delavska zbornica. Bank Austria

po prevzemu Dunajskega holdinga ni več zainteresirana, o PSK ni dosti kaj slišati, za delavsko zbornico pa pri socialnem ministrstvu izdelujejo pravno ekspertizo, ki naj bo gotova naslednji teden in ki bo nudila kompetentna izhodišča za odločitve zbornice. Neuradno pa je bilo tudi slišati, da bi kot kupec deleža SPÖ pri Narodni banki lahko prišla v postev tudi banka BAWAG, sindikalna banka z tesnim razmerjem do SPÖ.

CELOVEC - Gonja proti Zvezni dvojezični trgovski akademiji, ki jo je sredi tedna podžgal predsednik svobodnjaške stranke Jörg Haider z nezaslišanimi napadi tudi na slovensko državo in slovensko manjšino na Koroškem, se nadaljuje. Včeraj se je ponovno javil k besedi klubski predsednik Strutz in zahteval, da bi morali dijaki s slovenskim državljanstvom plačati študijski prispevek, kot je to običajno za tuje državljane, ki studirajo na avstrijskih univerzah. Nemške nacionalne or-

ganizacija Kärntner Heimatdienst (KHD) pa je v zvezi z dvojezično trgovsko akademijo zagrozila z demonstracijo, "če se bo politika slovenizacije" na tej soli nadaljevala. Proti akademiji so medtem nastopili tudi koroški brambovci (KAB), ki tako kot koroški Heimatdienst ostro kritizirajo izjavo zveznega ministra za solstvo Rudolfa Scholtena, ker je leta jasno povedal, da je sola bila ustanovljena tudi z namenom, da bi se tesneje povezovala skupni gospodarski prostor v alpe-jadranski regiji.

KOROŠKA / ŠOLSTVO

Gonja proti dvojezični akademiji se nadaljuje!

NOVICE

Šest avstrijskih potnikov umrlo pri letalski nesreči

TODTNAU/DUNAJ - V letalski nesreči pri nemškem kraju Todtnau v zvezni deželi Baden-Württemberg je včeraj opoldne umrlo šest avstrijskih potnikov. Šestdeset letalo tipa Aerospace-Turboprop je letelo proti Dunaju, ob tremeji Avstriji-Nemčiji-Svici pa je letalo zaradi doslej neznanih vzrokov strmoglavilo. Pilot avstrijskega leta pred strmoglavljenjem tudi ni javil, da bi bilo z letalom nekaj ne v redu. Identita mrtvih potnikov ob redakcijskem zaključku se ni bila znana.

Francozi prevzeli banko

DUNAJ - Francoska državna velebanka Credit Lyonnais je prevzela dunajsko Chase Manhattan Bank Austria AG. Prevzeti je bilo vseh 60 nastavljenecov, vodstvo banke je ostalo isto. 1992 je Chase Manhattan imela bilanco vsoto 2 milijardi silingov.

Tudi bivši minister...

DUNAJ - Tudi bivši avstrijski minister za agrarno gospodarstvo, Erich Schmidt, je s svojim podjetjem postal zrtev gospodarske krize ter vala poravnjav in stečajev. V sredo je dunajsko trgovsko sodišče razglasilo poravnalni postopek za Schmidtovo podjetje IBC (Industrijske udeležbe D.z.o.), na Dunaju. Podjetje - glavni posli so bili prodaja hladnic - je bilo aktivno predvsem v vzhodni Evropi. Do teza je prišlo, tako Schmidt, zaradi političnih sprememb: po razpuscanju državnih (kmečkih) združenj je podjetje izgubilo velik del svojih poslovnih partnerjev. Od poravnalnega postopka je prizadetih 41 delovjemalcev in 60 upnikov.

Prvič manj kot 200.000 kmetov

DUNAJ - Polozaj kmetov v Avstriji se najprej slabša. Lansko leto je bilo zanje posebej slabo. Vzrok so bili med drugim dolga suša in pritisk cen. Dohotki so padli za 0,4 procent, in tudi letos po mnenju agrarnih strokovnjakov ni institut za gospodarske raziskave (WIFO) ni pričakovati izboljšanja. Produktivna bo sicer stopnjevana, cene pa bodo naprej padale. Slabšanje izhodišč za kmetovanje ima za posledico upadanje števila kmetov. V Avstriji je zdaj prvič manj kot 200.000 kmetov.

Občinski odborniki zapuščajo FPÖ

DUNAJ - V tem tednu je kar nekaj svobodnjaških občinskih odbornikov zaradi Jörga Haiderja in njegove politike zapustilo FPÖ. V ponedeljek so izstopili trije nizjeavstrijski občinski odborniki, v torek jim je sledilo nadaljnjih pet iz različnih občin. Sledil jim je tudi okrajni predsednik svobodnjaške stranke iz Neunkirchena. Vsi so pristopili Liberalnemu forumu svobodnjaške dizidentke Heide Schmidt.

Reforma zakonskih razvez?

DUNAJ - Avstrijski minister za pravosodje zeli reformirati pravo o razvezi zakonskih zvez. Kolikor je bilo slišati iz ministrstva, naj bi prišlo do sprememb zlasti pri vprašanju krivde za razvedo. Krivda naj bi bila po ministrovih nactih nasploh crtna. Sodniki v bodoče v primeru razveze ne bi več ugotavljali, kateri izmed zakoncev je kriv za razvedo, zakonska zveza bi bila v vsakem primer enako ukinjena. Predpogoj za tako spremembo je kajpada nova ureditev vprašanja preživnine. Pravico do preživnine naj bi po reformi prava o razvezi imel tisti izmed zakonskih partnerjev, ki je socialno v slabšem položaju - ne glede na okoliščino, iz katerega razloga je prišlo do razveze. Inicijativa za reformo je bila podana na lanskoletnem vseavstrijskem zasedanju sodnikov, ki so opozorili na to, da ima sedanja praksa v primeru sporazumne razveze zakonskega razmerja finančno negativne posledice predvsem za ženske.

Povišanje rlv-pristojbin že domenjeno?

DUNAJ - Zdaj je bolj ali manj domenjeno: kuratorji avstrijskega radiotelevizijskega monopolista ORF bo 23. aprila sklenil povišanje pristojbin. S povišanjem za 15 odstotkov naj bi se ORF v naslednjem poslovnem letu znebil trenutnih finančnih težav. Na povišanje naj bi končno pristala tudi SPÖ. V ozadju je spekulacija o mogočem barantanju: ORF se namesto tega zaenkrat odprave zahtevi po razširitvi reklamnih emisij.

Kooperacija AUA z Landa-air?

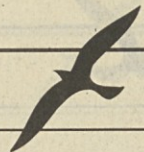
DUNAJ - Pogovori o združitvi evropskih letalskih družb AUA, Swiss-Air, KLM in SAS so v polnem teku. Tudi finančni minister Lacina zagovarja ta načrt. O skepi sindikalnega zastopstva v AUA smo na tem mestu že poročali. Ta teden je postalo znano, da bi se domaća AUA v primeru združitve morala odpovedati poletom preko Atlantika, ker bi le-ti bili pokriti s kapacitetami ostali partnerjev. Avstrijska ljudska stranka zdaj napoveduje popolnoma drug predlog: AUA naj bi v kooperacijo z nemško Lufthansa in avstrijsko sebnio Landa-airlines ustanovila novo, močno avstrijsko letalsko družbo.

Umrlo je Viktor Matejka

DUNAJ - V starosti 91 let je včeraj na Dunaju po daljši bolezni umrl pisatelj, antifasist in kulturnopolitični aktivist Viktor Matejka. Ze zelo zgodaj je Matejka v okviru svojega kulturnoizobraževalnega dela svaril pred fašizmom in Hitlerjem, kar ja nato plalac s šestimi leti in pol ujetnistva v koncentracijskem taborišču. Med leti 1945 in 1949 je bil - takrat se kot član Komunistične stranke Avstrije (KPÖ) mestni svetnik za kulturo na Dunaju. Od tedaj naprej je slovel kot podubnik in obnovitelj avstrijske kulture z močnim, humanističnim zagonom, ter kot prijatelj in mentor avstrijskih umetnikov. Od komunistične stranke se je poslovil 1960. leta, svojemu kulturnemu angazmaju in toleranci je ostal zvest do zadnjega. (I.S.)

Adolf Rausch novi predsednik Katoliške akcije

CELOVEC - 53-letni dr. Adolf Rausch bo novi predsednik Katoliške akcije na Koroškem. Izvoljen je bil izmed treh kandidatov na spomladanskih seji škofijskega odbora te organizacije. Službeno dobo - kot to predvideva pravilnik - nastopil sele v enem let in nasledil Ama Patscheiderja, sedanjega predsednika KA. Rausch je po poklicu davčni in gospodarski svetovalec.

GLASBA / INTERVJU S SLOVENSKO ŽIRIJO ZA EUROSONG 93

Profesionalec v nenavadni vlogi

Pogovor z Mojmirjem Sepetom, ki bo nocoj sokrojil usodo slovenske popevke

Kako se pocutite kot "glas Slovenije"?

Ko me je Trefalt povabil k sodelovanju, nisem prav dobro premislil in sem takoj pristal. Zdaj sem tu in nalogo bom opravil po najboljših močeh. Seveda je nenavadno, da en človek odloča o usodi pesmi, ki so namenjene širokemu krogu ljudi.

Slovenija utegne biti odlicen organizator, ki pa ni upravicil vlozka - uvrstitve naprej.

Gre za tveganje, ki ga je treba vzeti v zakup. Sam upam, da bo nasa pesem med prvimi tremi - zanjo pa po pravilih ne smem glasovati. Veliko težje bi bilo, če bi bila izbrana samo ena, ker pa grejo v Millstreet tri - in po glasbeni plati naso cenim visoko - se mi zdi, da ima vsa pravico potovati in finale.

Ali razen moralnega imperativa obstaja varovalka proti vnapijsnjem dogovoru med žiranti?

Odgovornost vseh sedmih je tako velika, da v kuhinjo zelo dvomim - ceprav ljudje kasneje zmeraj govorijo o podkupovanju. Zaenkrat se vsak od nas drži svojega dela in odgovornost vsakega posebej je taka, da si zakulisnih igrice sploh ne znam zamisliti.

TONE D. VRHOVNIK

M. Sepe (Foto: J.S./TRIO)

Na sestankih žirije doslej ni bilo zapletov?

Govorili smo predvsem o angleskem besedilu. Pravila EBU so ohlapna, saj govorijo, da mora biti "tekst substancialno zapet v jeziku države, ki jo zastopa". Tezko je reči, kaj to sploh pomeni, verjetno pa gre za edino merljivo stvar, kolicino, torej tuji jezik ne bi smel presegati polovice trajanja cele pesmi.

Hrvati pa v bistvu ves čas ponavljajo refren v anglescini.

Dogovorili smo se, da bodo en refren odpeli v hrvascini.

Kako se bodo po vasem mnenju uvrstile prve tri popevke sobotnega izbora v Millstreetu?

Na to vprašanje je nemogoče odgovoriti. Ne vem. Poglejte, ena najpopularnejših pesmi, ki je bila kdaj iz Slovenije izbrana za Evrovizijo, je bila Dan ljubezni - na tekmo vanju pa se ni odrezala. Bili smo prav uzaljeni in prizadeti. Tu je bil za pesem cel narod, cela država, tam pa nič. Zato lahko recem le to, da je vsaj pol pesmi ljubljanskega polfinala na evropskem nivoju.

Omenili ste Dan ljubezni, ki bo tudi zaključna pesem nocojsnje prireditve. Kako bi komentirali mnenje, da gre za slovenski komad 20. stoletja?

To je stvar generacij in rad vam verjamem, starejši pa bi se verjetno oddolili za Poletno noc. Meni se zdi Dan ljubezni izvršten in bo z veseljem sem naredil to temo za zaključni avizo prireditve, ki ga bom tudi dirigiral. Pesem je prav himnična, zdi pa se mi, da bi bilo do vseh komponistov morda bolj pravilno, če bi iz vseh slovenskih pesmi, ki so kdaj prisle v izbor Eurovizije, naredili nekakšen "potpuri", strinjam pa se tudi s to odločitvijo glasbenih urednikov.

GLASBA / POP SKUPINA

Depeche mode v žrelu vere in predanosti

VASIA OCVIRK

»Trudimo se dvigniti ljudi na visji nivo, jih popeljati nekam, kjer lahko najdejo nekaj poduhovljenega... kakorkoli se že temu rece.«

Navidez dokaj netipična izjava iz ust Davea Gahana, pevca britanske skupine Depeche Mode se morda zdi pretirano navična, da bi bila lahko iskrena, toda prav ta misel posebej tisto, kar je tej skupini dalo neizbrisen avtorski pečat, jim pomagalo živeti in preživeti več kot 12-letno kariero ter se ob izidu desetega studijskega albuma vpisati v prvo svetovno ligo pop ustvarjalcev.

Zadnja velika plošča, *Songs of Faith and Devotion*, pomeni vstop skozi velika vrata svetovnega zabavniškega prizorišča. Je *Songs of Faith and Devotion* ena izmed največjih pop plošč 90. let ali pa gre za labodnji spev nekega prezvelega koncepta?

Depeche Mode, kvartet iz Basildona, je že od prvega albuma *Speak and Spell* (1981), ki so ga izdali pri neodvisni angleški založniški hiši Mute, iskal avtorski navdih v veri in religiji, ljubezni in osamljenosti, spolnosti in njenih temnih platih. Natančneje, vir avtorskih vzgibov so bili konflikti. Končni izdelek so bile največkrat nezne lirčne pesmi.

Tudi takrat, kadar so nas obtoževali, da so nase pesmi depresivne, sem bil prepričan, da kažejo luc na koncu predora,« pravi Martin Gore, ki je po odhodu Vincea Clarka prevzel vlogo središčne avtorske osebnosti.

Drugi in tretji album, *A Broken Frame* in *Construction Time Again*, sta kljub spevnosti in melodioznosti in uvrstitvam na angleške nacionalne lestvice popularnosti, pri nekaterih angleških kritikih naletela na očitke, da gre za hladno, odtujeno glasbo. Ta glasba se je imenovala technopop. Depeche Mode so v prvi polovici 80. ustvarili plošče, ki so pustile globok pečat pri vsej generaciji elektronsko usmerjenih sodobnikov.

Orwellovo leto 1984 so Depeche Mode pričakali s prelomnim albumom *Some Great Reward* in leto pozneje izdali kompilacijo uspešnic *The Singles '81-'85*. Oba albuma sta postavila skupino pred nove, predvsem poslovne izzive: niso se sparili z MTV, Pepsi ali kakšnim drugim božanstvom pop industrije. Depeche Mode so pop

skupina z natančno razmejenimi nalogami: Gahan je pevec, Gore piše besedila in pesmi, Fletche skrbi za posle, Alan Wilder poskrbi, da se vsaka nota znajde na pravem mestu.

Tehnologiji zaslužka podrejeni pop ali pregovorna angleška natančnost? Nemara pa je takšna zasnova skupine pogojena tudi s pretresi, ki jih je svetovna, se posebej pa angleška neodvisna založniška dejavnost doživela ob koncu 80. in začetku 90., saj Depeche Mode se vedno vztrajajo pri neodvisni založbi.

»Napomembneje se mi zdi biti posten, zato sem ves čas v stiku z našimi racunovodji,« pravi Fletcher, »pomembno je paziti na avtorske pravice in te reči. Mute dolgo časa sploh ni imela racunalniško vodenega knjigovodstva, zato se lahko zahvalimo le izjemni postenosti lastnika zalozbe Daniela Millerja, da imamo se danes eno izmed najboljših pogodb v glasbeni industriji.«

Albumom *Black Celebration* (1986), *Music For*

Depeche Mode z novim imidžem (Foto: arhiv)

The Mases (1987) in *101* (1989) je leta 1990 sledil *Violator*, doslej njihov najuspešnejši album, ki je dosegel drugo mesto angleški in sedmo ameriške lestvice popularnosti.

Po turneji, na kateri so v osmih mesecih igrali 1.200.00 ljudem, so Depeche Mode odšli na enoletni dopust, marca 1992 pa so se zaprli v studio. *Songs Of Faith And Devotion* so dokončali ob koncu lanskega leta.

»Bilo je težko delo,« meni Wilder, »že dejstvo, da dlje časa nismo sodelovali, je prineslo dolocene

tezave. Tudi to, da smo si v tem času vsak zase zgradili različne predstave, kaj ta skupina sploh je in kaj naj bo v prihodnje. Mišlim, da smo sele v zadnjih treh mesecih spet postali prava skupina.«

Ne samo, da so zopet postali skupina, ampak smo tudi zelo velika, uspešna in donosna skupina, ki zmoro z medijskim amalgamom prej omenjene (naivne?) poduhovljenosti, nesposobni ustvarjalnih potencialov, tehnološkega perfekcionizma in občutka za poslovnost obdržati vajeti v rokah.

Vsaj tako se v navidezni resničnosti glasbene industrije zdi.

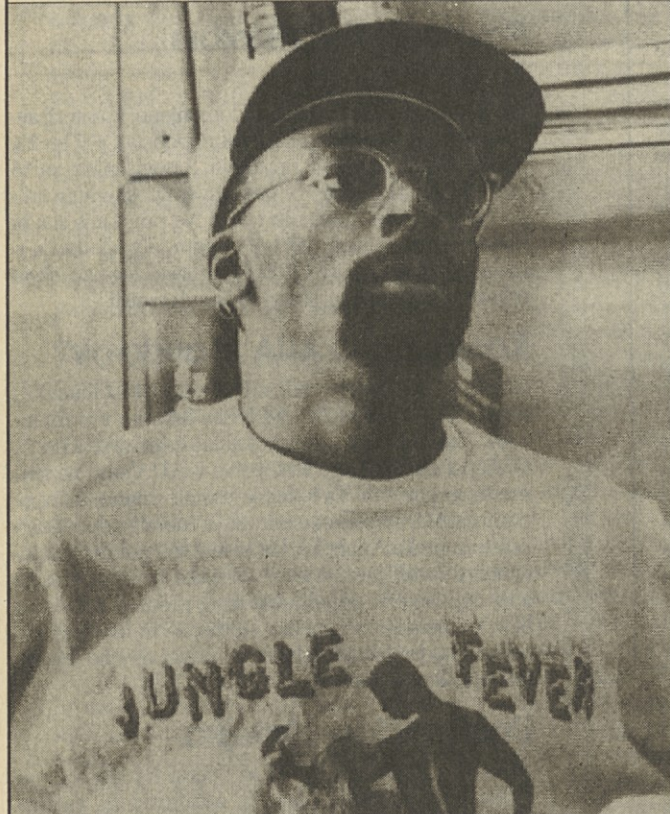
Videti je tudi, da bodo v 90. posebno mesto v tej industriji zasedli mojstri satelitsko-virtualne manipulacije, skupine, ki se ne bojijo tehnologije in jo s pridom uporabljajo, se posebej pri živih nastopih. Najdlje so si doslej upali ciniki U2, za katero Dave Gahan na pol v sali, na pol zares trdi, da so jim za svoj ZOO TV »pobrli nekaj prekleto dobrih idej z *Violator* turneje.«

Kako dalec bodo sli Depeche Mode?

Spike Lee bo posnel videospot za pevca Erosa Ramazzotija

NEW YORK - Spike Lee, režiser za oskarja nominiranega filma Malcolm X se je tokrat lotil snemanja videospota. Posnel ga bo za znanega italijanskega glasbenika Erosa Ramazzotija. Spot bodo začeli snemati v newyorskem Harlemu, posneli pa ga bodo na Ramazzotijevo pesem Stvari v življenju. Ramazzotti pripravlja tudi nov album z naslovom Mnoge zgodbe, Stvari v življenju pa je prva singl plošča, ki bo napovedala album. Mnoge zgodbe bodo predvidoma izšle konec aprila - in to povsod na svetu hkrati. (Ansa)

Nemški spomeniki

BONN - Vsi zgodovinski spomeniki Nemčije bodo od 12. septembra naprej odprti za morebitne obiskovalce, je na tiskovni konferenci sporočila nemška fondacija za zgodovinske spomenike, ki ima sedež v Bonnu. Navdih za akcijo so nemški kulturni varuhi dobili po francoskem modelu, ki ga je leta 1984 uvedel kulturni minister Jack Lang. Nemci bodo tako »postavili na ogled« svoje gradove, samostane, in ostale znamenite hiše, ki so bile do sedaj zaprte za javnost. (AFP)

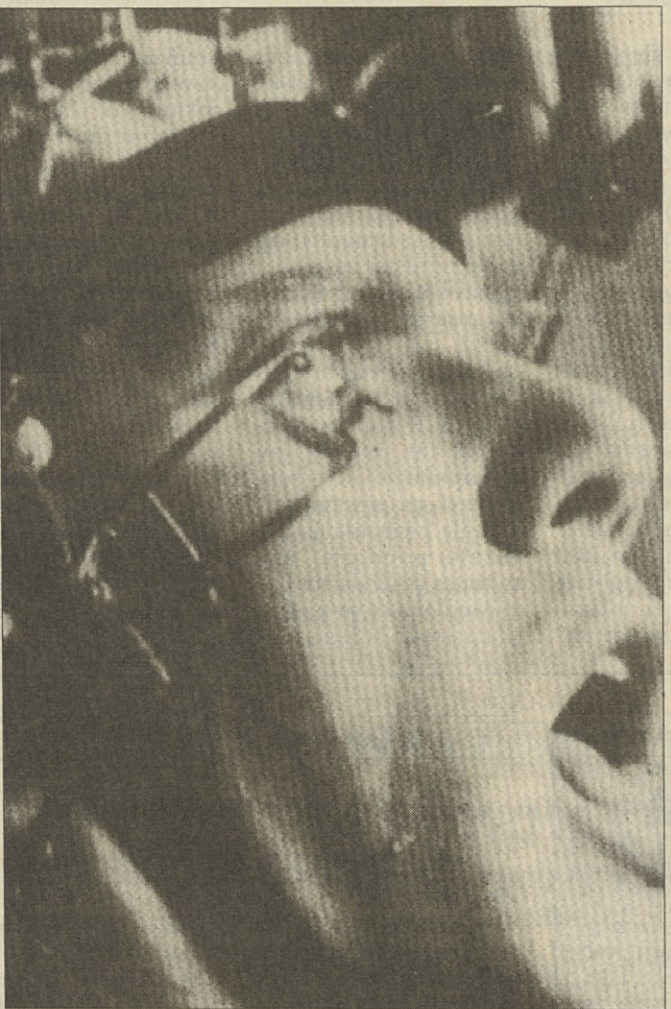
Kubrick ostaja prepovedan

LONDON - Londonsko sodišče je obnovilo svoj sklep o uradni prepovedi predvajanja Kubrickovega filma Peklenjska pomaranča v britanskih kino dvoranah. Direktorico nekega londonskega kina, ki je aprila 1992 v svoji dvorani kljub uradni prepovedi dopustila predvajanje filma, so na istem sodišču obsodili na placilo globe 1500 dolarjev. Prepoved predvajanja je uveljavil avtor filma Stanley Kubrick sam, ki se je izključeval na avtorske pravice. Za to potezo se je odločil leta 1973, po tem, ko so film predvajali 14 mesecev nepretrgoma. Obtoževali so ga namreč, da s svojim delom spodbuja nasilje. Za mnogo umorov in nasilnih dejanj,

ki so jih storili mladi ljudje po ameriski sociologiji trdili, da imajo svoje korenine prav v preveliki identifikaciji mladine z glavnim akterjem filma, ki ga je upodobil Malcolm McDowell. Scenarij za film je nastal po literarni predlogi Anthonyja Burgessa, opisuje pa skupino nasilnežev in njihov sestop v peklenko življenje. Zgodbo spremlja elektronska glasba, ki je v resnici modificirana Beethovnova Himna veselja. Film hkrati opominja na nevarnosti totalitarne in dehumanizirane družbe. (AFP, V. S.)

(Na sliki: prizor iz filma Peklenjska pomaranča)

Chris Isaak posnel nov album

MILANO - "Tibetanski menihi, ki jih je Bernardo Bertolucci izbral za svoj film so mi uspeli približati njihovo duhovnost, v zameno pa so spoznali nekaj zdravega rock'n'rolla." Chris Isaak, 36, igralec, kitarist in pevec se je pred kratkim vrnil iz Tibeta, kjer je bil eden glavnih asistentov Bernarda Bertoluccija pri snemanju filma "Little Buddha". S potovanjem v Tibet se Isaak najraje spominja, da so lahko le pogovori o ženskah in poznavanje orientalske glasbe prebili led med filmsko ekipo in tibetanskimi menihi.

Milano je Isaak obiskal, zaradi predstavitve svoje nove plošče. "San Francisco Days", ki bo izšel 9. aprila. Plošča, že tretja, prihaja dve leti po uspehu pesmi "Wicked Game", na njej pa je posnetih enajst rock'n'roll "komadov". (ANSA)

Rdeči prah in črna svoboda

OUAGADOUGOU - Prvi afriški simpozij na temo žensk in filma se je začel 17. marca v glavnem mestu afriške republike Burkine Faso, kjer se je nedavno končal eden izmed največjih vseafriških filmskih festivalov FESPACO, za katerega so porabili 750.000 angleških funtov in za katerega je Burkina Faso, ena izmed najrevnejših subsaharskih dežel, prispevala kar tri petine stroškov. Na otvoritveni slovesnosti festivala na centralnem stadionu, kjer se je zbralo več kot 300.000 ljudi, se je zvrstilo kar 176 filmov, med njimi tudi Malcolm X. Projekcije so potekale vzporedno v trinajstih kinodvoranah. Festivalso dogajanje so prek satelitov, radia in televizije vsakodnevno prenašali v vse francosko govoreče pokrajine. Dobitnik najvišje nagrade je film V imenu Kristusa (Au nom du Christ) režiserja Rogera Gnoana M'Bala iz Slonokošene obale, ki na metaforičen način pripoveduje o odnosu med tradicijo, religijo in razvojem ter politiko v Afriki. Film so izbrali tudi za londonski filmski festival in možno distribucijo. Med drugimi velja opozoriti na film Sankofa etiopskega režiserja Haila Gerima, ki na pretresljiv način pripoveduje o suženjstvu. Tema letosnjega festivala je bila kinematografija in svoboda, slednja kot vodilo umorjenega burkinskega predsednika Thomasa Sankara. O njem je zairski režiser Balufu Bakupa-Kanyinda posnel tudi dokumentarec, ki je pri publiki doživel buren odziv, režiser pa je ob tem pripomnil: »Reakcija ljudi je moja nagrada.«

"Sence nad Ofanto" tudi na filmskem platnu

BARI - Režiser Constantin Costa-Gavras bo režiral film po literarni predlogi romana "Sence nad Ofanto", pisatelja Rafaela Nigra. Costa-Gavras se je z italijanskim pisateljem srečal na marčni manifestaciji, ki jo je organizirala Družba prijateljev nagrade Nocima.

Režiser je Nigrajevo knjigo označil za "dramatično zgodbo, ki govori o minljivosti življenja". Povedal je, da je to zgodba o mladosti, frustrirani z neizpolnjenimi željami in

družbo, ki jo je zajela lakomnost po denarju. Nigro je lansko leto prejel nagrado "Grinzane Cavour", leta 1982 pa nagrado Campiello.

Costa-Gavras si bo v kratkem ogledal prizorišče za film, ki ga bo posnel skupaj z italijanskimi in francoskimi producenti. (ANSA, M.P.)

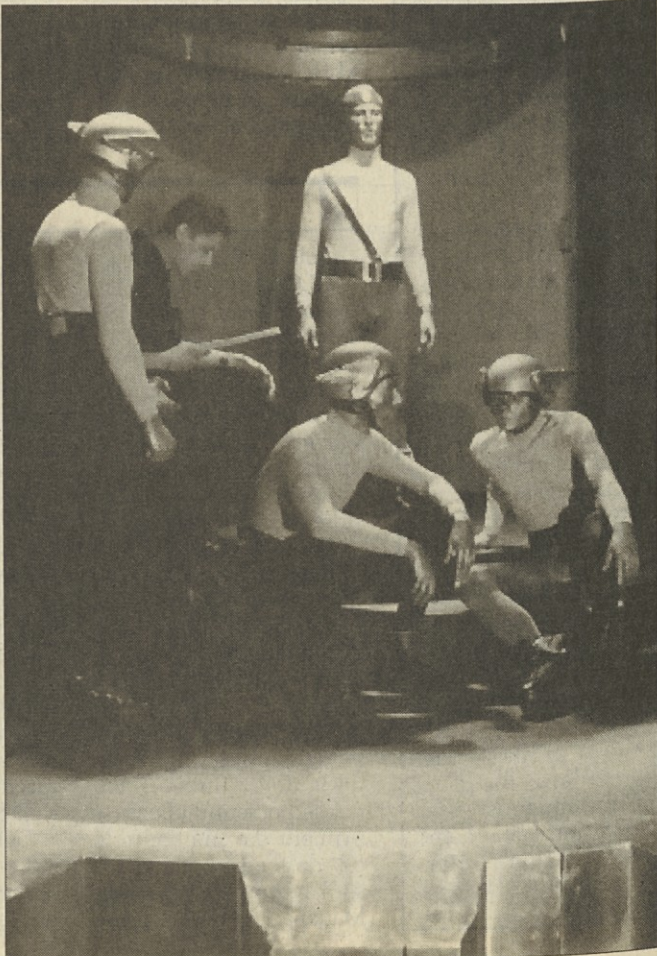
Laibach na filmu

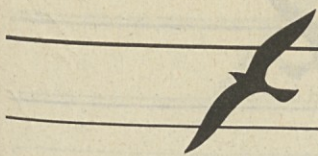
LJUBLJANA - Režiser Peter Vežjak je s sodelavcema Chrisom Bohnom in Danielom Landinom posnel film z naslovom Bravo o ljubljanski glasbeni skupini Laibach in o NSK. Dokumentarni film, ki traja 60 minut je posnet v angleški in slovenski verziji, na njem so tudi glasbeni posnetki iz Trbovelj in New Yorka, prvič pa ga bodo predvajali v soboto, 3. aprila ob 21.30 na drugem programu ljubljanske televizije.

Hkrati bo predstavljen tudi na goriskem Video - monitor festivalu, obeta pa se predvajanje na več tujih TV postajah. Peter Vežjak je tudi edini slovenski režiser, ki s svojimi glasbenimi spoti Laibachov redno nastopa na MTV in ostalih tujih televizijah.

Film je zgodovinski pregled dela Laibacha in NSK - ja, komentira pa ga Slavoj Žizek: "Temeljno sporočilo Laibacha je: hočemo več alienacije. To je zame temeljno politično sporočilo. Vsa ostala disidentska gibanja v tistih letih so kritizirala režim, vendar so sprejela njegove temeljne predpostavke. Sistemu so očitala, da se na videz bori proti alienaciji, dejansko pa vlada odtujena politična elita. Laibach pa so režimu vrnil njegovo lastno sporočilo v njegovi najbolj očitni obliki." (P. R.)

(Na sliki: Laibach in režiser Peter Vežjak pri snemanju filma; Foto: D. Gomez - Mladina)

Frida Kahlo: Samomor Dorothy Hale, 1938 - 39 (Foto: arhiv)

MEHKO IN TRDO

Cargo - kult

SLAVENKA DRAKULIĆ

Pred kratkim so v ameriskem magazinu Time objavili fotografijo deklice, ki veselo stiska v naročju zavitek hrane iz paketa, ki so ga odvrgli ameriški Herkulesi.

Najprej sem sicer pomislila na podobne ameriške clovekoljubne posiljke, na »Trumanova jajca« v prahu, sir Cheddar, mleko v prahu ali margarino, s katero se je moja generacija prehranjevala po 2. svetovni vojni, potem pa sem se vseeno spomnila čisto drugačne zgodbe, tiste o cargo-kultu, o kultu tovara.

Nekod mi je neki ameriški antropolog pripovedoval, da na Papui, na težko dostopnih predelih otoka, se zmeraj živijo domorodska plemena, ki verjamejo v boga, ki se vsake toliko časa pojavi na nebu in svojemu ljudstvu odvrže pakete z življenjsko pomembnimi stvarmi, kot so seki ali noži.

Da bi si pridobili naklonjenost svojega boga (ki se v tem primeru kaže v obliki letala), ta plemena seveda molijo zanj in se mu klanjajo vsakic, ko se pojavi visoko na nebu in preleti njihovo ozemlje - saj pravzaprav nikoli ne vedo, kdaj jim bo milosten.

Tako nekako se glasi prava zgodba, čeprav sem ze poza-

bila, kako je sploh prislo do zacetka tega cargo-kulta, kot ga imenujejo antropologi.

Vzradosceni obraz deklice, ki je izgubljena v Nikogarsnji dezeli, v nedostopni muslimanski enklavi v vzhodni Bosni, me je spomnil na ta kult. In ne samo njen obraz, ampak tudi njen položaj in položaj deset tisocev Muslimanov, ki tam živijo. Seveda je zanjo darilo padlo z neba - vprasanje je, ce ve, da gre za amerisko clovekoljubno pomoč. A tudi ni najbolj pomembno.

Najpomembneje je, da zdaj vsi ti, tako kot papuanska plemena, verjamejo, da obstaja tam neke dalec, onstran srbskega obroca, na drugi strani, za sedmimi gorami in sedmimi morji nekdo (bog?), ki ni pozabil nanje. In ne samo to - tudi njihov položaj je tak kot položaj papuanskih plemen: prebivalci Srebrenice in okolice lahko samo molijo, da paketi ne bi nehali padati z neba.

Natanko tako, kot se pač moli k bogu. Prav nicesar drugega ni, kar bi ti ljudje lahko storili zase, saj so zares prepuseni na milost in nemilost bogovom, ki daljni in nevidni - upravljajo z njihovo usodo. Kaj jim mar, da je to za nekatere letalo, za

druge Amerika ali Rusija ali Francija ali Nemcija - zanje je bistvena vsebina, se pravi paketi z hrano. Tudi papuanska plemena imajo neko drugo ime za letalo. Razlika pa je vseeno očitna.

Muslimani iz vzhodne Bosne niso v daljni, osamljeni Papui, do katere ni mogoče drugače kot z letalom. Oni so v Evropi.

Seveda v njenem jugovzhodnem delu, na Balkanu, a to je se zmeraj Evropa (ali pa si vsaj želimo, da bi bila). Razen takrat, kadar so zaprte vse poti in vsa sredstva komuniciranja, izvenzemski radioamaterska.

Ko pa se to zgodi, sele postane jasno, kako sredi Evrope poka tenka skorja zahodnoevropske civilizacije in kako je pravzaprav lahko cloveka potisniti nazaj v prvobitno plemensko skupnost, tja, kjer verjame v boga-zelezno ptico, ki prinasa resitev.

Ali potemtakem uživajo ti veliki mogotci, te velike sile, silni, bogati, do zob oboroženi, civilizirani demokratični narodi v svoji vlogi bogov? Se je sploh zavest dajo? Se sploh zavest dajo, koliko cloveskega ponizanja nosi v sebi nasmehek deklice iz Gorazda? In ali niso ti pravi, zaresni in

tuzemski bogovi prevec cinicni, ko trosijo neznatne drobtinice s svojih bogato obloženih miz ljudem, ki so obsojeni na propad, zato da bi jim ti bili neizmerno hvaležni. Sicer pa, kaj je ta hip bolj primerno odmetavati kot hrano, ki tem ljudem pomeni pravo nebesko mano? A vseeno je ta akcija pomoči z velikim medijskim učinkom, ki postavlja v prvi plan humanost nove ameriške administracije, komaj kaj vec kot klofuta nemočni in neucinkoviti Evropi, ki se sama ne samo ni domislila tega, ampak je se bolj zavarovala svoje meje pred navalom revežev, ki se bodo - kaksen paradoks! - mogoče prav zaradi cargo-kulta vseeno obdržali pri življenju in skušali priti do njih.

Ne, ne gre za hvaležnost. Seveda je vazno, da se ljudje v Srebrenici najedo, pa čeprav konzerv svinjskega mesa in čeprav so ta darila nekateri že placali z glavo, ker so jih paketi usmrtili. Vazno je, da prezivi vsaj kdo, vsaj vsak drugi, vsak peti ali vsak deseti moski, zenska ali otrok, preden se poda v begunstvo, v negotovost. Preden se bo general Morillon utrudil od cakanja in pogajanj. Preden bodo Srbi končno zavzeli Srebrenico. Preden...

Južna Amerika sredi Nemčije

O razstavi latinsko ameriške umetnosti 20. stoletja, ki je po velikem odzivu v Parizu zdaj do 25. aprila na ogled v kölnski Josef-Haubrich Kunsthalle

Newyorški muzej moderne umetnosti je lani pripravil razstavo latinskoameriške umetnosti, ki je krenila na evropsko turnejo. Dela so predstavljena po kronološkem ključu: gledalec sledi razvoju likovnega izražanja v tem stoletju in ga primerja s sočasnim razvojem v evropskih dezelah. Evropski ekspresionizem se zrcali v latinskoameriškem, prav tako nadrealizem, pa vse do postmodernizma... Kljub temu je v delih latinskoameriških umetnikov zaslediti odraz nekega drugega, nam neznanega okolja, drugačnih vrednot, estetskih norm, tradicije in, ce gremo se nekoliko dlje, potez copica. Dela so na prvi pogled skladna s tokovi zahodnega sveta. A vendar je v njih nekaj, kar je evropskemu gledalcu tuje, nekaj, zaradi cesar se vprasa odkod ti obrazi, odkod svetloba. V vseh delih na razstavi diha nekaj, kar se razlikuje od zahodne umetniške produkcije, ki so je vajene naše oči in dusa. Zato je razstava Latinskoameriška umetnost 20. stoletja pomembna tudi v širšem kulturološkem kontekstu. Ponuja vpogled v podzvest latinskoameriške duse, ki jo zna umetnost predstaviti na tenkocuten in subtilen način. Med latinskoameriškim avtorji se je v zavest likovno osveščene srenje zapisal predvsem Diego Rivera. Sprejem slikarstva njegove zene, Frida Kahlo, ki je bila menda ljubica Leva Trockega, je pred tremi leti dozi-

vel ponoven razcvet v angleško govorecih dezelah, saj so se na policah knjigarn pojavile biografije in monografije o tej nenavadni umetnici. Zivljenjska zgodba Frida Kahlo ne more do konca razložiti

ANA KOVAC
njenih morecih slik, majhnih platen, ki bi glede na svoj naboj, nedvoumno sporočilnost in vsiljivo zalost morala biti zelo velika, naravnost

ogromna. Slikala je na majhna platna, vsak centimeter neverjetno je koncentriran. Njene poteze s copicem so mirne, premisljene, izraznost pa divja, neukrotljiva. Razstavo moramo videti

predvsem kot gostovanje drugačne kulture, drugačnega sveta. Steklenica Coca-Cole ima na južni polobli pac povsem druge družbene in kulturoloske konotacije kot v Zahodni Evropi.

Trasila do Amaral: Antropofagia, 1929 (Foto: arhiv)

GLASBA / SPONZORIRANJE

Pomoč mladim glasbenikom

V tržiški vili Bistrica je v ponedeljek, 29. marca, nastopil mladi pianist Erik Šuler

Nedavni koncerti sedemnajstletnega pianista Erika Šulera, sicer studenta moskovskega Konzervatorija Cajkovski, v Sloveniji - v Novem mestu, Skofji Loki, Bistrici nad Trzicem - so bi-

li dobro obiskani. Udeležili so se jih zanimivi in raznoliki gostje, v Trzicu na primer ob tamkajšnjem zupanu tudi nekdanji smucarski as Bojan Krizaj, tako da so izzveneli kot prijetni druž-

VINE BESTER
bni in umetniški dogodki, pripravljeni in organizirani v okviru Gallusovega sklada. Kot nam je povedal ge-

neralni tajnik sklada Tomaz Bole, gre za del njihove sicer sila široko zastavljene dejavnosti. Ker tovrstni skladi pri nas sele orjejo ledino, se srečujejo z vrsto problemov. Po Boletov-

vih besedah namrec Slovenija (tudi) za to podrocje se vedno nima urejene ustrezne zakonodaje, saj je edini možni pravni okvir Zakon o ustanovah iz daljnega leta 1930. Gallusov sklad, ki ga je pred tremi leti ustanovilo podjetje Gallus Carniolus, vzporedno z drugimi viri financiranja kulturne in umetniške ustvarjalnosti, omogoca projektom, ki zasnaujajo odkrivanje novega in svoje delovanje konkretno povezujejo s širsim svetovnim prostorom, finančne pogoje za njihovo uresnicitev in promocijo.

Ce so po svetu tovrstni skladi nekaj povsem obicajnega (v sodednji Avstriji je eden od pogojev za njihovo dejavnost 1 milijon silingov kapitala), smo pri nas sele na zacetku. Izkusnje Gallusovega sklada segajo tudi na podrocje neposrednega stipendiranja nadarjenih umetnikov, kar utegne biti za nekatere se posebej zanimivo. Ceprav bo formalni razpis za stipendije sele izšel, so prek sponzorjev že zbrali finančna sredstva za nakup vrhunskega klarineta šestnajstletnemu Mateju Bekavcu, slusatelj glaske visoke sole.

Podoben projekt trenutno poteka za nakup koncertnega klavirja Eriku Šulerju; kot nam je zagotovil Tomaz Bole, se sponzorji prijazno odzivajo.

Uresnicitev poslanstva Gallusovega sklada je hkrati tudi postavitve temeljnega kamna sklada za prihodnost, so zapisali v svoj osnovni dokument. Kot vse kaze, se projekt pocasi, a zanesljivo siri v razlicnih smereh, ki jim skupaj predseduje Slobodan Sibinic, sicer direktor Gospodarskega vestnika.

Erik Šuler je na koncertu v vili Bistrica promoviral klavir znamke Schimmel (Foto: A. Pavletić / TRIO)

NOVICE

Najmanjši tranzistor

NEW YORK - Raziskovalci IBM, ki so pred kratkim izdelali najmanjše tranzistorje na svetu - njihov premer je 75.000-krat manjši od debeline človeškega lasu - menijo, da bo njihovo novost mogoče serijsko izdelovati. Miniaturni tranzistorji bi torej lahko rabili kot sestavni del cipov vrste DRAM s kapaciteto starih gigabytov. Najmanjša velikost današnjih cipov je 0, 5 do 1 mikrometra, medtem ko je novi tranzistor velik samo 0, 1 mikrometra. Nanolitografska tehnologija proizvodnje s snopom elektronov, ki so jo uporabili za izdelavo poskusnih tranzistorjev, omogoča proizvodnjo 20 do 50 cipov na uro - to pa seveda ni dovolj za množično izdelavo. Potrebno bi bilo izjemno veliko podnožij, da bi na uro lahko izdelali nekaj sto cipov. Če elektronski snop ne bo pravo orodje za množično izdelavo, bodo takšne cipe morda izdelovali z rentgensko litografijo, kot pravi Thomas Watson iz raziskovalnega centra IBM. Ne glede na tehnologijo pa je cipe s tovrstnimi tranzistorji mogoče pričakovati sele v prvem desetletju novega tisočletja.

Videoavtomobili

TOKIO - Prodaja videorekorderjev za avtomobile se je na Japonskem lani v primerjavi z letom 1991 povečala za 50 odstotkov, beremo v reviji Look Japan. Videorekorderji so priljubljeni zlasti pri mladih družinah. Podobno je s televizorji s ploškim zaslonom oziroma s tistimi s tekočimi kristali - v istem obdobju so jih prodali 10 odstotkov več.

Zrcali za dvojčka

SANTIAGO - Ni dolgo tega, kar so potrdili mednarodni projekt za izdelavo dveh povsem enakih teleskopov z velikanskima zrcaloma premera 810 centimetrov, od katerih bodo eno namestili v Čilu, drugo pa na Havajih. Pri projektu sodelujejo Velika Britanija (50-odstotno), ZDA (25-odstotno), Kanada (15-odstotno) in Čile (5-odstotno), enega partnerja, ki naj bi prispeval 5 odstotkov, pa še iščejo. Projektanti in investitorji so pred kratkim sklenili, da družbi Corning iz New Yorka zaupajo izdelavo dveh identičnih zrcal - kompaktnih, trdnih, oblike trikotne prizme (kot v človeški anatomiji meniskus). Izbira je se zlasti presenetila znani Laboratoriji za zrcala pri Stewartovem observatoriju Univerze v Arizoni, ki je bil preprčan, da bodo sprejeli njegovo izpopolnjeno tehnologijo litja in obdelave zrcala v dežnikasti obliki. Razlog za takšno odločitev je precej nižja cena, res pa je potrebna še dodatna zaključna obdelava, za katero lahko poskrbijo samo pri Stewartovem observatoriju in se starih podjetjih. Čeprav Corning ne more opraviti zaključne obdelave, je dobil naročilo tudi za izdelavo zrcala premera 830 centimetrov za japonski Subarujev teleskop, ki bo največji na svetu.

Potovanje brez potovanja

MARTLESHAM HEATH - »Telepotovanje« (angl. teletraveling) je tehnologija, ki raznim specialistom omogoča, da se v hipu »znajdejo« na oddaljenem kraju, odkoder so pravkar sprejeli telefonski klic. Z miniaturno videokamero, vdelano v slusalko, bo kirurg kmalu lahko opravil operacijo na vrhu daljne gore, ne da bi odšel iz bolnisnice. S tem sistemom, ki so ga razvili v raziskovalnem laboratoriju v Martlesham Heathu v okviru družbe British Telecom, bo kirurg lahko z endoskopom »potoval« celo globoko v bolnikov organizem. V nerazvitih državah bodo strokovnjaki za »telepotovanje« lahko postavljali diagnoze in druge vrste ekspertiz, ki jim tamkajšnji zdravniki niso dorasli. Inženirji, recimo, bodo lahko reševali zaplete na priobalnih naftnih ploscadih kjerkoli na svetu. Niti na turiste niso pozabili: eksotični kraj, ki si ga bodo izbrali, si bodo mogli ogledati, se preden bodo tja odpotovali.

Embalaza za vse čase

ATLANTA - Na nedavno razpisnem natečaju za tehnološke uspehe na področju varovanja življenjskega okolja - razpisal ga je ameriški poljudnoznanstveni mesecnik Discover - je najvišjo oceno dobil novi proces reciklaze plastenk za coca-colo. Približno 25 odstotkov priljubljenih plastenk za brezalkoholne pijače (približno 150 tisoč ton) danes reciklirajo, vendar za povsem drugačne namene, denimo polnjenje zimnic, izdelavo plastičnih delov lojčev in cevi... Priznanje si je priborila korporacija Hoechst Celanese, katere postopek omogoča predelavo starih plastičnih steklenic za brezalkoholne pijače v nove. Skoraj vse plastenke za brezalkoholne pijače izdelujejo iz poliestrske snovi, imenovane polietilen tereftalat (PET). Takšna steklenica je zaradi razkroja sodavice, pa tudi stika z drugimi odpadki, recimo zavrnjeno hrano, odlična kultura za razvoj bakterij. Mnogi ljudje takšne plastenke uporabljajo tudi za shranjevanje tekočin, kakršne so bencin, kerolin ali motorno olje. V novem tehnološkem procesu, imenovanem metanoliza, se plastika vse bolj tanjša in ko jo v metanolu se segrevajo, se razkroji v sestavna dela - dimetil tereftalat in etilen glikol. Z industrijsko centrifugo odstranijo tuje, potem pa dimetil tereftalat potopijo v etilen glikol - tudi tega so s kuhanjem v metanolu očistili drugih snovi - in tako spet dobijo plastiko PET. Menijo, da bodo lahko sčasoma reciklirali 65 odstotkov plastičnih steklenic, podobne nacrtje pa imajo z aluminijскими konzervami. To bo pomenilo velike prihranke v industriji plastike, obenem pa se bo zmanjšala onesnaževanje naravnega okolja z nerazkrojljivimi steklenicami, katerih uporaba se od današnjih 600 tisoč ton vsako leto poveča približno za 10 odstotkov.

Monitor za kožo

ROTHERHAM - Zdravje kože in uspešnost njenega zdravljenja je zdaj mogoče meriti z ročnim monitorjem, ki ga je zasnovala britanska družba Boverton Electronics iz Rotherhama. Naprava SCM-200 je pravzaprav infrardeci interferometer, ki meri masebo, lipide in vlažnost na površju kože in na tem temelju odkrije biološke spremembe v vrhnjih plasteh kože. Ker je vsa ta testiranja moč opraviti v naravnih razmerah, so izvidi vsekarj natančnejši od tistih, do katerih so prišli v nenaravnih okoljih. Instrument bo dermatologom pomagal pri izbiri zdravljenja kožnih obolenj, medtem ko ga bodo v industriji uporabljali za testiranje mila in kozmetičnih preparatov.

EPIDEMIOLOGIJA / PRAVOČASNO ZDRAVLJENJE OSEB, KI SO OKUŽENE Z VIRUSOM HIV

Nova spoznanja o AIDS-u ali varljivo mirovanje HIV

Antiretrovirusna zdravila niso primerna za dolgotrajno rabo

FANI POLANC

jo laboratorijski testi.

»Klinična latentnost se ne pomeni tudi bolezenske latentnosti.« je na tiskovni konferenci opozoril direktor Nacionalnega instituta za alergije in infekcijske bolezni in soavtor raziskave Anthony S. Fauci.

To novo spoznanje okuženim z aidsom ne prinaša nič obetavnega, čeprav razkriva eno od vprašanj, ki jim je bilo doslej uganka. Nasprotno. Nakazuje celo, da bo aids se teže obvladati, kot so mislili. Z močno in razširjeno okužbo, do katere očitno po najnovjših spoznanjih pride ze zelo zgodaj v procesu bolezni, večkrat celo se prej, preden je moč postaviti diagnozo, se obeti za »zdravilo«, ki bi odstranilo vse sledi virusa, zdijo bolj daleč kot kadarkoli doslej.

»Ob tako zgodaj določenih usodi tako velikega števila imunskih celic je zelo težko načrtovati pravocasnno zdravljenje, ki bi lahko kolikor toliko ugodno vplivalo na potek bolezni,« je na tiskovni konferenci izjavil soavtor raziskave Ashley T. Haase z Univerze v Minnesoti.

Vendar pa utegne jasnejša slika naravne zgodovine virusa HIV pripeljati raziskovalce do oblikovanja zdravljenja, ki bi

se raztezalo čez vso dolgo, zelo razlikujočo se obdobje do zacetka aidsa. »Z raztegnitvijo inkubacijske dobe in omilitvijo okužbe bi bilo morda okužbo mogoče zadržati v latentni fazi,« domneva Haase.

Raziskave velike skupine z virusom HIV okuženih homoseksualcev v San Franciscu so pokazale, da je pri polovici preteklo vsaj deset let, preden so se jim pokazali znaki aidsa. Med tem časom pri njih običajno v krvi ni bilo moč zaznati virusa in tudi število belih krvnic CD4 - pomembnih sestavin imunskega sistema, ki jih napade HIV - je bilo normalno ali blizu normalnemu. Zato so bili številni raziskovalci aidsa prepričani, da je bil v tem obdobju virus razmeroma miren.

Raziskovalci so dokaze virusne okužbe iskali v limfnih zlezah pacientov v različnih fazah okužbe s HIV. Limfne zleze so kot grah velika zrna, ki jih je kakih 700 in so raztresena po telesu kot predstražne telesne imunske obrambe. Večina jih je blizu površja, na vratu ali pod pazduha. Ena ali dve je preprosto odstraniti z lokalno anestezijo. Raziskovalci so ugotovili, da virus HIV, takoj ko pride v kri, potuje v bližnjo limfno zlezo. Tu

ga filtrirajo celice, ki spodbujajo imunski sistem, da napade virus kot katerakoli drugega mikrobnega napadalca. Venar pa se med tem procesom virusovo genetsko »sporočilo« v obliki RNK vtisne na površino določenih vrst celic v zlezi. Tam je »na razpolago« za okužbo belih krvnic, ki potujejo skozi zlezo in prenašajo virus do drugih organov v telesu.

Haase je s svojimi sodelavci ugotovil, da je bilo v limfnih zlezah pacientov, ki niso kazali nobenih znakov bolezni, okuženih s HIV 30 odstotkov limfocitov CD4. Čeprav je le približno ena od stotih oziroma ena od 400 okuženih celic aktivno proizvajala virus HIV, je njegovo število v telesu naraslo na trilijon. Ugotovil je tudi, da okužene celice v limfnih zlezah proizvajajo virus tudi v latentni fazi okužbe, ko HIV v krvi sploh ni moč zaznati. Kasneje, ko se ze pokažejo znaki aidsa, je filtrirna zgradba zlez ze uničena. Virus ima tedaj prosto pot v kri, kjer ga je mogoče zaznati z laboratorijskimi testi.

Raziskave, ki jih je Fauci s sodelavci opravil ze prej, so pokazale, da utegnejo citoksini, ki se pojavijo ob raznih drugih oku-

zbah, pospešiti podvajanje virusa v pacientih, okuženih s HIV. Ta ugotovitev deloma pojasnjuje, zakaj je obdobje med okužbo in zacetkom aidsa lahko pri različnih bolnikih tako zelo različno.

Nova spoznanja nakazujejo, vsaj teoretično, da bi bilo koristno zaceti zdraviti z virusom HIV okužene paciente mnogo prej, kot to storijo sedaj. Po sedanjih navodilih naj bi okuženi z virusom HIV začeli s terapijo z AZT ali kakim drugim »antiretrovirusnim zdravilom« takrat, ko jim število celic CD4 pade pod 500 na mikroliter krvi.

»Če bi imeli popolno antivirno sredstvo, ki ne bi bilo strupeno in na katerega virus ne bi postal odporen, bi bilo upravičeno zahtevati, da začnemo s terapijo čimbolj zgodaj,« je dejal Fauci. Vendar pa je dodal, da nobeno znano antiretrovirusno zdravilo ni primerno za dolgotrajno uporabo in da niti zdravniki niti pacienti ne bi smeli videti v novih spoznanjih razloga za spremembo veljavnih smernic glede zdravljenja aidsa.

P. S.: V prejšnjem prispevku Fani Polanc je bilo pomotoma napisano, da gre za »Hustingtonovo bolezen«. Pravilno je: »Huntingtonova bolezen«. Bralcem se opravičujemo zaradi te neljube napake.

RADIESTEZIJA / IZČRPNOST IZPRAŠEVALCA ZNIŽUJE NATANČNOST REZULTATOV

Nihalo in pogovor

Čas za čiščenje in programiranje kristalov

TOMAZ KRISTAN

V prejšnjem sestavku smo obravnavali tehnične priprave in potrebne okoliščine za uspešno delo z nihalom. Danes se bomo seznanili s konvencijo oziroma dogovorom z nihalom. Konvencija je namreč bistveni in sestavni del slehernega resnega radiestezijskega delovanja. Konvencija je

dogovor z našo podzavestjo prek nihala (t. i. »convention mentale«, CM). V rokah držimo nihalo in ga glasno ali pa samo v mislih vprašamo, kako se bo zavrtelo pri pozitivnem pritrdilnem odgovoru in kako pri zanižanju. Ti dve vrsti gibanja nihala si je potrebno enkrat za vselej zapomniti, in to gi-

banje velja samo za nas. Moč nihaja pri tem ni bistvena. Ta stalni dogovor je potrebno tudi občasno preverjati. Pri tem moramo postavljati vprašanja tako, da smo do njih popolnoma nevtralni in osebno nezainteresirani za rezultat odgovora. Če nas odgovor osebno zanima, bo rezultat zelo dvomljiv, saj si podzavestno lahko sugeriramo odgovor, ki je za nas ugoden. Vprašanj, za katera smo osebno zainteresirani, torej nacejno ne zastavljamo. Vprašanja morajo biti taka, da nihalo lahko odgovori samo z DA ali NE. Nihalo tudi nikoli ne smemo ukazovati odgovora. Na »neumna vprašanja« nihalo »molci« in se ne premakne. Eno vprašanje je tre-

ba obdelati do konca in sele nato preiti na drugo. Lahko naredite tudi krajši odmor med dvema vprašanjema. Zacetnikom priporočam, da to počno samo pet do deset minut dnevno, saj ima novopečeni radiesteziist v povprečju le toliko radiestezijske energije. Z izčrpanostjo izpraševalca se natančnost rezultatov znizna do popolnega neuspeha. Vsa vprašanja morajo biti zelo natančna in nedvoumna. Iz lastne prakse vam lahko opišem primer, ko sem naredil napako. Ob neki priložnosti sem nihalo vprašal, koliko zlata ima verizica z obeskom. Nihalo je odgovorilo. Ko sem zlato verizico stehal, rezultat ni bil točen. Zakaj? Nihalo sem vprašal, koliko je težko zlato, v mislih pa sem imel tezo verizice. Kje je napaka? Verizica

ni bila iz 24-karatnega zlata, temveč iz 16-karatnega, zato se teza zlata in teza verizice nista mogla ujemati. Upoštevati je torej treba tudi najmanjšo podrobnost in celo vse finese.

Nasvet za ta teden: V noci med 6. in 7. aprilom je spet polna luna. To je idealen čas za čiščenje in programiranje kristalov, dragih in poldragih kamnov in vsega nakita s kamni, ki ga imamo. V torek, 6. aprila, zberemo ves nakit in kamne in jih operemo v slani vodi in posušimo. Čez noc postavimo ves nakit na okensko polico v okolje sija lune. Tudi če je oblacno in lune ne vidimo, luna vseeno deluje. Zjutraj pustimo nakit se na soncu do večera. Tak nakit in kamni so spet očisceni nase »vzrbljene energije« in nabiti s pozitivno.

IMUNOLOGIJA / POZITIVNOSTI OKUŽ Z VIRUSOM EPSTEIN-BARR NA POPULACIJO

Vsako zlo je za nekaj dobro

MILAN KOTNIK JR.

Virus Epstein-Barr povzroča v Afriki bolezen, imenovano Burkittov limfom. V istih področjih Afrike velja malarija za edemično bolezen, t. j. za bolezen, ki je na nekem področju stalno navzoča. Malarijo povzroča intracelularni parazit eritrocitov, imenovan plazmodij.

V endemičnih območjih z malarijo opazajo posebno hude oblike bolezni, ki jo spremljata huda anemija in cerebralna malarija pri bolnikih, pred kratkim okuženih s plazmodijem, ter pri otrocih. Ta pojav si znanstveniki razlagajo s pomočjo imunologije: sčasoma se imunski sistem ne odziva

več tako močno na plazmodije in bolnik ima blažje klinične znake bolezni in manj težav, plazmodij pa ostaja v bolnikovem telesu in komarji ga lahko prenašajo naprej. Za bolnika je torej bolje, da čim slabše odreagira na plazmodijsko okužbo, ker je potem vnetni odgovor čim manjši. V telesu obstajajo snovi, ki zavirajo vnetje, to so antinflamatorne snovi, ena izmed njih je interleukin 10. Interleukin 10 zavira vnetje, zavira celice, ki so odgovorne za ubijanje parazita plazmodija in s tem varuje bolnika pred imunopatološkimi mehanizmi.

institutom preučevali odnose med okužbama z virusom Epstein-Barr in s plazmodijem. Dognali so, da je replikacija virusa Epstein-Barr v navzočnosti plazmodijske okužbe močnejša. Iz tega so sklepali, da v akutni fazi malarije takšni bolniki premorejo več interleukina 10, kar omili potek bolezni. Enako si razlagajo težke oblike malarije pri majhnih otrocih; zanje predvidevajo, da se niso bili okuženi z virusom Epstein-Barr.

Koristnost ucinokovanja enega patogenega agensa na drugega sama po sebi se ne pomeni velike koristi. Ne smemo pozabiti, da gre

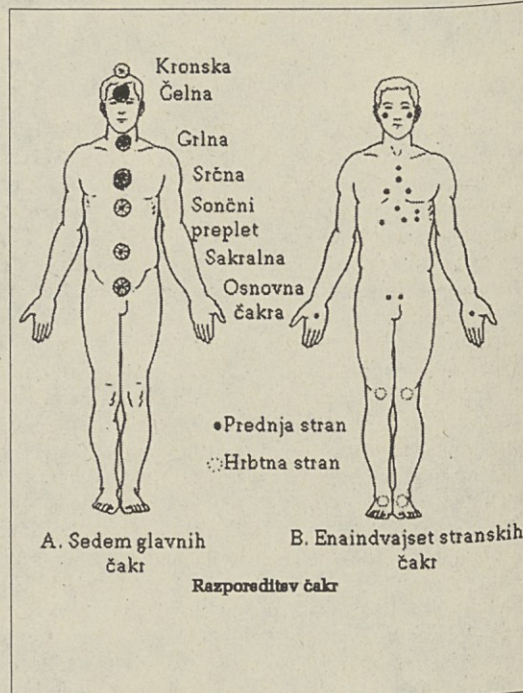
kljub vsemu za patogene agense, ki skodujejo gostitelju človeku. V afriški populaciji, ki je dobobra prekužena z virusom Epstein-Barr, imajo okužene osebe določeno prednost glede malarije. Po drugi strani pa to omogoča persistenco in širjenje plazmodija. Vendar ima, gledano globalno, okužba z virusom Epstein-Barr, ne glede na njegovo smrtnost, kljub vsemu pozitivne učineke na populacijo. To je za zdaj v glavnem le hipoteza in potrebno bo se veliko trdega dela za njeno potrditev ali zavrnitev.

Prirejeno po The Lancet - 1993.

BIOENERGIJA

Čakre: glavne in stranske

VESELKO TOMIČ

Sedem glavnih in stranskih caker leži na telesu tam, kjer so tudi glavni živčni vozli. Dr. David Tenseely, specialist za radiografijo, v svoji knjigi Radiografija in subtilna človekova telesa trdi, da sedem glavnih caker leži na točkah, katerih se stalne linije svetlobe sekajo med seboj 21-krat. Enaindvajset stranskih caker pa je tam, kjer se prameni energije križajo 14-krat. Najdemo jih na naslednjih mestih: po eno pred vsakim uhljem, po eno pod vsako dojko, eno tam, kjer se srečata ključnici, eno na dlani vsake roke, eno na podplatih, eno za vsakim ocesom (ni prikazano na sliki), eno, povezano z obema spolnima zlezama, eno v bližini jeter, eno, povezana s trebuhom, dve, povezani z vranico, eno za vsakim kolenom, eno blizu timusa in eno v bližini solarnega pleksusa. Dve stranski cakeri na dlaneh sta prav tako pomembni za zdravljenje. Tam, kjer se linije energije križajo sedemkrat, se naredijo manjši vrtinci. Obstaja se veliko majhnih centrov moči, kjer se te linije križajo se manjkrt. Dr. Tenseely pravi, da se ti drobni vrtinci ujemajo z akupunkturnimi točkami. Vsaka glavna cakra na sprednjem delu telesa je par svojemu dopolnilnemu delu na hrbtani strani telesa in skupaj sestavljata sprednji in hrbtani aspekt ene caker. Sprednji aspekti so povezani s čustvi, hrbtni z voljo, trije na glavi pa z mentalnimi procesi. Vrhovno caker, ki so povezani z glavno vertikalo tekoče moči, pravimo koren ali srce caker. Med temi koreni so pečati, ki nadzorujejo izmenjavo energije med sloji avre skozi cakro. Vsaka od sedmih caker ima sedem slojev in vsak sloj je povezan s slojem avričnega polja. Ko energija teče iz enega sloja v drugega, se mora pretočiti skozi pečate v korenih caker. Iz univerzalnega energetskega polja (UEP) se pretaka energija skozi vse caker.

Vidimo lahko vijugaste vrtince, kako vpijajo energijo iz UEP. Delujejo podobno kot zračni ali vodni vrtinci.

Premer odprtega dela caker meri pri normalnem delovanju približno 15 cm in je približno 2, 5 cm oddaljen od telesa. Ker vsak vrtinec izmenjuje energijo z UEP, imamo občutek odprtosti, kar popolnoma drži. Vse glavne in stranske cakeri in akupunkturne točke so odprte za energijo, ki poteka v avri in zunaj nje. Podobni smo spuzvam v morju energije okoli sebe. Glede na to, da je ta energija vselej povezana z obliko zavesti, doživljamo njeno izmenjavo v obliki vedenja, slisanja, občutenja čustev, intuicije in neposrednega uvida, kot izkustvo. Iz tega sledi, da pomeni »biti odprt« dve stvari. Prvic, presnovno velike količine energije iz UEP v vse caker; drugic, dopuščanje zavesti, ki je povezana z energijo, da teče skozi nas. To sploh ni lahka naloga in mnogi med nami tega ne morejo narediti. Psiholoski material, ki je povezan z vsako cakro, lahko uzavestimo s povečanjem toka energije določene osebe skozi vse caker. Z nenadnim pretokom energije se lahko sprosti prevec psihološkega materiala in tega ne bi mogli obvladati. Zato moramo delati na kakršnem koli procesu razvoja, da bi lahko pocasi odprli vsako cakro. Tako pridobimo čas za to, da se lahko ukvarjamo z lastnimi zadevami, ki se po sprostitvi združijo v novo informacijo o našem življenju.

Odpiranje caker in povečevanje našega energetskega pretoka je potrebno, ker bomo bolj zdravi, več ko pustimo skozte teči energije. Bolezen v sistemu povzroča porušeno ravnotežje energije ali pa blokiran pretok energije. Zmanjšani pretok nam tudi omejuje sposobnost percepcije in čustvovanja in tako jemlje možnost življenja z emotivno izpolnjenimi izkustvi. Vsak od petih cutov je povezan z določeno cakro. Dotik s prvo, sluh, vonj in okus s peto (grlno), vid pa s sesto (tretje oko).

Caker avričnega telesa imajo tri glavne naloge: ozivljati vsako avrično telo in s tem fizično telo; prispevati k razvoju različnih aspektov samozavedanja, saj je vsaka cakra povezana tudi z določeno psihološko funkcijo; prepustiti energijo med avričnimi sloji, ki imajo svojo lastno skupino sedmih glavnih caker in vsaka cakra se siri na višjem nivoju v višje avrično polje (do roba vsakega avričnega polja).

Energija se torej prenaša iz enega sloja v drugega skozi prehode ali odprtine na vrhu caker. Pri večini ljudi pa so te odprtine zaprte, zapečatenene, zato jih bioenergetiki odpirajo oziroma čistijo. Odprte caker pa spet prenašajo energijo v vse naslednje sloje.

Naslednjic bomo pisali se o drugih nalogah caker in prvih slojih avre.

Ob 40 - letnici Avsenikov
in 30 - letnici pevske kariere
Alfija Nipiča

PROMOCIJA SLOVENIJE

»Če ni za bit, je za it«

NATASA PEROVIC

Avseniki - včeraj in nikoli več?

Glasbeni ansambel bratov Avsenik, za katerega bi danes lahko rekli, da je v marsicem stopal pred časom, letos praznuje 40. obletnico nastanka. Za njihovo glasbo, ki je bila ves čas delovanja skupine delezna zelo nasprotujočih si kritik, so mnogi trdili, da ne bo segla dlje od Alp. Da so se motili, ne dokazuje le njihov geografski preboj, ki je bil na tisoce kilometrov oddaljen od Alp. Alpe, ki so bile že pred desetletji neke vrste zascitni znak skupine, so danes prevzele to vlogo v državi. V državi, katere proizvod se danes skozi krce približuje trzišču, na katerem so bili Avseniki kot glasbeni proizvod med najbolj iskanimi. Če bi se kdo lotil zlagati vse plosce, ki so jih posneli Avseniki, na kup, bi bil ta visok 24 metrov. Če pa bi jih polagali drugo ob drugo na tla, bi morali medtem prehoditi pot od Berlina do Kaira. Avseniki, ki so jih mnogi imenovali »oberkrajnerji«, so imeli več kot pet tisoč koncertov. Alf Nipič, ki je bil z njimi 20 let, praznuje letos 30. letnico kariere, ali kot pravi sam: »Že 30 let se derem naokoli.«

»Avseniki so pionirji narodnozabavne glasbe. Prepričan sem, da te glasbe ne bo nihče izkoreninil, ker jo nekateri ljudje pač radi poslušajo.«

bo nihče izkoreninil, ker jo nekateri ljudje pač radi poslušajo. Bojim pa se, da tisti, ki se danes pritožujejo, res dobijo manj denarja, kot jim ga je dajala komunistična oblast.

Se strinjate z ugotovitvijo, da vas prejšnja oblast ni marala, ker ste bili izrazito protijugoslovanski bend, usmerjen predvsem v zahodno Evropo? Ponizujoče so vas imenovali oberkrajnerji, nemskutarji, vas obojali, da ste se »prodali svabom« itd.

Mislím, da je bila to zavist. Mi smo bili vsako leto po deset in večkrat predvajani na svicarski ali nemski televiziji, doma, v Sloveniji, pa nas tako rekoč niso vrteli. Oblast je pač menila, da nas ni treba podpirati, ko pa smo že tako ... Predstavljajte si, da bi bili Avseniki namesto v Evropo usmerjeni navzdol, v Jugoslavijo. Sprasujem se, kaj bi potem sploh danes od njih ostalo. Rekel bom, hvala bogu, da je bilo tako, kot je bilo.

Nekaj časa je bilo v Sloveniji nekaj ostrih kritik na vas račun. Se spomnite kakšnega konkretnega primera?

Veckrat so nas napadali v taktirnem Komunistu, popolnoma pa nas je raztrgala neka novinarka, ki je gledala eno od naših oddaj na tuji televiziji in nam potem očitala, da smo prišli v irbastih hlačah in igrali in peli v nemščini. Očitno ji nisimo bili prevec vsec. Danes se mi

James Brown, Joe Cocker, skratka, razgrajaci. In tudi peti sem začel drugačno zvrst glasbe s skupino Jazz trio Kramer. Moj prispevek k Avsenikom je bil zanesljivo tudi neke vrste vpliv; predvsem sem vokal obarval bolj popevkarško. Sicer pa se nisem mogel kar tako preleviti iz rockerja v narodnjaka.

Med značilnostmi narodnozabavne glasbe je tudi ena, ki deli ljudi na popolne pristase, na drugi strani pa obstaja skrajno odklonilen odnos do te zvrsti. Nekateri ji pravijo kic, pleh muzika, goveja muzika itd. Značilno pa je, da so takega mnenja predvsem mladi oziroma rockovska populacija.

Zdi se mi, da prihaja do takih delitev pri vsaki zvrsti glasbe. So pač ljudje, ki menijo, da je treba popljudati vse, kar njim ni vsec. Vedno sem trdil, da je clovek, ki nima rad niti ene zvrsti glasbe, v življenju veliko izgubil. Nikakor pa ne morem reci, da so norci vsi, ki poslušajo narodnozabavno glasbo.

Je mogoče natančno definirati vase ciljno občinstvo?

Nisem pristis taksne delitve občinstva, ki določene sloje zapre v skatlice, ces, ti imajo srednjo solo, drugi je nimajo itd. To je se toliko teze pri Avseniku, saj je bil uspešen s 40 let, kar pomeni, da so ga poslušale stiri generacije.

Morda je primerjava nasilna, pa vendar: ali menite, da obstaja kakšna povezava med razpadom Avsenikov in Jugoslavije, saj bi lahko Avseniki bili pravzaprav neke vrste predhodniki prebujanja nacionalne zavesti pri Slovencih? Danes pa - podobno kot skupina Laibach - v novi družbeni klimi enostavno nima prostora?

Ne, gre samo za naključje, ker smo se razšli zaradi notranjih nesoglasij. Vsi člani smo dali Slavku Avseniku odpoved, ker smo pač hoteli koncati. Sli smo vsak po svoje, tako kot v zakonu, ko rečejo: »Če ni za bit, je za it.« Kar pa zadeva Laibach, ne verjamem, da gre za podobnosti, ne glede na to pa se mi zdijo zelo dobri. Slabost je le, da so edini.

Lahko pričakujemo, da bodo prisli časi, ko bodo Avsenike rehabilitirali v tem smislu, da jim bodo priznani vsi uspehi, ki so bili nekoč nekako potlačeni? Jim bo družba priznala za nazaj, da so bili res najboljši?

Ne, mislim, da ne. Dobil smo ogromno priznanj, 35 zlatih plošč, kar je največ v zgodovini slovenske glasbe. Ne verjamem pa, da se bodo časi velikih uspehov kdaj ponovili. Ostaja le se nostalgija.

Moji vzorniki so bili tudi

Kratek obisk v podjetju Slovenija

DIMITRU RUPEL

S Francetom Bucarjem sva se pred nekaj dnevi strinjala, da so kritične točke današnje slovenske politike: privatizacija, ki je usla z vajeji; tuje naložbe, ki so seveda nujne in koristne,

vendar zanje nimamo koncepta (nismo se sporazumeli, kateri deli gospodarstva naj bodo naprodaj, kateri pa ne - zato se lahko nekoga jutro zbudimo v tuji odvisnosti); zunanja politika, nenormalno strankarsko prizorišče in reforma lokalne samouprave. Pri tej se mnogi bojijo centralizacije, ki naj bi izhajala iz Ljubljane; nekateri strankarski voditelji menijo, da bi si njihove stranke izboljšale politični položaj, ko bi ohranili sedanje občinske strukture in jih morebiti povežali v regije, ki bi dobile svoje politično zastopstvo v drugem zboru parlamenta, v »zboru regij«. Sledila bi sprememba ustave itn.

Danes se večina slovenskih politikov ukvarja z delitvijo slovenskega »premoženja«: poravnati je treba te ali one krivice, revidirati dosedanje postopke privatizacije, vracati lastnino cerkvi in vsem pravnim osebam, kar ze spet blokira zakoniti proces privatizacije... Ta delitvena mrzlica je navzoca tudi v razpravi o proračunu. Zastopniki lobijev in strank teknujejo, komu se bo posrečilo iz državne blagajne potegniti največ.

Iz svoje vladne kariere se spominjam položajev in trenutkov, ko se me je lotevalo razpoloženje, da moram posnemati druge resorje in kolege, sicer me bodo imeli za čudaka. Mnogi sodelavci se niso mogli nacuditi mojim pomislekom, ko je slo za taksne in drugačne izdatke, ces da je to tako ali tako državni denar; v zadnjih mesecih so mi pa sploh prisepetavali, naj za božjo voljo porabimo, kar imamo na računu, sicer bo denar dobil kdo drug in bo »izgubljen«. Spominjam se debate s finančnim ministrom Gasparijem, ki je razlagal, da si mora denar za proračun sposoditi pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje, ki ima sicer precejšnje viske. Za to posojilo mora vlada zdravstvu plačevati visoke obresti. Spominjam se svojega predloga: naj Kosir posodi brez obresti ali pa ga pritisnimo s predlogom, da bomo parlamentu predlagali zmanjšanje prispevka za zdravstvo.

Eden mojih strankarskih kolegov je rekel, da je proračun »bianco«: cek: kajti proračunske porabe ni mogoče natančno predvideti. Da bo temu res tako, pričajo velike razlike med predlogi resorjev in finančnega ministristva. Očitno bodo mnogi resorji preživeli z zneski, ki so za polovico manjši od zahtevanih. Proračun je nezanesljiv zato, ker ni mogoče kolikor toliko natančno izracunati izdatkov, predvsem plac. Place so velika skrivnost slovenske politike - razen ce gre za poslanske place. V državnem zboru sem predlagal, naj bi razmerja med placami porabnikov državnega denarja posneli po kakršen tujem vzorcu. Denimo - navajam izmišljen primer - da je razmerje med srednjesolskim učiteljem, zdravnikom-specialistom in ministrom razmerje 1:2:3. Danes direktor so le ne more natančno povedati, kakšne place imajo njegovi učitelji, zdravnik ne ve, koliko dobijo njegovi kolegi; in niti prejšnji minister ne ve, koliko imajo sedanji ministri. Ta »nevednost« oziroma zamegljenost se stopnjuje, cim širsi krog uslužbencev zajema. Različna »lokalne« sistemizacije se križajo z »državnimi« in med sabo, količina upravnih delavcev - pa tudi vseh mogocih sekretarjev in podsekretarjev - se povečuje, ceprav so simbolično zmanjšali stevilo ministrov.

Toda to so »malenkosti«. Naj omenim neko »velikost«: ali smo res prepričani, da so tezave, ki jih ima Slovenija pri vstopanju v Svet Evrope in pri približevanju Evropski skupnosti, posledica italijanske »nagajivosti«? Ali smo prepričani, da italijanska nagajivost ni v nobeni zvezi z razmisljanji o »jugovzhodni evropski skupnosti«, o kateri so nekoč govorili (vodja ekonomske skupine pri Konferenci o jugoslaviji) Durieux, (prejšnji srbski premier) Panić, zdaj pa o njej v beograjski Borbi govori »nemski diplomat« Grabert? »To bi bile države provincije, da pochnemo od severa: Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora, Madarska, Rumunija, Bugarska, Makedonija, Albanija. To može da uzme i deceniji da se raspravi i formulise u neku povelju, kao sto je 1957. potpisana ista povelja. Možda bi trebalo da se potpiše u Skoplju, da Skoplje bude Brisel jugoistoka... To bi garantovalo kretanje svih ljudi po celoj teritoriji jer bi oni bili gradani te ekonomske zajednice...«

Zanima me, kako gledate na narodnozabavno glasbo; za kakšen glasbeni fenomen gre, se posebej glede na dejstvo, da so Avseniki utemeljitelji te nove glasbene zvrsti.

Avseniki so pionirji narodnozabavne glasbe, so pa tudi izumitelji tega zvoka. Da je bila ta zvrst glasbe v tistem času zelo prodorna, pove podatek, da smo imeli razprodane koncerte po vsej Evropi, Ameriki in Kanadi, največ pa smo igrali v Avstriji, Nemčiji in Svisi. Ker so bili koncerti vecinoma razprodani, smo se vsako drugo ali tretje leto vracali v iste dvorane, vsako drugo leto smo nastopali v berlinski filharmoniji, hkrati pa smo redke, ce ne celo edini narodnozabavni ansambel, ki je sploh lahko nastopal v filharmoniji.

Ali je mogoče natančno definirati vase ciljno občinstvo?

Nisem pristis taksne delitve občinstva, ki določene sloje zapre v skatlice, ces, ti imajo srednjo solo, drugi je nimajo itd. To je se toliko teze pri Avseniku, saj je bil uspešen 40 let, kar pomeni, da so ga poslušale stiri generacije.

So bili vasi poslušalci vecinoma Slovenci, ki tam živijo?

Ne, sploh ne. Na tisoč obiskovalcev je bilo deset do trideset Slovencev. Mislím, da je prav v tem nas uspeh, da smo nastopali za tuje državljane, ki so nas radi poslušali. V dvoranah, kjer smo nastopali, je bilo obicajno dva do stiri tisoč ljudi, v Nürnbergu jih je bilo deset tisoč in le nekaj manj v Hannoveru. Isti dan so bili v Hannoveru tudi Rolling Stonesi in oba koncerta sta bila razprodana. Ce danes gledam na vse te podatke, mislim, da trenutno ni ansambla, ki bi toliko naredil v Evropi, kot so Avseniki. Veliko zaslug za to imata seveda Vilko in Slavko Avsenik.

Ali to, da so Avseniki utemeljitelji te glasbene zvrsti, hkrati pomeni, da so vsi vasi nemški, avstrijski, slovenski in drugi ansambli posnemali?

Seveda, saj to, kar je kvintet ustvaril sredi petdesetih let, je bila neke vrste revolucija v glasbi, ali ce recem po domace, Avsenik si jo je izmislil. Da gre za prevzemanje, priznavajo vsi ansambli, ki se u kvirajo s tovrstno glasbo. Avsenika sta imela tudi srečo, da sta imela okrog sebe vedno dobre glasbenike. Klarinetist je bil npr. prvi klarinetist v Slovenski filharmoniji, basist in kitarist sta igrala pri Big bendu. Ceprav je bil kitarist tako kot Slavko samouk, je bil izredno nadarjen glasbenik.

Včasih se zdi, da nekateri tako slabo kopira-

jo, da samo kvarijo Avsenike kot pojem kakovosti znotraj te glasbe in ustvarjajo tretjerazredno narodnozabavno glasbo.

Tudi to je del glasbene kulture in jaz se zaradi tega sploh ne vznemirjam. To je isto, kot da bi primerjal Placida Dominga in kakega opernega pevca v mariborski Operi. Po taki primerjavi bi ta moral takoj vzeti delovno knjižico in oditi domov. Toda pevec se trudi, vec kot toliko pa ne zmore. Mislím, da danes vsi tovrstni ansambli pravijo: pred Avseniki klobuk dol.

Z Avseniki ste postali najuspešnejši slovenski izvozni glasbeni artikel. Najprej so vas sprejeli v tujini, sele nato doma. Kako si to razlagate?

Ne morem soditi od zacetka, ker sem se skupini pridružil sele leta 1970 in ostal z njimi do konca. Ne bi znal natanko razložiti, kako je do tega prišlo. Danes so številne skupine doma zelo popularne, ko pa pridejo cez mejo, jih nihče vec ne pozna. Slovenija je tako majhna, da se slovenski glasbeniki sprasujejo, ce se sploh da preživljati z glasbo. Takoj ko uspeš v tujini, pa ta dvom odpade.

Kako ste se pravzaprav vseh teh letih sodelovanja z Avseniki pocutili, glede na to, da ste lahko v tujini kadar koli napolnili se tako veliko dvorano?

Vedno smo bili plačani po številu ljudi v dvorani.

Avseniki pri Titu (na sliki še Kiro Gligorov), novo leto 1978

Ponavadi so bile dvorane vedno polne ali razprodane, nikoli pa niso bile manj kot do polovice zasedene. V znani dunajski filharmoniji smo imeli koncert kar dvakrat ali trikrat zapored, da smo lahko ugodili željam vsem poslušalcem.

Ste imeli za koncerte v tujini, mislim predvsem na germanske države, posebno strategijo nastopov poleg petja v nemščini?

O tem nismo nikoli razmišljali, saj je bilo vse bolj

ali manj spontano. Koncerti so bili sestavljeni iz pesmi in humorja, res pa je, da smo imeli nastudirano vsako sekundo programa, nobenih presenečenj ni bilo. Kar pa zadeva humor, je moja izkusnja taksna, da je pri nas ogromno šal povezanih s politiko, v tujini pa taki stosi sploh ne vzgejo. Sicer pa tudi doma nismo imeli političnega humorja, ker se s tem nismo ukvarjali oziroma nas to ni zanimalo.

Kakšni so vasi spomini

na novoletno noč pri Titu, ko ste mu peli v družbi najboljših jugoslovanskih ume-tnikov? Med drugimi je bila tisto leto gostja tudi Gerturda Munitić; danes se nekateri s tem ne bi upali hvaliti.

To je del naše zgodovine. Ce bi to zatajil, bi se mi zdelo tako, kot ce bi sel spat s punco in bi, ko bi zvedel, da je zanosila, rekel: res sem bil z njo, ampak ni bilo dobro. Zame je bilo peti pri predsedniku lep dogodek, ki ni bil povezan s politikom, ker se pač z njo nisem nikoli ukvarjal. Gre za veliko priznanje, za enkrat in neponovljiv dogodek, ki marsikomu ni bil dan. Ob koncu sedemdesetih smo bili na lovu, ki so ga pripravili za tuje diplomate v Karadordevu, kamor smo prišli na željo protokola naravnost iz Zürich, kjer smo zaradi tega prekinili turnejo. Sef Titovega protokola nam je takrat povedal, da mu je Tito rekel: »I ove Avsenike mi zovi.« Rad je imel slovensko muziko in je na novoletno noč tudi plesal ob njej. Sicer pa nismo edini glasbeniki iz Slovenije, ki so igrali pri Titu. In se to: tudi v Albertville sem sel na Peter-

letovo povabilo in mi tega zdaj, ko on ni več predsednik vlade, ni nerodno priznati.

Ob nedavnem uveljavljanju slovenskih kulturnih delavcev je eden izmed njih dejal, da je prejšnja komunistična oblast poslušala samo Avsenike. Bojim se, da je bilo to izrečeno v slabem pomenu te besede. Ali vas je res podpirala?

Od kulturniskega dinarja nismo dobili niti pare. Prepričan sem, da te glasbe ne

zdi pomembno, da cimboli izkoristimo in podpiramo ljudi, ki imajo možnost zunaj promovirati naso državo. Takrat se oblasti to ni zdelo tako pomembno, ceprav so nas nekateri tuji oklicali za ambasadorje, saj smo se ze takrat predstavljali kot Avseniki iz Slovenije.

Nekoc ste dejali, da so bili vasi vzorniki Shadowsi. Ali to torej pomeni, da ta glasbena zvrst v bistvu izvira iz rocka?

Moji vzorniki so bili tudi

Alfi Nipič v družbi s Shirley Balsey

Alfi Nipič ter Albano in Romina Power

MENJALNIŠKI TEČAJI

2. aprila 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	66,10	67,30	9,32	9,50	6,29	6,70
Avtohisa Ljubljana*	66,00	66,50	9,10	9,30	6,20	6,75
Azur	66,30	67,10	9,35	9,55	6,55	6,78
Banka Vipra, Nova Gorica	66,12	66,78	9,26	9,45	6,36	6,70
Bobr Fuzline in Trzin	66,50	67,00	9,25	9,50	6,55	6,80
BTC Terminal Sezana	66,00	66,80	9,27	9,45	6,40	6,71
BTC Ljubljana*	65,40	66,60	9,15	9,50	6,40	6,85
Come 2 Us*	66,30	67,00	9,30	9,45	6,50	6,80
Dom Kaffe Domžale*	66,70	67,20	9,45	9,53	6,60	6,75
Dom na trgu	66,45	66,90	9,33	9,42	6,42	6,79
Emona Globtour*	66,10	67,00	9,32	9,54	6,47	6,72
Eros Ljubljana*	66,70	67,00	9,40	9,50	6,55	6,80
Eros Kranj*	66,50	67,00	9,40	9,50	6,55	6,80
Eurotours international	66,40	67,10	9,30	9,45	6,50	6,80
Feniks Koper	65,80	67,20	9,17	9,50	6,39	6,69
Feniks Markovec Koper	65,80	67,20	9,15	9,50	6,38	6,69
Feniks Portorož	65,80	67,20	9,20	9,50	6,33	6,66
Fiba d.o.o. Koper	65,80	66,79	9,08	9,40	6,42	6,68
Galileo Kozina	65,80	66,40	9,00	9,30	6,55	6,65
Golfurist Ljubljana	65,00	66,80	9,25	9,45	6,50	6,85
Golfurist Domžale	66,00	66,40	9,10	9,40	6,60	6,90
Hida*	66,65	66,75	9,40	9,45	6,67	6,74
Hipotekarna banka Koper	66,15	66,50	9,15	9,45	6,25	6,80
Hram Rožice Mengeš	66,65	67,00	9,35	9,45	6,57	6,75
Hranilno kreditna služba	66,00	66,90	9,28	9,44	6,35	6,75
Idila Sečovlje	66,10	67,00	9,28	9,55	6,45	6,75
Ilirika Ilirska Bistrica	65,95	67,00	9,10	9,45	6,45	6,70
Ilirika Slovenj Gradec	66,55	67,00	9,35	9,43	6,56	6,74
Ilirika Postojna	66,20	67,00	9,20	9,49	6,56	6,69
Ilirika Sezana	66,55	66,95	9,32	9,49	6,53	6,69
Italdesign Nova Gorica*	66,20	67,00	9,30	9,50	6,55	6,69
Klub Slovenijales	66,30	66,95	9,26	9,45	6,50	6,70
Komercialna banka Triglav d.d.	65,80	67,50	9,25	9,45	6,40	6,80
Kompas Hertz Celje*	66,10	66,50	9,30	9,45	6,50	6,80
Kompas Hertz Velenje*	66,10	66,50	9,30	9,45	6,50	6,80
Kompas Hertz Idrija*	66,10	66,50	9,30	9,45	6,50	6,80
Kompas Hertz Tolmin*	66,10	66,50	9,30	9,45	6,50	6,80
Kompas Hertz Novo Mesto*	66,20	66,80	9,30	9,45	6,50	6,80
Kompas Hertz Krško*	66,10	66,50	9,30	9,45	6,50	6,80
Kompas Hertz Bled*	65,80	66,20	9,30	9,45	6,50	6,80
Kompas Holidays	66,55	66,90	9,30	9,45	6,50	6,85
Libertas*	65,90	66,80	9,20	9,38	6,42	6,66
Ljubljanska banka d.d.	65,65	67,50	9,28	9,59	6,50	6,79
LB Banka Zasavje Trbovlje	65,50	67,00	9,31	9,52	6,45	6,74
LB Dolenjska banka NM	66,10	67,30	9,30	9,55	6,55	6,90
LB Komercialna banka NG*	64,40	66,80	9,01	9,50	6,35	6,76
LB Kreditna banka Maribor d.d.*	65,80	67,50	9,32	9,55	6,35	6,88
LB Splošna banka Celje	65,90	67,05	9,30	9,50	6,45	6,74
LB Splošna banka Koper*	64,12	66,81	8,99	9,44	6,21	6,69
MA - Vir	66,60	67,00	9,20	9,55	6,50	6,90
Madai Nova Gorica*	65,90	67,00	9,26	9,44	6,58	6,70
Media*	66,50	67,20	9,35	9,50	6,55	6,80
Otok Bled	65,76	67,40	9,33	9,42	6,63	6,83
Optimizem Idrija	65,65	66,40	9,25	9,40	6,52	6,74
Optimizem Loz*	65,80	67,10	9,28	9,55	6,51	6,75
Optimizem Postojna*	65,90	66,80	9,15	9,40	6,55	6,70
Petrol*	66,50	66,70	9,25	9,45	6,55	6,75
Pigal Solkan*	66,10	67,00	9,35	9,45	6,48	6,70
Pigal Kobarič*	66,10	67,00	9,35	9,45	6,48	6,70
Pigal Obutek*	66,10	67,00	9,35	9,45	6,48	6,70
Pigal Diskont*	66,10	67,00	9,35	9,45	6,48	6,70
Postna banka Slovenije*	65,15	66,50	9,10	9,38	6,00	6,79
Probanka Maribor	65,65	67,20	9,28	9,55	6,50	7,00
Publikum Ljubljana	66,65	66,78	9,31	9,47	6,55	6,70
Publikum Celje	66,30	66,69	9,31	9,43	6,50	6,79
Publikum Dobova	66,30	67,30	9,08	9,55	6,05	6,50
Publikum Kostanjevica	66,30	67,30	9,08	9,55	6,05	6,50
Publikum Krško	66,30	67,30	9,08	9,55	6,05	6,50
Publikum Maribor	66,40	66,79	9,37	9,43	6,40	6,79
Publikum Metlika	66,30	67,00	9,20	9,40	6,55	6,80
Publikum Mozirje	66,05	66,70	9,28	9,40	6,40	6,79
Publikum Novo Mesto	66,30	67,00	9,20	9,40	6,55	6,80
Publikum Piran	65,80	66,69	9,25	9,43	6,35	6,72
Publikum Tolmin	66,20	66,69	9,31	9,43	6,40	6,67
Publikum Sevnica	66,00	66,30	9,30	9,45	6,45	6,79
Publikum Sentilj	66,35	66,70	9,34	9,44	6,40	6,79
Publikum Sentjur pri Celju	66,05	66,69	9,31	9,43	6,40	6,79
Publikum Trebnje	66,20	67,00	9,20	9,38	6,45	6,79
Publikum Zagorje	66,00	66,75	9,32	9,49	6,47	6,74
Publikum Zalec	66,15	66,99	9,30	9,42	6,40	6,75
Shalaby	66,00	67,00	9,10	9,40	6,45	6,70
Sit - on	66,20	66,75	9,25	9,45	6,20	7,00
SKB d.d. Ljubljana* **	66,25	66,55	9,41	9,45	6,50	6,75
Slovenijaturist Ljubljana	66,60	66,90	9,40	9,47	6,57	6,68
Slovenijaturist Jesenice	66,00	66,75	9,28	9,40	6,22	6,70
Slovenijaturist zel. p. Ljubljana*	66,55	67,00	9,30	9,38	6,50	6,75
Slovenijaturist zel. p. Maribor*	66,10	67,30	9,32	9,50	6,00	6,50
Slovenska investicijska banka*	66,30	66,90	9,30	9,45	6,40	6,75
Sonce	66,50	66,90	9,40	9,50	6,50	6,80
SZKB d.d. Ljubljana	66,00	66,90	9,28	9,44	6,35	6,75
Tartarus Postojna	66,26	66,67	9,09	9,41	6,45	6,68
Tentours Domžale	66,50	67,00	9,20	9,50	6,50	6,80
Tori*	66,40	67,00	9,35	9,50	6,49	6,85
Trias*	66,30	66,50	9,30	9,45	6,60	6,80
Upimo	66,70	66,80	9,36	9,45	6,45	6,83
Wolf Ljubljana*	65,80	66,70	9,25	9,40	6,52	6,74

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita trznica ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKI, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 65 z dne 2. aprila 1993 — Tečaji veljajo od 3.4.1993 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE				
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni		
Avstralija	036	avstr. dolar	1	71,3881	71,6029	71,8177		
Avstrija	040	šiling	100	910,1706	912,9093	915,6480		
Belgija	056	frank	100	310,8618	311,7972	312,7326		
Kanada	124	dolar	1	81,0649	81,3088	81,5527		
Danska	208	krona	100	1665,1025	1670,1128	1675,1231		
Finska	246	marka	100	1764,3682	1769,6772	1774,9862		
Francija	250	frank	100	1884,7679	1890,4392	1896,1105		
Nemčija	280	marka	100	6404,2401	6423,5160	6442,7811		
Grčija	300	drahma	100	—	46,9944	47,1354		
Irska	372	funt	1	—	156,2198	156,6885		
Italija	380	lira	100	6,3883	6,4075	6,4262		
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	7,0000	—		
Japonska	392	jen	100	89,3392	89,6080	89,8768		
Nizozemska	528	gulden	100	5696,2513	5713,3915	5730,5317		
Norveška	578	krona	100	1503,7156	1508,2403	1512,7650		
Portugalska	620	escudo	100	68,9096	69,1170	69,3244		
Švedska	752	krona	100	1344,8904	1348,9372	1352,9840		
Švica	756	frank	100	6909,5346	6930,3256	6951,1166		
Velika Britanija	826	funt sterling	1	156,3915	156,8621	157,3327		
ZDA	840	dolar	1	102,0195	103,3265	102,6335		
Evropska Skupnost	955	ECU	1	124,1718	124,5454	124,9190		
Španija	995	peseta	100	89,4032	89,6722	89,9412		
Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.								
Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 3. APRILA 1993								
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. JUNIJA 1993:				1.000,000	625,318	633,207	1.258,525	
68		125,0636%	126,6414%	125,8525%	100,000	62,532	63,321	125,852

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

2. APRIL 1993	v SLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Azur Grosuplje	6,00	7,50
Fiba	5,90	8,00
Hida*	6,00	7,30
Ilirika Sezana	6,00	8,50
Kreditna banka Maribor	6,00	9,00
Libertas Koper	6,00	8,50
MA Vir	6,00	8,00
Slovenijaturist Ljubljana	6,00	6,50
Sonce	6,00	8,30
Tentours Domžale	6,00	10,00
Tori	6,00	8,00
Tečaj velja danes:*		

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

2. APRIL 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1565,00	1610,00
nemška marka	988,00	1009,00
francoski frank	290,00	299,00
holandski gulden	875,00	904,00
belgijski frank	47,80	49,30
funt sterling	2410,00	2480,00
irski sterling	2400,00	2470,00
danska krona	256,00	264,00
grška dramma	6,80	7,70
kanadski dolar	1245,00	1285,00
japonski jen	13,75	14,25
švicarski frank	1065,00	1095,00
avstrijski šiling	140,00	144,50
norveška krona	231,00	240,00
švedska krona	207,00	214,00
portugalski escudo	10,00	11,00
španska pezeta	13,70	14,25
grška dramma	1095,00	1130,00
madžarski forint	10,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaški dinar	0,70	1,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

2. APRIL 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	10,30	11,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,25	11,20
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	10,30	11,30
Avstrija	Posojilnica Ločilo	10,00	11,00
Italija	Kmečka banka Gorica	14,50	15,00
Italija	Tržaška kreditna banka	14,50	15,00

DEVIZNI TRG BEOGRAD

2. APRIL 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6585,1899	6605,0049	6624,8199
Francija	frank	100	13653,7620	13694,8470	13735,9310
Nemčija	marka	100	46731,9880	46511,5230	46651,0570
Italija	lira	100	46,8367	46,9776	47,1185
Švica	frank	100	50033,3430	50183,8950	50334,4460
ZDA	dolar	1	747,7500	750,0000	752,2500
V.Britanija	funt	1	1129,6982	1133,0975	1136,4968

AVSTRIJA / SLABE GOSPODARSKE NAPOVEDI

Nemčija vleče Avstrijo navzdol

Kar dva avstrijska inštituta napovedujeta manjšo proizvodnjo in več brezposelnih

DOUGLAS BUSVINE

DUNAJ - Avstrijski parlament je imel v petek nujno razpravo, potem ko sta dva vodilna avstrijska raziskovalna inštituta objavila predvidevanja, po katerih bo nacionalno gospodarstvo letos prvič od leta 1981 stagniralo.

Institut za ekonomske raziskave WIFO in Institut za visoke studije, ki zbira predvidevanja, ki so podlaga za vladino politiko, sta objavila, da bo ocenjena rast v letu 1993 na ničli, čeprav je bilo videti več kot eno odstotno rast v decembru. Avstrija ima siling vezan na marko in dve petini svojega izvoza pošilja v Nemčijo, zato jo je ostro upadajoče gospodarstvo severne sosedice zdaj nekaj mesecev potegnilo za seboj, pravita inštituta. »Ne vidimo konca dinamičnemu gibanju navzdol in tudi ne konca recesiji v Nemčiji,« je na tiskovni konferenci povedal vodja Inštituta za visoke studije, Bernhard Felderer.

Avstrijski bruto domači proizvod se je lani povečal za 1, 5 odstotka. Predvidevanja obeh inštitutov pričakujejo upad pri nemški proizvodnji za približno en odstotek v tekočem letu, se bolj verjetno pa bo dosegel

kar dva odstotka. To bo imelo za posledico tudi nazadovanje v Avstriji. Avstrijska stopnja brezposelnosti se bo po pričakovanjih - s 5, 9 odstotka v lanskem letu - dvignila na približno sedem odstotkov delovne sile, kar je največ v zadnjih stidesetih letih. Letna inflacija naj bi padla na približno 3, 5 odstotka z lanih 4, 1 odstotka, kar je manj, kot so pričakovali. Pač pa sta oba inštituta optimistična glede pričakovanih, da si bo gospodarstvo opomoglo naslednje leto. Ti obeti bi bili lahko prizadeti, če se ne premaga nakopičeni poslovni pesimizem, ki ga je ta teden sprožila novica o 90-odstotnem porastu pri nesolventnosti podjetij v prvem četrtletju. Stečajni podjetji so v letu 1992 dosegli rekordno raven. »Za leto 1994 obstaja velika nevarnost, ki je odvisna od tega, ali bomo lahko premagali pesimizem,« je novinarjem povedal predstavnik inštituta WIFO, Ewald Walterskirchen.

V petek je imel avstrijski parlament nujno obravnavo, ki jo je zahtevala opozicija. Podpredsednik vlade Erhard Bussek, sicer vodja konzervativne Ljudske stranke, ki je mlajši partner v vla-

dajoci koaliciji, je ob otvoritvi parlamentarne debate dejal, da je v tem trenutku samozavest ključni dejavnik. Vlada se mora zavedati, da je njen del odgovornosti tudi v tem, da ne bi z negativnimi poročili zavirala volje domačih podjetnikov. Po njegovih besedah bo vladin sveženj gospodarskih spodbud, skupaj z nacrtovanimi davčnimi reformami, ublažil gospodarsko propadanje. Dodal je tudi, da so moči vlade pač omejene, saj so izvozni trgi manj sprejemljivi in polni napetosti zaradi odpiranja vzhodne Evrope. Minister za transport, Viktor Klima, ki je odgovoren za državna industrijska podjetja, je zahteval več državne podpore za tiste veje, ki so v depresiji, za izvozne garancije in reformo avstrijskega zakona o nesolventnosti. Opozicijski poslanec Erich Schreiner pa je vladni očital, da njeni prepričanja zadržujejo akcijo, ki naj bi preprečila propadanje podjetij. »Najnovejša gospodarska dogajanja pač niso padla z neba. Vlada je enostavno ignorirala viharne oblake, ki so se zbirali, in zdaj so avstrijsko gospodarstvo in delavci v veliki nevarnosti,« je dejal.

Tudi lira je na tehnični. (Foto: Srđan Živulović/TRIO)

VZHODNA AFRIKA / PRIDELOVANJE KAVE

Za nas neizogibna jutranja razvada, za Afriko pomemben vir zaslužka

Največja proizvajalka kave v Afriki je Slonokoščena obala

NAIROBI - Pridelovalci kave iz vzhodne Afrike so razočarani nad neuspehom razgovorov o mednarodnem dogovoru glede svetovne cene kave in pravijo, da bi morala Afrika doseči dvostranske dogovore, s katerimi bi vplivali na to trzišče. »Zdaj si moramo poiskati nove poti. V položaju, v kakršnem smo se znašli, si mora pač vsaka država izvoznica sama poiskati najboljše pot do maksimalnih cen,« je novinarju Reuterja v petek povedal visoki predstavnik ugandskega urada za razvoj pridelovanja kave, Henry

Ngabirano.

Uganda je za Slonokoščeno obalo druga največja pridelovalka kave v Afriki. Potem ko je nehal delovati mednarodni dogovor o kavi (ICA), ki je določal izvozne kvote za države pridelovalke, so se cene kave zmanjšale za polovico, poleg tega pa se je zmanjšal tudi Ugandin izvoz tega pridelka. Kava prinese Ugandi več kot devetdeset odstotkov zaslužka od izvoza.

Lani so si po mesece trajajočih pogajanjih države uvoznice in države v razvoju postavile rok, da bodo do 31. marca dose-

gle sporazum o nadzoru cen. Toda pregovori pod okriljem Mednarodne organizacije za kavo (ICO) so se zataknili pri podrobnostih in zgodilo se je, da so morali prejšnjo sredo delegati neradi priznati svoj neuspeh. Predstavnik Kenije je dejal, da so za neuspeh krivi vsi skupaj, najbolj pa nekatere večje delegacije, ki so bile preveč nepopustljive.

Tudi po mnenju tanzanijskega predstavnika so v trenutnem položaju dvostranski sporazumi edina pot za afriške pridelovalce kave, ki jih je močno prizadelo upadanje cen, saj se to odraža v njihovem gospodarstvu. Dejalo je, da tudi oni niso zadovoljni z izidom pogovorov v Londonu in da meni, da je trenutno edina pot resitve povečati pridelavo, izboljšati kakovost in se posamično boriti za trge na Daljnem vzhodu in v vzhodni Evropi.

Uganda se pripravlja ekskluzivni sporazum o oskrbovanju posameznih odjemalcev, ki pa jih ne zeli imenovati. Slonokoščena obala si je izposlovala sporazum s francosko mrežo odjemalcev na debelo. Uganda se tudi pripravlja, da bi afriškim deželam predlagala, naj organizirajo kartel, ki bi preskrboval svet s petnajstimi odstotki kave vrste robusta, ki jo uporabljajo za proizvodnjo instant kave, pravijo trgovci. Tudi v Keniji je slišati komentarje v zvezi z neuspeli pogovori v Londonu, da si mora Afrika najti lasten način za nastop na svetovnih trgih, kajti svetovnega dogovora o kavi ne bo več.

Plodovi še nimajo značilnega vonja kave

Predsednik Ugande je februarja pozval proizvajalce, naj skušajo organizirati združenje, podobno Opecu, kar naj bi pomagalo, da se cene kave dvignejo.

Clanice mednarodne organizacije za kavo bodo ta mesec obravnavale možnost, da bi upravni sporazum, ki je trenutno v veljavi in zagotavlja zbiranje statističnih podatkov ter okroglo mizo za pogajanja, podaljšali se za eno leto od septembra naprej. Zadnji sporazum o kavi je propadel leta 1989, ker se niso mogli dogovoriti o izvoznih kvotah. Odje-

malci in pridelovalci skušajo vse odtlej nekoliko uskladiti medsebojne razlike. Toda posledica tega poloma je bila poplava kave na svetovnih trgih, ki je povzročila padec cen na najnižjo raven v zadnjih dvajsetih letih. Delež Afrike na svetovnem trgu kave je s 30 odstotkov v letu 1970 padel na 24 odstotkov, kar je posledica problemov, kakršni so suša, vojne, slaba kakovost in nespretni marketinski nastopi. Stevilni pridelovalci so celo zmanjšali proizvodnjo, ker se jim ni splacalo. (Reuters).

MADŽARSKA

Madžari znajo utajiti davke

ALLAN FOND

BUDIMPESTA - Madžari naj bi pred davčnimi izterjevalci v preteklem letu utajili za 3, 4 milijarde ameriških dolarjev davkov, kot ocenjuje vlada, ki si prizadeva uravnotežiti državni proračun. Ta se sicer giblje globoko v rdečih stevilkih. Geza Sallai, predstavnik Urada za davčni in finančni nadzor, je to oceno objavil v petkovem časopisu Nepszabadsag z mislijo, da bi vlada vse kakor morala povečati davke. Hkrati pa je priznal, da so se sprico odloka, ki ga je sprejelo ustavno sodišče v tem tednu, po katerem vlada ne sme prisiliti davkoplačevalcev, da bi prijavili svoje prihodke, znašali pred novimi težavami. Zdaj bodo težje ugotavljali, ali davčne prijave res ustrezajo dejanskim premoženjskim spremembam.

Ze natisnjeni formularji davčnih prijav, za katere je država porabila 2, 3 milijona dolarjev, po sklepu ustavnega sodišča namreč kršijo pravico do zasebnosti. Če so podatki o davčnih utajah točni, bi to za Madžarsko, katere gospodarstvo v precejšnji meri temelji na gotovinskem poslovanju, pomenilo približno 11 odstotkov BDP.

ITALIJA / VREDNOST LIRE

Tisoč lir za marko je psihološka meja

Nemška marka je lani v povprečju veljala 790 lir - Banca d'Italia prodaja marke

VLASTA BERNARD

TRST - Italijanska lira se je v letosnjih prvih treh mesecih razvrednotila že za približno 6 odstotkov. Nemška marka je na primer se lani veljala v povprečju 790 lir, pretekli ponedeljek pa se je prvič dotaknila zlovesne meje 1000 lir, ki jo je včeraj naposled prepriljivo presešla.

Ob odprtju milanskega valutnega trga je marka - okrepljena s sibkostjo dolarja - startala z vrednostjo 1002 lir, ob 10.30 je veljala 1003,50 lire, pol ure kasneje pa kar 1005 lir. Na tej ravni se je nato zadrževala vse do zgodnjega popoldneva, ko je naskok nemške devize nekoliko popustil in se je njena vrednost povrnila pod tisoč lir.

K temu je nedvomno prispeval sicer uradno nepotrjen poseg osrednjega emisijskega zavoda Banca d'Italia, ki je s prodajo mark preprečil večjo katastrofo lire. Tej očitno ni pomagala niti sibkost ameriškega dolarja na vseh mednarodnih trgih, ki pa v odnosu do lire vseeno raste; to pa pomeni, da je za lirin prosti tek navzdol vzrok predvsem nego-

tov notranjepolitični in močno ohlajen ekonomski položaj.

Ovrednotenje marke v razmerju z liro je sicer v odstotkih mnogo manj pomenljivo kot s psihološkega oziroma simboličnega vidika odnosa med obema devizama. V takem položaju je Banca d'Italia nemudoma vzpostavila tesen nadzor nad valutnim trgom in intervenerala za zaščito svoje devize, guverner emisijskega zavoda Carlo Azeglio Ciampi pa se je dopoldne podal na Kvirinal, kjer ga je sprejel predsednik republike, Oscar Luigi Scalfaro. O sestanku ni bilo nobenega uradnega sporočila, v finančnih krogih pa ne dvomijo, da je bila njegova osrednja tema prav sibkost lire in njene morebitne posledice.

Vzporedno s pritiskom, ki ga v teh dneh doživlja lira in ki hromi finančne operacije, se tudi poslovna borza ne more pohvaliti z veliko živahnostjo. Teden na milanskem borznem trgu se je končal v rdecem: s ponedeljkovim »debaklom« lire je kazalec MIB izgubil 2, 23 oziroma 1, 04 odstot-

tka, vse najpomembnejše delnice, začeni s Fiatovimi in zavarovalnice Generali, pa so izgubile tudi do 5 odstotkov.

Medtem pa Italijani že mesece razpravljajo o tem, kakšna naj bi bila »vzdržljiva« menjava lire, čeprav si se vedno niso edini, na kakšen cilj naj bi se ta »vzdržljivost« nanasala. Podatki pravijo, da je vrednost devize v enem samem letu padla za okroglih 30 odstotkov, kar je najzgovornejši dokaz o tem, kako v režimu valutne svobode brez natančnih omejitev osrednje banke menjava ne morejo nadzorovati. Bo ta svoboda in Evropski monetarni sistem za vsako ceno od Italije terjala preveliko žrtve?

Nedvomno bi bila lažja pot zapiranja in administrativnega poseganja, ki jo uradna Italija sicer odklanja, težja pa je tudi edina prava pot: sanacija javnih dolgov. Do te pa v sedanjem političnem položaju, z nezadovoljnim zatonom republike in brez močne vlade ter s hudim gospodarskim zastojem prav gotovo ne more priti.

HRVAŠKA / BANČNA ZAKONODAJA

Banke se z zakonom ločujejo od države

Država ne bo več jamčila za obveznosti

GOJKO MARINKOVIĆ

ZAGREB - V skladu s predlogom zakona o bankah je ena temeljnih novosti v tem, da se banke na Hrvaškem ločujejo od države. Država ne bo več jamčila za obveznosti bank, prav tako pa tudi banke ne bodo več jamčile za obveznosti države, kar pomeni, da niso več varne ne dinarske ne devizne vloge države. Sicer to tudi prej niso bile, kar dokazuje tudi sedanji položaj, saj obstajata dve vrsti varčevalcev: stari in novi. Novi imajo vse pravice, stari pa ne samo, da pri svojih vloženih devizah nimajo pravice do obresti, am-

pak lahko na mesec dvignejo le po sto mark, in se to le z različnimi potrdili o boleznih, socialni ogroženosti ipd. Paradoksalno so primeri, ko imajo posamezniki v bankah tudi po nekaj sto tisoč mark, hkrati pa nimajo niti za kruh in mleko, ce svojega starega varčevanja ne želijo nameniti za nakup stanovanja ali državnih delnic.

S tem novim zakonom naj bi spodbudili tržno orijentacijo tudi v bančnistvu, država pa bo vseeno nekoliko zadržala drobne varčevalce. Kako? Zakon določa, da so banke dol-

zne zavarovati vloge državljanov pri za to pooblaščenih institucijah.

Sicer pa se bodo morale vse banke organizirati kot delniške družbe, pri čemer osnovni kapital ne sme znasati manj kot 5 milijonov mark. Tako imenovani finančni inženiringi in podobni finančni posredniki, ki so doslej, kot ocenjujejo, državljanse opeharili za približno 600 milijonov mark, se ne bodo mogli več pojaviti na trzišču, saj predlog zakona za vse kreditno-depozitne institucije zahteva iste pogoje kot za banke oziroma hranilnice.

RUSIJA / CENTRALNA BANKA PROTI VLADI

Guverner trdi, da je velik proračunski primanjkljaj glavni vzrok za inflacijo

MOSKVA - Predsednik ruske centralne banke Viktor Geracenko in prvi ministriški podpredsednik, zadolžen za gospodarske reforme, Boris Flodorov, sta v petek v tisku drug drugega obtoževala za vodenje politike, ki je v nasprotju z interesi države. Viktor Geracenko je v Rosijskij Gazeti izjavil, da hoče minister »mehansko« prenesti »tiste predpostavke, ki jih je neposredno prepisal iz zahodnih makroekonomskih priročnikov«. Predsednik centralne banke je prav tako prepričan, da je proračunski primanjkljaj, ki je dva-

krat večji od pričakovane, poglavitni vzrok za inflacijo. Geracenko se zavzema, da bi politiko monetarne emisije v celoti vodila centralna banka, ki »mora združiti protislovne cilje: boj zoper inflacijo, premagati vpadanje proizvodnje in zagotoviti socialno varnost prebivalstva«. Boris Flodorov, ki je 26. marca prevzel tudi dolžnosti ministra za finance, pa breme poglavitne odgovornosti za visoko inflacijo, ki trenutno dosega 2500 odstotkov na leto, zvrca na ramena centralne banke, saj jo obtožuje, da v celoti zavraca

priporočila vlade. V časopisu Argumenti ifakti minister kritizira preveč občutljivo politiko centralne banke na trzišču deviz z željo, da bi pri njej sodelovali tudi tužci. »Nekateri zagotavljajo, da bi na ta način lahko tužji kupili vse nase tovarne, vendar mislim, da je zahodne podjetnike treba se kako preprečevati, da bi sploh kaj kupili,« je poudaril minister, ki je se dodal, da »če bodo tužji kupili naše tovarne, bodo ostale pri nas in delovale pri nas, podvržene bodo naši zakonodaji in davke bodo placevale nam.« (AFP)

Na poti do skodelice: iz cvetov se bo razvilo zrnje

Gledališča

Slovenija LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 21. uri (Ovalna dvorana) G. Strnisa/ D. Frey; Zabe, Vstopnice 600 SIT.
V PRIHODNIJH DNEH: 5. in 6. aprila ob 20. uri Molitveni stroj Noordung. Za izven in konto. Vstopnice 600, 750 SIT.
Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG

DANES: ob 19.30 uri B. Friel: Ples v avgustu. Za abonma Prva Repriza in izven.
Ob 20. uri (Mala Drama) A. Nicolaj: Blagi pokojniki, dragi mozje. Za izven in konto.
Informacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter uro pred predstavo na tel. 061/221-511.

OPERA IN BALET

DANES: ob 19. uri Offenbach: Hoffmanove pripovedke. Za izven in konto.
Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠCE LJUBLJANSKO

DANES: ob 19.30 uri G. Tabori: Goldbergove variacije. Za izven in konto.

V PRIHODNIJH DNEH: 5. aprila ob 19.30 uri G. Tabori: Goldbergove variacije. Za abonma E in izven.
Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠCE

DANES: ob 19. uri A. A. Rozman: Tartif. Za izven. Režija Vito Taufer.

Prodaja in rezervacija vstopnic v Galeriji SMG na Trgu francoske revolucije 5 med 10. in 12. uro ter med 15.30 in 17.30, telefon 061/153-312, na del predstave pa tudi uro pred predstavo pri blagajni gledališča.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠCE

DANES: ob 19.30 uri J. Anouilh: Ljubi ticki (vse podreka). V glavni vlogi igra Jurij Soucek, k.g.

Prodaja vstopnic dva dni pred dnevom predstave od 17. do 19. ure, na dan predstave pa dve uri pred predstavo. Rezervacije na tel. 061/312-860.

MARIBOR

SNG DRAMA

DANES: ob 19.30 premiera Purgatorio - La divina commedia, pesnika Danteja Alighierija, dramatika Nenada Prokića, režiserja Tomaza Pandurja.

V PRIHODNIJH DNEH: 10. aprila ob 19.30 premiera Paradiso -La divina commedia.

Igrajo: Brane Sturbej, Matjaz Tribuson, Ksenija Mišić, Livio Badurina, Radko Polić, Milena Muhic, Peter Ternovsek, Rado Pavalec, Sonja Blaz, Anica Sivec, Anica Kumer, Rados bolcina, Irena Mihelic, Ivo Leskovec, Zvonko Funda, Irena Varga, Aljosa Reboli, Franci Gabrovsek, Ivica Knez, Natasa Sirk, Maja Adusa Vidmar, Alenka Cilensek, Lidija Simoncic, Jospina Babic in drugi.

Informacije na tel. 062/221-206.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠCE

DANES: ob 19.30 uri B. Hieng-Samobor: Ha-na Tiger, ljubzenska igra. Za abonma Sobota II., izven in konto.

Informacije in rezervacije na tel. 064/222-681, 222-701.

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠCE

DANES: ob 20. uri (Solkan) L. Pirandello: Henrik IV. Za abonente iz Idrije in izven

VELENJE

DOM KULTURE

DANES: ob 12. uri gledališka predstava, v okviru Gimnazijale, Driada v izvedbi Gimnazije Koper.

Ob 14.30 uri dramska uprizoritev Orgije, v izvedbi Gimnazije Moste.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

DVORANA TRIPCOVICH

DANES: ob 17. uri (red S) bo na sporedu deveta predstava Donizettijeve opere Lucia di Lammermoor. Dirigent Lù Jia. Režija Patrizia Gracis. Prodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripicovich. nastopajo: Marzio Giossi, Alaxandrina Pendatchanska, Česar Hernandez, Umberto Chiummo. Deseta ponovitev jutri ob 16. uri za red G.

V PRIHODNIJH DNEH - Operna sezona in Baleti 1927/93: v torek, 6. t. m., se prične rezervacija in predprodaja vstopnic za vseh deset predstav za A. Bibalo »La signorina Julie«.

GLEDALIŠCE CRISTALLO

LA CONTRADA

DANES: ob 20.30 - Gostovanje Alberta Lionella in Erike Blanc z delom Sache Guitry »Mogli, figli e amanti«. Nastopajo: Aldo Alori, Anna Maria Bottini. Scene Umberto Bertracca, kostumi Grazia Alfonsi. Režija Alberto Lionello. Zadržna predstava jutri ob 16.30.

GLEDALIŠCE SILVIO PELLICO

UL. Ananian
DANES: ob 20.30 - II. Festival amaterskega gledališča: »Canzonetto ... che magia!«. Nastopajo kantavtor Damiano Vitale in gledališka skupina Vikj. Ponovitev jutri, ob 17. uri.

MILJE

GLEDALIŠCE VERDI

V PRIHODNIJH DNEH: v četrtek, 8. aprila, ob 21. uri za niz komičnega teatra: »Io sono una cooperativa«. V glavnih vlogah Lucia Vasini in Maurizio Milani. Predprodaja vstopnic pri UTAT - Pasaza Protti 2 (tel. 040/630063).

VIDEM

AVDITORIJ MENOSSI

Ul. S. Pietro - S. Osvaldo
DANES: ob 21. uri druga predstava niza Contatto comico. Nastopila bosta Sergio Bini in Domenico Costanzo z delom Bustric - Bustric nell'Isola di Cocco.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠCE

DANES: ob 15. uri - drama Friedricha Schillerja Kabale und Liebe.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V PRIHODNIJH DNEH: 6. aprila ob 18. uri Sprehod skozi zgodovino jazza, v sodelovanju z Big Bandom RTV Ljubljana. Tokratni večer bo posvečen bluesu. Dirigent in komentator bo Alojz Krajncan, gostja večera pa Alenka Godec.

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIJH DNEH: 5. aprila ob 15. in 17. uri (Stihova dvorana) Zborovski živ-zav. Predstva je zaključena za GML.

5. aprila ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) Orgelski večer z Angelo Tomanic. Vstopnice 200 SIT.
Informacije na tel. 061/222-815.

LJUDSKI DOM SENTVID

DANES: ob 19. uri Koncert odraslih pevskih zborov.

MARIBOR

UNIONSKA DVORANA

V PRIHODNIJH DNEH: 6. aprila ob 12. uri G. Rosini: Stabat mater za GM. Blagajna je odprta vsak dan, razen nedelje, od 11. do 16. ure ter uro pred predstavo. Infomacije na tel. 062/221-206.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM

NAPOVEDUJEMO: 18. aprila ob 20.30 uri koncert svetovno znanega trobentca Kennya Wheelerja s spremljajočim quartetom. Informacije na tel. 065/45-093.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

V PRIHODNIJH DNEH: 7. aprila ob 20.30 uri slavnostni koncert ob zaključku praznovanja 300-letnice rojstva Giuseppe Tartinija. Pod dirigentskim vodstvom Haralda Nerada bo koncertiral Salzburški komorni orkester.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠCE MIELA

V PRIHODNIJH DNEH: v torek, 6. aprila, ob 20.30 abonmajski koncert Glasbene matic. Nastopili bodo gostje iz Minska - Jurij Likin (obo), Sergej Gromov (violina), Ilia Zukovski (violoncelo), Jurij Gildjuk (klavir). Na programu Mendelssohn, Gaze-lova, Dješevov, Rahmanoniv, Falik. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom koncerta v gledališču Mielu.

V PRIHODNIJH DNEH: v petek, 16. aprila, ob 21. uri niz koncertov »Zattere alla deriva«. Nastopila bosta Trio Lingua Franca & Val Resia Ensemble.

GLEDALIŠCE ROSSETTI

DANES: ob 21. uri celovečerni koncert kantavtorja Fabrizia De Andrè. Predprodaja vstopnic je v teku pri v osrednji blagajni v Pasazi Protti. Predstava izven abonmaja, za abonente popust. Izkaznice niso veljavne.

JUTRI: ob 21. uri celovečerni koncert Giannija Morandija (predprodaja vstopnic je že v teku pri osrednji blagajni v Pasazi Protti).

V PRIHODNIJH DNEH: v četrtek, 29. in v petek, 30. aprila koncert-predstava Giorgia Gaberja.

Izven abonmaja. Za abonente popust.

V PRIHODNIJH DNEH: v ponedeljek, 26. aprila, ob 20.30 koncert Tržaškega koncertnega društva. Nastopil bo Uto Ughi.

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

JUTRI: ob 11. uri se prične ciklus Nedeljskih koncertov, v organizaciji gledališča Verdi. Nastopil bo »Il trio d'archivi«, ki bo izvajal Schubertove in Beethovenske skladbe. Predprodaja vstopnic pri blagajni Dvorce Tripicovich. in v nedeljo od 10. ure pri blagajni Muzeja Revoltella.

Alpe - Jadran

MESTRE

GLEDALIŠCE TONIOLO

V PRIHODNIJH DNEH: 6. aprila koncert Fabia Concata, ki pa bo nastopil tudi v diskoteki Hippodrome v Trzinu, 22. aprila.

TREVISO

PALAUVERDE

NAPOVEDUJEMO: 20. aprila bo v Trevisu otvoril turnejo Vasco Rossi, 12. junija pa bo nastopil na stadionu v Vidnu.

Razne prireditve

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 18. in 20. uri (Kosovelova dvorana) Igra solz/ The Crying Game. Film Neila Jordana. Vstopnina je 400 SIT.
Informacije na tel. 061/222-815.

FILOZOFSKA FAKULTETA

V PRIHODNIJH DNEH: 6. aprila ob 19. uri (predavalnica 34) v okviru humanističnega simpozija predavanja dr. R. Mocnika: Kajenje in razredni boj. Vabljeni.

FESTIVAL LJUBLJANA

V PRIHODNIJH DNEH: 5. aprila ob 12. uri (Vi-teska dvorana) razclimba vaje dramske igre Herman Celjski, Antona Novacana, v režiji Francija Križaja. Informacije Festival Ljubljana, tel. 061/221-948.

CELJE

KULTURNI DOM DPD SVOBODA

V PRIHODNIJH DNEH: vsako sredo do sredine aprila bo potekala Likovna sola za začelnike. 50-urni program vodi kustosinja Muzeja grafičnih umetnosti Anica Ferjancic. Prijave v sprejemna Alica Javnsnik v Zdravstvenem domu Celje, tel. 063/27-721.

MARIBOR

KLUB MKC

JUTRI: ob 21. uri diaproyekcija fotografija Alojza Petrovica iz Ptuja na temo narava. Začetek cikla diaproyekcij, ki bodo potekale vsako drugo nedeljo v aprilu, maju in juniju. Vabljeni. InformAcije na tel. 062/211-548.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠCE MIELA

Do ponedeljka, 19. aprila bodo v gledališču Mielu predvajali filme angleskih mojstrov Michaela Pove-la in Emerica Pressburgerja.

V PRIHODNIJH DNEH: 5. aprila ob 18.00 in 20.30: »The red Shoes«, i. M. Shearer, L. Massine, F. Ashton; 19. aprila ob 18.00, 20.00, in 22.00: »The Tales of Hoffmann«, i. M. Shearer, L. Massine, L.

Tcherina, F. Ashton. Zadnjo predstavo bosta komentirala Martin Scorsese in Bruce Eder.

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

Ul. Diaz 27
V ponedeljek, 5. t. m., ob 18. uri bo v organizaciji Gledališča Verdi srečanje z Alexandrino Pendatchansko. Predprodaja vstopnic v Dvorani Tripicovicv od 9-12 in od 16-19 ter v ponedeljek uro pred srečanjem pri blagajni Muzeja Revoltella.

GORICA

KINO VITTORIA

Travnik

DANES: ob 15.00 Ljudje ob meji: Stanje stvari (Lorenzo Iosa), Slovenci v zamejstvu (Ernst Ruzic, Janko Kos, Igor Gruden), Ponizani in razzaljeni (Marjan Sticker); posebni program RAI: Poldnevnik (Silvio Stanchich), Slovenski utrinki (Ibolya Doncec, Andreja Kovac), Mostovi (Sandor Szunyogh), Ziveti hocemo (Mirko Bogataj); 18.00 srečanje: Slovenske manjšine v zamejstvu in manjšine v Sloveniji - prisotnost na televizijskem mediju; 20.30 Hommage Peter Handke - Odsotnost (Die Abwesenheit); 22.30 Vse je pod kontrolo (Metod Pevec), Zdravljica (Damjan Kozole), Krizci in krozci (Aleksandra Vokac), No more heroes any more (Marko Kovacic), Bravo - Laibach (Peter Vejzjak).

JUTRI: ob 9.00 Povečava; 10.00 Poti reorganizacije slovenske kinematografije; 16.00 AGRFT - Od Kneippa do kofeta s smetano in nazaj (Amir Muratovic), Cirkus Kansky (Igor Vrtačnik), Sabajev (Mitja Novljan); 17.30 Basni (Bojan Jurc); 18.00 Predsednik (Anton Tomasic); 20.00 Ognjišče molka (Matjaz Klopčic); 20.30 Gospodinja Mary (Matjaz Klopčic); 22.00 Hommage Peter Handke: Levicnica (Die Leinkshändige Frau).

V PRIHODNIJH DNEH: 6. aprila ob 18. uri predstavitev dovetih likovnih umetnikov, ki razstavljajo pod naslovom Mlada slovenska grafika. Razgovor bo vodil Marjan Trsar.

Informacije na tel. 061/219-740.

GALERIJA GRAD TIVOLI

Na ogled je razstava Mlada slovenska grafika. Razstavljalci: Crtomir Frelih, Klementina Golija, Samuel Grajfoner, Gregor Kokalj, Karel Plemenitas, Natasa Ribic, Zora Stancic, Marija Staric - Jensko in Petra Varl - Simoncic.

V PRIHODNIJH DNEH: 6. aprila ob 18. uri predstavitev dovetih likovnih umetnikov, ki razstavljajo pod naslovom Mlada slovenska grafika. Razgovor bo vodil Marjan Trsar.

Informacije na tel. 061/222-815.

Za najmlajše

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 11. uri (Kosovelova dvorana) otroška matineja, Fran Levstik- Helena Zajc: Kdo je napravil Vidku srajcico. V izvedbi Lutkovnega gledališča Joze Pengov. Vstopnice 150 SIT.
Informacije na tel. 061/222-815.

LUTKOVNO GLEDALIŠCE LJUBLJANA

DANES: ob 11. in 17. uri (Veliki oder) L. F. Baum: Carovnik iz Oza, gostovanje Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja. Za izven.

Informacije na tel. 061/314-962.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠCE

JUTRI: ob 11. uri Krilic: Jajce. Za izven. Informacije vsak delavnik od 10. do 12. ure na tel. 062/26-748.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠCE

DANES: ob 10. in 15. uri Svetlana Makarovic: Gal med lutkami. Gostovanje Lutkovnega gledališča iz Ljubljane.

AJDOVŠČINA

DOM KULTURE

DANES: ob 9.30 in 10.30 H.C. Andersen: Slavcek. Gostuje PDG Nova Gorica.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

DANES: ob 19. uri gostovanje Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta: Andersen-Jesih: Cesarjeva nova oblacija. Režija Vladimir Jurc.

ŠKOFJA LOKA

KNJIZNICA IVANA TAVCARJA

V PRIHODNIJH DNEH: 6. aprila ob 17. uri Ura pravljic z Martino Gostincar.

Furlanija - Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠCE CRISTALLO

V PRIHODNIJH DNEH: v ponedeljek, 5. t. m., ob 20.30, samo za abonente gledališča Cristallo, bo na sporedu pravljica Giannija Rodarija »Favole in tascas«. Režija Luisa Crismani. Nastopajo Giorgio Amodio in Paolo Bonesi. Ponovitev: torek, ob 16.30, sredo, ob 20.30 in četrtek, 16.30.

Koroška

RADIŠE

KULTURNI DOM

DANES: ob 15.00 - Lutkovna igra »Zimska pravljica« (Darka Čeh). Nastopa Lutkovna skupina »Mi smo mi« iz Celovca, prireditelj SPD Radiše.

V tržaškem gledališču Rossetti bosta drevi in jutri dva zanimiva koncerta lahke glasbe: najprej bo nastopil kantavtor Fabrizio De Andrè (na sliki zgoraj), v nedeljo zvečer pa večno mladi Gladioli Morandi (spodaj).

Razstave

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Do 11. aprila (Mala galerija CD) bienale otroške ilustracije Bratislava-BIB.

Do 11. aprila (Galerija CD) je na ogled razstava Dese-tletje slikarstva - Avstrija 1980 - 1990 - Zbirka Schomer.

Do 25. aprila (Sprejemna dvorana) je na ogled razstava otroških ilustratorjev iz vsega sveta Podobe domislilije- Sarmede 92'.

NARODNA GALERIJA

Na ogled je razstava Marka Pernharta: Izbrane slike iz Slovenije in Koroške. Informacije na tel. 061/219-740.

GALERIJA GRAD TIVOLI

Na ogled je razstava Mlada slovenska grafika. Razstavljalci: Crtomir Frelih, Klementina Golija, Samuel Grajfoner, Gregor Kokalj, Karel Plemenitas, Natasa Ribic, Zora Stancic, Marija Staric - Jensko in Petra Varl - Simoncic.

V PRIHODNIJH DNEH: 6. aprila ob 18. uri predstavitev dovetih likovnih umetnikov, ki razstavljajo pod naslovom Mlada slovenska grafika. Razgovor bo vodil Marjan Trsar.

Informacije na tel. 061/222-632.

GALERIJA INSULA

Na ogled je razstava Jozefa Muhovica.

BEZIGRAJSKA GALERIJA

Na ogled

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

Tedenski izbor
09.10 Radovedni Tacek: Med
09.25 A.Lindgren: Erazem in potepuh, 5., zadnji del nadalj.
10.00 Oscar Junior: Carobna flauta
10.10 Oscar Junior: Skrivnosta življenja
10.25 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
11.10 Crni petek za gangsterje, angleški film
13.00 Poročila
13.05 Tednik, ponovitev
13.50 Filmsko popoldne
14.20 Popolna tujca, pon. 24/28 dela am. naniz., VPS 1400
15.15 Rose zmaga, pon. 2/4 dela avstralske nad., VPS 1430
15.15 Ciklus filmov F. Capa: Baletka, češki film (CB), VPS 1515
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Svet odkritij, 1/11 del ameriske poljudnoznanstvene serije, VPS 1710
18.45 TV mernik
19.10 Zrebanje 3 x 3
19.30 TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05 Utrip
22.15 TV dnevnik 3, vreme, sport
20.30 Eurosong '93, VPS 2030
22.45 S.de Abreu: Na dnu, 5., zadnji del brazilske nadaljevanke, VPS 2245
23.40 Sobotna noc: Videonoc (do 01.10) *

SLOVENIJA 2

09.50 Video strani
Tedenski izbor
10.00 Jakec in carobna lutka, 25/26 del angleške risane serije
10.10 Pet prijatelj, 1/13 del angleške nanizanke
10.35 Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
12.10 Zgodbe iz školjke
13.00 Poročila
13.05 Veliki koreografi, Roland Petit: Mesto svetlobe, 1. odd.
17.00 Moski, zenske, ponovitev
Sportna sobota
18.05 Kosarka, NBA liga: Phoenix Suns - Philadelphia 76ers
19.00 W. Fend: Moja knjiga o džungli, 25/27 del nemške poljudnoznanstvene serije
TV dnevnik 2, vreme
19.56 Sport
20.05 Blaznost, 2/5 del angleške dokumentarne serije
21.05 Slovenski magazin
21.35 Bravo, ponovitev dokumentarnega filma o Laibachu
Sova
22.40 'Alo, 'alo, 5/18 del angleške humoristične nanizanke
23.10 Rose zmaga, 3/4 del avstralske nadaljevanke
00.00 Jimmy Reardon, ameriški film
01.30 Video strani

KANAL A

09.00 RIS, risanke in spoti
09.25 Ninja želve, 58. del
10.00 Navdušenje, ponovitev filma
11.30 Rock starine, ponovitev 8. oddaje o starem rocku
18.00 Napoved sporeda in vreme
18.30 Jazzbina, ponovitev 8. oddaje o jazzu
19.00 Srečni Luka, 13. del
20.15 Dnevnoinformativni program in vreme
20.30 Matlock, uvodni film k novi nadaljevanji
22.00 Dnevnoinformativni program, ponovitev
22.15 Poročila v angleščini: Deutsche Welle
22.40 Podoba, Back to the 80', dokumentarna oddaja
23.10 Video grom, glasbena oddaja z Anjo Rupel
00.35 Erotična uspravanka
00.55 Erotični film
02.25 Video strani

KOPER

18.15 Istrska paberkovanja

RAI 1

6.45 Filma: La fortuna viene dal cielo (kom., It. '42), 7.55 Le gemelle dello Zillertal (kom)
9.25 IP v smucanju: moški slalom 1. tek
10.30 Videl bos
11.00 Nan.: Mancuso FBI
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Rubrika: Check-up
13.25 Izzrebanje lota
13.30 Dnevnik in Tri minute
14.00 Aktualno: Prizma
14.30 Rubrika za avtomobiliste TG Uno Auto
16.20 7 dni v Parlamentu
16.50 Variete: Disney Club
18.00 Dnevnik 1 in loto
18.15 Rubrika: Più sani più belli (R. Lambertucci)
19.25 Nedeljski evangelij
19.50 Vreme, dnevnik, sport
20.40 Variete: Saluti e baci
23.00 Nočni dnevnik
23.15 TG 1 - Posebnosti
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Filmske novosti
0.35 Film: Intervista (kom., It. '87, r. F. Fellini)

RAI 2

6.55 Aktualno: Mattina 2, vmes (8.00, 9.00, 10.00) kratke vesti
10.05 Evropski dnevi
10.35 Nan.: Lassie
11.00 Rubrika o lepoti Tua
12.00 Aktualno: Scrupoli
13.00 Dnevnik, Tribuna za referendum, rubrika Dribbling
14.10 Nad.: Quando si ama, 14.35 Santa Barbara
15.20 Videl bos
16.10 Izzrebanje lota
16.15 Parquet, vmes IP v odbojki in kosarki
18.45 Nan.: L'ispettore Tibbs
19.45 Dnevnik in sport
20.20 Variete: Ventientini
20.40 Film: La sposa perfetta (krim., ZDA '91, i. Sammi Davis)
22.25 Kronika v živo
23.30 Dnevnik
23.45 Aktualno: Senza scrupoli (vodi E. Sampo)
1.00 Nočni sport

RAI 3

6.45 Rubrika o kmetijstvu
9.15 Neonews in Videl bos
10.00 Koncert RAI 3
10.25 Film: Il mercante di schiave (pust., It. '42)
12.00 Dnevnik ob 12-ih
12.15 Drobci
12.25 IP v smucanju
13.30 Dok.: Pred 20 leti
14.00 Dezelne vesti
14.20 Popoldanski dnevnik
14.50 Okolje Italija
15.15 Sportna oddaja
18.10 Sportni tednik
18.50 Vreme in dnevnik
19.30 Dezelne vesti
19.45 Aktualno: Insieme, 20.15 Lo dico al TG 3
20.15 Ultimo minuto
22.30 Dnevnik ob 22.30
22.45 Aktualno: Harem
23.45 Variete: Magazine 3

RETE 4

6.25 Nanizanke
8.10 Nad.: General Hospital, Marilena, 9.55 Ines, 10.50 Amanda, 11.50 Celeste, vmes (9.30) vesti
12.45 Il pranzo è servito
13.30 TG 4 vesti
14.00 Buon pomeriggio
14.05 Nad.: Sentieri, 16.05 Anche i ricchi piangono, vmes (15.05) rubrika o lepoti
17.00 Kvizi: Io, tu e mamma, 17.45 Tra moglie e marito, 18.15 Il nuovo gioco delle coppie
19.00 TG4 vesti, nato nad.: La signora in rosa
20.30 Nan.: Il ritorno di Colombo
22.30 Parlamento in, vesti
23.20 Koncert v Scali

CANALE 5

6.30 Na prvi strani
8.35 Nanizanka
9.05 Aktualno: Sabato 5, 10.30 Nonsolomoda, 11.00 Antepima
11.30 Variete: ore 12
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgrabi quotidiani
13.35 Aktualno: Forum giovani, 14.30 Amici
16.00 Otroški variete
18.00 Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5
20.25 Striscia la notizia
20.40 Variete: La corrida (vodi Corrado)
23.00 Film: Cavalli si nasce (kom., It. '88, r. S. Staino, i. P. Hendel), vmes (24.00) dnevnik
1.05 Nan.: M.A.S.H

ITALIA 1

6.30 Otroški variete
9.15 Nanizanke
12.45 Odprti studio
13.00 Otroški variete
13.45 Nan.: Agli ordini papà
14.15 Variete: Non è la Rai, 16.00 Unomania
16.05 Glasba: TopVenti
17.00 A tutto volume
17.30 Variete: Mitico
18.05 Nan.: Tarzan
18.30 Variete: Ma mi faccia il piacere
19.00 Studio sport
19.15 Variete: Rock & Roll, 20.00 Karaoke
20.30 Film: Superman 4 (fant., ZDA '87, i. C. Reeve, G. Hackman)
22.30 Film: Dove vai in vacanza? (kom., It. '78)
0.30 Odprti studio, pregled tiska in sport

TELE 4

Lastne oddaje:
13.30 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

KOPER

13.00 Mannix, ameriska tv nanizanka
13.50 Svičeni rafal, italijanski pust. film
15.10 Nočni sodnik, ameriška tv nanizanka
15.35 Carobna svetilka
Tobyjeve dogodivščine, avstralski risani filmi
16.55 A. Vivaldi: Letni čas, op. 8, koncert simfonicega orkestra slovenske Filharmonije
17.55 Glasbeni utrinek, J. Strauss: Romanca st. 1, op. 243
18.00 Globus
18.35 N.Y.P.D., serija
19.25 Verska oddaja
19.35 Mannix, ameriska tv nanizanka
20.30 Rebus, italijanska kriminalna
22.15 Tv dnevnik
22.25 Stanje stvari
23.25 Vohuna, ameriska tv nanizanka

ORF Avstrija 1

09.00 Čas v sliki
13.35 Pogresana miniatura, nemski film
15.00 Srečanje z naravo: Letni časi na livadi
16.30 Blunderjevi
15.35 Ko so zivali zapustile gozd
18.00 Čas v sliki
18.05 Slike iz srednje Evrope
18.30 Prijatelji: Snubljenje
20.15 Velika nagrada domaće glasbe
22.00 Zlata dekleta: TV zvezdnik
22.25 Vrnitev Eliota Nessa, ameriska tv kriminalna
00.05 Trije obrazi strahu, italijansko/francoska grozljivka - Polikuska, Kapljice, Telefon
01.30 Poročila/Ex libris
01.40 Tisoc mojstrov

ORF Avstrija 2

09.00 Čas v sliki
13.50 Nibelunski prstan, Valkire, 1. del opere
15.00 Ali imate radi klasiko?
16.30 Kitzbühel - Samo sneg in samota
17.00 Ljuba družina
17.45 Kdo me hoče: Zivali iscejo dom
20.15 Bogatih strank ne moris, nemško/avstrijski tv film
21.45 Čas v sliki
22.25 Rodni kraj: Praznik zaljubljenec, zadnji del
00.05 Manekenka in vohljac, serija
00.55 Poročila/Ex libris
01.05 Tisoc mojstrov

Hrvaška 1

08.10 Poročila
08.15 Slika na sliko, pon.
09.00 Dobro jutro, Hrvaska
10.30 Cvekalnica, 5. del
11.30 Magija, ponovitev 12. dela
12.00 Poročila
12.05 Preživeti v divjini, ponovitev 5/8 dela
12.35 Adamsovi, ponovitev 2/16 dela ameriske humoristične nanizanke
13.00 Hrvatski tv festival: Odrske luci, 2., zadnji del
14.25 Poročila
14.30 Prizma
15.15 Izseljena Hrvaska: Čile
16.00 Poročila
16.45 Turbo Limach Show
18.00 Poročila
18.05 TV razstava: 60 let hrvatske naivne umetnosti
18.20 Santa Barbara, 368. del
19.05 Na začetku je bila beseda
19.30 Dnevnik 1
20.30 Predtekmovanje za Eurosong 93, prenos iz Ljubljane
21.35 Rapsodija v rumenem, francoski film
23.00 Dnevnik 2 (do 0.25)

Hrvaška 2

17.40 Rokomet, M
19.30 Dnevnik 1
20.05 Črno-belo v barvah: Feather o jazzu, 7/26 del
Svet sredi dvajsetega stoletja, 6/13 del
V avtobusu, 31/51 del
angleške humoristične nanizanke
TOP lista
Afriska kraljica, ameriški barvni film (igrajo: Humphrey Bogard, Katarine Hepburn in drugi)
00.00 Hit depo
02.30 Horoskop

MTV Madžarska

08.30 Za otroke
12.00 Rokomet, Z
13.25 Tv magister, izobraževalni program
15.05 Policije sveta, Francija
16.05 Popoladne z Disneyem
17.50 Adamovi sinovi: O nezvestobi
18.15 Barometer: Politični sov
19.10 Kolo sreče, kviz
20.00 Dnevnik
20.30 Popevka Evrovizije, prenos
22.05 Kdo bo ustavil dez, tv film
23.30 Leteci cirkus Montyja Peytona
00.05 Dnevnik

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4; MHz, od 16.00 SV 918 kHz)
4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00
Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.30 Jezik naš vsakdanji; 10.05 Kulturna panorama; 11.30 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Tedenski aktualni mozaik; 18.15 Poštena premissjevanja; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na obisku; 22.30 Radijska igra; 22.40 Veliki zabavni orkestri; 23.05 Literarni nočturni; 23.15 Nočni program - Glasba.

Slovenija 2

(UKV 87.8; 92.4; 93.5; 95.3; 96.9; 97.7; 98.9; 99.9; MHz)
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Servisne informacije; 8.10 Kontaktni napovednik; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.00 Sport Show; 12.10 Sport; 13.00 Tematsko popoldne, vmes glasbene želje; 13.40 Obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.30 Obvestila; 17.50 Sport; 19.00 Večer na 2.; 19.30 PRS (pop-rock-soder); 21.30 Azzurro; 22.20 Ameriški rock na smetišču.

Slovenija 3

(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9; MHz, od 19.30 88.6; 93.1; 100.3; 100.6; do 16.00 SV 918 kHz)
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00
Poročila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues, dixieland; 13.05 Izbrali smo; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Zborovska glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Sobotni feljton; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Radijski roman; 18.25 Hector Berlioz; 19.35 Orkestri; 20.00 Opera; 22.40 Partiture; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Otvaritev, napoved programa, koledar; 6.30 Jutranji, osmrtnice;

7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informacije; 9.00 Pesem tedna; 9.35 Bla bla radio; 11.30 Turistična poročila; 14.00 Okno v svet; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.30 Zamejska reportaža; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Osmrtnice; 18.00 Dajmo naši; 18.30-22.00 V znamenju športa, vmes dnevnik.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Pozdrav, almanah; 6.20 Drobci; 7.45 Prireditve; 8.00 Ura je 8; 8.05 Horoskop, slovarček; 8.35 Popevka tedna; 9.00 Ulica velikih vrhov; 9.35 Uglajmo skupaj; 9.50 Glasba po izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Tema dneva; 11.00 Narečna oddaja; 11.30 Kulturna srečanja; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Mladinska redakcija; 16.00 Mixage; 17.00 Hot hits; 18.45 Il sogno andaluso; 20.00 Nočni program.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravilica; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.50 Slov. glasba; 9.00 Bučanje himalajskih hudournikov; 9.20 Revival; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert Gm v gledališču Miela v Trstu 18.02.93; 11.15 Potpuri; 11.30 Odprta knjiga: Rosa na steklu (M. Sosić, pripoveduje Ljilj Valentić); 11.45 New Age; 12.00 Krajevne stvarnosti: Ta rozajanski glas, nato orkestri; 12.45 Glasnik Kanalske doline; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti; 15.00 C. Zlobec: Italijanska srečanja slovenskega pesnika; 15.20 Glasba za vse okuse; 16.00 Šaljivo - resno; 16.20 Glasba za vse okuse; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in sodobna glasba; 18.00 Janez Povše: Srečanja z Marjanom Rožancem (r. B. Kobal, 8. oddaja); 18.35 Vabilo na ples; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

8.00 Awake on the Wildside: konec tedna z oskarji; 11.00 The Big Picture, vodi Ray Cokes; 11.30 Yo; 13.30 XPO, vodi Kristiane Backer; 14.30 Video: Konec tedna z Davidom Bowiejem; 21.00 Saturday Night Live: Martin Sheen in David Bowie; 23.00 Partyzone; 1.00 Rockumentary: David Bowie

SKY ONE

7.30 Rin Tin Tin; 8.00 Fun Factory; 14.00 Bogati in revni; 15.20 Addamsovi; 16.15 Risanec; 19.00 Beverly Hills, 90210

MOVIE CHANNEL

9.00 The Mystery of Edwin Drood; 11.00 Bandito; 17.00 King of the Hill; 19.00 American Friends; 21.00 The Two Jakes, premiera; 23.20 The Lightning Incident, premiera

PRO 7

5.50 Serije: Lassie; 8.55 Tat iz Damaska, pon. am. filma; 10.20 Ljubezen ima veliko obrazov, pon. am. filma; 13.50 V kraljestvu divjih zivali; 14.40 Človek z druge zvezde, 12. del; 15.40 Vojna med maskami in ženskami, ameriška komedija; 18.30 Norman, it./francoski film; 20.15 Kramer proti Kramerju, ameriški film; 22.25 Sedmo znamenje, ameriški film

PREMIERE

10.10 Vnitev v plavo laguno, ameriški film; 13.15 Men at Work, ameriška komedija; 18.35 Kabinet groze, risanka; 20.15 King Ralph, ameriška

RTL

19.15 Beverly Hills, 90210; 21.40 Zrelo II, ameriški film; 23.45 Grska nifimofanka II., grški erotični film; 1.40 Tornado, italijanski akcijski film

TV SLOVENIJA 2 / V SOVI OB 00.00

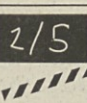
Jimmy Reardon: Kako naprej?

Portret mladeniča, ki je postavljen pred veliko življenjsko odločitev

Film Williama Richerta **Jimmy Reardon** je morda avtobiografska zgodba. Režiser ga je posnel leta 1982 po svojem romanu Ali me ne bos poljubil v slovo? Jimmy Reardon je sedemnajstletni mladenič, ki je v najbolj občutljivem življenjskem obdobju postavljen pred pomembno odločitev. Stoji pred vprašanjem, kaj naj počne v svojem življenju. Njegovi načrti po končani srednji šoli se namreč močno razlikujejo od želja staršev. Vendar starši niso njegov edini problem, tudi v odnosu do deklet ne more najti pravega ravnotežja. Obseden s spolnostjo, poskuša svojo odraslost dokazati z nabiranjem »trofej«, pri tem se poleg vrstnic ne bra-

ni niti starejših žensk. Vse te izkušnje in iskanja pa so vendarle samo mozaik v njegovem odrascanju in dozorevanju. Na koncu spozna, da stari kljub vsemu vedo, kaj je zanj najprimernejše. Filmov s podobno vsebino smo videli že veliko, med najbolj znanimi je Ameriški grafiti. Z njim se nocojsnji film sicer ne more primerjati, kljub temu pa je William Richert približal duha in generacijske raz-

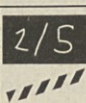
liki šestdesetih let. Mladega Jimmyja Reardona je odlično odigral eden najbolj perspektivnih igralcev mladega rodu River Phoenix, poleg njega pa igrajo se: Ann Magnuson, Meredith Salenger, Lone Skye, Paul Kaslo in drugi.

TV SLOVENIJA 1 15.15
BALETKA, češki film

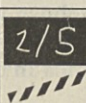
Film **Baletka** je razkošna melodrama o obetavnih mladih baletkih Clo Sattranovi. Njen plesalski in življenjski partner kmalu spozna, da je pred njo še blesteča kariera, in ker ne želi biti morebitna ovira v njenem uspehu, naredi samomor. Toda Clo je že noseča. Zaradi kariere hoče splaviti, vendar jo sestra Marija prepriča, da bo za otroka skrbela sama. Clo po porodu še naprej zanje uspeha, dokler ji zdravnik ne prepoveda telesnih naporov zaradi oslabelega srca. Vrne se domov k materi in sestri, ki je vzgojila otroka v nadarjeno mlado baletko. Marija sedaj svoje »hčerke« ni pripravljena vrniti pravi materi...

RA SLOVENIJA 3 12.05
KOMUNIKACIJE

Letos, 12. aprila, bo preteklo že dvaintrideset let, odkar je človek »vstopil« v neznano in neskončno vesolje. Ta človek je bil Jurij Gagarin, z Zemlje pa ga je ponesel Vostok 1. Podobna potovanja so kasneje ponovili in podaljšali mnogi drugi ruski in ameriški astronauti, nekateri so celo stopili na Lunino površje. Prvi pristaneček na Luni so izvedli ameriški astronauti leta 1969 z vesoljskim plovilom Apollo. O pionirskih korakih in najnovejših dosegih na področju **astronavtike**, boste lahko izvedeli iz zanimivega pogovora Nadje Jarc z **Milosem Krmeljem**, ki to poredko obravnavano področje spremlja že celih petintrideset let.

CANALE 5 23.00
CAVALLI SI NASCE, italijanski film

Pastirja iz toskanske Maremme po nesreči ubijeta gospodarja, zato zbežita v mesto. Da bi ubežala zandarijem se med potjo ločita. Mladšega sprejme plemiška družina, ki želi preizkusiti, ali lahko kmet z vzgojo postane gospod. Starejši pa pride v Utupijo, čudežno vilo, kjer vsi živijo po svojih nagnjenjih. Zgodba je zanimiva, saj uspešno združuje različne privine, ki jih povezuje glavna junaka s svojo nevednostjo in nedolžnostjo. Film **Cavalli si nasce** so posneli leta 1988 v režiji Sergia Stalina. Vloge pa so odigrali: Paolo Hendel, David Riondino, Pletta Montecorvino in drugi.

PREMIERE 10.10
VRNITEV V PLAVO LAGUNO, amer. film

V osemdesetih letih sta Brooke Shields in Christopher Atkins kot najstnika na samotnem tiho-morskem otoku odkrivala ljubezen. Novinca **Milla Jovovich** in **Brian Krause** sta najstnika devetdesetih let, ki po brodolomu pristaneeta na idiličnem tropskem otoku, kjer skrbi zanju njuna guvernantka. Po njeni smrti pa se morata znajti sama - tudi ko gre za ljubezen. Kraj dogajanja in naravne lepote so čudovite, vendar je film **Vnitev v modro laguno** režiserja Williama A. Grahama (1991) samo blede posnetek otoške pustolovščine Randalla Kleiserja (Modra laguna, 1980).

domači šport

DANES

Sobota, 3. aprila 1993
ODBOJKA
MOSKA C-1 LIGA
17.30 v Pordenonu, Ul. Molinari: Copat - Valprapor Imsa
ZENSKA C-1 LIGA
18.00 v Trentu: Battisti - Bor Tombolini drinks;
18.00 na Opčinah: Koimpex - Pav Martignacco
MOSKA C-2 LIGA
17.30 v Musi: Mossa Candolini - Sloga; 20.30 v Gorici, Slovenski športni center: Olympia CDR - Cremcaffe; 20.30 Flebus Povoletto - Bor.
ZENSKA C-2 LIGA
18.30 v Porcii, Ul. delle Risorgive: Carrozzeria Emiliana - Kmečka banka; 20.30 v Nabrezini: Sokol Indules - Libertas Martignacco
ZENSKA D LIGA
20.15 na Opčinah: Koimpex - Pav Natisonia; 20.30 v Trstu, sola Suvich: Bor Friulexport - Villacher
1. MOSKA DIVIZIJA
18.00 v Trstu, Campi Elisi: le Volpi - Sloga; 18.30 v Standrežu: Soca Valprapor Pos. Sovodnje - Corridoni; 20.30 v Musi, Ul. della Sport: Mossa Candolini - Olympia; 20.30 v Locniku: San Luigi - Nas prapor
1. ZENSKA DIVIZIJA
17.00 v Fari: Farra - Olympia; 18.00 v Dolini: Breg Union Beton - Cus; 18.00 v Trstu, sola Visentini: Club Altura - Kontovel
2. ZENSKA DIVIZIJA
15.30 v Trstu, Campi Elisi: Sant'Andrea - Koimpex; 17.00 v goriskem Kulturnem domu: Dom Imsa - San Luigi; 18.00 v Cornu: Corno - Soca Gostilna Devetak
KOSARKA
PROMOCIJSKA LIGA
18.00 v Trstu, na 1. maju: Cicibona Plasteredilizia - Fiamma; 18.00 v goriskem Kulturnem domu: Dom Simek - Senators; 20.00 v Trstu, Ul. Frescobaldi: Fincantieri - Breg
1. MOSKA DIVIZIJA
16.00 na Proseku: Prosek - La Talpa
DRŽAVNI KADETI
17.30 v Trstu, Ul. Forlanini: Ricreatori - Kontovel; 18.00 v Briscikih, dom Ervatti: Bor Radenska - Menta Più
DEZELNI KADETI
15.30 v Dolini: Breg - Sgt
NARASCAJNKI
15.30 v Nabrezini: Sokol - Bor
DECKI
16.00 v Briscikih, dom Ervatti: Polet Zidaric - Poggi
PROPAGANDA
18.30 v Trstu, Ul. Caravaggio: Scoglietto - Kontovel
NOGOMET
UNDER 21
16.00 v Trstu, Ul. Campanelle: Servola - Breg
DEZELNI MLADINCI
16.00 v Gorici, Ul. Baiamonti: Juventina - Ronchi; 16.00 na Proseku: Primorje - San Luigi
POKRAJINSKI MLADINCI
16.00 v Domju: Domio - Zarja Adriaimpex
NAJMLAJSI
15.30 v Doberdobu: Mladost - Aris; 16.30 na Proseku: Primorje B - Portuale
CICIBANI
15.00 na Proseku: Primorje - San Luigi
NAMIZNI TENIS
ZENSKA A LIGA - PLAY OUT
18.00 v Zgoniku: Kras Corium - Verona
MOSKA B-1 LIGA
18.00 v Zgoniku: Kras Activa - Domodossola
ROKOMET
MOSKA C LIGA
20.00 v Klausnu: Klausen - Kras Trimac
TENIS
ZENSKA C LIGA
15.00 v Huminu: Gemona - Gaja

JUTRI

Nedelja, 4. aprila 1993
KOSARKA
MOSKA B LIGA
18.30 v trzaski športni palači: Jadran TKB - Cento
MOSKA D LIGA
11.00 v Trstu, sola Suvich: Bor Radenska - Sgt; 18.30 v Portogruaru: Beretich - Kontovel
PROMOCIJSKA LIGA
19.00 v Trstu, sola Suvich: Inter 1904 - Sokol Warm
PROPAGANDA
9.00 v Trstu, na 1. maju: Bor - Ricreatori; 9.00 v Briscikih, dom Ervatti: Jadran - Don Bosco
NOGOMET
PROMOCIJSKA LIGA
16.00 v Gorici, Ul. Baiamonti: Juventina - Trivignano; 16.00 v Locniku, Ul. della Mucchetta: Lucinico - Primorje
1. AMATERSKA LIGA
16.00 na Proseku: Vesna - San Marco; 16.00 v Torreanu, Ul. Vignis: Torreenese - Zarja
2. AMATERSKA LIGA
16.00 v Trebcah: Primorec - Morsano; 16.00 v repnu: Kras - Camino; 16.00 v Dolini: Breg - Poggio; 16.00 na Opčinah, Ul. Alpini: Roiamese - Sovodnje
3. AMATERSKA LIGA
16.00 na Padricah: Gaja - San Nazario; 16.00 v Nabrezini: Cgs - Mladost
NAJMLAJSI
9.00 v Trstu, Sv. Sergij: Triestina - Primorje A
ZACETNIKI
10.30 v Podgori: Piedimonte - Sovodnje; 10.30 v Bazovici: Zarja Adriaimpex B - Opicina; 11.30 na Opčinah, Villa Carsia: Esperia - Zarja Adriaimpex A
TENIS
MOSKA C LIGA
9.00 na Padricah: Gaja - Campoformido A
ODBOJKA
1. MOSKA DIVIZIJA
11.00 v Trzicu, Ul. Rosselli: Fincantieri - Valprapor
Espego
2. ZENSKA DIVIZIJA
9.30 v Trstu, Ul. San Pasquale: Oma - Sokol
MLADINKE
MEDDEZELNA FAZA
16.00 v Trstu, sola Suvich: Bor Friulexport - Feltre
DECKI
10.30 v Standrežu: Valprapor Soca Posojilnica Sovodnje - Cormons
DEKLICE
15.30 v Gradežu, športna palača: Grado - Dom Imsa
KOLESARSTVO
10.30 na Opčinah: start 27. Pokala Lonjerja

NAMIZNI TENIS / PLAY OUT

»D day« za Krasovke

V poštef pride le zmaga Fantje pred lažjo nalogo

Za prvo Krasovo žensko ekipo bo padla kocka drevi ob 18. uri. Pred domačimi gledalci bo Kras Corium odigral odločilno povratno srečanje play outa z veronskim San Marcom. Najmlajša postava prvenstva, katere povprečna starost je šestnajst let, bo skušala preprečiti igralkam Verone, da ponovijo zmago iz prvega srečanja, ko so slavile z izidom 5:1. Biserka Simoneta, Monika Radović in Ana Bersan so tekmo v Veroni zelo cutile, vendar je bila v drugem kolu play outa uspešna le Monika Radović. Drevi so se pred večjo odgovornostjo, kajti na razpolago imajo samo še to možnost. O samem izidu je zelo težavno napovedovati: zmaga bi pomenila tretje srečanje z Verono na nevtralnem igrišču, poraz seveda nazadovanje. Kaksno je vzdušje v ekipi pred najvažnejšo tekmo prvoli-gasice, smo povprašali Ana Bersan, ki je kot nova moc Krasa Corium prišla iz Borovih vrst.

Ana Bersan: »Verona poseduje morda res bolj izkušene igralko, glede igre pa smo nekeje v enakem položaju. Pann in Avesani sta provokatorji, Dini je številka ena v drugi kategoriji, vendar mislim, da nasproti nam ni velike

razlike. Res je, Pannovo sem premagala v Modeni na turnirju absolutne kategorije in tudi nocoj se bom zelo potrudila, ker je tekma zelo važna. Upam, da bomo ize-nacile, čeprav bo zelo težko. Gojim velike upe na uspeh. V tej težki borbi pričakujem, da nas bodo prišli bodrit navijaci. Potrebovali bomo njihovo podporo.«

Varovanke Matjaža Sercerja caka v Zgoniku velika preizkušnja. Od njenega izida bo odvisno ali bo Kras Corium obdržal status prvoli-gasa. Gledalci si bodo lahko ogledali zanimivo tekmo, ki se bo istoca-sno odvijala na dveh mizah.

MOSKA B 1 LIGA
Moska postava Kras Activa bo dve koli pred koncem prvenstva gostila ekipo iz Domodossola. Piemontanci so bili že poraženi na domačem igrišču. Kras Activa jih je nadigral z odločnim izidom 5:2. Nedvomno bodo nasi fantje solidno opravili svojo nalogo tudi pred domačim občinstvom. Verona, ki je prevzela vodstvo na lestvici pred Krasom Activa, bo imela v 13. kolu za nasprotnika tretjevršeni Villazzano. Zmaga slednjega bi imela za posledico spremembe na vrhu lestvice tudi za naso ekipo. (J.J.)

KOŠARKA / PRVENSTVA ŠE NI KONEC

Jadran TKB: predaje ni!

IGOR CANCIANI

Nekatere postavbe so v sklepnem delu letošnje kosarkarske B-2 lige prejele ustrezno plačilo za vztrajnost in samozavest za neomajno upanje, ki jih je spremljalo tudi v obdobjih najhujših kriz. Tu mislimo predvsem na Mestrino ter na Porto Sant'Elpidio, ki sta se takorekoč že »naslonili s kolenom na rob pepada v C ligo« in imata se največ izgledov za obstanek v drugoligaski konkurenci in to na račun ekip San Donà, Jadran TKB, Pordenone in San Marino.

Slednji sta tudi »matematično« obsojeni na nazadovanje, medtem ko imata Jadran in San Donà teoretično še nekaj upanja, ki pa je vezano tudi, oziroma predvsem, na morebitne spodrsiljaje Mestrine in Sant'Elpidia od tu do konca lige. To pa je uresničljivo v približno enaki meri kot snežni metez avgusta meseca.

V goste jadrancem prihaja drugouvršeni Cento, ki se je zvrstil v »play-off« za napredovanje in ki bi z zmago v Trstu to potrdil tudi v matematičnem smislu. Razen tega gre Centu tudi za boljši izhodišni položaj in pravico do

Alex Smotlak vprašljiv

dvakratnega nastopanja na domačih tleh. To pa je možno le z uvrstitvijo na drugo mesto po regularnem delu prvenstva, saj je prvo mesto že zdavnaj oddano odlični Faenzi.

Pri Centu so torej se posebno motivirani, pa tudi popuscjanja si ne smejo dovoliti, saj Ravenna zaostaja le dve točki in je boj za drugo mesto dejansko se odprt. V minulem kolu je postava iz Centa povsem nepricakovano klonila v

gosteh proti San Donaju, tako da je pričakovati povisano stopnjo pozornosti varovancev trenerja Trevisana pred neprijetnimi presenečenji v Trstu. Nov poraz bi jim dejansko zmanjšal možnosti za osvojitve drugega mesta, zato bodo gostje jutri prav gotovo zaigrali izredno odločno.

Nadaljevanje častne sportne borbe in zasledovanje obstanka v ligi pa je, tako ali drugače, primarna dolžnost jadrancovih kosarkarjev, čeprav je razumljivo, da je to v tem trenutku zelo težak posel, ko je razpoloženje zaradi dramatičnega položaja na lestvici precej slabo. Vendar prvenstvo se ni »ad acta« in cas analiz, ugotavljanj ter obrazložitve se pride, ko bo tudi uradno konec lige. Do takrat pa je treba od sebe dati vse in upati na čudež.

Jadranovi kosarkarji bodo pričakali Cento v običajni postavi. V dvojni je nastop poskodovanega Smotlaka, se vedno pa v postavi ne bo Marca Crisme, ki si se zdravi hujsi nateg tetive. Klavdij Starc bo, kot že v Portu Sant'Elpidiu, nastopal z zaščitno masko.

Srečanje med Jadrantom TKB in postavo Vitte d'oro Cento bo jutri v trzaski športni palači s pricetkom ob 18.30.

VALPRAPOR IMSA / V GO-

»Pučisti« v zasedi

Copat Pordenon odslovil trenerja, išče pa revanšo

V boju za napredovanje v B-2 ligo caka odbojkarje Valpraporja Imsa do konca sezone se vrsta zahtevnih tekem, kljub temu pa je danes gostovanje v Pordenonu, kjer se bodo pomerili s Copatom, eno od tistih, ki lahko odločilno zaznamuje letošnjo sezono. Če se bodo namreč Gorici tudi danes vrnili domov s točkama v zepu, ne bodo le prežive-li veliko bolj spokojen velikonočni odmor, temveč bodo brzkone še bolj utrdili svoj položaj na lestvici, če vemo, da se bodo prav v tem kolu ostali njeni 4 tekmeči pomerili med sabo, saj sta na sporedu se tekni Riviera - S. Giustina in Montecchio - Mogliano.

Danasnji Valpraporov nasprotnik je v letošnji sezoni krepko razocaral. Startal je z neprikritimi ambicijami, se nekaj časa držal pri vrhu, nato pa klavarno popustil. Lahko rečemo, da so mu prvi hud udarec zadali prav imsovi 6. januarja letos (3:1). Najprej so slabe rezultate Pordenončanov pripisovali odsotnosti podajaca Foronija, da pa so se poslabšali tudi odnosi znotraj ekipe, potrjuje tudi odslopitev trenerja

Treja, do katere je prišlo pred dvema tednoma. Slišja se, da je nosilec »puca« igralec kluba, nekdanji prvoli-gas pri videmskem VBU Gustinelli, ki je tudi prevzel trenersko mesto Treja. Sesterka je »prevrat« očitno podprla, če vemo, da je v prejšnjem kolu nadigrala sicer sibo La Sedia. Lahko torej rečemo, da predstavlja Copat neke vrste »plavajoče mine«, ki je ne bo lahko deaktivirati.

Valpraporovci so ta teden trenirali s polno paro. Ozračje je, kajpak, odlično, vsi se počutijo dobro in so trdno odločeni doseči veliki cilj, ki se jim ponuja takorekoč na dlani, čeprav je pot posejana še s številnimi visokimi ovirami (domači tekni s San Giustino in Moglianom) in skritimi pastmi (gostovanja v Villi Vicentini in Schiu). Poguma, živcev in tudi znana goriskim fantom ne manjka, v Pordenonu pa naj bi jim do uspeha pomagalo tudi organizirano spremstvo navijacev, ki se bodo na skupno pot odpravili ob 16. uri iz Standreza. Pricetek tekme v pordenonski dvorani »ex Fiera« v Ul. Molinari bo ob 17.30. (ak)

ODBOJKA / ŽENSKA C-1 LIGA

Koimpex na Opčinah proti Pepelki v ligi

Bor Tombolini bo skušal zmagati v Trentu

Brez panike, a v stanju največje budnosti! Tako bi lahko označili razpoloženje v taborih naših dveh ženskih državnih tretjeligasev pred zadnjimi petimi prvenstvenimi koli. Tako pri Boru kot pri Slogi z največjo pozornostjo sledijo prizadevanju Biadeneseja (18 točk), da se izogne končnemu 10. mestu (ki vodi v igranje dodatnih tekem za obstanek) na račun ene izmed starih sester, ki so pred njim na lestvici s prednostjo stihir (Koimpex in Vivil) oziroma šestih točk (Bor Tombolini in Battisti).

Slogasice bodo danes popoldne na Opčinah igrale proti zadnjevrščenemu Martignaccu, ki letos se ni zmagal. Če bodo Ukmarjeva in ostale zaigrale zbrano, se jim ni treba nicesar bati. Ker

Viviana Zotti (Koimpex)

so pri Slogi že od samega začetka sezone vajeni slabih vesti v zvezi z zdravstvenim stanjem igralk, jih poskodba Zottijeve, ki si je na delovnem mestu urezala prst, v bistvu niti ni presenetila. Zottijeva bo sicer lahko igrala z obvezo, a njena storilnost je vprašljiva. Na razpolago

bo spet Gregorijeva, ki pa po dveh tednih mirovanja seveda ni v formi.

Borovke se podajajo na gostovanje v Trento pri Battistiju, s katerim delijo 6. mesto. Plave morajo skusati zmagati, saj jih v naslednjih kolih čakajo se težje preizkušnje. »Moramo zmagati, da bi tako dočela valorizirali uspeh prejšnjega tedna proti Moglianu in da ne bi postala domaća tekma proti Lasalleju (24. aprila) vprašanje življenja in smrti«, modruje trener Sorè. Tudi plave se na gostovanje ne podajajo optimalno pripravljene, saj ima kapetanka Nacinovijeva, ki je v zadnjih kolih pokazala zelo dobro formo, težave z ramo.

DEŽELNE ODBOJKARSKÉ LIGE / NEKATERI LAHKO ŽE MIRNO SPIJO

Fantje Sloge pred važno nalogo Zmagati morajo tudi borovke

Olympia CDR bo skušala zagreniti življenje vodilnemu - Borovci nimajo izgubiti - Pri ženskah miren dan v C2, v D Koimpex favorit

Od naših ekip v moski C-2 ligi ima pravo motivacijo v tem delu prvenstva edino Sloga, ki igra danes v Mossi proti ekipi, ki ima stiri točke več od slogasev in je praktično že na varnem pred izpadom. Nasprotno pa vzhodno krasko društvo resnično potrebuje točki in današnja zmaga bi pomenila važen korak proti obstanku v ligi. Tekma vsekakor ne bo lahka, saj so igralci Mosse izkušeni igralci, ki znajo izkoristiti vsako nasprotnikovo napako. Upamo pa, da slogasi pokažejo tisto večjo zagrizenost in željo po zmagi, ki je lahko odločilna. Tudi danes bodo nastopili v okrnjeni postavi, saj je bil Edi Bozic pravkar operiran na kolenu in bo verjetno odsoten do konca prvenstva, zaradi službenih obveznosti pa bo odsoten Jablancek. Zanimiva tekma bo danes tudi v Gorici, kjer se bo Olympia CDR srečala z vodilnim Cremcaffejem. Vzdušje v telovadnici bo gotovo vroce, saj obstaja med društvoma določena rivaliteta. Bor gostuje v Povolettu, kjer nima kaj izgubiti. Domačini se namreč se potegujejo za napredovanje in zato ne smejo prepustiti nasprotniku niti seta, saj bo lahko na koncu prvenstva pomemben tudi kolicnik v setih.

V ženski C-2 ligi caka oba naša predstavnika miren konec prvenstva, trenerja pa bosta morala nekako motivirati lastne igralko. Kmečko banko danes caka težka tekma v Porcii, ki ima le dve točki več od Goricank. Danes bodo prisotne vse igralko razen

Zbogarjeve, v D moški pa bodo vse igralko morale pokazati veliko mero zagrizenosti. Sokol Indules igra doma proti Martignaccu, ki se se bori pred izpadom. Zanimivo je, da je imel Martignacco pred tekmo s Sokolom v prvem delu enako število točk kot Sokol. Po porazu z Nabrezinkami (24:22 v tie breaku) pa je Martignacco zmagal le trikrat in bil porazen kar desetkrat. Zdaj pa se na vse kriplje bori za obstanek v ligi. Sokol je seveda v tej tekni favorit, tudi ker si ne sme privoščiti tretjega zaporednega poraza na domačem igrišču.

Medtem ko pri moskih v tem kolu Soca Sobema počiva, igra v ženski D ligi Bor Friulexport proti skromnemu Villacherju, ki ga je premagal že v gosteh. Čeprav ostaja se izredno malo možnosti za obstanek v ligi, bi bila zmaga vseeno pomembna, da bi borovke vsaj izboljšale svojo pozicijo na lestvici. Zal pa bo kapetanka Tamara Vidali se odsotna zaradi poškodbe, nekaj igralk pa med tednom ni treniralo zaradi solskih izletov.

Tudi Koimpex igra na domačem igrišču. Natisonia ne bi smela predstavljati velike ovire za slogasice, toda te morajo spet zaigrati, kot so igralko do tekme s Codoipom. Po tisti tekmi so slogasice močno popustile. Po zmagi Sagrada v Codoipu pa se bodo morale slogasice se potruditi, da dosežejo zaslužno napredovanje. (Andrej Maver)

SMUČANJE / 188 NASTOPAJOČIH

Jutri v Sappadi za naslov najboljših v zamejstvu

V Sappadi bo jutri Zamejsko smučarsko prvenstvo, ki bi moralo biti po programu sicer že prejšnjo nedeljo, vendar je bilo zaradi tehničnih težav odloženo za teden dni. Za nastop se je prijavilo 188 smučarjev in smučark, med drugimi pa je najbolj številno udeležbo prijavil SK Devin, za katerega bo nastopilo 57 tekmovalcev. Brdina jih je prijavila 51, Breg 26, Mladina 24, Slovensko planinsko društvo Gorica 18 in Slovensko planinsko društvo Trst 12.

Jutrišnje tekmovanje bo razdeljeno v dva dela. Tako bo prvi spust, na katerem bodo nastopili vsi smučarji veljal za društveno lestvico v vseh kategorijah, nato pa se bo v drugem spustu pomerilo se osem najboljših deklet in 16 najboljših moskih. Pri tem bo prislo do določenih novosti, saj bo na sporedu paralelni slalom z neposrednim izločanjem. Zmagovalka in zmagovalec pa bosta postala letošnja zamejska prvaka.

Organizator letošnjega zamejskega prvenstva je SPD Trst.

KOLESARSTVO / MLADI IZ FJK IN SLOVENIJE

Jutri 27. Pokal Lonjerja

Na startu (jutri ob 10.30 na Opčinah) približno 100 kolesarjev

Po izredno uspehi izvedbi mednarodne amaterske kolesarske dirke za trofeje ZSSDI pred dobrim mesecem, prireja to nedeljo Kolesarski klub Adria iz Lonjerja svoje drugo letošnje tekmovalje, in sicer dirko za mlajše mladince, ki so včlanjeni v italijansko kolesarsko zvezo.

27. Pokal Lonjerja, do lani namenjen cikloamaterjem, bo tako videl na startu ob 10.30 na Opčinah stotino upov kolesarskega sporta tako iz Furlanije Julijske krajine kot iz Slovenije. To bo praktično druga dirka za

to kategorijo v letošnji sezoni, potem ko so slovenski mladinci premotno zmagali v nedeljo v Pierisu, kjer so zasedli prvih pet mest, medtem ko je prvi deželni tekmovalc zasedel sesto mesto po skoraj minuti zaostanka.

Pravzaprav se sedaj postavlja vprašanje, če bodo furlanski klubi res vsi prisli na start lonjerjske dirke, saj obstajajo določeni namigi, da zaenkrat ne bodo startali na dirkah, kjer sodelujejo slovenski kolesarji, češ da so ti premočni...

Trasa te pomladanske dirke je naslednja: start ob 10.30 na Opčinah kolesarji bodo nato pred Prosekom zavili na Trbisko cesto in se podali do Gabrovca, kjer se bo začel krog Gabrovec. Božje polje, Kriz, Brisce, Salez, Gabrovec, ki ga bodo morali prevoziti stitrikat, nato pa se bodo podali na zaključni del proge: Trbiska cesta, križišče na Opčinah, Obelisk, kamolom Facanoni, Bazovska cesta s ciljem nad Lonjerjem. Skupno bodo kolesarji prevozili 60 kilometrov. (Pecar)

»Dama«
danes
v Vidmu
proti
Balbu

3 tekme A lige

VIDEM - »Dama« italijanskega nogometa, kot pravijo Juventus, se je letos nekoliko postarala, a ohranja svoj car, tako da za današnje anticiptirano tekmo nogometne A lige proti Udinesu napovedujejo na videmskem stadionu »Friuli« polne tribune, mogoče pa tudi rekordne izkupice. Juventus bo igral brez Casiraghija, Möllerja in Carrere. Videmčani so na domačih tleh izredno nevarni, saj so v dvanajstih nastopih dosegli kar devet zmag in skupno 19 točk, izgubili pa so le dvakrat, nasprotno pa igrajo na gostovanjih katastrofalno, izbojevali so namreč le tri skromne remije, desetkrat pa so izgubili. V Turinu je Juventus slavil gladko zmago s 5:1 s stiri zadetki Roberta Baggia, Udinese pa danes računa predvsem na argentinskega napadalca Balba (doslej 19 golov).

Zaradi srednjih pokalnih nastopov bodo danes igrali se dve tekmi in sicer Milan - Napoli in Pescara - Parma.

KOŠARKA / PLAY-OFF V ITALIJANSKI LIGI

Scavolini se je
srečno izmazal

PESARO - Malokdo je pričakoval, da bodo že po drugem srečanju osmine play offa znani trije četrtfinalisti. Ne samo, pred četrtkovimi drugimi tekmami, naj bi samo Scavoliniju grozila izločitev že po drugem srečanju v Montecatini. Buccijevu mostvo pa je odločno reagiralo (na igrišče je stopil, kljub poškodbi, tudi Carlton Myers) in ob uspešni igri novega Americana Farmerja (25 točk) tudi zmagovalo ter stanje izenailo na 1:1. Pri Bialeltiju sta zadovoljila le najboljši strelec A-1 lige Mario Boni, ki je spet dal 30 točk, in American Johnson (23).

Tretja tekma za uvrstitev v četrtfinale bo že danes, in sicer spet v Pesaru. Tokrat je nesporni favorit Scavolini, saj je Bialelti v četrtki v Montecatini zmagal edinstveno priloznost, da bi pred svojim občinstvom izločil renomiranega tekmea, tako da je sedaj vzdusje v ekipi bolj klavmo.

Od ostalih četrtkovih tekem je bilo najbolj razburljivo v Reggio Emilii, kjer je Panasonic prav v zadnjih sekundah s »trojko« Sconochinija priigral svoji ekipi zmago in nastop v četrtfinalu. Sicer pa je bil glavni junak srečanja Sasa Volkov, ki je dal »le« 19

točk, bil pa je izredno uspešen pod košema in dosegel »prave točke v pravem trenutku«. Pri gostiteljih sta se, kot običajno, odlikovala oba Americana, Brown (32 točk) in Mitchell (28).

Ceprav je nastopil brez Americana Manniona, je Clear vseeno zmagal tudi na drugem srečanju v Veroni, saj je pokazal boljso skupinsko in bolj organizirano igro od domačinov, ki so bili precej nervozni in jih je ob ključnih akcijah zadel tudi »strah pred zmago«. Williams pri gostiteljih in Caldwell pri gostih, sta bila z 21 točkami najboljša strelca.

Kleenex iz Pistoie je potrdil, da je najugodnejše presenečenje v letošnjem prvenstvu in že po drugi tekmi izločil Baker iz Livorna, pri katerem je spet odpovedal Tabak, ki je dal le 6 točk. Za nameček se je poskoval se Richardson in poraz za Lombardijevo ekipo je bil tu.

V četrtfinalu bo Kleenex igral proti Knorru, Panasonic pa proti Benettonu. Teško je pričakovati, da bi kosarkarjem iz Pistoie in Reggio Calabrie uspel se en podvig. Najbolj izenačen pa naj bi bil četrtfinalni dvoboj med Stefanelom in Clearjem.

Tržacan Tonut (Clear) zdaj proti tržaškemu Stefanelu

SMUCANJE / SVETOVNI POKAL

Spremembe
so nujneFIS s Hodlerjem na čelu
se bo moral podrediti

ZENEVA - Svetovni pokal v alpskem smučanju za leto 1994 se je že začel. K boju za spremembo v tem smučarskem tekmovalstvu, ki ga bijejo tekmovalci, njihovi trenerji in močnejše nacionalne smučarske zveze, so se priključili tudi proizvajalci smučarske opreme. Vsi skupaj si želijo sprememb v mednarodni smučarski zvezi FIS.

Menijo, da bi se marsikaj spremenilo že, če bi bili vodilni moze FIS tudi predsedniki svojih nacionalnih zvez, saj so zdaj od njih popolnoma ločeni. Te dni so se »fisovci« sestali na svojem sedzu v Svi in se dogovorili, kako ravnati z opozicijo, ter pripravili strategijo za naslednje veliko srečanje, ki bo sredi maja na Bledu. Tam bodo tudi sestavili nacrt dela za naslednje dve leti.

Da bi predsednik mednarodne smučarske zveze Marc Hodler in njegovi smučarski opoziciji vzeli resno, jim je združenje proizvajalcev smučarske opreme International Racing Team prejšnji teden poslalo opozorilno pismo. V njem

nezadovoljni proizvajalci smuci, cevlev in vezi opozarjajo FIS, da bodo podprli vse pobude predsednikov vodilnih nacionalnih zvez alpskih držav, ki se bodo uprli njihove-mu nestrinjanju z napredkom in spremembami ter se zavzemali za odprt pogovor med mednarodno zvezo, tekmovalci, mediji in proizvajalci.

Proizvajalce smučarske opreme najbolj motijo težave s sponzoriranjem, financiranjem mostev, zmanjševanjem stevila prirediteljev in, kar je verjetno najbolj zgoce, upad zanimanja gledalcev za ogled tekmovalcev v živo ali prek televizije.

Zelijo si drugačnega koledarja svetovnega pokala z največ 28 tekmovalcev v sezoni, ki bi se začela novembra in končala najpozneje sredi marca. Na teknah bi startalo največ 40 tekmovalcev, zenske in moski pa bi skupaj tekmovali na otvoritvi in finalu, poleg tega pa se enkrat mesečno. Radi bi tudi bolj logična zaporedja krajev tekmovalcev, da karavani ne bi bilo treba zmedeno skakati z enega kontinenta na drugega. (A. D.)

NOVICE

CONI in ZSSDI
na obisku v Piranu

Pred dnevi sta se v Piranu mudili predsednik goriškega CONI-ja Elvio Ferigo in delegacija ZSSDI, ki sta bili gost tamkajšnje Sportne zveze. Na sestanku, ki mu je pisostvoval tudi tajnik Slovenske sportne zveze Marjan Jemec, je ob želji po okrepljeni obojestranski stikov prisla v ospredje predvsem tradicionalna netekmovalna kolesarska prireditve, ki bo letos že deseti na sporedu. Proga prvih petih izvedb dirke je potekala od Celovca preko Slovenije do Gorice, zadnje stiri pa iz Gorice do Portoroža.

Goriški CONI, ki je pobudnik dirke, in pa prireditelj Kolesarski klub »Pedale Gorizia« sta si za letošnje izvedbo omislila progo od Gorice do Pulja. Kljub nekaterim manjšim težavam tehnične in organizacijske narave so obalni sportni krogi ponudili italijanskim organizatorjem vso pomoč pri prehodu kolesarjev čez ozemlje Republike Slovenije in sicer od mejnega prehoda pri Skofjajah pa do meje s Hrvaško na Dragonji.

Dirka je že v mednarodnem koledarju in se je običajno udeležuje od 300 do 400 ljubiteljev kolesarstva iz raznih evropskih držav. Letošnja dirka bo na sporedu v nedeljo 30. maja. (VP)

Tomba ni več prvi niči v Italiji!

S. CATERINA - Alberto Tomba zdaj ne zmaguje več niti v Italiji. Na veleslalomu za državno prvenstvo ga je za dobre pol sekunde premagal južnotirolski smučar Gerhard Königsrainer. Ta je bil v prvem teku daleč najhitrejši, Tomba je v drugem teku sicer dosegel najboljši čas, a vsega zaostanka ni mogel nadoknaditi. Vrstni red: 1. Königsrainer 2:50,84; 2. Tomba 2:51,41; 3. Pesando 2:53,82

Hondini dirkači najhitrejši

SAH ALAM - Na prvem uradnem treningu za jutrišnje motociklistično VN Malezije, ki steje kot druga dirka za svetovno prvenstvo, so se najbolje izkazali dirkači Hondi. V politrskem razredu je bil najhitrejši njen predstavnik Beattie (Avstralija) pred Americanom Schwantzem (suzuki) in Avstralcem Doohanom. V četrtlitrskem razredu vodi Italijan Capirossi, v razredu do 125 ccm pa Nemec Raudies (oba Honda).

Uefa: diskvalificiranih
kar sedem Italijanov

ZENEVA - Disciplinska komisija evropske nogometne zveze (UEFA) je po zadnjih klubskih pokalnih nastopih med drugim diskvalificirala tudi sedem italijanskih nogometašev. Le-ti so v pokalu prvakov Franco Baresi, Albertini in Eranio (Milan), v pokalu pokalnih zmagovalcev Apolloni (Parma), v pokalu UEFA Galia, Moeller in Carrera.

Riddick Bowe
prodajal vstopnice

WASHINGTON - Svetovni prvak v težki kategoriji Riddick Bowe je sam prodal prvo vstopnico za svoj dvoboj z izzivalcem Josejem Fergusonom, ki bo 22. maja v Washingtonu. 3300 vstopnic so prodali že v prvih dveh urah.

Jackson na sodišču

COLUMBUS - Kosarkar Dallas Mavericksov Jim Jackson bo moral na sodišče. 30. decembra lani se je z avtom ustavil v centru Columbusa (Ohio), se nagnil skozi okno ter mahal s pištolo pred stiri najstniki. Ob tem jim je zavpil se nekaj neokusnih besed.

Stadion Furiani spet odprt

AJACCIO - V kratkem bodo odprli stadion Furiani, last nogometnega kluba Bastia s Korzike. Stadion so zaprli lansko leto po tragediji, v kateri je umrlo 15 ljudi, 1.500 pa jih je bilo ranjenih, potem ko se je podrla montažna tribuna. Po nesreči je Bastia domače tekme igrala v Ajacciu.

Ojeda odpuščen iz bolnišnice

CLERMONT - Igralca basebala Boba Ojeda, ki je pred časom doživel nesrečo z motornim colnom, v kateri sta umrla njegova soigralca Tim Crews in Steve Olin, so odpustili iz bolnišnice v Clermontu na Floridi. Ojeda je zavnil vse intervjuje, dejal je samo, da se nesreče ne spominja. Kriminalisti okoliščine nesreče se raziskujejo. Ojeda na dan nesreče ni bil pod vplivom alkohola, čeprav so na colnu našli steklenice piva in vodke.

Uspeh slovenskih smučarjev

ELLMAU - V FIS-supervelslalomu v Avstriji je Matej Jovan osvojil drugo mesto. Za zmagovalcem Patrickom Wirthom iz Avstrije je zaostal za 22 stotink. Na drugem supervelslalomu, prav tako včeraj, je zmagal Avstrijec Fritz Strobl. Ales Brezavšek je bil peti, Uros Pavlovic pa šesti.

Courier z lahkoto, Chang težko

OSAKA - Na mednarodnem teniskem turnirju v Osaki je American Jim Courier v četrtfinalu brez težav s 6:4, 6:3 premagal Francoza Guillauma Raouxa. Mnogo več dela je imel Michael Chang (ZDA), ki je sele po treh nizih in »tie-breaku« strl odpor 19-letnega Kanadčana Grega Rusedskega, ki je 158. na svetovni lestvici ATP. Rusedski je odlično serviral in po dvoboju je Chang izjavil, da bi bil zelo vesel, če bi si za nekaj casa lahko »izposodil« njegove servise. Courier se bo v polfinalu pomeril z južnoafričanom Amosom Mansdormom, ki se je v polfinalu uvrstil po poškodbi Jima Grabba, Chang pa s Francozom Stephanom Simianom, ki je bil boljši od domačina Shuza Matsouka.

Cecchinijeva izločena

HILTON HEAD (ZDA) - V 3. kolu mednarodnega teniskega turnirja v ameriskem kraju Hilton head je Američanka Jennifer Capriati po pričakovanju premagala Italijanko Sandro Cecchini s 6:3, 4:6, 6:4.

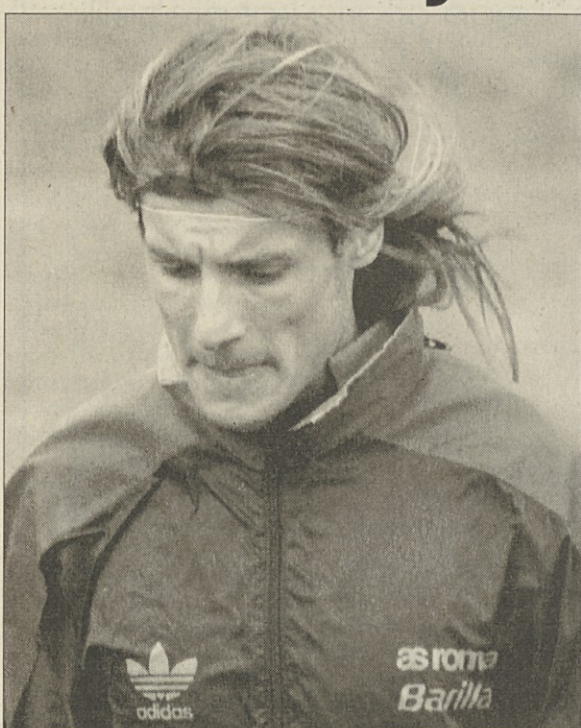
KOKAIN / ČE BO V TOREK POTRJENA ANALIZA

Caniggio čaka zdaj
dolga diskvalifikacija

RIM - Nogometas Rome Argentiniec Claudio Caniggia, ki je osumljen jemanja kokaina, je noc od četrtka na petek preživel v sportnem središču Trigoria, kjer ima društvo svoj sedez. Malo zato, da bi se izognil mladi japonski obozevalki, ki ze tri dni pred vhomom v center objokana zaman caka, da se bo pojavil njen idol, predvsem pa zato, da se ne bi srecal s sportnimi ca-snikarji, ki oblegajo Trigorio. Nasmejan obraz Nemca Thomasa Hässlerja je razblinil se vsak dvom, da bi bil lahko on tisti, ki ga je protidoping kontrola po tekmi z Napoli-jem »zasacila« z mamilom v krvi. Funkcionarji Rome so v cetrtke zvecer izdali sporočilo, v

katerem priznavajo, da je proti enemu njihovih igralcev stekel postopek ugotavljanja dopinga, izvedelo se je tudi, da bodo dodatno analizo opravili v torek in ce bo potrdila rezultat prve, caka Caniggio dolga diskvalifikacija.

Kaj pa do takrat? Klubski zdravnik Pigozzi pravi, da je igralec zdrav in da z zdravstvenega vidika ni nobenega razloga, da jutri proti Fiorentini ne bi igral. Boskov ga potrebuje, ker je napadalec Carnevale diskvalificiran. Vendar se pri Romi sprasujejo, ali ni tvegano izpostaviti Caniggie morebitnim »represalijam« gledalcev, ki so od njega veliko pričakovali, a jih je z bledo igro doslej krepko razočaral.

KOŠARKA / PRIMORSKA LIGA

»Zidarji« in jadrancovci po pričakovanju

Kraški zidar je v Trstu zanesljivo premagal Latte Carso, Jadran TKB pa Kontovel

Latte Carso - Kraški zidar 87:108 (40:54)
LATTE CARSO TRST: Kaiser 13 (3:5), Menardi 11 (3:3), Cerne 9, Galaverna 16 (4:5), Tonut 11 (0:1), Radovani 2, Salvi 3 (0:1), Bussani 14 (2:3), Zuballi 2, Tomasini 4 (2:2), Burolo 2, trener Brumen.
KRAŠKI ZIDAR SEZANA: Kobe 27 (13:15), Muha 20 (1:4), Strnad 23 (6:8), Kavcic 17 (3:5), Ozbic 7, Race 7 (5:5), Sila 2, Ivliita 3, trener Meden.
PM: Latte Carso 14:20, Kraški zidar 28:37. PON: Menardi (36). TRI TOČKE: Cerne 1, Salvi 1, Tonut 1; Strnad 3, Kobe 2, Ivliita 1, Muha 1, Ozbic 1.
TRST - Sezanski Kraški zidar je v Primorski ligi potrdil svojo premoč in kot v prvenstvu povsem zasluzeno in suvereno osvojil prvo mesto.
Sezanci so sredi Trsta preamgali Latte Carso. Njihova zmaga je bila zaslužena, ne pa lahka, kot bi kazal končni izid. Skedenjski kosarkarji, ki jih trenira Ljubljancan Peter Brumen, so bili tehnično in taktično skoraj enakovredni gostom, fizično pa niso zdržali tempa, ki so ga jim vsilili Mednovi fantje. Sezanci so v drugem polcasu vodili tudi s 30 točkami razlike.

Kontovel - Jadran TKB 77:112 (42:54)
KONTOVEL: E. Ban 4, Gulic 5 (1:2), Kralj 2, W. Daneu 12, Turk 14 (4:7), Vodopivec 8, Cividari 21 (7:8), A. Daneu 9 (1:3), trener M. Ban.
JADRAN TKB: Oberdan 10 (3:3), Cuk 14 (2:2), Merlin 18 (1:3), Rauber 27 (7:9), Pertot 7 (1:1), Rebula 11 (1:1), Milic 11 (1:1), Starec 5 (1:2), Pregarc 4, Starc 5, trener Drvaric.

PM: Kontovel 13:20, Jadran 17:22. ON: Kontovel 15, Jadran 15. TRI TOČKE: W. Daneu 2; Merlin 1, Oberdan 1, Rauber 1, Starc 1.

Kot je bilo pričakovati, so jadrancovci premagali Kontovele, ki so nastopili z okrnjeno postavo.

Kontovelci so se v prvem polcasu se kar dobro upirali, v nadaljevanju pa so precej popustili. Drvarčevi fantje so že v uvodnih minutah dopustila dela povedli za več kot 20 točk (74:51) in vprašanje zmagovalca je bilo že tedaj rešeno.

VRSTNI RED: Kraški zidar Sezana 20, Jadran TKB Trst 16, Italmonfalcone Tržic in Latte Carso Trst 12, Iskra Nova Gorica 8, Bor Radenska Trst in Kontovel 2.

ČRNOGORSKI ŠPORT DANES / ZRJ JE »PRETESNA«

Črna gora išče stike
tudi izven Srbije

Za sodelovanje s Slovenijo in Makedonijo

SLOBODAN RACKOVIĆ

PODGORICA - Sportni delavci Crne gore v javnosti vse pogostejše nastopajo z zamislami o ustanovitvi skupnih lig ali drugih oblik tekmovalnosti z nekaterimi nekdanjimi jugoslovanskimi republikami. S takim razmišljanjem sopolitika stalica crnogorskega vodstva o nujnosti vse tesnejšega sodelovanja s tistimi republikami, s katerimi je to zdaj že mogoče (menijo, da bi bili poleg Srbije to predvsem Slovenija in Makedonija, kjer ni vojne), kakor tudi neznosen občutek utesnjenosti znotraj lastnih meja ter ostri nespoprizumi med forumi in ekipami Crne gore in Srbije. Kako veliko je nezaupanje med obema federalnima enotama v ZRJ, ko gre za sport, prica tudi dejstvo, da kar pri nekaj sportih niso ustanovili zveznih forumov. Predsednik Jadranske zveze Crne gore, Umberto Naraci, je v teh dneh na televiziji izjavil, da jadralski Crne gore ne bodo nikoli podlegli izsiljevanjem kolegov iz Srbije, ki hočejo imeti sedež bodoče zvezne organizacije v Beogradu. »Ker je bil sedež Jadranske zveze nekdanje Jugoslavije v Splitu, je zdaj logično, da se preseli v Kotor, kjer bi morali imeti svoj sedež vsi vodni sporti (plavanje, vaterpolo, skoki v vodo, veslanje, potapljanje ...). Če Srbi na to ne bodo pristali, ne bomo nikoli stopili z njimi v zvezo, ampak bomo nastopali samostojno, tudi v mednarodnih okvirih, ko bodo sankcije odpravljene. V tem primeru se bomo ločeno včlanili v Evropsko jadrano zvezo,« je kategoričen Umberto Naraci.

Nekaj podobnega se dogaja tudi pri namiznoteniskih organizacijah. Crnogorski igralci namiznega tenisa namreč nikakor nočejo pristati na predlagani nacrt organizacije namiznoteniskega sporta v tako imenovani ZRJ, v kateri Crna gora ne bi imela nič drugega položaja kot Kosovo in Vojvodina. Zato so že poslali svojo prošnjo za članstvo v Mednarodni namiznoteniski zvezi, kar je v Beogradu povzročilo pravi preplah ne samo med sportniki, ampak tudi med politiki. Prepričani so namreč, da bi namiznoteniska diplomacija utegnla odigrati pomembno

vlogo pri odcepitvi Crne gore od Srbije.

Skoraj identični problemi so tudi v rokometu, zlasti se pri zenskem. Crnogorske rokometasice so s težavo pristale na diktat iz Beograda, da bosta samo dve ekipi iz te republike, ki je v tako imenovani veliki Jugoslaviji igrala najbolj opazno vlogo na tem področju, lahko vstopili v prvo zvezno ligo okrnjene Jugoslavije. Čez leto dni bodo ti problemi samo še bolj zgoci, tako v karateju, judu in še nekaterih sportih, pri katerih Crnogorci dominirajo v borilnih arenah, popolnoma pa so zastavljeni v tistih forumih, ki odločajo o gmočnih sredstvih, turnejah, tekmovalnih, o izboru reprezentanc ... Celo nogometasi so v teh dneh vzdignili glave, ker ni bil noben igralec iz treh prvotilgasev Crne gore (iz podgoriske Budućnosti, iz niksiške Sutjeske in budvanskega Mogrena) uvrščen niti v širsi izbor za jugoslovansko reprezentanco tik pred nekaterimi pripravilnimi tekmami. To je zlasti čudno, ker je znano, da tako pri nogometu in se v nekaterih drugih sportih Crnogorci predstavljajo udarno silo številnih ekip iz Srbije, Budućnost pa trenutno zavzema četrto mesto v prvi ligi ZRJ. Po drugi strani pa se Srbi se kako hudeujejo, ker je v nogometnih forumih ZRJ - za razliko od ostalih sportov - prepričljivo največ Crnogorcev, tako da sta ta hip selektor reprezentance, ki je hkrati tudi predsednik NZJ in njegov generalni sekretar, Miljan Miljanic in Branko Bulatovic iz Crne gore tista, ki burita kri na relaciji Beograd-Podgorica.

Zaradi vsega tega crnogorski sportniki vse bolj obracajo svoje poglede k nekaterim republikam nekdanje Jugoslavije, zlasti proti Makedoniji in Sloveniji. Prvi minister za sport Crne gore v zgodovini te dejavnosti, sahovski vele mojster Bozidar Ivanovic, je v teh dneh izjavil, »da crnogorski sport nikoli ne bo poskusni zajček srbskega sporta« in da si tukajšnji sportniki želijo sodelovati z vsemi, vključno z nekdanjimi jugoslovanskimi republikami.

IZ SODNIH DVORAN

Minister nad novinarko

TANJA URDIH

LJUBLJANA - Na ljubljanskem temeljnem sodišču je bil včeraj začetek obravnave proti novinarki Dela Marjeti Sostarič; tožil pa jo je prejšnji minister za pravosodje dr. Rajko Pirnat. Zato je bila tudi dvorana bolj polna kot na »navadnih«
razpravah, predvsem obdolženkinih poklicnih kolegov, seveda. Nekdanji pravosodni minister novinarko namrec toži zaradi objave članka o malverzacijah na ministrstvu za pravosodje v Delu in Slovenskih novicah 4. novembra lani. Predsednica senata, sodnica Polona Bertonec, naj spor rešita s poravnavo.

Odvetnica Rajka Pirnat Sigrd Pogacar-Pirnat je odgovorila, da se tožitelj s poravnavo strinja, saj je pripravil tudi pisni predlog poravnave. V njem predlaga, naj obdolženka neresnične trditve demantira v članku z naslovom

Neresnične trditve o malverzacijah na pravosodnem ministrstvu, ki bi ga morala v roku petih dni po poravnavi objaviti v Delu in Slovenskih novicah. Zagovornik Emil Zakonjšek je po posvetovanju z obdolženko povedal, da poravnave v predlagani obliki ne more sprejeti, saj je Marjeta Sostarič članek napisala na podlagi zapisnika SDK, ki so ga obravnavale skupščinske komisije. Njen namen ni bil zaliti Rajka Pirnata, čeprav je on mnenja, da je bil novinarin namen prav to.

Obdolženka se je sicer strinjala z mirnim načinom reševanja spora, vendar tako, da bi prišlo do kompromisa. Odvetnik Zakonjšek je tako predlagal, da do naslednje obravnave 21. maja tudi sam pripravi pisni predlog poravnave. Če se stranki tudi takrat ne bosta pogodili, pa bo tistega dne stekla že kar glavna obravnava.

YU - dokumente moramo zamenjati do 25. junija

Ministrstvo za notranje in zunanje zadeve opozarjata vse državljane Republike Slovenije, naj si pravčasno priskrbijo osebne dokumente, ki so predpisani z novimi zakoni države Slovenije.

Tako bodo morali tisti, ki imajo se staro (jugoslovansko) osebno izkaznico, potni list, vozniško in prometno dovoljenje ali registrsko tablico, to storiti do 25. junija, ko veljavnost teh dokumentov poteče. Da bi se izognili gneči zamenjave v zadnjem trenutku in raznim nevšečnostim po tem datumu, ministrstvu priporočata, da državljani to storijo čimprej, in sicer na upravnih organih za notranje zadeve svoje občine; potne liste pa lahko zamenjajo tudi na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije.

Zdomcem, ki bodo ob veliki noči prisli domov, bodo obmejni organi delili letake s podob-

»Ugrabitev tujih« avtobusov

PTUJ - V četrtek zjutraj ob 8. uri avtobusi niso krenili s ptujske avtobusne postaje, ki jo upravlja avtobusno podjetje Stajertours in zato seveda tudi zaračunava stroške (po njihovo: peronizacijo) uporabe postaje drugim prevoznikom. Vzrok, da so delavci Stajertoursa vzeli pravico (samovoljno) v svoje roke, so bile se lanske neporavnane obveznosti drugih prevoznikov, ki to postajo tudi letos pridno uporabljajo. Stajertours sicer ni ukrepal brez opozorila; neplačnikom so poslali pismen predlog, da 50 odstotkov neplačanega poravnajo do 27. marca, drugo pa v treh do štirih mesecih. Ker se dolžniki niso odzvali, so jih 29. marca obvestili, da morajo odslej prometniku postaje proti plačevati vsak prihod oziroma odhod z njihovega »perona«.

Tako so v četrtek zaklenili izhodno rampo ptujske avtobusne postaje, kar pa je povzročilo hudo kri zlasti med avtobusarji Certusa, ki to postajo poleg Stajertoursa največ uporabljajo. Neki Certusov sofer se je nad rampo spravil kar z izvijačem: odvil je nekaj vijakov, potem pa so posredovali Stajertoursovci in prišlo je tudi do manjšega pretrganja. Vse skupaj se je končalo se pred prihodom policistov, ki so potem le se opazovali »umirjen«
dogovor predstavnikov obeh sprtih podjetij. Sklep pogovorov: Certus bo »peronizacijo«
odslej plačeval redno vsak mesec. Ob pol devetih je promet s ptujske avtobusne postaje spet stekel - sicer dvignjena rampa pa je ostala. V opozorilo, da se ve, kdo je tu »šerif«, ki brez zamudnih sodniških oporacij vzame pravico v svoje roke. (V. K.)

Neutrudni pajek

LJUBLJANA - Trideset do petdeset avtomobilov, ki predvsem cez dan napačno parkirajo v poslovnem središču mesta, dnevno pripelje pajek na svoje odlagališče ob Litjski cesti. V dnevniku ljubljanske policije so tako lani sesteli 12.440 odpeljanih, kar je za slabih 14 odstotkov več kot leto prej. Kot nam je povedal dežurni na pajkovem »parkirišču«, večina (preklinjajocih) prekrškarjev pride že po uri ali dveh, zgo-

di pa se tudi, da kaksen avtomobil stoji pri njih več dni ali celo tednov. Včasih namrec kdo narobe parkira in gre na službeno pot ali celo na dopust. Avtomobilista seveda potem caka zasoljen račun: 2800 tolarjev za odvoz in se 150 tolarjev za vsak dan, ko avtomobil stoji v pajkovem gnezdu. Druga zgodba je seveda se kazni za narobe parkirano vozilo, ki nam jo »predpiše«
policisti ali pa v hujskih primerih oviranja ali ogrožanja prometa - kar sodnik za prekrške. V večini primerov

znese po novem ceniku prekrškov kazni se 2250 tolarjev, sodnik za prekrške pa jo lahko dvigne tudi do višine 12.000, kar pa se zgodi le v izjemnih primerih.

Delovni čas četverice ljubljanskih pajkov je predvsem podnevi, ob sobotah le dopoldne. V nedeljo počivajo. Včasih - ponavadi ob koncu tedna, ko se več ljudi (predvsem mladih) odpravi na nočne zabave, pa pajku dodajo se nočni »sihi«. (V. Kadunec - Foto: S. Strazar/TRIO)

Kaj skriva zemlja?

NOVA GORICA - V enem samem dnevu so bile na treh krajih v novogoriški občini najdene nevarne »igracke«, granate in ročne bombe iz obeh vojn. Ivan F. iz Smihela je pri kopanju jarka blizu svojega doma našel 80 mm topovsko granato iz prve svetovne vojne. Podobno granato italijanske izdelave, le da iz druge svetovne vojne, je našel tudi Milan A. iz Solkana.

Se večji »ulov«
se je posrečil občanu na Ajševici, ki je izpod zemlje spravil 150 mm italijansko plinsko topovsko granato in ročno bombo - obe iz druge sve-

toвне vojne. Eksplozivne najdbe je unilci pirotehnik. Tudi Emil C. iz Nove Gorice je pri kopanju vrta (ob Gortanovi ulici) našel ročno bombo italijanske izdelave, kakršne so uporabljali v 2. svetovni vojni.

Ob tem se enkrat velja opozoriti na nevarnosti, ki jih v sebi skriva spomladanska, prekopavanja željna zemlja. Ko najdete kakšno »stvarco«, jo pustite pri miru in o najdbi takoj obvestite policijo (tel. st. 92); prostor pa do prihoda policije oziroma pirotehnika zavarujte. (V. C.)

SLOVENSKA DEDIŠČINA

DRAGO MEDVED

Pribežališče pri Mariji Karmeljski

Znamenita taborska cerkev z renesančnimi freskami je s svojim zidom varovala pred Turki in kmečkimi puntarji - Čudovite freske so pred štiristo leti v veliki vnemi pri postavljanju baročnega oltarja kar prebelili

Kar stiri stoletja so morala miniti, da je leta 1926 dr. France Stele v Marijagraški cerkvi pri Laškem odkril čudovite renesančne freske, ki so jih v veliki vnemi pri postavljanju baročnega oltarja leta 1768 prebelili.

To se je dogajalo večini cerkva na Slovenskem, saj se je pri nas gotika pomudila kar celo stoletje dlje kot drugod v srednji Evropi. Marijagraska, lepota, ki stoji na vzpetini ob železniški progi južno od Laskega in jo je prav lepo videti s ceste in z vlaka, je nekaj posebnega. Ne zaradi svoje starosti, saj je pri nas veliko starejših nabožnih spomenikov, temveč zaradi vrste dogodkov in imen, ki se vežejo nanjo.

Predvsem je nekaj posebnega njena lokacija, saj so jo postavili na gricku nad izlivom potoka Lahomisce v Savinjo. Pod gricem je bil nekdaj dvorec, prvič omenjen leta 1444 kot Hof zu Graz, kar nas napeljuje na misel, da je bilo na gricu, se preden je laski premožni meščan in cehovski mojster Matija Stih dal postaviti v spomin svoje matere Marije cerkev Marije Karmeljske, že nekaj stalo. Morda kaksen rimski castrum.

Cerkve so začeli zidati leta 1505. Njena arhitektura je gotška, zvonik pa že od daleč izdaja, da je bil pozidan što let

pozneje. Zal ni znan slikar, ki je po Stichovem naročilu poslikal z lepimi renesančnimi freskami notranjost cerkve, posvečene leta 1526. Ker je bila posvečena Mariji, je tudi slikar namenil največ pozornosti njenemu življenju, seveda povezanemu s Kristusom. Tako lahko obcudujemo prizore njegovega rojstva in pohod sv. Treh Kraljev, prizore krizanja in snemanja s kriza, sv. Hieronima v puscavi, Jezusa in apostole na gori Oljki. Srednji pas je močno poškodovan, saj so v njem izdoblili niso. Na njem je upodobljena Marijina smrt in njeno vnebovstje, kronanje nebeske kraljice, mistična podoba Kristusa kot vinske trte. Ko pridemo do prizora Marije Zavetnice, nas neprijetno preseneti psevdogotsko okno, ki so ga sredi freske predrli, da bi dobili popolnansko svetlobo za baročni oltar...

Nad to kompozicijo je podoba klečečega moža, domnevno donatorja Matija Sticha, na stropu in v rebroviu nad prezbitერიem pa so se Kristus, sv. Ana Samotretja, pa simboli evangelistov: vol (Luka), lev (Marko), angel (Matej) in orel (Janez). Okrog Kristusa so stiri angeli z znamenji njegovega trpljenja: bicem, trnovi krono, sibami in krizalci. Okoli sv. Ane pa so device mucenice: Barbara, Katarina, Doro-

teja, Neža, Apolonija in Ursula.

V sklepu prezbitერიja je na severni strani slikar naslikal renesančno neoblečena Adama in Evo, na južni pa prizor pogubljenje Luksorije, detomorilke. Na stenah okenskih vdolbin je upodobil Jesejevo koreniko - Kristusov rodovnik. Na vzhodni steni prvega okna bi znal biti upodbljen tudi slikarjev avtoportret, a to je le domneva.

Glavni oltar naj bi bil postavljen leta 1768. V sredini je Karmeljska Marija z detetom, na obeh straneh sta njena starsa sv. Joahim in sv. Ana, v gornjem delu pa prizor Marijinega kronanja s sv. Trojico.

Zanimiva sta stranska oltarja, ki sta starejša, saj datirata v leto 1693. Na severni steni je kip trpečega Kristusa, oltar pa je ves »okrasen«
s predmeti božje martre. V oltarju na južni steni je Janez Krstnik, ob strani sta kipa sv. Ane in sv. Elizabete, v zgornji etazi pa trije evangelisti: v sredini sv. Luka, na desni sv. Matej in na levi sv. Marko. Cisto na vrhu je kip sv. Barbare, ki pa ga pred letom 1773 se ni bilo, kakor piše Ignacij Orožen.

Postanimo se hipec v bližini tega lepega hrama, kjer je že, sicer dokaj nespretno, celjski podobar Honjec odkril freske. V letih 1965-68 pa je po naročilu sklada za pospjevanje

Marijagraska cerkev pri Laškem (Foto: Drago Medved)

kulturnih dejavnosti Slovenije in občine Laske ter pod strokovnim vodstvom celjskega zavoda za spomeniško varstvo restavriral in akademski slikar Viktor Povše restavriral odkrite freske in številne tudi na novo odkril.

Okoli cerkve je bilo do leta 1826 pokopališče, ki so ga odstranili hkrati z onim ob cerkvi sv. Martina v Laškem. Za njenim obzidjem so se ljudje skrivali pred Turki, toda dogodek iz leta 1573 nas pouči, da je kdaj pa kdaj življenje

zelo zamotano. Petega februarja so pridrli iz Jurklostra kmečki uporniki, ki jih je vodil Ilija Gregoric, domaćini pa se mu niso hoteli pridružiti. Raje so se skrili in zaprli za obzidje marijagraske cerkve in počakali, da je Gregoric zvedel za novico o porazu kmečki vojske na Krškem polju. Potem ni več prodiral proti Laškemu, kmetje pa so odšli domov...

Pod cerkvjo so stiri kapelice, ob vznožju hriba pa je leta 1735 dal laski meščan Tomaž

Perger postaviti steber z Marijinim kipom, a ga je po 44 letih veljeli postaviti v Laske na trg pri farni cerkvi, kjer stoji se danes.

Do konca 18. stoletja so v postnem času uprizarjali tudi pasijonsko procesijo, ki se je vila od Laskega do marijagraske cerkve. Dvanajst postaj krizevega pota se je razvrstilo ob poti, zadnje ob kapelicah in krizanje pred cerkvjo. Ta prizor velja za prve gledališke igre v Laškem, z jozefinskimi reformami v drugi polovi-

ci 18. stoletja pa so jih odpravili.

Se nekaj se je dogajalo okoli cerkve: na skapulirsko nedeljo, tisto, ki je blizu 16. juliju, so na praznik Marije Karmeljske do vojne prirejali procesijo, kjer so nosili Marijin kip, ki sicer domuje v posebni niši v severni cerkveni steni. In cisto pri cerkvi je meznarija, kjer je bil leta 1851 rojen Ivan Topolovsek, jezikoslovec, avtor mnogih strokovnih knjig in profesor na ljubljanski filološki fakulteti.

JEDILNIK

SLAVKO ADAMLIJE

grahova juha
jagnječja zvita pečenka s prilogo
radic v solati
nadevana pomaranča

Jagnječja zvita pečenka

SESTAVINE: jagnječje stegno (približno 1,8 kg), velik šop sveže ali posušene sivke, sol, poper, 2 zlici olivnega olja, zlica gorčice, šop sene, 1,5 kg mladega krompirja, 800 g kuhanega fižola v zrnju, strok cesna, 250 g kisle smetane, 450 ml omake za pečenko, 2 zlici portskega vina, maslo, začimbe
CAS PRIPRAVE: 30 minut + pečenje

Stegno odstranimo kost in ga povežemo v zvito pečenko. Z nožem naredimo nekaj zarez v meso in vanje zatakamo cvetove sivke. Meso začini in pečemo na vročem olju približno 30 minut, da je lepo popečeno z vseh strani. Premažemo z gorčico. V pekač damo seno, poskrpimo z vodo. Dodamo nekaj vejic sivke in na to položimo pečenko. Pokrijemo jo s preostlim senom in se enkrat poskrpimo z vodo. Pekač pokrijemo s pokrovom ali alu folijo. Pečico segrejemo na 250°C. Pekač postavimo na dno pečice, temperaturo znižamo na 100°C in pustimo peči 2,5 do 3 ure.

Krompir operemo in razpolovimo. Skupaj s fižolom, stisnjenim cesnom in kislom smetano damo krompir v ponev, solimo in popramo. Pokrito dušimo 45 minut.

Za omako vzamemo pečenino omako, dodamo portsko vino in pokuhamo. Vmesamo kosmice masla, po potrebi solimo in popramo in dodamo začimbe. Meso vzamemo iz pekača, odvijemo in narezemo na rezine. Oblijemo z omako in ponudimo s krompirjem.

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKLAJČIČ PREDAN

ocvrto pšenično meso
krompirjeva solata z drobnjakom
medene hruške z orehi

Krompirjeva solata z drobnjakom

SESTAVINE: 700 g mladega krompirja, 1/2 cebule, kristalna morska sol, črni poper, 3 zlice sončnega olja, zlica jabolčnega kisa, kislica, drobnjak

Kuhan krompir olupimo in se vročega narezemo v skledo. Potresemo ga z drobnjakom, zalijemo z oljem in kisom. Dobro premešamo in potresemo s sesekljano kislico in drobnjakom.

POLJSKA / REŠITEV SPORA

Kmalu odhod karmeličank iz Auschwitza

MICHEL MROZINSKI, AFP

VARSAVA - Preselitev karmeličank iz nekdanjega nacističnega uničevalnega taborišča Auschwitz v nove prostore, ki so jim bili dodeljeni, bo trajalo se nekaj tednov. Tako so včeraj sporočili vatikanski viri, potem ko je v četrtek pristojni škof Tadeusz Rakoczy »nerad in s težkim srcem« sporočil redovnicam odločitev nadrejenih, da bodo morale zapustiti Auschwitz, kamor so se vselile leta 1984.

Namestitev samostana karmeličank v prostorih, v katerih so imeli nacisti shranjen smrtonosni plin zyclon-B, ki so ga uporabljali za množično ubijanje Židov, je vzbudilo pri židovski skupnosti val protestov. Židje so obtoževali katoliško cerkev, da hoče »pokristjaniti holokavst«, po drugi strani pa je poljska cerkev hie-rarhija zatrjevala, da gre za molitev za vse žrtve Auschwitza, med katerimi je bilo tudi mnogo katolicanov, med temi tudi Maksimiljan Kolbe, simbolj poljskega krščanskega protinacističnega gibanja.

Rešitev je bilo treba iskati na diplomatski ravni in papež je osebno podprl pobudo, da je

prislo do srečanj med katoliki in židi na visoki ravni. Za katoliško cerkev sta na pogovorih sodelovala pariški nadškof kardinal Jean-Marie Lustiger in krakovski nadškof kardinal Franciszek Macharski. Leta 1987 so se v Zenevi nacelno dogovorili, da bodo v roku dveh let v Auschwitzu zgradili krščansko-židovski »center dialoga in molitve«, v katerem naj bi namestili tudi karmeličanke iz Auschwitza. Gradnjo centra je v glavnem financirala katoliška cerkev, dela pa so se začela z veliko zamudno, kar je zide se bolj zvezovala.

Tako je sedaj prislo se zlasti na pritisk židovskih skupnosti, tik pred začetkom svecenosti ob 50 letnici upora v varsavskem getu, do sklepa, da se morajo karmeličanke izseliti. Svetovni židovski kongres je namreč zagrozil, da se ne bo udeležil svecenosti, ce vprašanje preme-stitve samostana ne bo rešeno in se v četrtek, po uradnem sporočilu cerkvenih oblasti, je podpredsednik židovskega kongresa kalman Sultanić potrdil udeležbo na varsavskih manifestacijah.

OBLETNICA / PO PETINDVAJSETIH LETIH

Martin Luther King, Jr.
1929-1968

Ali je Martina Luthra Kinga res ubil James Earl Ray?

Ameriška kabelska televizijska mreža HBO je posnela pravi »sodni-show«, da bi z malih ekranov gledalci sami razsodili

PIER ANTONIO LACQUA / ANSA

WASHINGTON - Četrto stoletja po umoru Martina Luthra Kinga bodo s pomočjo malega ekrana poskusali dokončno ugotoviti, ce je »črnega apostola nenasilja« v memphischem motelu Lorraine res ubil James Earl Ray.

Iz zapora najstrožje varnosti v Nashvilleu (Tennessee) je Ray do sedaj zaman vpil svojo nedolžnost. Ta 64-letnik bo brzkone ostal za rešetkami do konca svojih dni, ce ne bo naredila čudeža močnega ameriškega kabelskega televizijskega mreža HBO.

Za Rayja je prav HBO poslednje upanje, ker je pod budnim očesom televizijskih kamer in za ceno 10 milijonov dolarjev uresničila mega-proces na meji med realnostjo in fikcijo. Njen cilj je zelo jase: dokončno je treba ugotoviti, kdo je 4. aprila 1968 ubil voditelja afro-ameriške skupnosti na visku dramatičnega boja za uveljavitev človekovih pravic. V oddaji, ki je bila posneta z najbolj prefinjenimi tehnikami filmskega dokumentarca, nastopajo prave priče, poklicni sodniki in odvetniki. Ne manjka niti končna razprava v slogu Perryja Mesona, seveda bo o »usodi« Rayja odločala tudi prava porota.

Film so posneli v neki memphisiki sodni dvorani januarja in februarja. Ray pa je bil po zaslugi drage satelitske povezave med sodno dvorano in jetniško celico prava zvezda. Domnevni morilec je poskušal porotnike prepričati, da ni kriv, da ga je v godljio pahnili zagonetni Raoul, za katerim lahko marsikdo zazna pravo zaroto proti črnemu voditelju in ne more izključiti, da nima vmes svojih prstov tudi FBI.

Da bi bila mera polna, pa je treba priznati, da je kabelska HBO edina dala Rayju priložnost, da se lahko učinkovito brani. Aretiral so ga namreč dan po zločinu na londonskem letališču in ker je marca leta 1969 priznal zločin, da bi se izognil nadaljnjemu sojenju in skoraj gotovi obsodbi na smrt, v bistvu Ray ni nikoli imel pravega procesa. Tri dni po priznanju je Ray vse zanikal, ces da je prevzel odgovornost za umor, da bi se izognil električnemu stolu. Bilo pa je ze prepozno, saj ga ni vec poslusal nobeno sodisce. Končni udarec mu je zadala parlamentarna komisija, ki je leta 1978 »dokončno ugotovila« da je Martina Luthra Kinga z ostrirostrlno pusko ubil prav James Earl Ray. Komisiji pa ni uspelo ugotoviti, ce je imel pomagace. Prav tako je komisija ocenila za neresnicne Rayjeve trditve, da je pusko kupil za Raoula in mu jo izrocil pred tistim usodnim 4. aprilom.

Sedaj se vsi sprasujejo, ce bo ta »sodni-show« obnovil zanimanje za umor Martina Luthra Kinga. Vse bo odvisno od razsodbe porotnikov in od ucinaka, ki ga bo oddaja dosegla med gledalci. Izvedenci za sredstva javnega obvescanja se ze kregajo med seboj o koristnosti in skodljivosti te pobude, ki se ozi mejo med realnostjo in fikcijo. Nobenega problema nima Ray, ki navaja, da je to zanj zadnja priloznost, da lahko predstavi »nevladno verzijo umora Martina Luthra Kinga«.

NOVICE

Nemške policiste so obtožili Niso posegli proti neonacistom

BERLIN - Sodstvo s Frankfurta na Odri (nekdanja NDR) je formalno obtožilo tri policiste, da niso posegli, ko je skupina skinheadov pretepla nekega angolskega državljanca, ki je nato podlegel težkim poškodbam. To se je zgodilo 25. novembra leta 1990 v Eberswaldeju, severozahodno od Frankfurta na Odri. Med procesom proti neonacističnim nasilnežem, ki so bili obsojeni na zaporne kazni do štiri leta, se je enemu policistu zarezalo in je priznal, da je izvidnica prisostvovala pretepu, a ni posegla, ker ji ni bilo ukazano.

Brandona Leeja ubila prava krogla

NEW YORK - Obdukcija je potrdila, da je filmskega igralca Brandona Leeja ubila prava krogla. Med snemanjem filma »The Crow« so morali vanj streljati s slepimi naboji, ki pa so bili po vsemu sodec pravi. Preiskovalci morajo sedaj ugotoviti, kako so se v pistolah s slepimi nahajali i pravi naboj.

Z bombami nad dacarje

ATENE - Dva obrtniško izdelana peklena stroja sta prejšnjo noč uničila avtomobila dveh davčnih izterjevalcev v središču Aten. Pred štirimi dnevi so jo podobno skupili drugi avtomobili davčnih izterjevalcev.

Preživel je padec z 22 nadstropja

LONDON - 26-letni Christopher Sagger se je res rodil pod srečno zvezdo, saj je prejšnjo noč v Manchestru preživel padec z 22 nadstropja. Neki očividec je povedal, da je srečnej padel točno na streho neke nissan micre in se po nekaj sekundah spravil na tla. Zdravniki so mu ugotovili zlom kolčnice in rano na vratu. Težje je je skupila micra, saj ima popolnoma uničeno streho.

V Savdski Arabiji obglavili pet razpečevalcev mamil

RIAD - V Tabuku (severozahodni del Savdske Arabije) so včeraj javno obglavili pet razpečevalcev mamil, ki so v državo pritihtamili ogromne količine hasisa. To so prve usmrtilive po 19. februarju, ker med praznovanjem ramazana ne izvajajo smrtnih obsodb.

Britanski marinci bodo branili ribiče

LONDON - Britansko obrambno ministrstvo je sklenilo, da bodo ribiči v Rokavskem prelivu branili pred francoskimi ribiči neoboroženi kraljevski mornariški strelci.

Filipinske »družice« tožijo japonsko državo

TOKIO - Skupina osemnajstih filipinskih »družic«, zensk, ki jih je japonska vojska med drugo svetovno vojno - tedaj so bile stare 13 ali 14 let - ugrabila, da bodo delale družbo japonskim vojakom, je sedaj tožilo japonsko državo; vsaka izmed njih zahteva 175.000 dolarjev odškodnine. To je prvi pravni postopek filipinskih zensk proti japonski, medtem ko so pred časom proti tokijskim oblastem sprožile podobno tožbo korejske zenske. Po neuradnih podatkih so japonski vojaki v drugi svetovni vojni ugrabili od 100 do 200 tisoč zensk in jih prisilili v prostitucijo. Vecina jih je bila s Koreje, mnogo pa je bilo tudi Filipink, Kitajk in Indonezijk. (AFP, AP)

PRIPRAVLJA: SILVO KOVAC

BARENTSOVO MORJE / TRČENJE RUSKE JEDRSKE IN AMERIŠKE PODMORNICE 20. MARCA LETOS

20 metrov od katastrofe

Ameriška podmornica zadela rusko le 20 metrov od jedrskih reaktorjev in jedrskih raket

MOSKVA - Za samih 20 metrov smo 20. marca usli pravcati atomski katastrofi v Barentsovo morju, kjer sta trčili ruska jedrska podmornica in ameriška podmornica. Vest je včeraj objavil dnevnik Rosijskaja Gazeta, pri čemer se nanašanja na izjave kontraadmirala Alekseja Ovcarenka. Ameriška podmornica Grayling je trčila v rusko podmornico le 20 metrov od oddelka jedrskih reaktorjev. Ce bi podmornica zadela reaktorje bi oba reaktorja neizbežno eksplodirala. Nic manj katastrofalne ne bi bile posledice trčenja v bližini oddelka raket, v katerem je bilo shranjenih 16 raket z jedrskimi konicami za skupnih vec dese-

tin megatonov moči.

Vest o incidentu v Barentsovem morju je 22. marca objavila ruska agencija Itar-Tass, ki pa ni javila nacionalne pripadnosti druge podmornice. Nekaj ur zatem je Pentagon priznal, da je slo za ameriško podmornico Grayling iz razreda Sturgeon, pri čemer je dodal, da je prislo do nesreče v mednarodnih vodah, torej izven ruskih teritorialnih vod.

V članku Rosijskaje kazetje je drug kontraadmiral, Valerij Aleksin, zvrnil krivdo za nastali incident na ameriško podmornico. Le-ta naj bi vedela za prisotnost ruske podmornice, ko pa je izgubila akustični kontakt z njo, se ji je nevarno približala in jo tudi

zadela. Aleksin pri tem dodaja, da se je kapitan Graylinga pri tem obnašal kot kak pobalin, ki po storjeni potegavščini zbeži, kot da se nic ne bi zgodilo. Ameriška podmornica je prav tako zapustila prizorišče nesreče, ne da bi priskocila na pomoč okvarjeni ruski podmornici, kot je to dolžnost v takih in podobnih primerih. Aleksin je na koncu se protestiral zoper prisotnost ameriških podmornic v Barentsovem morju. Dejal je, da so Rusi močno zmanjšali prisotnost jedrskih podmornic ter so povsem opustili »kriziranje« le-teh pred ameriško obalo, medtem ko Američani niso se podvzeli podobnih pomirujočih ukrepov.

Nesreče podmornic

WASHINGTON - Kljub temu, da je morje široko in globoko, pa se je v zadnjih desetletjih pripetilo nic koliko nesreč, v katerih so bile soudeležene podmornice. Kalifornijski Press Telegraph poroča, da so od leta 1983 do leta 1989 zabeležili 42 nesreč ameriških podmornic. V kar 28 od teh so bile udeležene druge ameriške vojne ladje. Ameriški časopis bolj skopo piše o teh nesrečah: omenja le pet »trzenj med ameriskimi podmornicami, trčenjem s torpednim colnom in s 15 vojnimi vlačilci. V vseh teh nesrečah naj bi umrl le en ameriški mornar.

Mnogo bolj podrobneje je v pisanje onesrečah ruskih (sovjetskih) podmornic. V zadnjih 25 letih naj bi zabeležili deset hujših nesreč.

24. maja 1968 je iz eksperimentalne jedrske podmornice začela uhajati radioaktivna snov: devet mrtvih.

12. aprila 1970 je v Atlantskem morju pri Spaniji izginila podmornica razreda november: 88 mrtvih.

21. avgusta 1980 je požar uničil podmornico pri japonskem otoku Okinawa: 9 mrtvih in 50 ranjenih.

junija 1983 se je v severnem Pacifiku pri Kamcatki potopila jedrska podmornica razreda Charlie: 90 mrtvih.

18. septembra 1984 je jedrska podmornica razreda Victor trčila v sovjetsko trgovsko ladjo v Gibraltarski ozini: samo materialna škoda.

3. oktobra 1986 se je razplamtel požar v jedrski podmornici razreda Yankee, ko je plila nedaleč od Ber-

mudov. Podmornica, ki ji je pri-skocila na pomoč sovjetska trgovska ladja, se je potopila tri dni po nesreči: najmanj 3 mrtvi.

aprila 1989 se je podmornica Komsomolec pogreznila severno od Norveške: 42 mrtvih. Ameriške oblasti so govorile o jedrskem onesnazeju.

26. junija 1989 je med plovbvo v Barentsovem morju požar zajel podmornico razreda Echo 2.

27. septembra 1991 je med vezbanjem v Belem morju zaradi tehnične napake eksplodirala raketa na krovu jedrske podmornice. Gori-vo je onesnazilo morje.

29. maja 1992 je v jedrski podmornici ruske flote severno od Severomorskega zaliva eksplodiral električni tlacilec: en mrtev in 5 ranjenih.

Vodoravno:

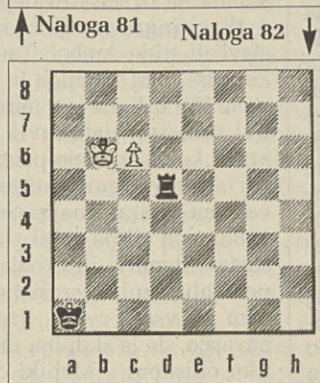
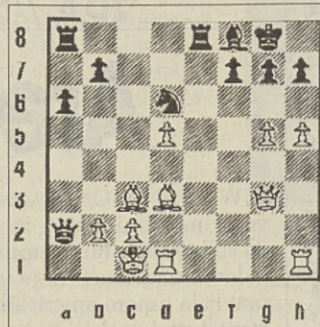
1. belgijski skladatelj, pevec in dirigent iz 16. stoletja (Orlando di), 6. poljski slikar (Eugeniusz), 9. veliko finsko jezero, tudi Enare, 10. krilo rimske konjenice, 11. francoska pisateljica, Chopinova prijateljica (George, Mala Fadette), 12. puc, prevrat, 13. pod, 14. dolgorepa tropska papiga, 15. kemijski znak za nikelj, 16. nemški skladatelj in pianist, mojster romantične simfonije (Johannes), 17. videz, 19. kajenje, 20. temen dežni oblak, nimbus, 24. bojna igra v cast mrtvemu junaku pri starih Slovanih, 26. največji namisljeni krog na Zemlji, ekvator, 29. obdelovanje zemlje, 30. ime ceskega pisatelja Jiraska, 31. zastarelo naziv za vrh, 32. slovenska pevka (Neca), 33. telesna poskodb, 34. kratka palica z odebeljenim koncem, 35. barva kože, ten, polt, 36. osebni zaimek, 37. frigijski kralj v grški mitologiji, ki se mu je ob dotiku vse spremenilo v zlato.

Vodoravno: Lasso, Zak. Inari, ale, Sand, udrav, ravnik, or, Alois, oze, Falk, zvln, vln, ona, Milda

Navpično:

1. kos za prenašanje listja, 2. ugotavljanje posameznih sestavin kemijske spojine ali zmesi, 3. glavno mesto države na jugu Arabskega polotoka, 4. huda jeza, bes, 5. kratka največje sportne prireditve, 6. neprijeten duh, 7. znamenje za preplah, 8. hrvaski slikar iz prve polovice 19. stoletja (Vjekoslav), 12. delavec v javni oziroma državni službi, 14. švedsko zimskosportno središče, 16. stehica nad kolesom, 18. zacetenici temnopolte pop pevke Jones, 21. predlog, 22. slovnično število, 23. nizozemski polarni raziskovalec, ki je leta 1596 odkril Spitsberge in medvedji otok (Willem), 25. zver iz družine mack, 26. ljubkovalna oblika imena Rafael, 27. ime francoskega avtomobilskega dirkaca Prosta, 28. sposobnost hotenja, 31. rimski pesnik, ki ga je cesar Avgust izgnal v Tome ob Črnem morju, 33. slovenski biolog (Miroslav), 35. kemijski znak za tulji.

Vodoravno: Lasso, Zak. Inari, ale, Sand, udrav, ravnik, or, Alois, oze, Falk, zvln, vln, ona, Milda

Sahovska naloga št.: 81

Luik - Voorema / SZ 1978

Beli kmetje ob pomoči lovskega para in težkih figur te stegujejo lovke po črnem kralju. Osamljena črna dama na nasprotnem krilu sahovnice sama ne more obracunati z belim kraljem. Toda črni, ki je na potezi, v napad pripelje sveže moči, ki omogočijo tudi zmogovito kombinacijo.

Sahovska naloga št.: 82

Studija F. Saavedra 1895

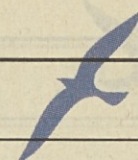
Skoraj sto let stara končnica / beli kmet na šesti vrsti se spopade z nasprotnikovo trdnjavo / je nastala v praktični partiji in avtor je z analizo odkril skrivnostno poti do zmage belega. Pot do zmage belega, ki je na potezi, je malce duhovita, zato se jo splaca poiskati!

Resitev naloge št.: 79

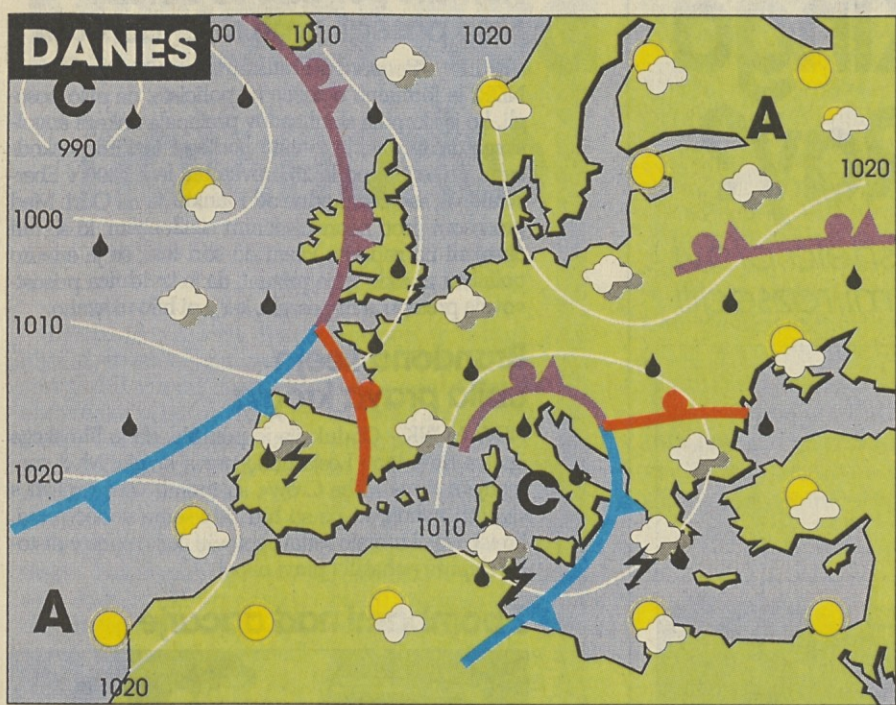
Botvinnik je s potezo 1.La3! hlabro ponudil zrtev lovca 1...Da3: Na umik dame 1...De8 sledi 2.Dc7+ Kg8 3.Le7 Sg4 4.Dd7 in beli kmet napreduje. Sledi se zrtev skakaca 2.Sh5+! gh5 Ce črni ne sprejme žrtve in igra 2...Kh6 3.Sf6: Dc1+ 4.Kf2 Dd2+ 5.Kg3 Dc3+ 6.Kh4 Dd4+ 7.Sg4+ se beli ubrani sahov. V partiji je sledilo: 3.Dg5+ Kf8 4.Df6+ Kg8 5.e7! in beli je zmagal!

Resitev naloge št.: 80

ze s prvo potezo 1.Lf3! zeli beli odstraniti črnege lovca z diagonale, obenem pa grozi 2.Lc6+ Na 1...Lf3: 2.h7: na 1...Lb1 2.Lc6 mat. Smislov poskusa zapletiti položaj z manevrom 1...b5+ Beli je previden in odigra 3.Kc3! in na 2...Sg5 3.h7 in Smislov se je vdal! Beli ne sme vzeti strupenega kmeta 2.Kb5? zaradi 2...Sd4 in izgubi lovca na f3. Na 3...Lh7: 4.Lc6 mat: na 3...Sh7: 4.Le4 z zmago.

EVROPA / NA ZAHODU OBČASNE PADAVINE

Nad Atlantikom je obsežno območje nizkega zračnega pritiska, ki bo doseglo zahodno Evropo. Nad severnim Sredozemljem pa bo ciklonsko območje s frontalnim valom. Ob severovzhodnih vetrovih bo frontalni k hladni in vlažni zrak. V zahodni Evropi in Sredozemlju bo spremenljivo oblačno z občasnimi padavinami, drugod sončno.

TEMPERATURE ALPE JADRAN

včeraj ob 8. in ob 14. uri

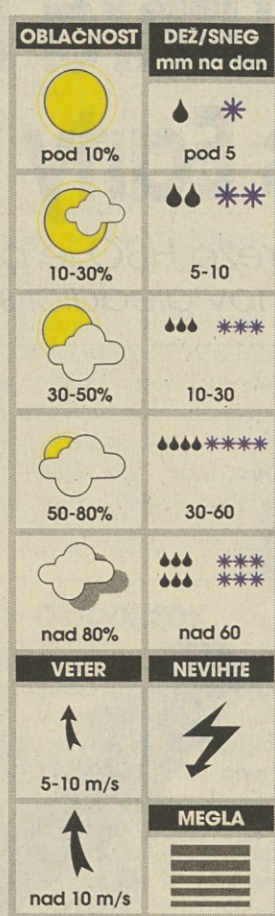
LJUBLJANA	3/10
TRST	-/-
CELOVEC	-/-
BRNIK	0/11
MARIBOR	2/9
CELJE	-2/12
NOVO MESTO	-3/8
NOVA GORICA	6/14
MUR. SOBOTA	1/9
PORTOROŽ	8/12
POSTOJNA	5/8
ILIRSKA BISTRICA	6/8
KOČEVJE	1/11
CRNOMELJ	1/9
SLOV. GRADEC	-2/10
BOVEC	4/11
RATECE	-2/12
VOGEL	-1/3
KREDARICA	-2/-
VIDEM	-/-
GRADEC	-/-
MONOSTER	-/-
ZAGREB	5/8
REKA	9/11

TEMPERATURE PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI	-5
STOCKHOLM	1/6
KÖBENHAVN	4/8
MOSKVA	1/7
BERLIN	2/12
VARSAVA	4/-
LONDON	0/11
AMSTERDAM	6/9
BRUSELJ	6/10
PARIZ	2/11
MÜNCHEN	7/8
ZÜRICH	7/4
ZENEVA	3/6
RIM	10/11
MILANO	7/14
BEGRAD	2/12
BARCELONA	-/-
BUKARESTA	-1/4
ISTANBUL	7/-
MADRID	1/11
LIZBONA	9/14
ATENE	-1/5
LARNAKA	14/18
TUNIS	-/-
MALTA	-/-

ALPE JADRAN / OBLAČNO IN PADAVINE

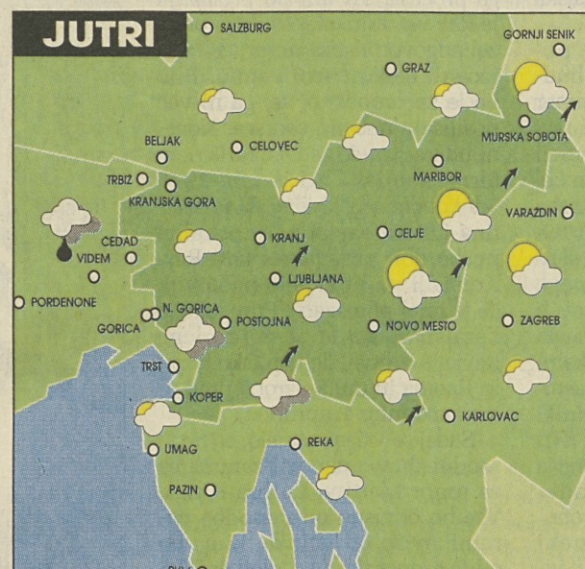

Slovenija:

Oblatno, občasno bo deževalo. Najnižje jutranje temperature bodo od 2 do 7, najvišje dnevne od 5 do 10°C.

Sosednje pokrajine:

Oblatno bo, ob Jadranu in na severnem Hrvaškem bo rahlo deževalo. Ob Jadranu bo pihala burja.

V Sloveniji:

V zahodnih krajih bo pretežno oblačno, drugod delno jasno z zmerno oblačnostjo. V notranjosti bodo posamezne plohe.

Obeti:

V ponedeljek bo spremenljivo oblačno s posameznimi plohami.

PRETOK REK

Pretok rek v m³ na sek. ob 7. uri

Mura, G. Radgona: 100, Drava HE Dravograd: 150, Sava Radovljica: 8, Sava Radece: 60, Sava HE Mavčice: 8, Sora Skofja Loka: —, Ljubljana Moste: 14, Savinja Laško: 7, Krka Podbojce: 28, Kolpa Radenci: 31, Soca Solkan: 21.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

Mura, G. Radgona: 108, Drava HE Dravograd: —, Sava Radovljica: 36, Sava Radece: 100, Sava HE Mavčice: —, Sora Suha: 100, Ljubljana Moste: 55, Savinja Laško: 88, Krka Podbojce: 89, Kolpa Radenci: 101, Soca Solkan: 172.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo danes vzšlo ob 06.38 in zšlo ob 19.33. Dan bo dolg 12 ur in 55 minut. Luna bo vzšla ob 15.40 in zšla 04.27.

PLIMOVANJE

Danes: Danes: ob 1.25 najnižje -28 cm, ob 7.10 najvišje 29 cm, ob 13.17 najnižje -43 cm, ob 19.44 najvišje 48 cm.

Jutri: ob 1.59 najnižje -39 cm, ob 7.53 najvišje 36 cm, ob 13.53 najnižje -46 cm, ob 20.13 najvišje 54 cm.

SETVENI KOLEDAR

Luna je v znamenju device, element zemlja. Sejemo lahko vrtnine s podzemnimi plodovi, kot so korenje, pesa, peteršilj, koleraba, sadimo pa tudi krompir in topinambur.

V VEDNOST

Tudi marca premalo padavin

JANEZ MARKOSEK

Minil je prvi mesec meteorološke pomladi. Zbrali smo že podatke za meteorološko postajo v Ljubljani, za druge kraje, kjer imamo meteorološka opazovanja, pa imamo zaenkrat na voljo samo podatke o količini padavin. Marec (sušec) sicer ni bil tako izjemno suh kot prva dva meseca letošnjega leta, vendar je bila mesečna količina padavin v vseh krajih manjša od dolgoletnega povprečja, ki velja za posamezen kraj. Največ padavin, od 60 do 80 mm, je padlo na Dolenjskem, v Beli krajini in ponekod na Notranjskem. Omenjena količina padavin pomeni približno 85 odstotkov povprečne vrednosti. Drugod po Sloveniji smo zabeležili le od 16 do 52 odstotkov povprečne mesečne količine padavin. V Ljubljani je v sedmih padavinskih dneh padlo 34,4 mm padavin, kar je dobra tretjina povprečne vrednosti. V pr-

vem četrtletju je v Ljubljani padlo sele 42,8 mm padavin. Podobno, le 35 mm, so v Ljubljani v prvih treh mesecih izmerili leta 1890. Tisto leto je bilo nasploh zelo suho, saj je vse leto padlo le 784 mm padavin, povprečna letna vrednost pa je blizu 1400 mm.

Padavin ni bilo tudi v minulem tednu. Prejšnjo soboto in nedeljo in na začetku tedna je bilo vetrovno in hladno. V nedeljo se je ciklon, ki je nastal nad južno Italijo in Jonskim morjem, pomaknil proti Panonski nizini. Nad Zahodno Evropo in Alpami je bilo območje visokega zračnega pritiska.

V Sloveniji je pihal močan severni do severozahodni veter, ki je v notranjosti dosegel tudi do 200 m/s. V torek je ponehal in do konca tedna je bilo sončno in vsak dan topleje, včeraj pa se je vreme od zahoda zacelo slabšati.

Horoskop

piše

Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4 : Če razmišljate o hitrem zaslužku, je morda zdaj pravi trenutek za prodajo, nakup ali oddajanje nepremičnin. Pomenite se se s partnerjem!

BIK 21-4/20-5 : Živahno družabno življenje vam daje dobre možnosti za novo ljubezen in nove izzive, saj je Bizec brez svoje ljubezni sicer preveč osamljen.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Nakopilo se vam je polno idej in zato težav. Dan je prekretek za uresničevanje in zadovoljevanje vseh vaših apetitov, zato bodite bolj selektivni.

RAK 22-6/22-7 : Pomlad je tu in z njo tudi dnevi, ko se boste izmenično pocutili na vrhuncu svojih moči ali na samem dnu. Postavite se po robu samopomilovanju.

LEV 23-7/23-8 : Različne ovire in izrabljeni izgovori so za vas nepojmljivi, zato boste morali vložiti nadčloveški napor, če boste hoteli ohraniti mir v svoji zvezi. Se splača?

DEVICA 24-8/22-9 : Pazite se pred hazardom in pastmi, ki jih prinaša navidezno sprejemljiva finančna ponudba. Zavrnite ali sprejmite: dobro razmislite, preden se odločite.

TEHTNICA 23-9/22-10 : Če se boste izognili skušnjavi, da pretiravate pri delu in se pazili pred čustveno izčrpanostjo, se vam bo najbrž posrečilo obdržati odlično ravnotežje.

SKORPIJON 23-10/22-11 : Ljubezen in romantika delata čudeže - celo iz vas naredita pohvalno ovčko. Naleteli ste na pravo osebo, ki vas uspešno ovija okoli malega prsta...

STRELEC 23-11/21-12 : Vase finančne zadeve so nekoliko zastale, kar je tudi najbolje, saj vam okolščine niso bile naklonjene. To ste ugotovili že sami.

KOZOROG 22-12/20-1 : Vaša poslovna pričakovanja in obeti so popolnoma uresničljivi, to vam postaja iz dneva v dan bolj jasno. Se bolj se zavzemite.

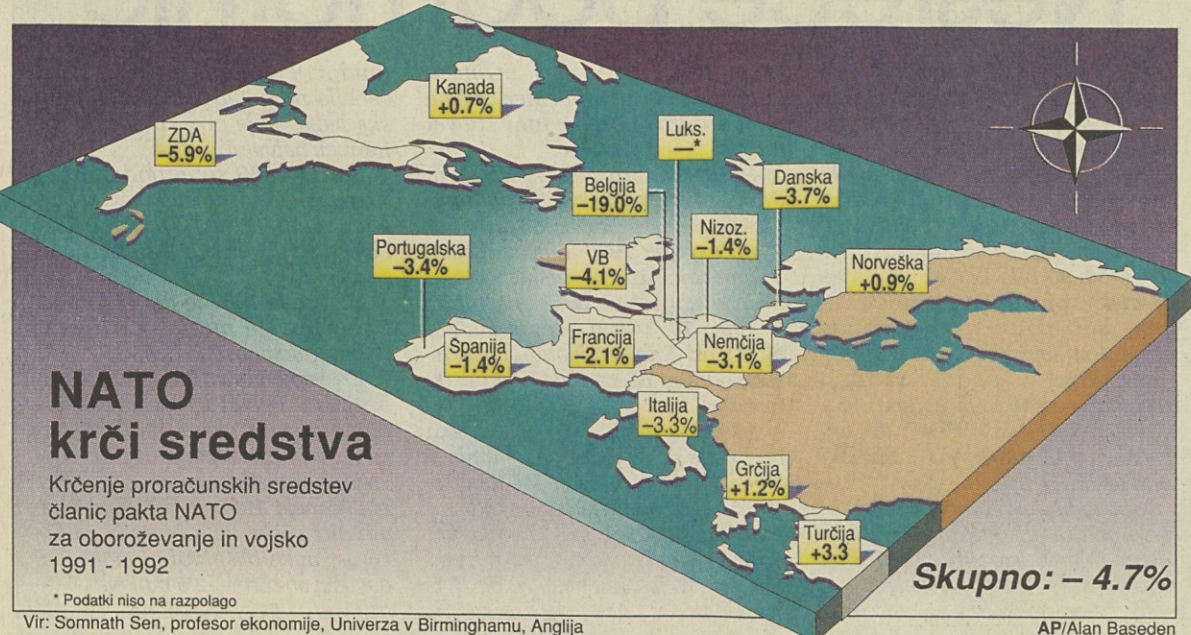
VODNAR 21-1/19-2 : Iscete malo ljubezni in veliko sprostitve ter nactujete krajši izlet: prijetno počitek presenečeni. Vendar vse ne bo po vaše...

RIBI 20-2/20-3 : Poslovno-finančne zadeve so obetavne, zato je obdobje primerno za nadaljevanje že začeti projektov in preverjanje vseh drobnih detajlov.

NATO / PRIMERJAVA PRORAČUNOV ČLANIC ZAVEZNIŠTVA

Manj sredstev za vojsko v večini zahodnih držav

NATO krči sredstva

Krčenje proračunskih sredstev članic pakta NATO za oboroževanje in vojsko 1991 - 1992

* Podatki niso na razpolago

Vir: Somnath Sen, profesor ekonomije, Univerza v Birminghamu, Anglija

BRUSELJ - Splošna gospodarska recesija in padec komunizma sta glavna razloga za zmanjšanje stroškov za oboroževanje skoraj vseh držav članic pakta NATO. Podatki se nanašajo na primerjavo državnih proračunov za leto 1991 in 1992, izdelal pa jo je profesor ekonomije na birminghamski univerzi Somnath Sen. Poleg splošnega pomembnega podatka, da so države pakta Nato v letu 1992 potrosile za vojsko 4,7 odstotka manj kot v prejšnjem letu, so zanimivi podatki za posamezne države, iz katerih izhaja, da so Turčija, Gričja, Norveška in Kanada povečale izdatke za vojsko, pri čemer je na prvem mestu Turčija s 3,3 odstotnim povečanjem. Najbolj je svoj obrambni proračun oklestila Belgija (-19 odst.), znatno pa so stroške za vojsko znižale tudi ZDA. (AP)

ZDA / NAČRTOVALI SO UMORE ŽIDOV IN ATENTAT NA IZRAELSKO VELEPOSŁANIŠTVO

Aretirali Abu Nidalovo »peto kolono«

WASHINGTON - Ameriško pravosodno ministrstvo je sporočilo, da so onesposobili skupino Abu Nidalovih teroristov, ki je v ZDA pripravljala umore ameriških Židov in atentat na izraelsko veleposlaništvo v Washingtonu. Skupino so sestavljali štirje Arabci: Taufik Musa, Zein Isa, Saif Mizme in Luie Mizme. FBI trdi, da je z njimi Abu Nidal v bistvu ustanovil ameriško »peto kolono« svoje palestinske teroristične organizacije. Z delovanjem je skupina zacela že leta 1986, njen cilj pa je bil zbiranje pristanov, denarja in orožja, ki so ga pošiljali raznim terorističnim celicam po vsem svetu. Preiskovalci navajajo, da je skupina med nedavnim obiskom v Mehiki dobila podrobne načrte za svojo teroristično

dejavnost na ameriškem tlu. Taufik Musa je bil med drugim v tesnih stikih z vodstvom Abu Nidalove organizacije v Alžiru.

Trojico Arabcev so aretirali v St. Luisu, četrti pa je že dalj časa v zaporu, kjer prestaja kazensko dobo, ker je skupaj z ženo Mario z nožem zaklal svojo 16-letno hčer. FBI je bila že dalj časa na sledi temu Arabcu, tako da so bile v stanovanju prisilskovalne naprave, ki so zabeležile dramatične trenutke umora. Ko je oče zadal smrtno vbodo hčeri, jo je mati držala in vpila: »Umri hito, hčerka moja!« Preiskovalci so prepričani, da je hči po imenu Palestina, staršev grozila, da bo javila očetovo pripadnost Abu Nidalovi skupini in da sta jo zato ubila. Trenutno pa nimajo nobenega dokaza,

da bi bila ta skupina vpletena v atentat na newyorški Svetovni trgovski center. Po vsemu sodec se ni prišlo do skupnega nastopa islamskih fundamentalističnih teroristov z raznimi odpadniškimi palestinskimi terorističnimi skupinami. Vsi upajo, da bodo prevelike ideološke razlike preprečile skupne nastope, ker bi v nasprotnem primeru bile posledice za ves zahodni svet izredno dramatične. V svojih terorističnih akcijah so islamski skrajneži do sedaj dokazali precejšnjo »nestrokovnost«, medtem ko ta ne manjka Abu Nidalovcem in ostali »levicarskim in laičnim« palestinskim skrajnežem. Če bi torej te skupine posredovale svoje znanje in izkušnje fundamentalistom, jih bi težko zaustavili. (Ansa)

V St. Luisu so aretirali Lulea Mizmeha (Telefoto AP)

SOMALIJA / PO SKORAJ DVEH LETIH ZASTOJA

Prva pošiljka banan življenje se obnavlja

Obnova izvoza sadja je pravi izziv

MOGADIS - Njeno eksotično ime »Pearl Reefer« nam vzbuja spomin na bisere, na rajsko življenje južnih morij. To je prva trgovska ladja za prevoz banan, ki je po novembru 1991 izplula iz nekega italijanskega pristanišča namenjena v Somalijo. Vsa čas bi se morala se privežati ob drugem pomolu mogadiskega pristanišča. To je mala ladja, ki ima le nekaj več kot 1000 BRT, a bo imela zase celoten pomol, ki so ji ga v znak upanja in dobre volje odstopili Američani.

»Pearl Reefer« bo izkrcala lepenko, kmetijska kemikalija razpršila in motorno olje, vkrcala pa bo banane in lubenice za italijanski trg. To je prva pošiljka somalskega sadja, ki bo odpelala v Evropo. Z njo vstopa skozi na stečaj odprta vrata upanja, da bo Somalija postopoma obnovila svoj izvoz sadja, saj je o izvozu živine se preuranjeno govoriti, ko se države se ni izvlekla iz državljanske vojne. Resnici na ljubo je tudi ta prva pošiljka banan in lubenic pravi izziv, a tudi dokaz, da se življenje postopoma obnavlja.

